

چوں چیز؟

زیان و کارهکات

منتدى إقرأ الثقافي

www.iqra.ahlamontada.com

دەبىت

نووسینی: دهیل کارنگی

وەرگیرانی لە ئىنگلەزىيە وە: ئەبوبەكر شىوهەرەزى

DALE CARNegie

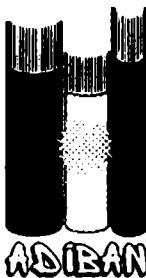
چون چیز

له ژیان و کاره که ت ده بینیت

نووسینی: دهیل کارنگی

و هر گیرانی له ئىنگليزىيە وە: ئەبوبەكر شیوه رەزى

ناومندی پژوهشی ندیبان

برئومهربی گشتی: نازامی ملا محمد

نونهشان: سیستانی، شه قامی نیبراهیم پاشا، فولکه‌ی گزره‌کان، نزدک ناومندی پژوهه‌لائی کرون.

پیوستی: 07501696369 - 07731974846 - 07501590032 - 07701974656

Email: bookadiban@gmail.com

Facebook: <https://www.facebook.com/eadiban/>

ناسنامه‌ی کتیب

ناونیشان: چون چیز له ژیان و کاره‌کهت دهینیت.

نووسه‌ر: دهیل کارنگی.

وهرگیزه‌انی له ئینگلیزیه‌ووه: ثیوبه‌کر شیوه‌ره‌زی.

بابه‌ت: گشپندانی مرؤیی.

هله‌بری: موحده‌مد قاره‌مان.

دیزایین: ندیبان.

په‌خشانگه: ناومندی پژوهشی ندیبان.

سالی چاپ: 2019 ميلادي.

له بعریومه‌رايته‌ی گشتی کتیبه‌خانه گشتیبه‌کان، ژماره‌ی سپاردنی 2607 (2019) پی دراوه، نم کتیبه له بلاوکراوه‌کانی ناومندی پژوهشی ندیبانه، مافی له چاپدان و کۆپیکردنی پاریزراوه بتو ناومندی پژوهشی ندیبان.

ناؤه و فوی

بهشی یه کم حموت پیگا بز به خته و هری و نه با پی

پیگای یه کم: خفت بدوزمه و خفت به، له بیرت بیت له سرتاپای گزی زمویدا هیع
کسینکی دیکه هاو شینوهی تو نیه.

پیگای دووهم: چوار ناریتی باشی کارکردن که یارمه تیست ددهن بز دوورکه و تناوه له
نیگرانی و هیلاکی.

پیگای سینه: چ شتیک شه کدت دهکات و، ده توانیت چ شتیک دهربارهی بکهی.
پیگای چواره: چون هاستی بیزاری به لاده بنین که دهینه هزی نانوهی شه کتنی،
نیگرانی و جارسبوون.

پیگای پنجم: نایا نهودهی هه، به یه ک ملیون دلار دیگر بیه وه.

پیگای ششم: له بیرت بیت، هیع کسینک شوق له سهگی تو پیو هلنادات.

پیگای حوتهم: نه مه بکه و، به خنه نازارت پن ناگه بینت.

بهشی دووهم تهکنیکه سهره کیهه کانی له گل خه لکیدا هه لسوکه و تکرین

تهکنیکی یه کم: نهگر ده توانیت هنگرین که بکهی وه، شانهی هنگه که تیک ماده

تهکنیکی دووهم: نهینی که وهی هه لسوکه و تکرین ده گل خه لکیدا

تهکنیکی سیم: "هر کاسن بتوانیت نه مه بکات هممو جهان له گل نهوده
نهودهی ناتوانیت نه مه بکات به تهنجا ملی پیگا ده گریت بهار"

تهکنیکی چواره: نه مه بکه و، له هممو لا یه کاده پیشوازیت لئ ده کریت

تهکنیکی پنجم: چون وا ده کی خلک ده ستمه چون تریان خوش بویت

بهشی سیم پیگا کانی را کیشانی خلک به رمو نهادی بیه کردن نهودهی خفت

پیگای یه کم: پیگایه کی دلنجیسی بز دروستکردنی نهیار و، چونیش خفت له و پیگایه
به دور نه گریت

پیگای دووهم: پیگایه کی باش به ره و تیفکرین

پیگای سیم: نهینی سوکرات

پیگای چواره: چون گیانی هاوکاری به دهست ده خهیت

پیگای پنجم: داوایه که هممو لا یه ک حمزی لیهنتی

بهشی چوارم پیگا کانی گزینی خلک، بهین نهودهی سووکایه تیان پن بکهی یاخود

بینی نهودهی هه ستو بیزاریان لا گه لاله بینت

پیگای یه کم: چون رهخنه ده گری، بهین نهودهی برانبره کدت ههست به بقوقین بکات

پیگای دووهم: سره تا، دهربارهی هه لکانی خفت بدوبیت

پیگای سیم: هیع کسینک، حمز ناکات فهرمانی به سه ردا بکریت

پیگای چواره: نهی گری، شکری خزی بیار بیزیت

پیشه‌کیی و هرگز:

به ناوی به دیهینه، سوپاس بۆ خودا گیان، که هیزی پن به خشیم بتو
به کوردیکردنی ئەم کتیبه خنجیلانه‌یه، لەسەر داوای زور بەرگز
”ئارامی مەلا موحەممە.“ لەم کتیبەدا، نووسەر باس له چۆنیەتی چیز
بینین له ژیان و کار دەکات. ئىمەی مرۆڤ، بۆ ئەوهی چیز له و
کەشەدا وەربگرین کە زیندەگى تىدا دەکىین، دەبىت ھەر دەم ھەر
خۆمان بین و، خۆمان بەقزینەوە لەم گەردوونە پەنگىنەدا، چون ھېچ
تاکە مرۆڤىك لەسەر ئەم زەمینەدا بۇونى نىيە وەکو ئىمە بىت و
تەواو له دىدگاوشىۋانىنىدا له شىوهى ئىمە بکات، ھەر تاکىنک له ئىمە
بۇونىكە و ھاوشىوهى نىيە.

ھەر يەكتىكمان، بەدەم کارىكەوە سەرقالىن، گرنگ نىيە، کارەکە چىيە و
ج جۆرە ئىشىكە، ئەوهى لىزەدا گرنگە ئەوهى، کە ئىمە تا چەند ھەول
دەدەين چیز له و کارە وەربگرین و جوانى و شۆخى و شەنگى
بەبەردا بکەين و خۆشمان بويىت. وەلى، ئەگەر کارەکەمان زور
تال و ثقت و مایيى نىكەرانى بىت بۆ ئىمە، نابىت بېمباو بین و دەستى
لى بشۇين، بەلكو بەو پەرى دلىرىيەوە دەبىت خۆشمان بويىت و
باوهشى بەروودا بکەينەوە و، پۆشاڭى جوانى و بەختەوەرى و
چىزبىننى بە بەردا بکەين و خۆمان له نىكەرانى و ھىلاڭى
بەدور بگرین.

ئەگەر ھەر پۇزىك، ھەستمان بە ھىلاڭى و شەكەتى كرد، دەبىت
بەدواي چارەسەردا بۆ تىمارىكىدى ئەم زامە وىيەل بىن. ئى، خۆ
زىيانىش ھەر پالدانەوە و شاداي نىيە، ئەگەر ئىمە مرۆڤ
پووبەرۇوى كۆسپ و تەگەر نەبىنەوە نە فيرى ئەزمۇون دەبىن،
نەفيرى ژيانكىدن. خودا، زور نىعەمەتى بەسەر ئىمە باراندۇو، کە

هەر دەم دەبىت بۆيان سوپاسگوزار بىن و دەستمان لە نزا بىت. زور جاريش پەختنە و لۇمەى بىنېرى نەزۆكى خەلک ھاوشىۋەي باران بەسى رەماندا دەبارىت، دەبىت ھەميشە خۆمان رايھەتنىن كە چۈن خۆمان لە لىشاۋى نەگىرسى ئەو پەختنە بېشومارانە لا بىدەن كە لەلايەن خەلکى چاوتىپ ئىرەيى بەرهە ئاراستەمان دەكىرىن. دەبىت تەواو بپروامان بە ئەوه ھەبىت، كە ھەتا زىاتر لە لووتکەي سەركەوتى نزىك بىنەوە زىاتر بەردىمان تى دەگىرىت و ئازارمان دەدرىت.

لەلايەكى دىكەوە، خۇشرۇوی، گەتجوانى و ئەفكاربەرزى، والە مەرۆف دەكەت بە قۇولابى ناخى ھەموو مۇفيتكىدا شۇر بىنەوە و لە دىووهخانى دلتىدا پېشوازىيەكى گەرمىلى بىكىت. ھەميشە دەبىت لە سوپاس و بېزانتىندا ئەو پەرى راستگۆيى بىنۋىتىن، دلسۇزانە بە كەرنى ئەم كارە ھەلبىتىن. والە كەسى بەرانبەر بىكەين، كە خۇرى وىست و ئارەزووی كەرنى كار و ئەركەكانى ھەبىت. زور ئارەزوو مەندى خەلک بىن و، گرنگى و بايەخىان پى بىدەن. بە جۈرىتىك رەفتاريان لەكەلدا بىنۋىتىن كە ھەست بە گرنگى و بۇونى خۇيان بىكەن.

ئىتمەى مەرۆف، ھەموو كاتىك دەبىت، پىز لە دىدگا و تىپوانىنى كەسانى دىكە بىكىرین و، بە هەند و ھەربىنلىكىرین، لە ھەر بارودۇخ و حالەتىكدا، ئەگەر ھەر ھەلە و كەم و كورىيەكمان لە كەسى بەرانبەردا بەدى كىردى، دەبىت بە شىيەيەكى ھاپرىيانە و دۆستانە ھەلسۇكەوتى لەكەلدا بىكەين و، سەرەتا دەبىت دەربارەي كەم و كورىي و ناتەواو يېكەنانى خۆمان بىدوپىن پاشان بە هيئورى و دۆستانە پى بخەينە بەر ھى ئەو و، پاستى بىكەيىنەوە. بە جۈرىتىك رەفتار بىنۋىتىن كە ھەر دەم بەرهە و شەى "بەلى" پەلىكىشى بىكەين.

دەبىت، بە شىيەيەكى ناراستەوخۇ، ئامازە بە كەم و كورىيەكەنانى دەھەر بەرمان بىكەين و، ھەرگىز قىسە پەق و دىلەرد و بېرىپەگەن نەبىن، ھەموو كات، لە پىنگەي پىرسىيارەوە بېچىنە ناو باس و خواسەوە، نەك

سەرەتا دەستمان بۇ بىرینەكان درېئىز بکىن و دواتر نەزانىن بە ج
دەرمانىك ساپىيىزى بکىن. ھەروەها، ھەرگىز كەسانىك فەرماندەر و
ئەمكەر نەبىن و، لە پىنگەي پرسىيارەوە داخوازىەكانىان بە دەوربار
بىگەينىن، چونكە ئەگەر بىماندۇيت ھەموو كەسىك لەگەلمان بىت و
بچىنە ناخى ھەموو كەسىكەوە، دەبىت لە دلى ئەو كەسىدا لە دىدىگا و،
قىسە و، بىر و بۇچۇونەكانى خۆمان بنوارپىن.

پیشنهادی:

ثایا هرگیز تا نیستا بیت لهوه کرد ووه تهوه، که ئیمه زوربهی کاتمان
له کارکردندا به سه رده بین، جا ئهو کاره هه ر چییه ک بیت؟

ئەمەیش بە مانای ئوه دیت، دید و تېپوانىنى ئیمه بۇ کاره کەمان،
ئوه مان بۇ ديارى دەکات کە ئاخۇ پۆزەكانى کارکردنمان پېپبۇون لە
خۆشى و شادى يان بە پېچەوانوھ، ھەست بە بىن ئومىدى و، بىزارى
و ھىلاكى دەكەين.

پاھىنانە كانى دەیل كارنگى، بە جۈرىيک بەرنامە پىزىكراون، کە
يارمەتىت دەدەن بۇ ئوهى زۇرتىرين سوود لە پۇزانى کارکردن
فەراھم بکىي بەوهى کە بە درېزايى پۇزىگار تۆى بە خۆيەوە
سەرقال كردووه.

ھەر کە ئەم پەرانە دەخويىنیەوە، دىدگا و شىوازىكت لە تىكەشىن
بەرانبەر بە ژيان و خەلک بۇ دروست دەبىت. لە دواي ئەمە، دەست
بکە بە پىتكەۋەنانى هيىز و تواناي خوت و، بىزانه ئاخۇ بەھرە و توانات
تىيدا يە، کە سەرەمانىنەكە ھەر درىكىشت پىتىان نەكىردووه، دەبىت
چەندىيەك خۇشحال بىت، لە بەرانبەر بەكارھىنانى ئهو توانا و بەھرە
شاردرابا وانەتھو.

ئەم كتىبە، بىرىتىيە لە كۆكراوهى چەند بەشىكى ھەر دوو كتىبىسى
پاكنو سىكراوى پېفرۇشى، دەیل كارنگى لەزىز ناوه كانى "چۇن
ھاۋى پەيدا دەكەيت و كارىگەرى لە سەر خەلک دادەنلىت،" "واز لە
دوودلى بەھىنە و دەست بە ژيان بکە." لەم دوو كتىبەدا ئەو
بابەتانەمان ھەلبىزاردۇون كە پەيوەندىدارن بە خەلکى وەكۇ تو.

دەتھوېت، ئارەزووھ كانىت لە ژياندا بىتنەدى، ھەست بە سازان و
مەبەست بکىي، ھەستىك کە تىيدا زۇرتىرين سوود لە هيىز و توانا

شاراوه کانت و هربگری - ئەم كتىبە، يارمەتىدەرت دەپەت لەپىشاو
بەدەستخستنى ئەو ئامانجانەدا.

خويىندەوهى ئەم كتىبە، وەكىوو سەركەشىيەك وايد، لە بەرانجەر
دۇزىنەوهى خوددا، دەكىرىت ئەمە خالىتكى وەچەرخان بىت لە ژيانىدا،
تۇق توانا و هيلىزى شاراوهت تىدا ھېي، كە دەتوانىت ژيانىت
سەرسوورھىنەر و خۆش بکات. ئەوهى ئىستا لەسەر شانى تۇيە
ئەوهى، پەرده لەسەر ئەو هيلىز و وزە شاردراوانە ھەلبىدەيەوە و
بەكارىيان بەھىنېت.

ئەلەنسى كارنگى

سەرقىكى، پەيمانگايى دەپەت كارنگى و ماپىنگانى

بەشی یەگەم

حەوت پىگا بۆ بەختەوھرى و تەبايى

دەيل كارنگى كتىبى "واز لە دوودلى بھىنە و دەستت بە ژيان بکە"ى نۇوسييۇوه، تا نىشانمان بىدات، كە ژيان ئەۋەيە خۇمان دروستى دەكەين. ئەگەر سەرەتا فيرى ئەو بۇوین، كە چۈن خۇمان قبول بىت و، شتە ئەرىتىيەكان بە ئەندازەي شتە ئەرىتىيەكان بىبىن، ئىنجا خۇمان سەرقالى كردىنى ئەو شستانە بکەين، كە بە ئامانجەكانمان دەكەيەنن، ئەوا ئارەزوو و پىيوىستىمان، بۇ كات كوشتن و وزە بە فيپۇدان لە كەنارى نىگەرانىدا خاموش دەبىت.

پیگای یه‌که‌م:

خوت بدوزمه و خوت به، له بیرت بیت له سه‌رتاپای گوی
زمه‌ی، هیچ که‌ستیکی دیکه هاوشیوه‌ی تو نیبه

نامه‌یه‌کم له لایه‌ن خاتوو ئیدیس تولرید، له ماؤنت ثاری، باکوری
کاپولینا پیگیشت، كه له نامه‌که‌بیدا ده‌لیت: "له ته‌منه‌نی مندالیمدا،
که‌ستیکی زور هه‌ستیار و شه‌من بسوم، کیشم زور بسو،
کولمه‌کانیشم وايان لى كردبووم، كه قه‌لورتر له ئاستی خۆم به‌دیار
بکه‌وم، دایکیشم ئافره‌تیکی كونه‌په‌رس‌ت بسو، له باوهره‌دا بسو، كه
که‌مزه‌بیه ئه‌گه‌ر كارینک بکه‌ی جلوبرگه‌كانت به شیوه‌یه‌کی جوان
به‌دیار بکه‌ون. هه‌میشه ده‌یکوت: "پوشاسکی فراوان مایه‌ی له به‌رکردن
و ده‌مینیت‌توه، كه‌چی جلوبرگی ته‌سک و تروسک ده‌دریت،" له بـهـر
ئه‌وه به‌پینی ئه‌و تیزوانینه من پوشته ده‌گرد.

هرگیز نده‌چوومه هیچ ئاهنه‌نگیک، هیچ کاتم به خوشی و شادی
به‌سه‌ر نده‌برد، كاتیکیش چوومه قوتاوخانه، هرگیز په‌یوه‌ندیم به
مندالله‌کانی دیکه‌وه نده‌گرد، له چالاکیه‌کانی ده‌ره‌وهی قوتاوخانه يان
ته‌نانه‌لت له و هرزشیشدا هر وا بسووم، که‌ستیکی له را‌دبه‌ده شه‌من
بووم، به‌جورینک هه‌ستم ده‌گرد كه له هه‌موو که‌ستیکی دیکه، جیاوازم
و ئه‌وان حەز به‌بۇونى من ناکەن.

"کاتینک گه‌وره‌بووم، شووم به پیاوینک كرد، كه به چەندین سال له
خۆم كه‌وره‌تر بسو، كه‌چی ئه‌و كاته‌یش هر له و بـهـرـگـهـ شـهـرـمـنـیـهـیـ
خۆمدا نه‌هاتمه ده‌ره‌وه. ماله خه‌زوورانم، خانه‌واده‌بیه‌کی به‌هیز و
باوهر بـهـ خـوـ بـوـونـ، زـورـ هـهـولـمـداـ منـیـشـ هـاـوـشـیـوهـیـ ئـهـوانـ بـمـ، بـلـامـ
له مه‌شیاندا هـرـ شـکـسـتـمـ خـوارـدـ. هـرـ هـهـولـینـکـ، كـهـ ئـهـوانـ دـهـیـانـداـ، بـۆـ

ئوهی من لەو قالبەی خۆم دەربکىشىن، دەبۇويە هوئى ئوهى، من زياتر لەو چوارچىيەدە بخولىتەوه.

ئىتىر ھەر بەجارىك بۇوم بە كەسىنگى نىكەران و يېزار. خۆم لە هەموو ھاۋپىكانم بە دوور دەگرت، بە جۈرىك حالم پەريشان بىبو، كە تەنانەت بە زەنگى دەرگاي مالىش تىك دەچۈرمۇ! كەسىنگى شىكتخواردوو بۇوم. خۆم درىكم بەم دۆخە كەردىبوو، لەوەيش زراوم چوو بۇو، كە مىزىدەكەم بەمە بىانىت. لەبەر ئوهى، ھەر كاتىك لەدەرەوه و لەناو خەلکدا بۇواين، ھەولىم دەدا بە كەسىنگى شادمان بەدىار بکەوم و پۇلى خۆم بىبىنم، خۆشم دەمىزانى كە زىيادەرپۇنى لە رەفتارەكانمدا دەكەم؛ لەدواى ئەم، بىز چەند پۇزىك دەكەوتىمە جىهانى كەلۈلى و نىڭمەرائىيەوه. دواجار، بە جۈرىك دلتەنگ و خەفەتبار بۇوم، كە ھىچ شىتىك باشىم، لە درىيەددان بە بۇونى خۆم، بە باش نەدەزانى، بە جۈرىك ھەر بىرم لە خۆ كوشتن كردىوه.

چ شىتىك رووى دا و، بۇويە هوئى گۈرپىنى ژىيانى ئەم ئافرهەتە چارەپەشە؟

تەنبا لىيدوانىك بۇو!

خاتۇو تۈلىپىد، درىيەدەي بە قىسە كانىد؛ تەنبا لىيدوانىك بۇو! كە بۇويە هوئى گۈرپىنى تەواوى ژىيانم. پۇزىكىيان، خەسۇوم دەربارەئى ئوهى قىسەى دەكىرد، كە چۈن مەنداڭكەنلىقى پەرورىدە كردىوه، گوتى: "گىنگ نىيە ئاخۇر چ شىتىك دىتەبۇون، ھەر دەم لە سەر ئوه سوور بۇوم، كە مەنداڭكەن خۇيان بن، ھەروايىش نىشان بەدەن كە خۇيانن."

ئەو لىيدوانە، كارى خۆى لە ناخى مەندا كردى! لە ماوهىيەكى كەمدا، درىكم كەردى و تىكەيىشتىم، كە من خۆم خستوتە چالى نەگەتى و نەھامەتىيەوه بەوهى، كە ھەولماۋە خۆم بىخەمە قالبىكەوه كە لە پاستىدا پىر بە بىتىسى من نىيە.

"له شه و، پژئیکدا گۆرام! دەستم بە بۇون بە خودى خۆم كرد،
ھولم دا لە كەسايەتى خودى خۆم ورد بىمەوە، ھولم دا خۆم
بىقۇزمەوە. لە خالە بەھىزەكانت ورد بىومەوە. ھەموو شىتىك
دەربارەي پەنگەكان و ستايىل و شىپوازەكان فيئر بۇوم و بە جۈرىك
خۆم پۇشتە دەكىرد كە وا ھەستم دەكىرد بۇنى بۇون بە خودى
خۆمى لى دىت.

ئىتىر، سەرم وەدەرنا بۇ ئەوهى ھاۋى پەيدا بىكم، پەيوەندىيم بە¹
دامەزراوينىكەوە كىردى لە سەرەتادا دانەيەكى بچووك بۇو- ھەستم بە²
ترس و لەرز كىردى كاتىك منيان خستە ناو بەرنامەوە، بەلام ھەر
جارىك قسىم دەكىرد، پەيتا پەيتا دلىرى و بويىرى دايىدەكىرتىم.
ماوهىكى زۆرى بىردى، بەلام ئىستا زۆر لەوە بە خەۋەرترىم كە
پۇزىگارى خەونم پېتىوە دەبىنى.

لە ميانى پەرورىدەكىرىنى مندالەكانى خۆمدا، ھەميشە ئەو وانەيەم
فېرىدەكىرىن، كە خۆم لە ئەزمۇونىتىكى تالەوە فېرى بىووم، "گىرنگ نىيە
چ شىتىك پۇو دەدات و دىتىبۇون، تۆ ھەر خۆت بە!"³

مەلسەئ ئارەزووکىرىن، بۇ ئەوهى ھەر خۆت بىت ھەر وەكىو،
دكتور جەيمىز كورىن كېلىكى دەلىت: "بە ئەندازەي كۆنۈ مىزۇو ژيانى
مروف، كونە." مەسەلەي بۇون بە خۆت ھۆكارى شارەوەي ھەموو
پەشىنۈيە دەمارىي و نەخۇشىيە دەرروونى و ئالۇزىيەكانە.

ئەنجىلىرى پاتىرى، سىيانزە كىتىب و ھەزاران گوتارى پۇزىنامەوانى
نۇوسييۇوە، لەزىئر ناونىشانى "پەرورىدەكىرىنى مندال" دەلىت: "مېچ
چارە رەشى بۇونى نىيە، لەو كەسە بەدې خىتر بىت، كە ھەول بىدات
بىبىت بە كەسىك يان شىتىك كە جىاواز تىرىت لە خودى خۆى جاچ لە
بۇوى جەستە ياخود لە بۇوى ئەقلەوە بىت."

حەزى بۇون بە كەسيكى دىكە، بە تايىېتى لە ھۆلىوودا شىتىكى ئاسايىيە، سام ووو، يەكىنە لە باشتىرين دەرھىتەرەكانى ھۆلىوود، گەورەترين سەر ئىشىيەك، كە لە ئىلھام بەخشىن بە ئەكتەرە لاۋەكان دووچارى دەبۈومەوە بە دىيارىكراوى ئەم كىشىيە بۇو: "كە ئەوانە خودى خۇيان بىن و، ھەر بەو شىوه يە نواندىن بىكەن، كە ھەن." ھەموويان دەيانويسىت بىن بە لانە تىقىنەرزى پلەدوو ياخود كلارك گابلى پەسى. ھەروەها دەيگۈوت: "جەماواھەر تامى ئە جۇرە نواندىنەنى كرددووه و، ئىستا چاوهپىنى شقى جياواز دەكەن."

بەرلەوهى سام، دەست بە دەرھىتەنائى فيلمەكانى، "مالشاوا، بەپىز چىپس" و "بۇكى زەنكەكە لىدرا" چەندىن سالى تەمەنى كارى لەسەر بەرەو پىتشىرىدىنى كەسايىھەتتىيەكان بەسەر بىردى، ئەوھېشمان بۇ بەيان دەكەت، كە ھەمان ئەو بنەمايەي، كە لە جىهانى بازرگانىدا پۇو دەدات ئەوا لە جىهانى فيلمەكانتىشدا بەدى دەكىرىت، لەبىر ئەو تو ناتوانى رەقلى مەيمۇن بىگىرى ياخود بىي بە تۇوقى.

سام ووو دەلىت: "ئەزمۇون ئەمەي فيئرى من كرددووه، دەستبەردارى ھەموو ئەو كەسانە بىم، كە ھەول دەدەن بە شىوه يەكى جياواز لە خودى خۇيان نمايش بىكەن و ھەلسوكەوت بىنۋىن."

لە پىزىل بۇينىتكۈن، بەرىيەبەردى دامەزرايدىن لە كۆمپانىاكانى نەوتدا، پرسىيارم كرد: "گەورەترين ھەلە چىيە، كە خەلک دەيکات لەبەرانبەر داواكىرىنیان بۇ كار." پىزىل، دەبىت وەلامى ئەم پرسىيارە بىزانىت، چاۋپىكەوتى لەگەل زىتاتر لە شەش ھەزار كەس كرددووه، بىگە كىتىپىكىشى نۇوسىيۇوە لەئىر ناونىشانى "شەش پىگا بۇ بەدەست خىستنى كار."

لە وەلامى پرسىيارەكەي مندا گوتى: "گەورەترين ھەلە، كە خەلک دەيکات لەبەرانبەر داواكىرىنیان بۇ كار، ئەوھەي كە، ئەو كەسانە خۇيان نىن، لە جىاتى ئەوھى دەربارە خودى خۇيان بىدوين و بەراشقاوانە

قسه بکن، زوربهی جار پهنا ده بهنه بهر ئو وەلامانی، که پیشان وايە تو لېيانت دهويىن، بەلام ئامە هېچ سوودىنىکى نېيە، چون كاس مرقۇ قەلېي ناوىت، هېچ كەسىك دراوى ساختەي ناوىت.“

كچە شۇفېرىيک، لەدواى چەشتى ئەزمۇونىتىكى تال وانەيەك فير بۇو. ئەم كىزە، حەزى دەگرد بىيت بە گۇرانى بىت، بەلام پۇوخساري بىویە مايەي بەدبەخى بۇي، دەمەنلىكى گەورەي ھەبۇو و ددانەكانى پىشەوهى بەرزبۇون و دەركەوتبۇون. كاتىك بۇ يەكم جار لەبەردهم جەماوەردا گۇرانى گوت لە يانەي شەوانەي شارى نيو جىرسى-ھەولى دا بۇ ئەوهى لېتىو سەرەوهى بەسەر ددانەكانىدا بەھىنەتە خوارەوه بۇ ئەوهى ددانەكانى بەدەرنەكەون، ھەولى دەدا بە شىۋەيەكى جوان بەدەربكەوتىت، ئى ئەنجامى ئەمە چى بۇو؟ خۆى وەككۈ كەسىكى هېچپۇچقۇچ بەرجەستە كرد و، ھەر خەريك بۇو بەرەو شىكست ملى پىئىا بىگرىتەبەر.

لەكەل ئەوهىشدا، لەو شەوهدا پىياوەك لە يانەكە بۇو، کە گوئى بىستى ئەو كچە بۇو، وا گۇرانى دەلتىت، پىنى وا بۇو کە بەھرەيەك لە كچەدا ھەيە. پىياوەك بە راشكَاوانە گوتى: ”سەيرى نواندىنەكەتم دەگرد، دەزانىم تو ھەولى چىت دەدا، بۇ ئەوهى بىشمارىيەوه، تو شەرم لە دەركەوتتى ددانەكانى دەكەي!“

كچەكە شەرم گرتى، بەلام پىياوەك دەرىيەتى بە قسەكانىدا، ”ئى چى لەمەدا ھەيە؟ ئايا هېچ تاوانىنەك لە ھەبۇونى ئەو ددانانەدا بۇونى ھەيە؟ ھەولى شاردىنەوهى ددانەكانى مەدە! دەمت بىكەوه، بەمەيش جەماوەر، توئى خوش دەويىت بەوهى ھەست بە شەرمىنە ناكەيت،“ پىياوەكە زىرەكانە گوتى: ”سەربارى ئەمەيش، ئەو ددانانەي کە تو ھەولى شاردىنەوهىيان دەدەي دەگرىت بە خىت بە پۇودا وەلا بکەن!“

كاس دەيلى، ئامۇزگارىيەكەي لە گوئى گرت و، ئىتىر ددانەكانى لە بىر كرد، لەو كاتەوه، ئەو كچە تەنبا بىرى لە جەماوەرەكەي دەگرددوه،

دەمى كىرده و بە هەستىكى پې لە چالاکى و جۆش و خۇرشه و
گورانى دەگوت، ھەر بە جۇرىنگ بۇو بە ئەستىزە لە فىلمەكان و راديو،
بىگە ئەكتەرە كۆمۈدىيە كان ھولى لاسايىنى كىرىنە وەيان دەدا.

ولېم جەيمىسى بەناوبانگ، دەربارەي ئەو كەسانە دەدوا، كە ھەركىز
تەيان توانىيۇرە خۇيان بىرقۇزىنە وە، كاتىك پايكە ياند كە، كەسى ئاسايى
تەنيا پەرە بە سەدا دەمى توانا شاردراوەكانى دەدات، دەربارەي ئەمە
دەنۇرسىتەت: "بە بەراورد بەوهى كە پىپۇستە ئىئمە وابىن، ئىئمە تەنيا
سۇود لە بەشىكى بچووكى توانا و وزەكانى جەستەي و دەرروونىمان
دەبىننەن،" ئەم پىاوه ئەوهمان بە راشكاوانە بۇ بەيان دەكتات، بەمەيش
تاڭە كەسەكان لە كەشىكى سىنورداردا زىندهگى دەكەن، خاوهنى
جۇرە هيلىكى ھەمەچەشنەن، كە عادەتن شىكىت دەخۇن لە بەرانبەر
بەكارەيتىنانىان.

ئۇ جۇرە توانىيائان، لە تۆيىش و منىشدا بۇونىيان ھەيءە، بەمەيش با
چىركەيەكى تەمەنمان بە دوودلى و نىكەرانى بەسەر نەبىن بەوهى،
كە ئىئمە وەكۈرە خەلکى دېكە نىن. تو كەسىكى نوپى لەم جىهاندا،
كەسىكى ھاوشىۋەتى تو ھەركىز پېشىتەر بۇونى نەبۇوە، بىگە لە
سەرەتاي ژيانە وە، ھېچ كەسىكى ھاوشىۋەتى تو بۇونى نەبۇوە، بە
درىزىايى چەرخەكانىش كەسىكى ھاوشىۋەتى تو بۇونى نابىت.

زانسىتى بۇماوهىي، ئاكادارمان دەكتاتو، كە تو لە ئەنجامى يەكگىرتى
بىسەت وسىن كېرمۇسۇنى باوكت دەگەل بىسەت وسىن كېرمۇسۇنى
دايىكت پېتكەتاتو وىت. ئەم بىسەت وسىتىيەيش كېرمۇسۇنە ھەموو
تايىبەتمەندىيەكانى بۇماوهىيەت بۇ دىيارى دەكەن. ئەمرام شايىفلىد
دەلىت: "لەنیوان سەدان جىندا تەنيا يەك جىن دەتوانىت ژيانى مەرۆف
بىگۈرىت" بە راستى ئىئمە "بۇونىكى ترسىناك و جوانىنن."

تەنانەت لەدواي ئەوهى، دايىك و باوكت بەيەك گەيشتن و يەكتريان
بىنى، لەنیوان سى سەدبلىقۇن ھەلدا، تەنيا يەك ھەل ھەبۇو، بۇ ئەوهى

تو له دایک بیت! به شیوه‌یه کی دیک، ئەگەر تو سىبلىيون خوشك و
برات هەبوايىه ئىوا هەموويان لە تو جياواز دەبۇون، ئايان ئەمە تەنبا
گۈريمانى يەكە؟ نەخىر، بەلكو راستىيە كى زانستىيە. ئەگەر دەتەۋىت
زىاتر دەربارەي ئەمە بخوينىيە و ئوا كىتىيى "تو و بۆماوازىنى"
ئەمران شايىنلىك بخوينەوە.

بە بەباوهەرەوە، دەتوانم دەربارەي ئەم بابەتە بدويم، كە تو دەبىت
خودى خوت بىت، چونكە لە قۇولايى دلەمەوە ھەستى پى دەكەم، خۆم
دەزانم دەربارەي چى دەدويم، ئەمەيش لە ئەنجامى ئەزمۇونىكى پېز
تال و ناخۇشەوە فىئر بۇرم. بۇ ئەمە قىسەكانم زىاتر بۇون بەكەمەوە،
كاتىك بۇ يەكم جار، لە كىلەككىانى گەنمەشامى لە مىسۇرى ھاتەم نىو
يۇرك، ناوى خۆم لە ناوهندىكى ئەكادىمى ئەمەرىكى بۇ ھونەرەكىانى
شانتۇمار كرد، حەزىكى زۇرم ھەبۇو، بۇ ئەمە بىم بە ئەكتەر. لە
دىدگائى خۆمەوە پېتم وا بۇو، كە بېرۇكە يەكى نايىبە. لە باوهەرەدا
بۇرم، كە ئەمە پېتكايدىكى كورتە، بۇ گەشىتن بە مەنزىلەكى سەركەوتىن.
بېرۇكە يەك زۇر سادە و ئاسان بۇو، بە جۇرىك نەمدەتوانى تېڭىم،
كە بۇچى سەدان كەسانى ناودار پېشتر دركىيان بەوە نەكىدووو.

ئىتىر ئەمەبۇو، كەوتەم لېتكۈلىنەوە لە ئەكتەرە بەناوبانكەكىانى سەرەدمەم،
جىن درىيە، والتەر ھامېدىن و ئۇرتۇز سكىنەر كە ئامانجى خۇيان پى
كاوه. دوايى منىش لاساي باشتىرين خال و تايىبەتەندىيەكەنلى ئەوانم
دەكرىدەوە و خۆم دەكرىد بە ئەستىرە يەكى گەشاوه، بۇون بە كەسىنکى
سەركەوتىو، كە ھەموو خەسلە باشەكىانى ئەوانى لە خۇ گىتىت.

چەندىك گەمژەبۇوم! بېرۇكە كەم چەندىك پەروپورج بۇوا دەبوايىه
چەندىن سالى ڈيام بە لاسايى كردىنەوە خەلکانى دىكە بەسەر
بەرم، لە كاتىكدا دەبىت خۆم بەزۆرمەوە و ھەر خۆم بەم، خۇ ناكىرىت
بىم بە كەسىنکى دىكە.

ئەزمۇونە ناخۆشە، دەبۇوايە وانەيەكى ئەوتۇم فير بکات، كە هەرگىز لە بىرم نە چىتەوە، بەلام بەم شىيەھېيش نەبۇو، ئەوە من نەبۇوم، بىگە كەسىكى كەمەز بۇوم، پىتىسىتى بە وانەيەكى دىكە دەكىد بۇ ئەوهى لىتىھە فير بەم.

لەدواي چەند سالىكى دىكە، خۆم تەرخان كرد، بۇ ئەوهى دەست بەم بە نۇوسىنى كىتىيەك، كە تا ئىستا نەنۇوسرا بىت لەبارەي و تاردان بۇ بازىرگانەكان. ھەمان بىرۇكە پۇپۇوجە كەم ھەبۇو دەربارەي نۇوسىنى ئەم كتىبە، كە پىشىت دەربارەي نواندىن ھەم بۇو. نىازم وا بۇو كە كۆمەلېك بىرۇكە نۇوسەرى دىكە كۆز بەكمەوه و، لە چوارچىوهى كىتىيەكدا كويان بەكمەوه، كىتىيەك كە ھەموو شتىك لە خۆى دەگرىت.

دەستم كرد، بە كۆكىرنەوهى كىتىكەلىكى زۇر دەربارەي و تاردان و سالىكى رەبەقىم بەسەر بىرەن بەر داتاشىنى ئەو بىرۇكانە و، دووبارە بە قىسە و تىپۋانىنى خۆم دايىان بېرىزمه و. كەچى دواتر، بۇم دەركەوت، كە زۇر گەمزاڭ دەفتار دەنۈيتنم. چونكە ئەو تىكەل و پىكەلنى نۇوسەرەكانى دىكە، كە من لاي خۆم نۇوسىبۇونم زۇر ئالۇز بۇون، بە جۇرىنگ دەبەنگ بۇون كە ھەريەك تاكە بارزىغان ئەو كىتىبەي منى نەدەخوينىدەوە، بەمەيش كارى سالىكىم فېرىدايە ناو زىلدانى مېزۇوه و، دووبارە لە سەرەتاوه دەستم بىن كرددەوە.

ئەم جارەيان بە خۆم گوت: "تۇ دەبىت لەھىل كارنگى بىت، بە تەواوى ھەلە و كەموكۇرى و توانا سنوردارىيە كانىيەوه، خۇ ھەر وا بە شىيەھېكى ئاسايىي ناتوانى بىبى بە كەسىكى دىكە." بەمەيش دەستم ھەلگەرت لەوهى تىكەل و پىكەلەيەك بىم، لە تىپۋانىن و دىدگەي كەسانى دىكە و، قولم ھەلمالى و ئەوھەم كرد، كە ھەر دەبۇوايە لە سەرەتاوه كردىام، بەپىتى ئەزمۇون و تىپىننەكان و باوهەپى خۆم، كىتىيەك لەسەر و تاردان نۇوسى وەكۈو قىسەكەر و مامۇستايەك.

فیرى ئوه بۇوم سېق هەمۇو كاتىك، خوازىيارم - كە بەرپىز والتەر
پالى فىرى بۇو "من لىنەدا دەربارەي بەرپىز والتەر پالى نادويم كە
چاڭكەتكەي خۆى فرىدىايە ناو قور بۇ شازىن بۇ ئوهى ھەنگاوى
بەسەردا بىنىت، بەلكو من دەربارەي ئوه بەرپىز والتەر پالى يە دەدويم
كە پېۋەپسىزلىرى ئەدەبى ئىنگلۈزى بۇو، لە زانكۈزى ئۆكسۈر لە سالى
١٩٠٤ء، "ئەم پېۋەپسىزلىرى دەلىت: "ناتوانم كىتىيەك بنووسىم كە شان لە
شانى كىتىيەكانى ولەيم شىكىسپىر بىدات، بەلام دەتوانم كىتىيەك بنووسىم
كە بېر بە پېتۇس و پەنجەي خۆم بىت".

خۆت بە، كار لەسەر ئوه ئامۇزگارىيە بکە، كە ئىرەقىنگ بېرلىن داي بە^٣
جۈرج كېپشۈرىنى كۈچ كردوو، كاتىك بېرلىن و كېپشۈرىن بىز
يەكەمین جار، يەكتريان بىنى، بېرلىن كەسىكى بەناوبانگ بۇو، بەلام
كېپشۈرىنىش جەڭ لە ئاواز دانەرىنگى لاو ھېچى دىكە نەبۇو كە
ھەفتانە بېرى سى و پېتىچ دۇلای لە "تن پان ئالى" بەدەست دەكەوت.
بېرلىن، تواناكانى كېپشۈرىنى چوووه دلەوە، بەمەيش كارى بۇون بە^٤
سكتىرى مۇسىقىي پىتىدا، كە موجەكەي سى ئوهندە زىاتر بۇو لە
ئۇوهى خۆى، بېرلىن ئامۇزگارى كرد، "ئوه كارە مەكە، خۆ ئەگەر سوور بىت
دەيىكەي، ئەوا تۆ دەبىت بە بېرلىنى دووھم، خۆ ئەگەر سوور بىت
لەسەر بۇون بە خۆت، ئەوا رۇزىك دەبىت بە كېپشۈرىنى پلەيدك".

كېپشۈرىن، وەككۇ گوارەيك ئەم ئامۇزگارىيە لە گۈئى كرد و، بە
تىپەپبۇونى كات بۇو بە يەكتىك لە ئاوازدانەرەكانى ئەملىكا لە
سەرددەمى خۆيدا.

چارلى چاپلىن، ول پىچەرز، مارى مارگارىت مكپەايدا و جىن
ناسەرى، مليونان كەسى دىكە، دەبۇوايە ئەم وانەيە فېر بۇوبان،
دەبۇوايە ئەوانىش ھاوشىنوهى من بە رېڭايەكى تال و ناخوش فېرى
ئەم وانەي ڇيان بۇوبان.

کاتیک، چارلی چاپن، بُو یه کم جار دهستی به دهرهینانی فیلم کرد، دهرهینه رهکهی سورور بُوو له سه رئوه‌ی، که چارلی ده بیت لاسای ئه کتھریکی بمناویانگی ئه وکاته‌ی ئەلمانی بکاته‌وه، به لام چارلی میع هنگاویکی به ره و پیشه‌وه نهنا ههتا خۆی به شیوه و شیوازی خۆی نواندی نه کرد.

بُوب هەرب، ئەویش ئەزمۇوننیکی هەمان شیوه‌یهی هەبُوو، چەندین سالى لە نواندن و گۆرانى گوتندا بە سەر برد و نەیتوانی بە میع شتیک بکات، تا ئەو کاته‌ی بېرىاریدا که خۆی بیت. ویلەم پەرچەرز، کاتیک بُو ماوه‌ی چەندین سال پەتى دەخولاندەوه لە بەزمگە، بە میع شوینیک نه گیشت، ههتا درکى بە دیارییه بىهاوتاکەی گالتەکردن کرد و دهستی بە قسەکردن کرد لە کاتى خولاندەوهی پەتكەدا.

کاتیک، مارى ماگاریت مکبرایدا، بُو یه کم جار دهستی بە کارى نواندن کرد، ھەولى دا بُو ئەوهی بیت بە ئەکتھریکی کومىدى ئىرلەندى بەلام تىندا سەرکە و تۇو نەبُوو، شکستى خوارد، وەلى کاتیک ھەولى دا خۆی بیت و، وەکوو خۆی نمايش بکات -کچىنکى دەشتەکى میسۇری - بُوو بە یەکىن لە ئەستىزە ناودارەكانى رادیق لە نیورك.

کاتیک جىئى ئاسەری، ويستى خۆی لە شیوه‌زارى تەكساس بىزگار بکات و، وەکوو كورپىكى شارى خۆی پۇشته کرد و، گوتى کە ئەو خەلکى شارى نیو يۆرك، خەلک لە پاشەملە، تەنبا بە دەمەيەوه پى دەكەنین، بەلام کاتیک دهستى بە ژەنینى باجۇكەی کرد و، وەکوو گاوانىتىک دهستى بە گوتى ھەلبەستى ئەفسانەی کرد، پىنى نايە ناو پیشەیەکەوه، کە بُوو بەناوبانگىرین كەس چ لە پۇوى وېنە و چ لە پۇوى دەنگەوه.

تۇ، كەسىتى نويت لەم جىهانەدا، پىنى خۇشحال بە، زۇرتىرين سوود لەوه بىبىنە كە سروشت پىنى داولىت. بە كورتى، هەموو ھونەرىك

شتيكى خودىيە، تەنبا لە دىدگاى خۇتەوە گۇرانى دەلىتىت و، ئەو وېئەيە بىكىشە، كە خۇت دەتتۈيت. تۇ دەبىت ئەوە بىت كە ئەزمۇونەكانت و، ڙىنگە و بۆماوهى لە تۈيان دەويىت، بۇ باشتىر بۇون يان خراپتربۇون. تۇ، خۇت دەبىت باخە بچووكەكت بە دەستى خۇت بچىنېت، بۇ ئەوهى باشتىر يان خراپتىر بىت، هەر خۇت دەبىت ئامىزە بچووكەكت بىزەنېت لە ئۆكىستىرىاي ڙياندا.

ھەروەكwoo ئىمېرىسىن، لە گوتارەكەيدا گوتۇوېتى، "پشت بە خود بەستن،" لە ڙيانى رۇشىن بىنى مۇقۇدا، ماوهىك بۇونى ھەيە، كە تىندا بىن دەننەتە ئەو باوهەرى، كە چاوتىپەرىن ئەپەپى نەزانى و گەمژەبىيە، لاسايى كىردىنەۋەيش خۇكۇشتە. دەبىت ئەو كەسە خۇى بىت كە خۇى بەرەو ئاپاستەيەكى باشتىر يان خراپتىر بىكەت. بەجۇريك، كە گەردوون پېرە لە شتى باش، ناتوانىت زىياتل لەو بەرھەمە بە دەست بەھېنېت كە لە باغەكەى خۇيدا بە دەستى دەكەۋىت. ئەو ھىز و توانا شاراوەيەي، كە لە ئەودا بۇونى ھەيە، شتىكى نوپىيە لە سروشىدا، ھىچ كەسېك جەڭ لە ئەو نازانىت، كە چى دەكەت و چى نازانىت، هەتا ئەو كاتەي ھەولى تاقىكىردىنەوهى نەدات."

ئەمە ئەو شىيوەيە، كە ئىمېرىسىن گوتۇوېتى، بەلام ئەم پېڭايەيش بۇونى ھەيە كە شاعيرى كۆچكىردوو، دۈركلاس ماملىقۇ، ئەم ھۇنزاوهى خوارهەيە ھۇنىيەتەوە:

ئەگەر ناتوانى بىبى بە دارىك بە سەر لۇوتىكى گورىكەوە،
دەوهەنېك بە لەناو شىويىكدا
باشتىر دەوهەنى نزىك سەرچاوهەكە بە
دەوهەنېك بە، ئەگەر نەيىشت توانى دەوهەنېك بىت،
گۇزوو گىيا بە،

پیگا بپازینه وه.

هموومان بومان پیک ناوکه ویت کاپتن بین، ده بیت ده ریاوان بین،

هر کامیک له ئیمه، کاریکی هه يه،

کاریکی گهوره و کاریکی بچووک بونوی هه يه،

ئوکارانه ده بیت بکرین.

ئه گهر ناتوانیت شاریک بیت، ئوا توله پیک به.

ئه گهر ناتوانی ببیت به خور، ببه به ئستیره،

چونکه قهباره یارمه تیده ر نایبت له سه رکه وتن و شکستد،

لېبر ئوه باشترين شت بکه، لهو كەشەي كە ئىستا تىيدا هەي.

بۇ پەرەدان بە دىدگا و تىپوانىنى دەرۈونى، كە ئاشتى و
سەربەستىمان بۇ فەراھەم دەھىنن، لە بىرت بىت.

”ھول مەدە لاساي خەلک بکە يە وه“

بەلكو خوت بدقزه وھ و ھەر خوت بە“

پیگای دوووم

چوار نهريتى باشى كاركرين، كه يارمهتىت دەدەن بۇ
دوركەوتنهوه لە نىگەرانى و هىلاڭى.

نهريتى يەكەم:

مېزەكتەت لە ھەموو ئەم كاغەزانە پاڭ بىكەوه، تەنبا ئەوانە
نەبىت كە ئىستا كارت پېيان ھەيە

پولاند ئىل، ولەمۇ سەرۆكى هيلى ئاسنى شىكاڭو و باكىرى
پۇزەلات، جارىكىيان گوتى: ”ئەم كەسى، كە مېزەكتەي پېر لە كاغەز
دەربارەي بابەتى ھەممەچەشىن ئەوا كارەكتەي زۇر ئاسانتىر دەبىت
ئەگەر مېزەكتەي پاڭ بىكاتەوه، لە ھەموو كاغەزەكان تەنبا ئەوانە
نەبىت كە پەيوەندىدارن بە كىشەي بەردەست، من ئەمە ناول دەنلىم بە
پىكۈپېنى مال، يەكەمین ھەنگاوه بۇ پىكىردىن بەرھە چۈوست و
چالاڭى و كارامەبى.“

ئەگەر سەردانى كىتىخانەي كۇنگۈرەس بىكەي، لە واشتۇن دى سى،
ئەوا بىنچ وشەت بەرچاو دەكەون لە لە بانى سەققەكەوه نۇوسراون،
لە لايدەن ھۇزانغان پۇپ:

”پىكۈپېنى يەكەمین ياساي ئاسمانە.“

پىكۈپېنى، دەبىت يەكەمین ياساي كاركىرىنىش بىت، بەلام واي؟
نەختىر، مېزى ھەر كەسىنگ بىبىنى پېر، لە كاغەزى كەلمەكە كىدوو، كە
بۇ ماوهى چەندىن ھەفتە بەكار نەھاتۇون. لە راستىدا، جارىكىيان سەر
نۇوسەرى پۇزىنامەي ”نيو نۇرلىنىز“ بىنى گوتىم، كە سكىتىرەكتەي يەكىن

له میزه‌کانی پاک کردووه‌تهوه و ئامیریتکی چاپی دهستى دۆزیه‌وه‌تهوه
کە بۇ ماوهی دوو ساله بزر ببۇو!

تەنیا دىمەنی میزیتک، كە پېرە له نامەی وەلامنەدراوه و، راپورت و،
ياده‌وهرى، بەسە بۇنانەوهى پەشىتىيى و گرژى و نىگەرانى. زور
لەمەيش خراپتر ئەوهى، ئاو شتانە، يادخەرەوهىكى بەردەوامن كە
مليونان شت بۇونيان ھىيە، بۇ ئەوهى ھەستى بە كىدىنیان كەچى
كاتى تەواوت لەبەردەستدا نىيە بۇ ئەوهى پايان پەريتى ئەمەش ھەر
تەنیا نىگەرانى و، دوولى و گرژى لى ناكەۋىتەوه، بەلكو دەبىتە
پالەرىتىك بۇ بەرزى پەستانى خوين و كىشەكاني دل و برىنەكاني
گەدە.

دكتور جىن، ئېيچ. ستكوكسى پېقىسىر، دەرجۇووی بەشى پزىشىكى
لە زانكىرى پېنسىيلانى، كاغەزىتىكى لەبەردەم كۈنگەرە پزىشىكى
ئەمرىكى خويىندەوه، لەزىز ناونىشانى "گۈزىيى فرمانى دەمارەكان
وھەكىو نەخۆشىيەكى جەستەمى" لە راپورتەدا، دكتور ستكوكسى،
يانزە ھەلۇمەرجى لەزىز ناونىشانى "لە حالاتى نەخۆشى دەروونىيدا
دەبىت بەدواى چىيدا بىكەپتىت". ئەمە يەكەمین دەقى ئەو لىستەيە:

ھەستىكىن بە ناچارى يان ئەرك شتىتىكى بىتىنى ئەو شتانەيە، كە
دەبىت جىيەجى بىكىرىن بەلام چۈن كەدارىتىكى سادە و سەرەتابى،
وھەكىو پاڭىرىنەوهى میزەكەت و، بېپاردان، يارمەتىت دەدات بۇ ئەوهى
خۆت لە بەرزى ئاستى فشار و، ھەستى ناچارى و، راپەرەندىنى
كارانىتىكى زور بەدور بىگىت، چۈن ئامان، ھەروا بە شىۋەھەكى
سادە دەتوانىتىت بىكىرىن؟

دكتور ولېم ئەيل. سادەلەر، پزىشىكى دەروونىناسى بەناوبانگ، تەنیا بەم
ئامۇزىگارىيە سادەيە، بە نەخۆشىكى گوت كە خۆى لە داپرووخان و
نىگەرانى بەدور بىگىت، ئەو كابرايە بەرىيەوهەرى يەكىك لە كومپانىا
گەورەكانى شىكاڭو بۇو، كاتىتىك هاتە نۇوسىنگەكەي دكتور سادەلەر،

که سینکی گرژ و پارا و دوودل و نیگه ران بwoo، دهیزانی، که وا بهره و دارو و خان دهروات بهلام نهیده ویست دهستبه رداری کاره کهی بیت و، بهمه بیش پیویستی به ناموزکاری بwoo.

دکتور سارله ر دهليت: "له کاتيکدا نه خوشنه که چيرؤکه کهی بـو ده گيرامه و، زهنجي تله فون ليدا، له نه خوشخانه و بـو، له جياتي ئوهی مه سـله دوابـخـم، کاتـم قـوـسـته و بـو ئـوهـي بـگـهـهـ بـريـاريـكـ. ئـگـهـرـ بـكـريـتـ، منـ هـرـدـهـمـ پـرـسـيـارـ دـهـکـهـمـ، هـيـنـدـهـيـ نـهـبـرـ تـلـهـفـونـهـ کـهـ بـوـ جـارـيـ دـوـوـهـمـ لـيـدـايـهـ وـ، دـيـسانـ مـهـسـلهـ يـهـکـيـ خـيـراـ بـوـ، کـهـ پـيـوـيـسـتـيـ بـهـ منـ بـوـ، بـوـ ئـوهـيـ تـاوـوـتـويـيـ بـکـهـمـ. سـيـهـمـينـ نـاـوبـرـ ئـوهـ بـوـ، کـهـ هـاـوـپـيـشـيـهـ کـمـ هـاـتـهـ نـوـوـسـيـنـگـهـ کـمـ بـوـ ئـوهـيـ نـامـوزـکـارـيـ بـکـمـ دـهـرـبـارـهـيـ نـهـخـوشـيـكـ، کـهـ زـورـ حـالـيـ پـرـيشـانـ بـوـ، کـاتـيـكـ قـسـهـ کـانـمـ دـهـگـهـلـ ئـهـ وـ تـهـواـوـ بـوـونـ، پـوـومـ لـهـ نـهـخـوشـهـ کـمـ كـرـدـهـوـ وـ پـوـزـشـ هـيـنـيـاهـيـهـ بـهـوهـيـ، کـهـ بـزـ ماـوهـيـهـکـ وـ چـاـوهـرـوـانـيـ منـيـ كـرـدوـوـهـ، کـهـ چـيـ ئـهـ وـ زـورـ دـلـخـوشـ بـوـ، روـوـخـسـارـيـكـيـ تـهـواـوـ جـيـاـواـزـيـ هـهـبـوـ."

نهم پـياـوهـ بـهـ دـکـتوـرـ سـارـلـهـ رـيـ گـوتـ: "دـکـتوـرـ، دـاـوـاـيـ لـيـبـورـدنـ مـهـکـهـ! لـهـ دـهـ خـولـهـ کـهـيـ کـوـتـايـيـهـداـ، پـيـنـ وـايـهـ هـوـکـارـيـ نـهـخـوشـيـيـهـ کـهـيـ خـوـمـ تـهـواـوـ بـوـ دـهـرـكـهـ وـ تـوـوـهـ، دـهـگـهـرـيـمـهـوـ نـوـوـسـيـنـگـهـ کـهـيـ خـوـمـ وـ پـيـداـچـوـنـهـوهـيـ نـهـرـيـتـهـ کـانـيـ خـوـمـ لـهـ بـهـرـانـهـ کـارـکـرـدـنـداـ دـهـکـهـمـ، بـهـسـ بـهـرـلـهـوهـيـ بـرـقـمـ، بـهـ لـاتـهـوـ نـاـسـايـهـ سـهـيـريـكـيـ مـيـزـهـکـهـتـ بـکـهـ؟"

دـکـتوـرـ سـارـلـهـ، چـهـکـمـجـهـکـانـيـ مـيـزـهـکـهـيـ بـوـ دـهـکـاتـهـوـهـ، هـمـموـيـانـ خـالـيـ بـوـونـ - جـگـهـ لـهـ هـهـنـديـكـ پـيـداـويـيـسـتـيـ نـهـبـيـتـ، نـهـخـوشـهـ کـهـ گـوتـيـ: "پـيـنـ بلـيـ، ئـهـيـ کـارـهـ تـهـواـوـ نـهـکـراـوهـکـانـتـ لـهـ کـوـيـ هـلـگـرـتـوـوـهـ؟"

سارـلـهـ رـيـ گـوتـ: "هـمـموـيـانـ تـهـواـوـ بـوـونـ!"
"ئـهـيـ نـاـمـهـ وـهـلامـنـهـ درـاوـهـکـانـتـ لـهـ کـوـيـداـ هـلـگـرـتـوـوـهـ؟"

سادله ر پیش کوت: "همو نامه کان و هلام دراونه و، یاسای من وايه،
که هیچ نامه یه کی و هلام نه دراوه هه لناگرم، راسته و خو و هلامه که کی به
سکتیزه کم ده سپیترم."

لهدوای شهش مانگ، همان ئو پیاوه، دکتور سادله ری بانگهیشتی
نووسینگه که کی خوی کرد، تهواو گوردرا بورو، میزه که یشی به همان
شیوه بورو. چه کمه جه کانی میزه که کی کرده و، بزو ئوهی نیشانی
دکتوری بدت، که هیچ کاریکی تهواو نه کراویان تیدا نییه، شهش مانگ
له مهوبه، ئو کابرايه گوتی: "سی میزی جیاوازم هه بعون له دوو
نووسینگه کی جیاوازدا، ئو میزانه کوتبونه بئر لیشاوی کاره کانم،
کار انیک که هرگیز ده ستم پییان رانه گه یشتبوو بزو ئوهی تهواویان
بکم، لهدوای ئوهی قسم ده گهل تو کرد دکتور، ئیتر گه رامه وه
نووسینگه کم و، تهواوی ئو پهراوه کون و پاپورتاتنه پاک کرده وه.
ئیستایش، واته نیا کار له سه ر میزیک ده کم، شتے کان به پیشی
پتویستیان ده خمه سه ر میزه که و چیایه ک له کاری تهواونه کراو لای
خوم گه لاله ناکم، که بیته ما یهی دوودلی و نیگه رانی و گرژی من.
سه رسسوورهینه رتین شتیش ئوهیه، که من هه ر به تهواوی له
نه خوشیه کم چاک بعومه و، چی دیکه باری تهندروستیم هیچ
کیشیه کی نیی!

چارلز نیفانس هه کس، سه رزکی پیش ووتی دادگای بالای ئه مریکا،
گوت وویه تی: "مروفه کان له زیر کاری زوردا نامرن، بئلکو به هزی
په رتھوازه بی و دوودلی و نیگه رانی ده مرن،" بھلی، به هزی به فیروزدانی
ھیز و وزه کان و نیگه رانی، هرگیز به جوریک به ده رنکه ون که
کاره کانیان تهواو بکه.

نەریتى دووم

بەپىي گرنگىيان كارهكان راپەرىتىنە

مېنرى ئىل، نەھىرتى دامەز زىرنەرى كۆمپانىيائى "سىتىس سىرۋىس" دەلىت بە چاپۇشىكىردن لە بىرە موجەيەي، كە پىيى دەدرىت، دوو جۆر توانا بۇونىان ھەيە، كە ئەستەمە بەدى بىرىن:

ئەو دوو توانايىه پەر بەمايىيەش بىرىتىنە لە: يەكەميان، توانايى بىركرىدەن وە. دووهەميان، راپەراندىنى كارهكان بە گۈزىرەي گرنگى و بايەخيان.

چارلىز لوكمان، ئەو لاوهى كە لە داپۇوخانەوە دەستى پى كرد و لە دواىي دوانىزە سال بۇو بە سەرۇكى كۆمپانىيائى پىپىسىزدىتىن، لە سالىكدا بىرى سەدەھەزار دۆلارى دەست دەكەوت، لەپاى ئەوهىش يەكىملىقۇن دۆلارى پەيدا دەكىردى، ئەو گەنچە دەلىت كە ھۆكاري سەركەوتى دەگەپىتىتەوە سەر ئەدai پەرەپىدانى ئەو دوو توانايىهى، كە مېنرى ئىل، نەھىرتى بە شىتكى سەختى ھەزىمار كردوون بۇ ئەوهى دركىيان پى بىرىت.

چارلىز لوكمان دەلىت: "ئەوهندەي لە بىرم دىت، بەيانىيان كاتىزمىر پېنج لە خەوەلدەستام، چونكە لە و باوەرەدام، كە لەم كاتەدا دەتوانم باشتىر بىر بکەمەوە، لە هەر كاتىكى دىكە، دەتوانم باشتىر بىر بکەمەوە و پلانى پۇزەكەم داپېزىم، پلان دابىتىم بۇ ئەوهى شەتكان بەپىي بىتۈستىيان جىبىەجى بکەم."

فرانك بىنگەن، يەكىن كە سەركەوت تووترين كەسايەتىيە كانى بوارى بىيمەدان، تاوهكۈو كاتىزمىر چوارى بەيانى چاوهرىي نەدەكىردى، بۇ ئەوهى پلانى پۇزەكەي دابىتىت، ئەو كاپرايە ھەر لە شەودا پلانى

داده‌پشت ئامانجىكى بۇ خۇى بەرچەستە دەکرد - ئامانجىك بۇ ئوهى لەو پۇزەدا بېنگى دىاريکراوى ئەشىا بىرقۇشىت، هەتادواي.

لە ئەنجامى ئازمۇونىكى دوورودرىيىد، ئەۋەم بۇ دەركەوتتووھ كە، ھېچ كەسىك ناتوانىت ھەردهم كارەكانى بەپىتى گرنگىيان بىكات، بەلام ئوهىش دەزانم ھەبۇونى پلانىك بۇ راپەراندىنى كارەكان بە گويندە گرنگىيان باشتىرە، لەۋەي كە بەبى پلان و خۇئامادەكردن ھەستى بە كردىيان.

ئەگەر جىلرج بىردىناشى، سەرەتا شتە گرنگەكانى بەپىتى گرنگىيان نە كردىبايە، ئەوا دەشىت وەكىو نۇو سەرىك، پۇوبەپۇوى شىكست بېبۈايدە و، وەكىو كاشىرى بانك بە تەواوى ڈيانى مابايىدە. پلانەكەي ئەۋە بۇو، كە بە درىيىايى نۇ سال، بۇزى پېنچ پەر بنووسيت، وەلى بە درىيىايى ئەو ماوهىيە تەنبا سى دۆلارى داھاتەكەي بۇو، نزىكەي ھەر بۇزە و دىنارىك. تەنانەت پۇيىنسىن كىروزى، پلان و نەخشەي خۇى داناوه و، ھەر كاتىزمىرىنگى بۇز چى كربىت ھەستاوه بە نۇو سىنى.

نەريتى سىيەم

كاتى رووبەررووى كىشىھەك دەبىھەو، هەر ئەو كاتە چارەسەرى
بکە، خۇ ئەگەر ھۆكار و راستى پېۋىست لەبەرەستدا بۇو بۇ
ئەوهى بېرىار بدهىت، ئەوا هەر ئەو كاتە بېرىار بده و دواى مەخە.

يەكىن لە قوتاپىھەكانى پېشۈرم ئىچ. پى: ماۋىل، ئەوهى پى گوتم
كاتىك، ئەندامى ئەنجومەنى بەرىۋەبەرانى كۆمپانىيە پۇلای ئەمرىكى
بۇو، زوربەي جار كۆبۈونەوەكان بە مەبەستى چارەسەر كىرىدىنى كىشە
ئالۇز بۇون، چەندىن كىشە تاۋوتى دەكىران لە كاتىكىدا چەند
بېرىكىنى كەم دەھاتتەبۇون.

ئى ئەنجامى ئەوه چى بۇو؟ هەر ئەندامىكى ئەو ئەنجومەنە دەبۈوايە
كۆمەلېك راپۇرت دەگەل خۇى بەرىتەوە مالەوە، بۇ ئەوهى
لىكۈلەنەوەيان لەبارەوە بىكەت.

لە كوتايىدا، بەرپىز ماۋىل قەناعەتى بە ئەنجومەنى بەرىۋەبەران كرد،
بۇ ئەوهى هەر جارە و كىشىھەك بخەنە ژىر بارى تاۋوتىكىرىدۇ،
ھەر ئەو كاتە بېرىارىشى لەسەر بىدەن، بەمەيش ھىچ پشىۋى و ئالۇزى
و دواخىستىك بۇونى نابىت. ئەو بېرىارەيش، خۇى لە چوارچىوهى
پاستىدا بەرجەستە دەكەت، دەكىرىت كىرىنى شتىك ياخود نەكىرىدىنى
شتىك بىت، بەلام دەبىت بېرىار لەسەر ھەر كىشىھەك بىرىت، بەر
لەوهى بخريتە ئەولادو و بىن بخەنە سەر كىشىھەكى دىكە.

بەرپىز ماۋىل پىي گوتم كە، ئەنجامى ئەوه زور بەسسىوو و ناياب بۇو،
ئىتىر تۇمارى داوايى پاك بۇويەو، خىشەكان سەر بۇونەو، چى
دىكە پېۋىستى بەوه نەبۇو، كە ئەندامانى ئەنجومەن كۆمەلېك راپۇرت
بەرنەوە مالەوە، چى دىكە، ھەستى نىكەرانى كىشەي چارەسەرنەكراو
بۇونى نەما و، كوتايى پىن ھات.

یاسایه کی باش، ئەمە يىش تەنیا ھەر بۇ ئەندامانى ئەنجومەنى
کۆمپانیای پۈلەی ئەمریکى نىيە بەلكو بۇ تو و منىشە.

نهریتی چوارم:

بزانه چون کارهکهت پیک دهخهی، بهریوهی دهبهی و چاودیبری
دهکهی.

زوریک له بازرگانهکان، خویان برهه و گور دهبن بهرهوهی کاتی
مهرگیشیان بیت، له بر ئوهی ئوانه هرگیز فیر نهبوون بۇ ئوهی
بهرپرسیاریهتی رادهستی خەلکی دیکه بکن، پىداگری لهسەر ئوهی
دهکن کە ھەموو شتىك به دەستى خویان بکن.

ئى ئەنجامى ئاوهیش ئەمەيە: پشىوى و نارەحەتى بەسەر ئەوانەدا
زال دەبىت. ئەوانە ھەستى پەلەپەل و، دوودلى و، شەكەتى و گرژى
ئەوانى ئەفراندووه، سەختە فيرى رادەستىكىنى بهرپرسیاریهتى بیت.
دەزانم، ئوه بۇ منىش سەخت بۇوه، ھەزور قورس بۇوه.
ھەروهاله دىدگای ئەزمۇونى خۆيىشىمەوه ئوه دەزانم، كە ئەو
ناخۆشى و کارەساتى لە رادەستىكىنى بهرپرسیاریهتى دەكەۋىتەوه
ئەگەر بىرىت بە كەسىكى ھەلە و نەشىاۋ، بەلام سەربارەي ئەمەيىش،
كەسى دەلاستىدەست و بهرپرسىدەت ئەو کارە ھەر بکات ئەگەر
بىيەيت خۆى لە دوودلى و گرژى و شەكەتى دوور بخاتەوه.

ئەو كەسى كە كارېتكى كەورە پېنكەوه دەنېت، فيرى ئوه نايىت، كە
چۈن کارهکەي پیک بخات و نويتەرى بکات و چاودىرى بکات، ئوا
عادەتن دووچارى كېشەى دل دەبىتەوه له پەنچاگان ياخود
سەرەتاي شەستەكاندا، جەلتەي دلىش ھەر بە ھۆى گرژىسى و،
دوودلى و پاپاي سەر ھەلەددات. چ نمۇونەيەكى تايىبەتە؟ بنوارە
نامەكانى ئەو كەسانەيى كە مردوون لە پۇزىنامە ناخۆيىيەكاندا.

پیکای ستیم

چ شتیک شهکه‌ت دهکات و، دهتوانی چ شتیک دهرباره‌ی بکه‌ی.

لیره‌دا، راستیمه‌کی سهرسوورهینه‌ر و گرنگ بعونی همه‌یه، به ته‌نیا کاری دهروونی نابیته هؤی ماندووبونی تو، دهگریت ئەمە به قسە‌یه‌کی پروپروچ بدهربکه‌ویت، بهلام چهند سالینک لەم‌و بهر، زاناکان هولیاندا بزان، که ئاخۇ چەندىك ميشكى مرۆف دهتوانیت کار بکات بەبى ئەوهی بگاته ئاستى "کەمبۇونەوهى تواناى كار" پىناسەی زانستى شەكەتى يەكسەر هەر ئەوهیه.

بۇ سەرسامى زاناکان، بۇيان دەكەوت، کە ئەو خوينى لە كاتىي كاركىدن و چالاكىيدا بە ميشكدا دەپروات، بە ھېچ شىۋىيەك نابىته مایەی شەكەتى و ھيلاكى! ئەگەر دلۇپەيەك لە خوين، لە دەمارى كەسىنکى كار كردوو لە كوتايى پۇزدا بگرىت، ئەوا درك بەوه دەكەى كە "پەر لە مىكرۇبى شەكەتى" بهلام ئەگەر دلۇپەيەك، لە خوينى ئەلىپەرت ئەشتايىن بگرىت، ئەوا ھېچ نىشانەيەكى ھيلاكى و شەكەتى نىشان نادات جا لە كوتايى پۇزدا بىت يان نا.

لەبەر ئەوه، ئەوهندەي پەيوەندىدار بىت بە ميشك، ئەوا دهتوانیت كار بکات "زۇر بە باشى و خىزايى لە كوتايى ھەشت يان تەنانەت دوانزە كاتژمۇرى كاڭىدىن لە ھول و ماندووبون" ھەرگىز ميشك ھيلاك نابىت، ئى كەوايە ئەوه چىيە كە دەبىتە هؤى ھيلاك بعونى تو؟

دەروونناسان پىيان وايە كە، زۇر بە ھيلاكى و شەكەتى ئىتمە، بە هؤى تىپوانىن و ھەلوىستى دەروونى و ھەست و سۇزەوە سەر دەگرىت. يەكىن، لە بەناوبانگلىرىن دەروونناسەكانى ئىنگلتەرا، جەمى، ئەمى، مارغىلىد لە كەتىيەكەيدا بەناوى "دەروونناسى ھىز" دەلىت: "بەشىنکى كەورەي ئەو ھيلاكىيە، كە ئىتمە ئازارى پىيەوە دەچىزىن لە

دەرەوونەوە سەرچاواه دەگرىت لە راستىدا، ئۇ ماندووبۇون و
ھىلاكىيە، كە بە ھۆى جەستەوە سەر ھەلەدات زۇر دەگمەنە.“

يەكىن لە دەرەوونناسەكانى ئەمرىكا، دكتور ئەمى، ئەمى. بىريل زياتر بەم
بابەتەدا قۇول دەبىتەوە، دەلىت: ”سەدا سەد، ھۆكارەكانى شەكەتى
كىرىكارىنى كەم جۇولە دەگەپىتەوە بۇ كارتىكەرە دەرەوونىيەكان، كە
مېستمان پىشان لە ھۆكارە سۆزدارىيەكانه.“

كەۋايە، ئۇ ھۆكارە سۆزدارىيەنان چىپىن، كە دەبنە مايەى شەكەتى و
ھىلاكى كىرىكارىنى كەم جۇولە؟ خۇشىيە؟ ئاسوودەيە؟ نەخىنر،
ھەركىز ئىتىزلىرى، شەكەتى، ھەستىك كە بەرزەنرخىتىدراوى و پىزىت
نەگراواه، ھەستى بىسىوودى، پەلەپەلى، شەكەتى، نىڭەرانى و دۇودىلى،
ئەمانە ھۆكارەلىكى ھەست و سۆزىن، كە دەبنە مايەى شەكەتى
كىرىكارىنى كەم جۇولە، بەرگرى كەم دەكاتاوه و، بە شەكەتى و
ماندووبىي و ڈانەسەرەوە دەگەپىتەوە مالەوە. بەلىنى، ئىتمە ماندوو و
شەكەت دەبىن، چونكە لە جەستەماندا ھەست و سۆزەكانمان
دەبنە مايەى گۈژبۇونى دەمارەكانمان.

كۆمپانىيابىي ”مېتروپۆلىن لايف نىشۇرەنس“ لە نامىلەكىيەكدا لەسەر
بابەتى شەكەتى نۇوسىيۇيەتى: ”كارى سەختىش، بە دەگمەن دەبىتە
مايەى ھىلاكى، كە ناكىرىت بە خەوتىن و پشۇرۇدان چارەسەر بىرىت،
نىڭەرانى، گۈژىيى و پشىتۇي سۆزدارى، سىدانە ھۆكارى سەرەكى
ھىلاكى و شەكەتىن. ئەمانە دەبىت ئۇ كاتە لۇمەيان بىرىت كاتىك، كە
بارى دەرەوونى و جەستەي بە جۇرىك دەربىكەويت، كە ھۆكارى
نانەوەي شەكەتى بىن. لەپىرت نەچىن كە ماسوولكە ماندوو و
گۈژەكانت ماسوولكە كار كەردىووهكانت، ھىز و وزەي خۇت بۇ كار و
ئاركە گۈنگەكانت پاشكەوت بکە.“

ھەر ئىستا بۇھەستە، لە ھەر كۆتىيەك ھەيت، پىتەچوونەوەيەك بە خۇتدا
بکە، ھەر كە ئەم چەند دىپە دەخوينىتەوە، ئايا ھەست بە پارايى و

دوودلی دهکه‌ی؟ هست به فشار دهکه‌ی لهنیوان چاوه‌کانتدا؟ ئایا به ئاسووده‌بی له سهر کورسیبی‌که‌تدا دانیشتووی؟ ياخود ئایا شانه‌کانت بەرز دهکه‌یه‌وه؟ ئایا ماسوولکه‌کانى برووخسار特 گرژ دهبن؟ مەگەر تواوی جهستهت وەکوو پارچە قوماشىكى بىن گرى و گول بىت، ئەوا تو هەر لەم ساتھو، گرژى ماسوولکه و دەماربىيەکانت ھەيە، تو خوت نىگەران و شەكەت دەكەيت!

بۇچى ئەم جۇره گرژيانە، بۇ خۆمان فەراھەم دەھېتىن لە كۈنى كارى ھزريدا؟ دانىال دەبلىيو. جىرسلىن دەلىت: "پىنم وايە بەربەستى سەرەكى برىتىيە لەو بىير و باوەرە جىهانىيە كە دەلىت، كارى سەخت پىويىستى بە ھەستكىرن بە كوشش و شەكەتى ھەيە، ئەگەر نا ئەو كارە بە باشى ناكىرىت،" لەبەر ئەوه ماسوولکە‌كائمان گرژ دهبن، كاتىك تەركىز دەكەين و لە كارداين، شانه‌كائمان بەرز دەكەينو، داوا لە ماسوولکە‌كائمان دەكەين بۇ ئەوهى جوولەيەكى كوشش بىكن، كە بە ھىچ جۇرىنک لە جۇرەكان يارمەتىدەرى مىشكەمان نايىت لە كاتى كاركىردى.

پاستىيەكى سەرسوورھەيتەر و تراڙىدييا بۇونى ھەيە: ملىۋنان كەس كە خۇن بە لەدەستدانى پارەوە نابىين، ئۇوا پوو لە بەفيپۇرانى ھىز و تواناكانىان دەكەن، بە شىئەيەكى ئەوتۇ و گەمزانە، كە ھاوشييەنى حەوت سەرخۇشى دەرياوانى سەنگافورە بىت.

كەوايە ھۆكاري ئەم ھيلاكبوون و شەكەتبۇونە چىيە؟ پشۇو بەدە! پشۇو بەدە! پشۇو بەدە! فيرى پشۇودان بە، لە كاتى راپەرەندىنى كارەكەت!

ئاسانە؟ نەخىر، تو پىويىست ناكات نەريتى ژيانكىردىت پىنچەوانە بکەيەوه، بەلام ئەوهىش شىاوى ھەول و تىكۈشانە، چونكە دەكەيت ژيانت پزگار بکات! وىلەم جەيمىز، لە كوتارەكەيدا دەلىت: "پەيامى پشۇودان" برىتىيە لە "دەلەپاوكى و، پەلەپەلكردىن لەلای ھاولاتى

ئەمریکى، نەرىتىكى خراپە، ھېچ شىتىك لەوە زىياتر و كامىتى نىيە، "گۈزبۇن نەرىتىكە، پشۇودان نەرىتىكە، خۇوە خراپە كايان دەكىيت تىكىشىزلىرىن و خۇوە باشە كايانىن پەرمەيان پىن بىرىت.

كەوايە چۇن پشۇو دەدەي؟ ئايىا لە مىشكەنە دەست پىن دەكەي، يان لە دەمارە كاانتو و دەست پىن دەكەيت؟ ياخود لە ھېچ كامىك لەوانە دەست پىن ناكەي، هەر دەم دەبىت لە ماسۇولكە كاانتو و دەست پىن بىكەيت!

با تاقى بىكەينو، بۇ ئەوهى نىشانى بىدەين، كە چۇن ئەمە دەكىيت، وادادەنىن، كە لە چاوه كاىمانە و دەست پىن بىكەين، ئەمە چەند درېنپە بخوينە و، كاتىك پىت نايە كوتايىھە كەي، پال بىدو و چاوه كاانت دابخە، بە هەيواشى بە چاوه كاانت بلى: "بىسە شەلەزان، بىسە، بۇھىستە لە گوشار، بۇھىستە لە مۇرەكىرن، بۇھىستە، بىسە." بۇ ماوهى خولەكىكى ئەمە دووبارە و دووبارە بىكەوە.

ئايىا تىبىنى ئۇوهت نەكىر، لە دواى چەند چىركەيەك ماسۇولكە كايان چاوه كاانت و اگۇزىپاھلىت دەكەن؟ ئايىا ھەست بەوه نە كىر، كە دەستىت دەبىت ئە و گۈزىيە رابمالىت؟ زۇر باشە، هەر وەكىو دەردەكەويت شىتىكى نايە بە، تو ئەمەت لە ماوهى خولەكىكدا كرد و ئاشتاي كليل و نەيىنى پشۇودان بۇويت.

دەتوانى ھەمان شىت دەگەل چەناگەت، ماسۇولكە كانى ۋۆخسارە، ملت، شانە كاانت و تەواوى جىستەت بىكەي، بەلام گىنگەرەن ئەندامى جەستەت بىرتىيە لە، چاوه كاانت. دىكتور ئىدىمەند جاڭتۇسىن لە زانكۇى شىكاڭو دەليت: "ئەگەر بىتوانى پشۇو بە ماسۇولكە كانى چاوه كاانت بىدەي، ئەوا دەتوانى تەواوى كېشە كاانت لە بىر بىكەيى و فەرامۇشىان بىكەي! ھۆكاري ئەوهىش كە چاوه كان ئەوندە گىنگەن لە بەرانبەر پشۇودان و نەھىشتىنى ھىلاڭى ئۇوهىيە، كە بە هەر دەو و چاوه چوارىيەكى ئە و دەمارە وزە، بەكار دەھىتنىن. هەر لە بەر ئەمەيىشە، زۇر بەي ئە و

که سانه‌ی که خاوهن بیناییه‌کی باشن ئازار له دهست "گرژی چاوه‌کانیان" دەھیزىن.

ئىكى بىرم، رۇمان نۇوسى بەناوبانگ، دەلىت: "كاتىك مندال بۇم، چاوم بە پىاپىتى بەتمەن كەوتۇوه و گۈنگۈرۈن وانى ژيانى فير كرددۇم. ئىكى بەسەر زەويىدا كەوتۇوه و، ئەزىزى بىرىندار بۇوه و، مەچەكى ئازارى پى كەيشتۇوه، پىاوه پېرەكەيش، ئەۋى راستىكىدووتۇوه و، دەمى تەكىننىت و پىسى دەلىت: "ھۆكاري بىرىنداربۇون و ئازار پىنگەيشتىت ئەۋەيە كە، تو نازانى پشۇو بىدەيت، تو دەبىت و انىشان بىدەيت، كە هيىندهى كۆرەوېيەك كوشراوىت، هەر كە پىاوه بە تەمەنە كە كۆرەوېيە كۇنىڭكەي قەد كرد، گۇتى وەرە و با نىشانت بىدم كە چۈن ئەوه دەكەيت.

ئەو پېرە پىاوه، وانىيەكى فيتىر ئىكى بىرم كرد، چۈن مندالەكانى دىكەيش دەكەون، چۈن تەقلە لى دەدەيت، ئەو پىاوه ھەر دەم پىتاڭرى دەكىرد، "وەكىو كۆرەوېيەكى كۇنى قەد كراو بىر لە خۇت بىكە، پاشان پشۇو بىدە!"

دەتوانى لە كاتى دەست بەتالىدا، پشۇو بىدەي، لە ھەر شوينىنگ بىت، تەنبا ھەول و كوشش مەدە بۇ ئەوهى پشۇو بىدەي. پشۇودان، بىرىتىيە لە نېبوونى گرژى و ھەول و كوشىكىن.

بە ئاسانى و ئاسۇودەيى بىر بىكەوە. ھەر لە پشۇودانى ماسۇولەكانى پۇوخسار و چاوه‌كانت دەست پى بىكە، دووبارە و دووبارە بلى، پشۇو بىدەن، پشۇو بىدەن، بۇھىتە و پشۇو بىدەن، ھەست بەو و زەھىي بىكە، كە لە ماسۇولەكانى پۇوخسارت پى دەگات و دەگاتە سنگەوە، وەكىو مندالىك بىر لە خۇت بىكەوە، كە لە ھەموو گرژى و ئالىزىيەك بەدۇورىت.

ئەمە هەر ئەوھىيە كە، گالى كورسى كۈرانىيىزى كەورەي ئۆپىزا، لەسەر كىرىدىن راھاتۇرۇ، مەلئەن جىپىسىلىن ئەوھىي بىن گوتىم، كە گالى كورسى دەبىنى بار لە نوازىدىن، لەسەر كورسىيەك دانىشتبوو و ھەموو ماسۇولكە كانى و شەۋىلگە خوارەوهى پشۇوپيان دەدا. مەشقىكى ناياب بۇو، ئەمە يىش ئەوھى لە نىگەرانى و شەكەتى دەپاراست بەرلەوهى بچىتە سەر سەتەيچ و دەبۇوويە ھۆى نەھىشتى شەكەتى و ھىلاڭ.

لیزدا، چوار پیشنبیار بعونیان ههیه که فیترت دهکن چون پشوو بدھی: یه کمیان: له کاتی دهست به تالیدا پشوو بدھ، هاوشنیوهی کونه گورهوهی، من خوم کونه گورهوهیه کی مارونی، له کاتی کارکردندا له سه ر میزه کم داده نیم، و هکوو یادخرا رهوهیه که لهویی داده نیم، که ده بینت چون پشوو بدھم. ئەگەر گورهوهیه کت دهست ناکویت، ئەوا سهیری پشیله بکه، ئایا تا ئیستا پشیله یه کت هەلگرتووه که له بەر خزر پال کو تووه؟ ئەگەر وات کردتووه، ئەوا ئە دووانه و هکوو بروزنامه یه کی تەر وان. تەنانەت پەیرەوانی یۆگا له هندستان دەلین؛ ئەگەر دەتھویت فیتری ھونھری پشودان بیت، ئەوا له پشیله وردبهرهوه.“ هەرگیز پشیله یه کی شەکە تم بەرجاوا نەکە تووه، پشیله یه کە هیلاک و نیکەران بیت، یاخود پشیله یه ک، کە له دهست دوودلى و بىتخوهى و برىنى گەدەوه بنا لىتىت، دەشىت خۇت لهو كارەساتانه بە دور بگرىت، ئەگەر هاوشنیوهی پشیله فیتری ھونھری پشودان بیت.

دوروه میان: له که شیکی گونجا و ئاسوووه به خشدا کار بکه. له بیرت بیت گرژیه کانی جهسته ده بیته هۇئى ئازارە کانی شان و شەكتى دەمارە کان.

سییه‌میان: له روژیکدا، چوار پینچ جار خوت بپشکنه، به خوت بلنی،
ثایا من کاری خوم سه ختر دهکم لهوهی که ههی؟ ثایا من ثو

ماسوولکانه بەکار دەھىتم، كە هيچ پەيوەندىيان بە كارەكەمەوە نىيە؟“ ئەمە يارمەتىت دەدات لەپىتناو بەرجەستەكردنى نەرىتى پشۇودان.

چوارەم: جاريىكى دىكە، لە كوتايى پۇزىدا، تاقىكىردىنەوەي خۇت بکە، ”ئايا من چەندىك ماندووم؟ ئەگەر من ماندووم، لەبەر كارى دەرۈونى نىيە، كە من كردوومە، بەلكو بە ھۆزى ئەوەيدە كە چۈن كردوومە.“ دكتۇر دانىيال دەبلىقو. جۇرسىلىين دەلىت: ”لە كوتايى پۇزىدا، دەستكەوتەكانم بەپىسى ماندووبۇونەكانم پېتوانە ناكەم، بەلكو بەوه پېتوانەي دەكەم كە چەندىك ئىسراھەتم، هەر بەر لەوەي پرسىيار بکەم دەزانىم، كە پۇزەكەم چەندىك ناچالاڭ بۇوه لە پۇوى چەندىتى و چۈنایەتىيەوە.“

ئەگەر ھەموو بازىرگانىتىكى ئەمرىكى، فيئرى ھەمان ئەو وانە بن، ئەوا پېزىھى مردىن بە ھۆزى پاراپىي و گۈژىيەوەيدە، لە شەۋىنكا كوتايى پى دەھات. ئىيمەيش دەستمان دەگىرت، لە پېكىردىنى بىووڙانگە و شىتىخانەكان، لەو كەسانەي كە پاراپىي و، دوودلى و شەكەتى، تىنلىكى شكارندۇون.

پیگای چوارم

چون هستی بیزاری بهلاوه بنین، که دهبیته هۆی نانهوهی
شەکەتى، نىگەرانى و جاپسىوون.

يەكىك لە هۆكارە سەرەكىيەكانى شەكەت بۇون، برىتىيە لە بىزارى. با
بۇتى پۇون بىكمەوه، با بنواپىنە حالتى خاتۇر ئەلىس، ئەلىس
شەوېكىيان گەپايەوه مالەوه زۇر ھىلاڭ بۇو، وەكۈو كەسىكى شەكەت
رەفتارى دەنواند، بە جۈرييە زۇر ھىلاڭ بۇو، ڇانە سەرى گرتىبوو،
پشتىشى ئازارى ھەبۇو، بە جۈرييە ھىلاڭ بۇو، كە دەيوسىت بېجىتە
سەر جىنگە بەبى ئەوهى نانى ئىتىوار بخوات. دايىكى لىنى پاپايەوه،
ئەويش لەسەر مىزەكە دانىشت و، زەنگى تەلەفۇنەكە لىتىدا، ھارپى
كۈرەكەي بۇو، بانھىشتى كرد بۇ ئەوهى بىرۋات و سەماى لەگەلدا
بىكتا! چاوهكانى درەوشانەوه، سەرتاپاي گىانى پې بۇو لە خۆشى و
شادى.

پايكىرده نەھۇمى سەرەوە و، پۇشاکە شىنەكەي لەبەر كرد و ھەتا
كاتىزمىر سىنى بەرەبەيانى سەماى كرد، كاتىك دواجار كەپايەوه
مالەوه، ھەر تۈزقالىكىش شەكەت نەبۇو. لە پاستىدا، ھەر بە جۈرييە
دلخۇش و شادمان بۇو، ھەر ئەيدەتوانى خەويىشى لىن بىكەۋىت.

ئايا ئەلىس، بەر لە ھەشت كاتىزمىر، كەسىكى شەكەت بۇو، كاتىك بە
كەسىكى شەكەت دەردىكەوت و رەفتارى دەنواند؟ بىنگومان، شەكەت
بۇو، چونكە لە كارەكەي بىزار بۇو، دەكىرىت ھەر لە ڇىيان بىزار
بۇوبىت. ملىيونان ئەلىس بۇونيان ھەيە، تۆيىش دەكىرىت يەكىك لە
ئەوان بىت.

پاستیه‌کی باوه که تیپوانینی هست و سوزت عاده‌تهن بولی خوی
ههیه، له نزیکبوونه و له که‌ناری شهکتی زیاتر له کوشش و
ماندو بوونی جهسته‌ی.

چهند سالیک له مهوبه، جلوستیف ئى. بارماک بیئتیجی دی پاپورتیکی له
ئەرشیفی دەروونناسی بلاو كردەوە، كە له ئەزمۇونەكانی خۆیوە
سەرچاوهی گرتبوو، لهو پاپزىرتەدا ئەوهی بەيان دەكرد، كە چۈن
بىيازارى دەبىتە مايهی شهکتی. دكتور بارماک گرووبېك له
قوتابىيەكانی خستە ژىير زنجىرەيەك تاقىكىرىدەوە، خوشى دەيزانى كە
ئەو قوتابىيانە كەمىك چىز لەوە دەبىن.

سەرنجامى ئەمە چى بۇو؟

قوتابىيەكان ھەستيان بە شەشەكتى دەكىد و، خەواللۇو بۇون،
سەربىان ڏانى دەكىد و چاوه‌كانيان گۈزبۇون و، ھەستيان بە بىنزارى
دەكىد. له ھەندىك حالەتدا، ھەر ھەستيان بە تىكەلاتنى كەدەيان
دەكىد، ئایا تەواوى ئەمە ھەممۇ خەيال بۇوە؟

نەخىر، چونكە بۇ ھەر يەكىن لەو قوتابىيانە، پىشكىننى مىتابولىزميان
بۇ كرا، ئەو پىشكىننانە ئەوهيان بەرجەسە كىد، كە پەستانى خوينى
جهستە و ئاستى ئۆكسىجىن، له راستىدا دادەبەزىت، كاتىك خەلک
ھەست بە بىنزارى دەكەن و تەواوى مىتابولىزم دەچىتىوھ بارى
ناسايى خۆى ھەر كە، ئەو كەسە ھەست بە خوش و شادى دەكەت لە
كارەكەيدا!!

زۇر بە دەگەمن ماندوو دەبىن، كاتىك كارىكى خوش و چىز بەخش
دەكەين. بۇ نموونە من بەم دواييانە بۇ پشۇووه كەم بۇيىشتىم بۇ
شاخەكانى كەنەدا، له نزىك دەرياچەی لویز، ماوهى چەند پۇزىك بە
ماسىگىرن بەسەر بىردى، بەرىگەيەكدا پىتم دەكىد، كە گۈزكىا بە
ئەندازەي بالام بەرز بۇو، پىتم لە كۆلکەدار گىر دەبۇو و بەسەر داردًا

دهکه وتم، لهدوای تیپه‌ربوونی ههشت کاتژمیر بهم شیوه‌یه، هر هیج ههستم به شهکه‌تی و هیلاکی نه‌ده‌کرد.

بوجی؟ چونکه من که‌سینکی خوشحال بووم، شادوومان بووم، شهش‌دانه ماسی گهورهم راو کرد، به‌لام وا دابنی له که‌شینکی بیزاردا بووم، به‌وهی که پاوه‌ماسی بکه، پیت وا بسو من ههستم به چی ده‌کرد؟ بینگومان، ههستم به شهکه‌تی ده‌کرد، به هزی کردنی ئه و کاره سه‌خته‌وه که له سه‌رووی حهوت‌ههزار پی بسو.

تهنانه‌ت، له جزره چالاکیه‌کی ئه و تو پر له هیلاکی و شهکه‌تی و هکوو سه‌رکه‌وتن به‌سهر شاخدا، ئهوا ده‌کریت له هر کاریکی دیکه، شهکه‌ت و ماندووت بکات. بتو نموونه به‌ریز ئیس. ئیچ. کینگمان سه‌رۆکی بانکی به‌رهه‌مهینانی جووتیار و پیشووهرانی مینیپولس، پووداویکی بتو گیراموه، که هر به ته‌واوی قسے‌ی من پوون ده‌کاته‌وه.

له ته‌مووزی سالی ۱۹۵۳‌دا، حوكمة‌تی که‌نه‌دی داوای له یانه‌ی ئه‌لپایینی که‌نه‌دی کرد، بتو ئه‌وهی چه‌ند راهینه‌ریک دیار بکات، به مه‌بستی مه‌شقکردن به ئه‌ندامانی "پریش و فلز رانگه‌رزن" له سه‌رکه‌وتن به‌سهر شاخدا. به‌ریز کینگمان یه‌کیک بسو له و راهینه‌رانه‌ی که هه‌لبزیردرا بسو بتو ئه‌وهی مه‌شق به سه‌ربازه‌کان بکات. خوی بتوی باس کردم، که چون ئه و، راهینه‌ره‌کانی دیکه، که ئه و سوپا و گهنجانه‌یان بردووه‌ته سه‌ر به‌رزاییه‌کان و سه‌هؤله پووبار و ده‌شته به‌فرییه‌کان، که چل پی به‌رز بسوون، نایا پیویست بسو به پهت سه‌ر بکهون، جینی پی و ده‌ستیان بتو خویان دروست کردایه، ئهوانه به‌سهر "مایکل پیک، ٹایس پریزیدنت پیک" و چه‌ندین لوقونکه‌ی دیکه و دولی بچووکی یاهو له چیای رۆکیدا که‌وتن. لهدوای پازده کاتژمیر له سه‌رکه‌وتن به‌سهر چیادا، ئه و گهنجانه، که

مهشقکردنیکی شهش هفتھیان لھو ماوه کەمدا تھواو کردبوو، هر زور شەکەت و هیلاک بۇون.

ئایا شەکەتى ئەوان دەگەرىتەوە بۇ بەكارھىتانى ماسولەکەكانىان، كە بىنىشتر راھىتانيان پى نەكراپۇو؟ هەر كەسىن پاھىتانى سەربازى بىنى بىت، گالتەي بەم پرسىيارە دىت! نەخىر، بەلكو ئەوانە هەر زور شەکەت بۇون، چونكە بىزار بۇون بە ھۆزى سەركەوتىيان بەسەر چىادا، ئەوهندە ماندوو بۇون، كە جۈريك لە ئەوانە بەبى ئەوهى چاوهەپتى نانخوارىندن بکەن خەويانلى كەوت، بەلام مەشقىپەكەكان كە دوو سى ئەوهندەي، سەربازەكان بە تەمەن بۇون - ئایا ئەوانىش هەر ماندوو بۇون؟ بەلى، بەلام هىلاک و شەکەت نەبۇون، نانى ئىوارەي خۆيان خوارد و بۇ چەند كاتىزمىرىتىكىش بەدەم قىسەكردىنەوە مانەوە و دەربارەي ئەو پۇزىانەي، كە ئەزمۇونىيان تىدا كردوو، ئەوانە شەکەت نەبۇون، لەبەر ئەوهى حەزىيان لھو جۈرە كارە بۇو.

كاتى، دكتور ئېيدوارد سىئورنديك، لە زانكۈي كۆلۈمىيىا، چەند تاقىكىردىنەوە يەكى دەربارەي شەكەتى ئەنجامدا، كارىكى ئەوتۈي كرد، كە لاوهەكان بۇ ماوهى ھەفتەيەك نەخەوتىن چونكە ئەوانى سەرقال كەدبىوو بەكارى خۇش و سەرنجەراكىش. لەدەيلىك ئىكۆلىنەوە يەكى تھواو، دكتور سىئورنديك گوتى: "بىزارى تاكە ھۆكارييکى پاستەقىنەي كەمكىردىنەوەي كارە".

ئەگەر تو كەنگەرەيەكى هىزى بىت، ئەوا زۇر دەگەمن پۇو دەدات، كە ماوهى كاڭرىدىنەكەت بىتتە مايەي ماندووبۇونت. دەكىرىت ماندوو بىت لە ماوهەيەي، كە كارى تىدا ناكەي. بۇ نەمۇونە ئەو پۇزەي ھەفتەي پابىدووت لەبىرە كە كارەكانت پەچىپچىر پادەپەراند. وەلامى ھېچ كامىك لە نامەكانت نەدەدaiيەوە و، وادەكانت بەجنى نەدەگەيىاند، كېشە لېرە و لەۋى سەرەي وەدەرنابۇو، لەو پۇزەدا تەواوى شىتەكان بە ھەلە پىيان كەدبىوو. تۆيىش ھېچ شىتىكەت تىدا بەدەست نەخىست،

سەربارى ئۇوهېش بە ھىلاڭى و شەكەتى چۈوئى مالەوە، دووجارى سەرئىشەش بىبۇيەوە.

لە پۇزى دواتىدا، ھەموو شىتىك بە شىۋەيەكى ئاسايى بەپۇزىچو لە نۇسىنگەكەتدا، چەند بەرانبەرى پۇزىانى راپىردوو كارت كرد، لە كاتىكدا پۇيىشتىتە مالەوە پېر لە چۈوست و چالاڭى بۇويت و، وەكىو گولى سېپى گەشابۇيەوە، تۇ بەناو ئەم ئازمۇونەدا رېت كردووە و منىش ھەروأ.

ئەم وانەيە، كە دەبىت فىرى بىن؟ ئۇوهې زۇرجار شەكەتى ئىتمە بە ھۆى كاركىردنەوە سەر ھەلنانادات، بەلكو بە ھۆى نىگەرانى و داپايى و بىزازىيەوە دىتەبۇون. لە كاتى نۇرسىنى ئەم بەشەدا، رۇيىشتىم بۇ ئۇوهى شانقىكەرى جىرىوم كېتىن بىيىن، نىشاندانى بەلەم، كاپتن ئاندى، كاپتنى چۈزى پەمىلى، لە يەكىك لە دەقە فەلسەفەيەكىندا دەلىت: "كەسانى بەختەور ئەم كەسانەن، كە كارىك دەكەن و چىز لە كردىنى دەبىتىن، ئۇوانە كەسانىكى بەختەورەرن، چۈنكە وزەيەكى زىاتريان ھەيە، بەختەورترن، كەمتر نىگەران و شەكەت دەبن. كە وايە، حەزەكانى تۇ لە كويىو سەرچاواه بىرەن ھەر لەم شۇيىتەيش ھىز و وزەي تۇ دىتە بۇون. دە هەنگاوشەنگاپىرىن لەكەل ژىن يان مىزدىكى دەم بە پىرتەوبىزەلە دەكىرىت زۇر ھىلاڭكەرتر بىت لە دە مىل پىكىردىن لەكەل خۇشەويىستەكەتدا.

كەوايە چى؟ دەتوانى چى دەربارەي ئەمە بىكەي؟ زۇر باشە، يەكىك لە سكتىرەكانى كۆمپانىيەكانى نەوت لە تولسا، ئۆكلەھۇما، ئەم وىتەيمان بۇ بەرچەستە دەكات، ھەر مانگىك بۇ ماوهى چەند پۇزىيەك دەبۇوايە كارىكى سەخت و ناخۆشى بىردايە، دەبۇوايە گىرىيەستە چاپكراوەكانى كۆمپانىيائى پېر بىردايەتەوە و، ڈمارە و ئامارەكانىشى ئامادە بىردايە. ئەم كارە ھەر زۇر بىزازاركەر بۇو، بەلام ئەم ئافرەتە بىپاريدا كارەكەي خۇرى خۇش و سەرنجراكىش بکات.

بلام چون؟ روزانه، لهکل خویدا کوهه پیشبرکن، ئو فورمانه‌ی ده‌زمارد که له هر بیانیه‌کدا پرسی ده‌کردنه‌وه، له دواي نیوه‌پریانیشدا هولى دهدا باشتير بيت، كوى گشتى هار رفژنکى ده‌زمارد و هولى دهدا بق پرژى دواتر باشتير بيت.

ئى ئنجامى ئامه چى بورو؟ له هر ئافره‌تىكى دىكە توانى فورمى زياتر پر بکاتوه، ئى ئامه‌يش، ئووي بچى گېياند؟ سوپاس و دهست خوشى؟ ناخىر، پلهى بەرز؟ ناخىر، بەرزبوونه‌وهى موجە؟ ناخىر، بەلكو ئامه يارمه‌تىدەرى بۇو بق ئوهى خوى له هيلاكى و شەكەتى بەدور بگريت، كە بە هۆى بىزازىيەهەناتبۇويه بۇون، هەروهەن اندانىتكى دروونى وايشى بق بەرجەستە كرد، چونكە ئام باشترين هولى خوى دابۇو بق ئوهى كارىتكى سەخت و ناخوش بگۈرىت بق كارىتكى خوش و سەرنجراكىش، بەمەش وزەزىي زياترى بەدهست خست و، حەزىكى زياترى بق دەستەبەر بۇو، كامەرانىيەكى زياترى له كاتى دەستەتالىدا بەدهست خستبۇو.

زور باش دهزانم، كە ئام چىرۇكە راست و دروستە، له بەر ئوهى من خۆم ھاوسمەركىرىم دەكەل ئو كچەدا كردووه.

چىرۇكىتكى دىكە بۇونى ھەيە، دەربارەي كچىتكى دىكە، كە ئوپىش ويسىتىۋەتى وانىشان بىدات كە كارەكەي، پر لە خوشى و شادىيە، وەلى ئام كچە راھاتبۇو، لهکل كارەكەيدا بىچەنكىت، ئو خاتۇونە ۋالى جى كىرلەن بۇو لە شەقامى "ئىلمەپىرست ئىلينۋىس،" ئامه چىرۇكەكەيەتى، هەر وەككۇ خوى، كە بق منى نۇوسىيۇو:

لە نوسىينگەكەمدا، چوار كەسى دىكە ھەيە، كە ھەمان كار دەكەن، ھەر يەكىك لە ئىمە دەبىت نامە لە پىياوى ھەممە جۇر وەربگريت و بىنۇوسىتەوه. رفژنکىيان، ھەموومان سەرقالى كارى خۇمان بۇوين، كاتىنک يارىدەدەرى بەپىوهبەرى بەش پىنداكى لەسەر ئوهە كرد، كە دەبىت نامەيەكى دوورودىرىڭ سەر لە نوى بىنۇوسىمەوه، منىش ياخى

بووم. ویستم ئامازه بەوە بکەم، كە نامەكە دەتوانرىت پاست بکريتەوە
ھەر بى ئەوهى دووبارە بنووسىرىتەوە، كەچى ئەو لە ولامدا گوتى،
ئەگەر تو ئەوكارە نەكەي ئەوا من كەسىكى دىكە دەقزمەوە كە ئەو
كارە دەكەت! ھەر بە جاريڭ پەست بووم! بەلام كاتىك دەستم كرد بە
دووبارە نووسىنەوهى نامەكە، ئەوه كەوتە خېمالەوه، كە چەندىن
كەسى دىكە، بەدواى ھەلىكدا وېلن بۇ ئەوهى ئەو كارە بکەن.
ھەروەها، خۆ من پارەم بۇ كىرىنى ئەو كارە پىدرارو، وردهوردە
ھەستم بە باشتىر دەكىد. كەپپەر بىيارمدا، كە بە جۈرىك ئەو كارە
بکەم، ھەر چىزى لى بىيىن، ھەرجەندە زۇر رقم لىنى بۇ.

لەدواى ئەوه، دركم بە وانەيەكى گرنگ كرد، ئەگەر بە جۈرىك
كارەكەم بکەم وەكۈو بلىنى چىزى لى بىيىن، پاشان تا ئەندازەيەك
چىزى لى دەبىيىن. ھەروەها دركىش بەوە دەكەم كە دەتوانم كارەكەم
خىزاتر رادەپەپىنەم ئەگەر چىزى لى بىيىن، ھەر لەبەر ئەوهىشە ھېچ
پىتىسىت ناكات كارى زىادە بکەم. ئەم تىپرانىن و دىدگايى من،
وەكۈو كارەكەرىكى باش ناوبانگى پى بەخشىم. كاتىك يەكىك لە
بەپىوهەرى بەشەكان پىتىسىتى بە سكتىرىكى تايىھەت بۇوايە، ئەوا
داواى لە من دەكىد، بۇ ئەوهى ئەو كارەي بۇ بکەم، وەكۈو دەيگۈت،
كە من حەز بە كىرىنى كارى زىاتر دەكەم بى ئەوهى ھەست بە
بىزازى بکەم! خاتۇو گۈلەن دەنووسىت، "لە پاستىدا گۈرپىنى دىدگايى
بارى دەرروونى بۇ من دۆزىنەوهىكى زۇر گرنگ بۇ، بىگە ھەر بە
شىوهەكى ناوازە كارى تىكىردووم!"

خاتۇو گۈلەن، فەلسەفەي پېرىفيسۇر ھانس ۋەيکىنگەرى بەكار ھىتاوه،
كە فيرمان دەكەت ھەرددەم لە ھەلسۈكەوتەكانمان و كارەكانماندا، وا
نېشان بەدەين كە ئىئىمە دلخوشىن، تادوايى.

ئەگەر بە جۈرىك رەفتار بىنۋىنەت، وەكۈو بلىنى، كە چىز لە كارەكەت
دەبىنى، ئەوا ئەو تۈزقالە نىمايشە، وا دەكەت ھەر بە جىدى چىز لە

کارهکهت ببینیت، ههروهها دهبیته هئوی ئوهی که ئاستی شەکەتی و
ھیلاکی و، دوودلی و گرژیبەکانت بپەوینیتەوە.

چەند سالیک لەمەوبەر، مارلان ئەی، مەتروارد بېيارىتى دەركىد، كە
ھر بە تەواوى ژیانى ئەمى گۆپى، كارىكى زۇر ناخوش و سەختى
كىد بە كارىكى پېر لە شادىي و خۇشى، لە پاستىدا، كارىكى ناخوشى
ھەبوو، شۇشتى قاب و قاچاخ و ئامىتەكەنلى ئايىكىرىم لە ڈۇررى
ناخواردىنى قوتاپخانەكە ياندا لە كاتىكىدا كورپەكەنلى دىكە يارى تۆبى
پېيان دەكىد يان كالتەوەكەپيان لەگەل كچەكەندا دەكىد.

مارلان مەتروارد، زۇر رقى لە كارهکەتى دەبۈۋىيەوە سەلام لەبەر
ئوهى دەبۈۋايە پېنېوە پاپەند بىت، بېيارىدا، لە خويىندەوەي بۇ
ئاسىكىرىم ورد بىتەوە- كە چۈن دروستكراوە، ج پېتكەتەكى تىدا
بەكارەتىزاوە، بىزچى ھەندىك لە ئايىكىرىمەكەن لە ئۇوانى دىكە
باشتىن، سەرەتا كيمىاى ئاسىكىرىمى خويىند و، بۇو بە يەكىك لە
دىارتىين خويىندكارەكان، ئىستاپش حەزىكى زۇرى بۇ كيمىاى خۆراك
ھەيە، بە جۆرييەك پۇيىشە كۆلىزى ماشۇسىتىرس پسپۇپى لە بوارى
تەكتەلۇزىيائى خۆراكدا بەدەست هىتا.

ئو كاتەي كۆمپانىاىي كۆكاي نىۋەپ، خەلاتىكى سەد دۆلارى پېشنىياز
كىد، بۇ باشتىرين توپۇزەر لەسەر سووودەكەنلى كۆكاك و شکولاتە -
ديارىيەكە بەرروى ھەموو قوتاپيەكەنلى كۆلىزىدا والاپۇو - پېت وايە كى
ئو خەلاتەي بىردىوە؟ بىكۈمان ئو كەسەي كە خەلاتەكەتى بىردىوە،
مارلان مەتروارد بۇو.

كاتىك وا ھەستى كىد، كە كار پەيداكردن قورسە، لە نەھۆمى
خوارەوەي مالەكەيدا، لە ئامەپىرت ماشۇسىتىس، تاقىگەيەكى تايىبەتى
كىردىوە. بە ماوەيەكى كەم لەدوای ئوهى، ياساپىيەكى نۇئى دەرچۇو،
پىزەھى بەكتىريا، لە شىردا دەبىت ھەزىمەر بىرىت. مارلان ئەي، مەتروارد
ھەستا بە ئامادەكىرىنى ژمارەي بەكتىريا بۇ چواردە كۆمپانىاكانى شىر،

له ئەمھىزىستدا، تا كارەكەي واي لىھات، كە پىتىسىتى بە دوو يارىدەدەر ھەبۇو بۇ ئەوهى ئارى لا بىكەن.

لەدواى بىستوپىتىج سال، لە ئىستا بەدواوه چى لىن پەيدا دەبىت؟ زۇر باشە، ئۇ پىباوانى كە لە ئىستادا كىميای خواردن بەرىۋەدەبەن، بۇ ئۇ كاتە خانەنىشىن دەبىن يان گىيان دەسپىرن، خەلکى گەنج شوپىنى ئەوان دەگرىتىۋە، لەدواى بىستوپىتىج سالى دىكە، مارلان ئەمى. ھاوارد دەبىت بە يەكتىك لە بەرىۋەبەرە كارا و كارامەكان، لە كاتىتكا ھاپىشەكانى كە ئاسكىرىمى پىن دەفرۇشتىن، كەسانىتى بىن كار دەبىن و نەفەرەت لە حكومەت دەكەن، گلەي و گازىندە ئەوه دەكەن، كە ھەركىز ھېچ دەرفتىكىان بۇ نەپەخساوه. مارلان. ئەى ھۇوارد دەكرا ھەركىز ئەو دەرفتە ئەنگەن بىكەن تېبايە ئەگەر بەرگىكى خوش و سەرنجراكىش بە بەر كارىتكى ناخوش و خراپدا نە كىرىبايە.

چەند سالىن لەمەوبەر، گەنجىتكى دىكە پەيرەوى ھەمان شتى كرد، كارەكەي ئەوه بۇو، دەبۇوايە لەسەر چەرخىتكى دەبىنىشىت و لە كارگەدا بورغۇو بىسۈرىتىت. ناوى يەكەمى سام بۇو، ئەم لاوه دەيوبىست واز بەھىتىت بەلام ترسىشى لەوه ھەبۇو كە كارىتكى دىكەي دەست نەكەۋىت. ئىتىر ناچارىش بۇو، پى لەگەل ئەو كارە ناخوشەدا بىكات.

دواجار سام بېيارىدا، كە دەتوانىت والە كارەكەي بىكات بە شىتكى خوش و سەرنجراكىش دەربكەۋىت، لەبەر ئەوه پېشىپكىيەكى لەگەل بەكارخەرېنگى مىكานىكى ئامىزىنگى كرد، لە تەك خۇيەوه، يەكتىك لە و بورغۇوانە سەرەكەي لوس بىبو، ئەوانى دىكەش دەبۇوايە لە ناوندى تىرەكە بىكوتىرىن، جار و بار، ئامىزەكان دەگۈپن و بىزانن ئاخۇ كى دەتوانىت زىاترىن بورغۇو بىسۈرىتىت. سەركارەكە بە خىرايى و كارامەبىي سام سەرسام بۇو و ھەرزۇو كارىتكى باشتىرى پىندا. ئەمەيش بۇو بە دەستپىكى زنجىرەيەك لە پلەبەرزبۇونەوه لە كاردا.

لەدواي سى سال، سام سامې يول ئۆركەين- بۇو بە سەرۆكى بۆلۈدىن لۆكۆمۇتىف وېرکىن، بەلام بە تەواوى ژىانى ھەر بە كەسىكى مىكانىكى دەممايەوە ئەگەر كارىيكتى ناخوش و بىزاركەرى نەكىرىدابا يە كارىيكتى جوان و سەرنجەراكىش.

ئېيچ، قىـ كالتىنېپەن لىكۈلەرى بەناوبانگى پادىز -جارىكىيان بۇي كىپرەمەوە، كە چۈن بەرگى جوانى بە بەركارييكتى ناخوشدا كردووە. كاتىك تەمنى بىستودوو سالان بۇو، لەسەر بەلەمىتكى گواستتەوهى ئازەلان لە زەرييائى ئەتلەسى، كارى ئەم لاوه ئەوه بۇو، كە ئالىك و ئاوارى دەدایه ئەو ئازەلانە. لەدواي گەرانىك بە پاسكىل بە دەوروبەرى ئىنكلەتكەردا بە بىسىتى و داپووخاوى گەپايەوە پاريس.

كامىزرايەكى وەكىو رەهن بە پىنج دۇلار دابىن كرد، بۇ دابەزاندىنى پېكلايمىك لە پۇژىنامەي نېۋەر كەزىللەد، بۇ ئەوهى كارىك بە دەست بخات لە فروشتنى ئامىزەكانى دووربىن و كامىزرادا. ئەو ئامىزە كۆنانەم لە بىر دېت، كە لە بەرچاوماندا دادەننان بۇ ئەوهى پىتىھەوە، سەيرى دوو وىنە بىكەين، كە بىزەبت ھاوشىۋە يەكتىر بۇون، ھەر كە لىتىھە سەيرمان كرد، شىتىكى دەرئاساھات بۇون، ھەر دوو عەدەسەكە ئەو دوو وىنەيان دەكىرد بە يەك وىنە و دىمەن بە بۇونى دوورى سىتىم لە نىوانياندا. دوورىيەكمان دەبىنلى، دىمەنلىكى سەرسوورھېتىرمان بەرچاو دەكەوت.

باشە، ھەر وەكىو دەلىم كالتىنېپەن دەستى بە فروشتنى ئەو ئامىزانە كىرد و، دەرگا بە دەرگا دەڭىرا لە پاريس، لە كاتىكدا نېيشى دەتوانى بە زمانى فەرەنسى قىسە بىكەت. بەلام لە يەكم سالدا توانى، بېرى پىنج هەزار دۇلار بە دەست بخات، لەو سالدا توانى وەكىو كەنەتكەر زۇرتىرين بېرى پارە بە دەست بەھېتىت. ئېيچ قىـ كالتىنېپەن ئەوهى پىن گوتىم كە ئەم ئەزمۇونە بۇويە مايەي ھاندانى، كە وەكىو ھەر قوتا بىيەكى دىكە، لە زانكۇي ھارۋاردى سەركەوتىن بە دەست بەھېتىت.

باوه‌به‌خوبوون؟ ئو خوى بۇي كىتپامەوه كە لەدواي ئو ئەزمۇونە، بە جۈرىيک ھەستى كردىووه، كە دەتوانىت تومارەكانى كۈنگريش بە ئافرەتە فەرەنسىيەكان بفرۇشتىت.

ئەم ئەزمۇونەيش، تىنگەيشتىنىكى باشى دەربارەي ژيانى فەرەنسى بۇ دەستبەر كرد، كە دواتر توانى لە پېتگىي پادىق پرووداوهكانى ئەوروپا روون بکاتەوه.

ئايا ئەو پىاوه چۇن توانى بىبىتە كەسىكى ئەوندە شارەزا، لە كاتىكدا نەيدەتوانى بە زمانى فەرەنسى قسە بىكات؟ زۇر باشە، كارمەندىنلىكى ھەبۇ بۇ ئەوهى وشەكانى تايىبەت بە فرۇشتىن بە فەرەنسىيەكى پاراو بۇ بنووسىتەوه و، ئەويش لەبەرى دەكىرن. لە زەنگى مالى دەدا و كابانى مالىش وەلامى دەدایوه، كەلتىنېپەزىش دەستى دەكىرد بە دووبىارەكىردنەوهى ئەو وشانەى، كە لەبەرى كىدبۇون بە شىۋەزارىكى شىۋاوهو، دواتر وينەكانى نىشانى كابانى مال دەدان و، كاتىك پرسىيارىشى لى دەكرا، شانەكانى ھەلەتەكاندىن و دەيگوت: "من ئەمرىكىم، من ئەمرىكىم."

دواتر كلاوهكەي دادەكەند و، ئاماژەي بەو قسانە دەكىرد، كە بە زمانىكى فەرەنسى پاراو لەسەر كلاوهكەي چەسپاندۇبوون. كابانى مالكە پىندهكەي و ئەويش بەدەم ئەوهە دەكەوتە پىنكەنینەوه و وينەزى يەزىزلىكى نىشان دەدان. كاتىك ئەيچۇقى كەلتىنېپەزىش دەربارەي ئەمە قسەي بۇ دەكىرمە، دانى بەوهەدان، كە كارەكە ئاسان نەبۇوه، بەلام يەك تايىبەتمەندى بۇونى ھەبۇوه، كە واى كردىووه بەناو ئەم كارەدا پى بىكات، ئەويش پىداگىرىكىردى بۇوه لەوهى كە خۇشى بەكارەكەي بىبەخشىت، تەنانەت بەيانىيان بەرلەوهى دەست پى بىكات، سەيرى ئاوينەي دەكىرد و لەبەرخۇيەوه قسەي دەكىرد:

كەلتىنېپەزىش ئەگەر بىتەپەيت ژيان بىكەي، تۆ دەبىت ئەم كارە بىكەيت، وەلى ھەر دەبىت بىشىكەيت، مادام وايە بۇچى چىز و خوشىيەك بەو

کاره نابهخشیت؟ بچی و هکوو ئىكتەرىيک لە خۇت ناپوانىت، لە ھەر دەركايىك دەدەيت، وا بزانە، والەسەر تەختى شانۇي و لەبەردەم جەماوەردا كارى نواندىن دەكەيت و ئەوانىش وا سەيرىت دەكەن؟ لە كوتايىدا، ئەوهى كە تو دەيکەي، هيئىدەي ھەر شتىنگى دىكەي سەر تەختى شانۇ خۇشە، ئى مەگەر وا يە بچى جوش و خورش بەكارەكت نابهخشى و بە باشتىزىن شىيە راي ناپەرىنىت؟

بەرپىز كالتىنېرىن پىسى گوتىم: دووبارەكىرنەوهى ئەم قسانە ھەموو بۇزىنگ يارمەتىداوه بۇ ئەوهى ئۆ كارەي، كە بقى لى بۇوه بىگۈرىت بۇ كارىتىك كە زۇر حەزى لېيىووه و بۇوه بە سەركەشى بۇيى و زۇر سوودى لى بىنۇووه.

كاتىتكە بەرپىز كالتىنېرىن سەم، پرسى ئاخۇر ھىچ ئامزۇڭارىيەكى بۇ لاۋانى ئەمرىيەكە، كە وىليل و پەرۇشىن بەدواى سەركەوتىدا، ئەويش لە ھەلامدا گوتى: "بەلىنى، ھەموو بەيانىيەك لەگەل خۇتدا بدۇي، ئىمە دەربارەي گەرتىكى راھىتىنى چەستىيى دەدوپىن، كە لە خەالووپى خەبەرمان دەكتەوه، كە زۇرپىك لە ئىمە لە دەوروبەر پىاسە دەكەن، بەلام ئىمە زىياتر پىتىمىستان بە راھىتىنى بارى دەرروونى و بۇزحىانەتە، ھەموو بەرەبەيانىيەك، بۇ ئەوهى پالمان پىتە بنىت بۇ كاركىرن، لەبەر ئەوه ھەموو بۇزىنگ لەگەل خۇت بدۇي."

ئايا ئەگەر بۇزانە قىسە لەگەل خۇت بکەي، كەمەزەيىه، مەندالكارانەيە و، پۇوكارىيە؟ نەخىتىر، بە پىتىچەوانووه، بەلكو ئەمە كۈزۈكى دەرروونناسىيە، "زىيانى ئىمە بىرىتىيە، لەوهى كە بىرۇبۇچۇون و تىپواينەكانمان وىتنى دەكەن،" ئەم وشانە ئىستىاش ھەر پاستن وەكىو چۈن ھەڙدە سەدە لەمەوبەر پاست و دروست بۇون، كاتىتكە ماركوس ئۇرپىلييەس، ئەوانى نۇرسىيۇوھ لە كەنەكەيدا بەناوى، پامانەكان: "زىيانى ئىمە بىرىتىيە لەوهى كە بىرۇبۇچۇون و تىپواينەكانمان وىتنى دەكەن."

ئەگەر ھەموو بۇزىنک لەگەل خۇتقا بدوپىت، ئاوا دەتوانى خۇق بەرھە كەشىنگ ئاراستە بىكەي بۇ بىرۇشكەي بەختەوەرىيى و دالىرىي، بىر و فكىرى هيىز و ئاشتى. بە قىسە كىردىن لەگەل خۇتقا دەربارەي ئەو شتانەي كە ھەتن بۇ ئەوهى كەسىنگ سوپاسكۈزار بىت ئەوا دەتوانى ھىزىت پېر بىكەي بەو بىرۇكانەي كە خۇشى و شادىيان لى دەبارىت.

بە بىرۇكىردىنەوە لە شىتى دروست، ئەوا دەتوانىت ھەر كارىنگ بۇونى ھەبىت، كەمتر دىزىي و ناخۆش بىت. بەرىۋەبەرەكەت لە تۆى دەۋىت، كە حەزىت بە كارەكەي خۇق بىت، بەمەيش پارەي زىياتر بەدەست دەھىنەت. بەلام با ئىيمە ئەوه لە بىر بىكەين، كە ئاخۇ بەرىۋەبەر چى لە تۆ دەۋىت، بەلكو تەنبا بىر لەوە بىكەرەوە، ئەگەر چىز لە كارەكەت بىبىنى ئەوا ئەمە چى بۇ تو دەستەبەر دەكتات.

بىر خۇتى بېتىنەوە، كە دەكىرىت ئاستى بەختەوەرىيت دوو ئەۋەندە بىكتا، لە ڈيانتدا، چونكە نىوهى ساتەكانى يىنداشتى لەكاردا بەسەر دەبەيت، خۇ ئەگەر تو بەختەوەرى لە كارەكەتدا بەدى ئەكەيت، ئەوا لە ھىچ شوپىنگى دىكە دەستت ناكوپىت و، بەدى ناكەيت. بە بەردەۋامى ئەمە بخەوە يادى خۇق، كە چىز بىننىن لە كارەكەت، مىشكەت لە كەنارەكانى دوودلى و نىكەرانى دوور دەخاتەوە، دەكىرىت ھەر لە داھاتوودا، بىبىتە مايەي پلە بەرزىيەت و موجەكەت پىنى بەرزا بىبىتەوە. تەنانەت ئەگەر بەو شىۋەيەش نەبىت، تا ئاستىك شەكەتى و ھىلاكىت دەپھۈننەتەوە و يارمەتىدەرت دەبىت، بۇ ئەوهى چىز لە كاتەكانى دەست بەتالىت وەرگەرىت.

پیگای پینجه‌م

ثایا ئوهه‌ی ههته، به يهک ملیون دوّلار دهیگوریه‌وه.

ماوهی چهند سالیکه، مارقیلد ئوه بیوت دهناسم، له شاری ویب دهژیا، ئوه پیاوه به پیوه‌بری مجازره‌کاتم. پژوئیکیان من و ئوه له شاری کانسان يەكترمان بىنى و، له ويشه‌وه منى برد، بۇ كېلگەكەی خۆم له بىلتۇن میسۇرى. له پیگادا، پرسیارى ئوهه‌م لىنى كرد، كە چۈن ئوه خۆى له دوودلى بەدۇر گرتۇووه، چىرقۇكىكى ئىلھام بەخشى بۇ گېپامه‌وه كە هەرگىز ناتوانم له بىرى بكم.

گوتى: "لەسەر دوودلى و نىگەرانى راھات بۇوم، بەلام له پژوئىكى بەھارى ۱۹۳۴دا، له شارى ویب بە شەقامى پژۇئاواي دۆھىرتى شۇرۇ دەبۈومەوه، دىمەنېكىم بىنى كە بۇويه مايەى نەھىشتى نىگەرانى و دوودلى له ناخى مندا. ئەمە ھەمووی له دە چىركەدا بۇوى دا، بەلام له ماوهی ئوه دە چىركەيدا، بە جۇرىك فىرىتى ڈيانكىدن بۇوم، كە له ماوهى دە سالى رابردوودا فىرىتى ئەبۈوبۇوم.

ماوهى دوو سال بۇو، دوکانىكى سەۋەز و مىوەم بە پىوه‌ده بىر، له شارى ویب، نەك هەر تەنیا تەواوی پاشەكەوتەكانم لە دەستدا، بەلكو لە سەريشى قەرزىدار بۇومەوه و حەوت دانە سال كارم كرد، بۇ ئوهى خۆم لەزىز بارى ئوه قەرزانەدا دەربكىتىشىم. شەممەي رابردوو دوکانەكەم داخست و، بەرھو بانكى بازىگانى و پىشەوەران ملى پىگام گىرته‌بىر بۇ ئوهى پارە قەرز بكم، بەمەيش دەمتوانى بچە شارى كانساس، بەدواي كاردا بگەپىم.

تەواوی ئازايەتى و باوهېرى خۆم لە دەست دا، پاشان هەر كتوپر بىنیم، كە وا پیاوېك بە شەقامەكەدا دىتە خوارەوه، كە هەر دوو لاقى نەبۇو. لەسەر كورسىيەكى بەپەرەوه دانىشىتىوو، بە درىزايى

شەقامەکە بە خۆی دوو دارەوە، کە بە دەستىيەوە گرتبۇون خۇى
پالى بە خۆيەوە دەنا.

ھەر کە شەقامەکەی بىرى، چاوم پىتى كەوت، خەرىك بۇو چەند
ئىنجىتك خۇى بەرز بىكاتەوە بۇ ئەوهى بىكاتە سەر لىوارى شۇستەكە.
ھەر کە خەرىكى ئەمكارەي بۇو، چاوهكانى بەرچاوى من كەوتىن
بەبزەيەكەوە سلاۋى لى كىردىم، بەيانىت باش، گورەم، بەيانىيەكى
خۆشە، وانىيە؟‘

كاتىتك منىش بە پىتوھ وەستابۇوم و سەيرى ئەو پىياوهم دەكىرد، ئەو
كاتە دركىم كىرد، كە من چەندىتك دەولەمەندىم، دوو لاقم ھەيە، دەمتوانى
بېرم، شەرم دايىگىرم و بەزەيىم بە خۆمدا دەھاتەوە، بە خۆم گوت،
ئەگەر ئەو پىاوە دلخۇش بىت، شادمان بىت، باوهرى بە خۆى ھەبىت،
بەبى ھەبۇونى لاق، ئەوا منىش، بە دوو لاقەوە دەتowanم دلخۇش و
شادمان بىم.

وا بېيار بۇو، كە بىرى سەد دۈلار قەرز بىكم بەلام ئىستا خىرەت
گىتمى و داواي دوو سەد دۈلام كىرد. دەميوست وانىشان بىدەم، كە
دەمەويىت بچەمە كانساس و لەۋى كارىك بەدەست بىخەم بەلام وَا
ئىستا بە هەستىيکى پې لە باوهەرەوە دەلىتىم، كە وا دەچم بۇ شارى
كانسان بۇ ئەوهى كارىك بە دەست بەھىنەم، پارەكەم قەرز كىرد و،
كارەكەيىش دەستكەوت.

ئەم وشانەي خوارەوەم لەسەر ئاۋىتەي گەرمماوەكەم نەخشاندىن و
ھەموو بەيانىيەك لە كاتى رېشتاشىنىدا دەمخويىتنەوە:

‘دلتەنگ و غەمبار بۇوم، بەوهى پېلاؤم نەبۇو، تا ئەو ساتەي پىياوېكىم
لەسەر شەقام بىنى ھەر لاقى نەبۇون.’‘

جاریکیان، له ئىلەي پەتكەگەرم پرسى، ئاخۇ باشترين وانه چى بۇوه، كە فيرى بۇوه بە هۆى مانوهى لەسەر بەلەمېك لەگەل ھاۋپەنكانى بۇ ماوهى بىست و يەك رۇز كە له زەريايى هيمندا ون بۇو.

ئەويش له وەلامدا گوتى: "باشترين وانه، كە له ئەزمۇونتىرىنىدا فيرى بۇوم ئەوھى، ئەگەر ئاوېتكى سازگارت لابىن بۇ ئەوھى بىخۇيەوە و خواردىنىشت ھەبىت بۇ ئەوھى بىخۇي ئۇوا تو ھەركىز ناپىت بىزازى و گلهى و گازىنە لەبەرانبەر ھېچ شتىكدا دەربىرىت."

رۇزىنامەي تايىم، بابەتكى بلاو كىردهو، دەربارەسى سەرگەرەيەكى سەربازى، كە له گادالكەنال برىندار بېوو، پارچەيەك بەرقورگى كەوتبوو، خوينى پېتىيەوە دىيار بۇو، كاتىك دكتورەكەي شتى دەنۈسى، لىنى پرسى؛ "ئايا من دەزىم؟"

دكتورەكەيش وەلامى دايەوە؛ "بەلىنى،" شتىكى دىكەي نۇوسى و نەخۇشەكەيش پرسى؛ "ئايا دەتوانم قىسە بىكم؟" دووبارە وەلامەكە "بەلى" بۇو. پاشان تىببىيەكەي دىكەي نۇوسى و، نەخۇشەكە گوتى؛ "كەوايەج شتىك بۇونى ھەيە، كە بىبىتە مايەي نىگەرانى من؟"

بۇچى تۈش، ھەر ئىستا ناوهستى و پرسىيار لە خۇت ناكەي، "ج شتىك بۇونى ھەيە، كە دەبىتە مايەي نىگەرانى من؟" دەكىيت لەدواى ئەمە بىگەيە ئەو بىروايەي، كە ئەو شتى دەبىتە هۆى دارايى و دوودلى شتىكى بىتايەخە و گرنگ نەبىت.

نزيكەي، له سەدا نەوهدى شتەكانى ڈيانى ئىتمە، پاستن و سەدا دەيشيان ھەلەن، ئەگەر ئىتمە بىمانەۋىت دلخۇش بىن، ئەو دەبىت، له و سەدا نەوهدى خۇشمان قوول بىكەينەوە و، ورد بىنەوە و ئەو سەدا دەيەيش فەراموش بىكەين. خۇ ئەگەر بىشمانەۋىت نىگەران و دوودلى بىن و، دووچارى نەخۇشى گەدە بىن، ئەوا ئەوهى لەسەرمانە بىكەين

ئەوھىيە، كە تىشكى بخەينە سەر ئەو سەدا دەيە و، سەدا نەوەدەكەي پېر لە جوانى فەراموش و ئىھىمال بکەين.

وشه کانی "بیر بکوه و سوپاس گوزار به" له زوربه‌ی که نیسه کانی
کرقومویلیم، هلهکه ندراؤن له ثینگلته‌را، ئو شانه، دهیت له سهر دلى
ئىنه شدا هلبکولدرین، "بیر بکوه و سوپاس گوزار به" بیر له ههموو
ئه و شتانه بکوه، كه ئىنمە همانه و دهیت له سهربىان سوپاس گوزار
بىن و، سوپاسى خودا بک، له سهر ههموو ئه و شتانه‌ى كه پىنى
به خشيوون.

جزئیات سویفت خواهند کتی بی کشته کانی کولیقه، یه کیک بوده
نه ره نوسه ره کانی نه ده بی نینکلزی، زور هستی به داخ ده کرد،
له وهی که له دایک بوده و هانته دنیاوه، له پوزی له دایک بونیدا
خوی پوش ده کرد، له گهل نه وهیشداده لوونکهی بنی نومیدیدا
بود، ستایشی هیزی تهندروستی ده کات له شادمانی و بهخته و هری،
برایده که یه نیت: "باشترين دکتوره کانی جيهان، بریتین له دکتور
خواردن و دکتور هینم و دکتور بهخته و هری".

من و تو، دهکریت همود ساتنیک سوود له خزمه تگوزاریه کانی دکتوری به خته و هرگونین، بهوهی که سه رنجمان چر بکهینووه له سه رئو شتانه که همانه، شتانیک که له که نجینه نه فسانه کهی عه کی بابا زیاتره. ئایا چاوه کانت بۇ يەك بلييون دو لار ده فرۇشىت؟ ئەی لاقە کانت بە چەندىك ده فرۇشىت؟ دەستە کانت؟ دەزگاي بىستت؟ مەنالە کانت؟ خىزانە کەت؟ بە چەندىك ده فرۇشىت. تەواوى ئەو سامانە بە نرخانە كۆ بىکەوە، ئەو کاتە درك بەوه دەكەيت، كە هەموو ئەو سامانەی هەتە ناتوانى بىگۈرۈيە وە بە سامانى بىنە مالە کانى "رۇكىيە رز، فورىز و مۇرگانىز."

به لام ئايا هەموو مان درك بەمه دەكەين و، بەرز دەيىرخىتىن؟ ئەما، نەخىن، ھەر وەككۈ شۇقىتىنغا وەر دەلتىت: "بە دەگەمنى بىر لەو شىتانە

دهکهینهوه که همانه، و هلن هردم بیز له شتانه دهکهینهوه که نیمانه." ئەمەيش گەورەترين تراژىديای سەر گۆزى زەویيە، زياتر له هەموو كارەساتەكان و جەنگەكانى مىزۇو بۇوهتە هۆزى نانەوهى كلۇلى و خەفتىبارى.

ئەمەيش واى له جىن پالەمر كرد كە له كەسىتكى ئاسايىي بىكۈدرىت و بىيت به كەسىتكى تۈپە، به جۈرىك ھەر خەرىك بۇو مالەكەى وىران و خاپۇور بکات، باش ئۇوه دەزانىم، چونكە ئۇ خۆزى ئەمەمى بە من گوت.

بەریز پالەمر لە پاترسۇن، له نیو جىرسى دەزىيا، گوتى: "بە كورتى، كاتىيكى لە سوپا گەرامەوه، دەستىم بە كاركىدىنى خۆم كرد، شەو و بۇز بەجدى و قورسى كارم دەكىرد، شتەكان زۇر بە باشى دەچوون بەرپۇوه. بەلام ئۇوهندەي نېبرىد كېشى و ناپەحەتىيە كان سەريان ھەلدا، هيچم بە دەست نەدەكەوت، لەوه دەتسام دەستبەردارى كارەكەم بەم، بە جۈرىك نىكەران بۇوم، كە له كەسىتكى ئاسايىيەوه بۇوم بە كەسىتكى تۈپە و بىزار. زۇر پووگۈز و تۈپەبۇوم، نەمزانى چىم بەسەر ھات، تەنبا ئۇوه نەبىت خەرىك بۇو مالە خۇشەكەيشمى لەسەر دابىتىم.

پاشان بۇزىكىيان، گەنجىكى كەمئەندامى شارەزا، كە كارى بۇ دەكىردىم گوتى: 'چۈنى، تو دەبىت شەرم لە خۇت بىكەى، به جۈرىك بى دەكەيت، وەككۇو بلىتى تو تاكە كەسىتكى لەم جىبهانەدا كە كېشى و گرفتتەھىيە. وا دابىنى كە تو دەبىت دوكانەكت بۇ ماۋەيدەك دابخەي، ئۇ كاتە چى دەكەيت؟ لەدواي ئۇوه دەتوانىت دەست بەكار بىيەوه، كاتىيكى شتەكان دەگەپىنهوه سەربارى ئاسايىي خۇيان، زۇر شىتتەھىي بۇ ئۇوهى پىتىانەوه سوپايس گوزار بىت. لەگەل ئۇوهېشىدا، تو هەردم كەسىتكى تۈرەي، كاكە، دەزانى چەندىك خۇزىگە دەخوازم، كە له جىڭەي تو بۇومايمە؟ سەيرى من بىكە، من تەنبا يەك دەستم ھەيە و، نىوهى پووخسارىشىم لە دەستداوه، كەچى هيشتا گلەيى و گازىنده

ناکەم، ئەگەر تؤىش لەو ھەموو سكالاڭىرىن و گلەيى و گازىنەدەكىدىنە
واز نەھېنىت ئىوا تۇ نەك تەنبا كارەكتەت لە دەست دەدەي، بەلكو
تەندروستىشتەت لە دەست دەدەي، مالەكەشتەت لە دەست دەدەيت و،
هارپىكانىشىت لە سەرى دادەنىت!“

”ئەم قسانە منيان لە جىيەگەي خۆم وشك كرد، وايانلى كىردىم درك
بەوه بىكم، كە چەندىنچى حالم باشە، لەبەر ئەۋە بېپارىمدا بگۈزۈم و
بىمەوه بە كەسەكەي جاران، هەر وايشم كرد.“

هارپىتەكى خۆم، لوسيلى بلىيىك، ئەممەشيان لە كەشىنگى پىر لە تراڙىدىيا
گوزەرى دەكىرد، بەرلەوهى فيتىرى ئەۋە بىتت، كە چۈن بە دلخۇشى
بژىت بەدەم ئەو شتاتەي كە ھەيەتى لەجياتى ئەۋە ئىيگەرانى ئەو
شتاتە بىتت كە نىنى.

چەند سالىنگ لەمەوبەر لوسيلىم بىنى، كاتىك هەر دووكمان پىنكەوه
وانەي نۇوسىنى كورتە چىرۇكمان لە زانكۇي كۆلمىيا لە بەشى
پۇزىنامەگەريدا دەخوينىد، چەند سالىنگ لەمەوبەر ئەو ئافرەتە، يەكەمین
تاسانى ژيانى بەرگەوتتووه. ئەوكاتە لە توكسۇن، ئەرىزۇندا دەزىيان، ئا
ئەمە چىرۇكەكەيەتى هەر وەككۇ خۆى بۆى كېرامەوه:

”لەناو سەرقالى ژياندا دەخولامەوه، لە بەشى ئەندامى دەخوينىد، لە
زانكۇي ئەرىزۇندا، بەرپەوهەرى كلىنكىش بۇوم، لەو شارۇچەكەدا و،
وانەيەكى مۇسىقايىشم دەگوتتەوە لە دىزىرت ويلۇر پانچ، كە تىيىدا
دەمامەوه. بەشدارىم لە ئاهەنگەكان و سەماو، ئاسپىسوارى دەكىرد.
بەيانىيەكىان، هەر بە تەواوى دابۇو خام، دووقچارى نەخۆشى دل
بۇوم! پزىشىك پىنى گوتىم: ”كە دەبىتت بۇ يەك سالى رەباق بۇ ئەۋە
پىشوو بەدەم دەبىتت لە جىيەكەدا پال بىكەوم،“ ئەوندە خىرەتى نەدايە بەر
من بۇ ئەۋە بىگەمە ئەو بىرۋايەي كە دەتowanم دووبارە بە بەھىزى
بژىمەوه.“

”یک سالی په بق پال کو تم له ناو جیگه! بوم به که سیکی
کنهفت، ده کریت هر برم! زور ترسام! ئم شتانه بقچی به سمر
مندا دین؟ ده بیت چ شنیکم کردیت، که شیاوی ئمه بم؟ گریام و
نالهم ده کرد. تو په بوم و یاخی بوم. به لام هر و هکو پزیشک
ئاموژگاری کرد، چوومه ناو جیگهوه.“

دراوستیه کی خوم، بېریز بودولف که سیکی فەتنان بۇو، پىتى گوتىم:
”وا بىر دەكەيەوە کە سالىك مانەوە لە ناو جیگەدا ترازىدىيابى، بەلام
بەم شىوھىيە نايىت، كاتت لە بەر دەستدا دەبىت بۇ ئەوهى بىر بکەيەوە
و، ئاشنای خودى خوت بىت. لو چەند مانگەدى داھاتۇودا لايەنى
پۇچيانەتىت بەرەو پىشىوھەنگاۋ دەنیت کە لە ماواھى سالانى
پاپىدوودا نەتوانىيۇوھ پىتى پېتىگەيت.“ بەم قسانە هيئىن بومەوه،
ھولم دا ھەستىكى بەھادار بۇ گەوتىن له ناو جیگەدا بەدى بىكم.
دەستم بە خويندەوهى كتىتىت كرد، لە بارەي ئىلھامەوه.

رۇزىكىيان گويم لە بىزەرىكى رادىق بۇو، کە دەيگۈت: ”تۇ تەنبا
دە توانىت ئەوه دەربىرىت، کە لە ئەندىشە و ھەستە كاندا بى دەكتا،“
پىشىر چەندىن جار گوئ بىستى ئەو جۇرە و شانە بوم، بەلام و
ئىستا كەوتتە ناو ناخى منهوه و، پەگىان داكوتا. بۆيە بېپارما دەنبا
بىر لەو بېرۇكانە بکەمەوه، کە خۇم دەمەويت بە دەميانەوه بىزىم:
بېرۇكەكانى شادمانى بەختە وەرى، تەندرۇستى، ھەممۇ بەيانىيەك
خۇم ناچار دەكرد، هەر كە خەبەرم دەبۈويھە، بۇ ئەوهى چاۋىتكى
بەسەر ھەممۇ ئەو شتانەدا بخشىنەوه، کە دەبىت بېيانەوه
سوپاسگۇزار بىم.

ھەست بە ئازار نەكەم، كچىكى لاو و، جوانكىلەم ھەيە، بىنائى
چاوهەكانم، دەزگاي بىستىم، مۇسىقا يەكى خوشى سەر رادىق، ھەبۈونى
كەت بۇ خويندەوه، خواردىنى باش، ھاۋىپى باش. هەر زور شادمان
و دلخۇش بوم، خەلکىكى زور سەر دانىان دەكرد، تا واى ليھات

دكتور تيبيسيه کي هلواسي، که تهنيا يهک میوان دهتوانیت له يهک کاتدا سهردانم بکات، ئوهېش له هەندىك کاتى ديارىكراودا.

”لۇ ساتەو چەندىن سال گۈزەريان كرد، وا ئىستا ڇيانىكى خوش و چالاك بەپى دەكەم. زور سوپاسكۈزارى، ئەو سالەم کە لەناو جىگەدا بەپىم كرد. پېر بايەخترىن و بەختورترین سالى ڇيانم بۇ، کە لە ئەرىزۇنا بەپىم كرد. تا ئىستايش نەريتى ڇماردىنى نىعەمەتكامن له بەيانىياندا، لە بىر نەچۈوهەتەوە و لەگەلەدا ماوە. ئەمە يەكىكە له بە نرخترىن ئەو شستانى، کە ھەممە. شەرم لە خۆم دەكەم، کە ھەرگىز دركم بەو شتە نەكردهوھە تا ئەو کاتەي ترس دايگىرتم نەوهکوو بىرم.“

لوسىل بلەيكى ئازىزم، دەكىرى تو دركى پى نەكەي، بەلام تۈشىممان وانه فىر بۇويت، کە دكتور سامىيل جۇنسىن دووسەد سال لەمەوبەر فىرى بۇو. ”نەريتى پوانىن لەلایەنە باشەكانى ھەر بۇوداونىك لە ھەزاران پاوهند بەنرختر و بە بەھاترە.“

بۇ زانىارىت، ئەم قسانە لە قۇولايى ناخى كەسىكى كارامە و گەشىبىن ھەلەقۇلۇن، بەلكو لە ناخى كەسىكدا، کە بۇ ماوەي بىست سالى تەمەنى ئاشنای شەكەتى و تورپەي و بىرىتى ببۇو، تا دواجار بۇو بە يەكىك لە شىكومەندىرىن نووسەرەكانى سەردەمى خۆئى و قىسەزانىكى كارامەي سەردەمى خۆئى.

لىزگان پېرسال، دانايى لە چوارچىوهى كۆمەلە و شەيەكدا بەرجەستە كردووه و دەلىت: ”دۇو شت بۇونىان ھەمە، کە دەبىت لە ڇياندا ئامانجىان بۇ بخوازرىت، يەكەميان، ئەوه بەدەست بخەيت، کە دەتەۋىت. دووهەميان، چىڭى لى بىبىنى. تەنيا داناترىن و ڈىرتىن مەرقۇ دەتوانىت ئەوهى دووهەم بە دەست بھىتت.“

ئایا دهتهویت بزانی که قاپشوردن له چیشتخانهدا دهتوانریت بکریت به ئازموون؟ ئەگەر دهتهویت، ئەوا کتیبیک دهربارهی ئازایهتی و دلیری بخوینهوه، له نووسینی بىرگىلەد داھل به ناوی "دهمهویت ببینم."

ئام کتیبه لەلایه ئافرهتیکەوە نووسراوه، کە بۇ ماوهی نیو سەدا کوپىز بۇوه، دەنۈرسىتەت، "تەنیا يەك چاوم ھېبووه، وەلى نەم دەتوانى بە تەواوى بەو چاوهش ببىنەم، لەبەر ئەوه دەبۇوايە كتیبەكە لە نزىك چاومەوە بىرم و بە يەك چاوهولى خويىندەوەم دەدا."

لەگەل ئەوهېشىدا، پەدى كردووه، کە خەلک بەزەيى پى دايىتەوە، پەدى كردهوە بە كەسىكى جياواز ھەزىمار بکریت و، لىنى بىنواردرىت، كاتى مىنالا بۇو، دەبۈيىست يارى خەتخەتىن لەگەل مىنالەكانى دىكەدا بىكەت، وەلى نېيدەتوانى خەتكانى سەر زەھى ببىنەت، لەبەر ئەوه لەدوای ئەوهى مىنالەكانى دىكە دەچۈونەوە مالەوه، دەكەوتە سەر زەھى و چاوى بەسەر خەتكاندا دەكىشا و ھەممۇيىانى لەبەر دەكىرد، كە ھاوبىتىكانى يارىيان لەسەر دەكىرد، ئىتىر ھەر زۇو لەو يارىيەدا شارەزايى پەيدا كرد. لە مالەوهېش دەيخويىندەوە، كتىبىكى گورەى لە پۇوخسارى نزىك دەكىردهوە بە جۈرىكى پېلۇھەكانى بەر پەرەكانى كتىبەكە دەكەوتەن. كەچى لە ئانجامى ئەمەدا، دوو بېروانامەي زانكۈزى بەدەست ھىتا: "يەكىكىيان لە زانكۈزى مىنېسىقىتا، ئەۋى دىكەش لە بوارى فەننان لە زانكۈزى كۆلۈمبىا."

لە گوندىكى بېكۈلانە، لە تۈين ۋالى، مىنېسىقىتا، دەستى بە وانە گوتتەوە كىرد، هەتا دواجار بۇو بە پەروفېسۈر لە بىوارى پۇژۇنامەگەرىي و ئەدەب لە كۆلۈزى ئۆگىستانا لە سېيىكس فۇلز، باشورى داكتوٴتا. بۇ ماوهى سىيانزە سال لەۋى وانەي دەگوتەوە، كۆپى لەبەر دەم يانەكانى ئافرهتاندا پېشىكەش دەكىرد و، لەسەر پادىق قىسى دەكىرد دەربارەي كتىب و نووسەران. دەنۈرسىتەت: "لە بىر و

زهینمدا، همیشه ترسیکم هبوو، ترسی له دهستانی بینایی چاوه‌کانم به ته‌واوی، بتوههی به‌سه‌ر ئوه‌دا زال بم، تیروانین و دیدگایه‌کی شادمان و خوشم بتو خوم فهراهم هینا.

دواتر، له سالی ۱۹۴۳ دا کاتیک تمهنی پهنجا و دوو سال ببوو، شتیکی نائیسایی برووی دا: نه‌شتهرگه‌ری له کلینکی به‌ناوبانگی مایو، بتو کرا و دهیتوانی چل ئوهندہ‌ی جارانی پیش‌سو بیینیت.

جیهانیکی تازه و پر له خوشی و شادی له به‌ردەمی ئودا کرایه‌وه، هر هستی ده‌کرد، که قاپ شوردنی ناو چیشتخانه‌ش هر خوشی و شادیه. بهو کفه‌یش گالتم ده‌کرد، که له مه‌غسله‌ی قاپه‌کاندا دروست ببیو، دهنووسیت: "دهستم پر ده‌کرد له گلوبی سابونه‌که و، له‌بئر پوشناییه‌که سه‌یرم ده‌کرد، له هر یه‌کیک له ئوهانددا ده‌متوانی هم‌مو ره‌نکه جوانه‌کانی په‌لکزیرینه بیینم."

کاتیکیش له په‌نجه‌رهی چیشتخانه‌که‌وه، سه‌یری ده‌ره‌وه‌م ده‌کرد، چوله‌که‌م به دوو بالی خوله‌میشییه‌وه ده‌بینی که به‌ناو به‌فرهه باریووه‌که‌دا ده‌فره.

ئم جزره شهیداییه، له سه‌یرکردنی بلقى سابون و چوله‌که به‌دی کرد و به‌دم ئو وشانوه کتیبه‌که‌ی داده‌خست و چرپه‌ی ده‌کرد: "ئه‌ی خودایه گیان، ئه‌ی خودای ئه‌رز و ئاسمان، سوپاسی تو ده‌که‌م، سوپاس‌گوزاری توُم."

بیر له‌وه بکه‌وه، که سوپاسی خودا بکه‌یت، چونکه تو ده‌توانیت قاپ بشویت و په‌لکزیرینه بیینی له بلقى کفه‌که‌دا و چوله‌که بیینیت، که‌وا له‌ناو به‌فردا له‌شهقهی بال ده‌داد!

من و تو، ده‌بیت شه‌رم له خومان بکه‌ین، ته‌واوی ژیانمان له که‌شینکی جوان و پازاوه‌دا ژیانمان کردووه، به‌لام کویر برووین بتو ئوه‌ی بیینین و چیزی لئ بیینین.

ئەگەر دەتەۋىت لە دوودلى بوهىسى و دەست بە ژيان بىكەي، لە يادت
بىت:

”نېعمەتكان بۇمۇرە، نەك نارەحەتىي و ناخۆشىيەكان.

پیگای شهشهم

له بیرت بیت، هیچ که سبک شق له سهگی توپیو هه لئنادات

له سالی ۱۹۲۹دا، پوداویک رووی دا، که بوویه هزی نانوهی هستی نه ته و هی له نیوندنه کانی خویندندان. پیاواني رُوشنبیر، له سه رتایی ئه ماریکا بهرهو شیکاگو ملى پیگایان گرته بهر، بۆ ئه وهی شایه تی ئه و پووداوه بدهن. چهند سالیک لە موبهه، گەنجینک به ناوی پرۆبیترت ماچینز له "یل" به شیوهی خۆی کاری ده کرد، وەکوو گارسون، دارتاش و مامۆستایه تی.

ئیستایش، لە دواى تیپه پیوونی هەشت سال، ئەم کابرايە پیوپسى مى بۇ ئاماھە کراوه وەکوو چوارم سەرکردەی دەولەمەندىرىن زانكۇ، لە ئەم ریکادا، ئەو زانكويە يش شیکاگو بۇو. ئى تەمەنى چەند سال بۇو؟ تەنیا سى سال بۇو. شتىنکى باوه پېپىنە کراوه! رُوشنبيرە بە تەمەنە کان سەریان پاده وەشاند لە ئاست ئەم مەسەلە لەدا. بارانى پەختە لە هەموو لايەكە وە ۋەھى، زور مندالە و بىئەزمۇونە و دىدگا و كابرايە ئەمە و ئەوهى، زور نامە عقولن، بە جۈريک تەنانەت رُۋىنامە كانىش خۆيان خستە پال ئەو ھىزىشەوە.

لەو پۇزەى، کە بىر و پەسىمى بۇ ئامادە كرا، ھاوبىتىكى، بە باوکى پرۆبیرت مائينارد ماچىزى گوت: "ئەم بەرە بەيانىيە زور سەرسام بۇم بە خویندە وەئى رۇۋىنامە يەك، کە زور بە توندى رەخنە لە كورەكت دەگرت."

ماچىزى بە تەمەنيش، وەلامى دايەوە: "بەلى، زور توندو تىز بۇون، بەلام ئەوهىشت لە بىر بىت كە كەس شق لە سهگى توپيو نادات."

بهلى، هتا سهگه زياتر گرنگ و باش بيت، ئوا زياتر خلک حەز
دهکات شەقى لى بدهن. شازادەي ويلز، كە دواتر بۇو بە ئىدىوارى
مەشتم، كە لە كولىزى دارماوسى دەخويىند لە دېقۇنىشايەر لەو كاتەدا
كولىزىك كە ھاوتاى كولىزى دەرياوانى ئەناپوليسە. شازادە تەمنى
چواردە سالان بۇو، پۇزىنکيان يەكىك لە ئەفسەرەكانى دەرياوانى بىنى
وا شازادە دەگرىت، لىنى پرسى ئاخۇ كىشەي چىيە. سەرتا شازادە
پەتى كردووه ھىچ قسەيەك بگات، بەلام دواجار ئەو راستىيە قبول
كرد: كە قوتابىيەكانى دەرياوانى شەقىيان لىداوه، فرماندەي زانكۇ
مندالەكانى كۆ كردهوه و بۇي پوونكىردنەوه، كە شازادە ھىچ كلهىي و
گازىنەتكى نىيە دەربارەي ئەوان بەلام تەنبا دەيوىست ئەو بزانىت، كە
بۇچى بەم شىوه خراپە لە ئەوييان داوه.

لەدواى هيئان و بىردىن، ئىتىر قوتابىيەكان دانىيان بەوهدا نا، كە كاتىنگ
ئەوان خۇيان بۇون بە كاپتن و فرماندە لە هيلى دەريايىي پاشادا،
دەيانوىست بۇ ئەو كاتە خىرەتى ئەوهيان ھېبىت كە بلىن، كاتى خوى،
شەقمان لە پاشا داوه!

لەبەر ئەوه، كاتى تو شەقت لىدرا و پەختەت لى گىرا، ئوا لە بېرت
بىت، كە ھۆكارى ئەمە ئەوهىيە، كە كردى ئەم كارە ھەستى گرنگى بۇ
كەسى پەختەگر و شەق وەشىن فەراھەم دەھىنېت. زور جار مانى
ئەوهىيە، كە تو وا شتىنگ بە دەست دەھىنېت و جىكەي سەرنج و
بايەخى.

زوربەي خلک، كاتىنگ پەخنە، لە كەسانى باشتىر لە خۇيان دەگرن،
يان پەختە لە كەسانى سەركەتووتىر لە خۇيان دەگرن، ھەست بە
قەناعەت دەكەن. بۇ نموونە كاتىنگ ئەم بەشم دەنۋووسى، نامەيەكم
پى گەيشت لەلاين خاتۇنىك كە تىيدا بە توندى پەختەي لە ولېيم
بۈس دەمەزرىنەرلى سوپاسى پىزگارى دەگرت، بەرلەوهى ئەم نامەيەم
پى بگات، خۆم دەست خۇشىم لەو پىياوه كردىبۇو، لەبەر ئەوه ئەو

نافرته له نامه‌یه‌کدا بُزی نووسیم، دهیگوت که ڏهنه‌رال ولیم هاشت ملیون دُولاری دزیووه، که کو کرابوویه وه بُو ئوهی یارمه‌تی خلکی هه‌زاری بین بدادت. بیگومان، ئه و تومه‌تبارکردنوه زور هیچ و پیچ بُو، بهلام ئه م ئافرته و پیلی راستی نهبوو، بلکو بهدوای جوزینک له قفناعه‌تدا ده‌گه‌پا که دهیوست له ریگه‌ی شکاندنی که‌سیکی دیکه‌دا بینی بگات، که له خُوی باشتره، هر له بُه ئوه نامه‌که‌م فریدایه ناو سه‌بهت‌که‌وه، سوپاسی خودای گهوره‌شم کرد که هاوسمه‌رکیرم له‌گه‌ل ئه و ئافرته‌دا نه‌کردووه. نامه‌که‌ی هیچ شتیکی دهرباره‌ی ڏهنه‌رال به من نه‌گوووت، بهلام شتکه‌لیکی زوری دهرباره‌ی ئافرته‌که بُو من به‌رجه‌سته کرد.

شُرپینه‌هاوهن، به چهند سالیک له‌مه و بهر گوتورویه‌تی: "که‌سانی نه‌زان و چه‌په‌ل، چیز له دوزینه‌وهی هله و که‌موکوری ده‌بین له که‌سانی مه‌زندا".

یه‌کنک زور به ده‌گه‌من پی‌یه، که سه‌رُوکی "یه‌ل" که‌سیکی نه‌زان و چه‌په‌ل بُووبیت؛ له کاتیکدا سه‌رُوکی پیش‌سوتری "یه‌ل" تیمُوسی ده‌ایت چیزیکی زوری ده‌بینی له رهخنگرن له پیاوینک که له‌سه‌رُوکایه‌تی ئه‌مریکا نزیک ده‌بُوویه وه. سه‌رُوکی "یه‌ل" هُوشداریدا ئه‌گدر ئه و پیاوه بُو سه‌رُوکی ویلایه‌ته یه‌کگرتوه‌کانی ئه‌مریکا، هه‌لبزیزدريت، ئه‌وا ئیمه ده‌شتیت ڙن و کچه‌کانمان بینه قوربانی به‌دره‌هوشتی و بیشکوبی؛ ئه‌مه‌ش کارینکه نه‌خودا و نه مرفق پی‌یی خُوشه."

ئه‌مه‌یش هاوشیوه‌ی تومه‌تبارکردنی هیتلره، وا نییه؟ بهلام بُو شیوه‌یه‌یش نییه، چونکه ئه‌مه ئاپاسته‌ی توماس جیفری کراوه، کامه توماس جیفری‌یه؟ بیگومان توماسی نه‌مر، دانه‌ری راگه‌یاندنی سه‌رُه‌خُویی، پاریزه‌ری دیموکراسی؟ به‌لئن، له‌پاستیدا، ئه و پیاوه بُو.

دهبیت، کام ئەمریکیيە بیت، کە تۆمەتبارکراوه بە دوورپروویى، دەستېرىيى و، کەمیك لە بکۈزۈك باشتىر بیت؟ رۇزىنامەيەك لە دىمعەنلىكى كارتقىندا ئەمەي بەر جىستە كردىبوو، چەقزىيەكى كەورەيش لەسەر سەرى پاگيراوە، بۇ ئەوهى سەرى بىپەرىنىت، لە ولايىشەوە خەلک و جەماواھر گالتى پى دەكەن و فيكەيان بۇ لىندهدا، ھەر كە بەناو شەقامەكاندا پى دەكەد، ئەو پىاواھ كى بۇو؟ ئەو كابرايە جىئوچى و اشتنلىكىن بۇو.

وەلى، ئەم پۇوداوه ماواھىيەكى زۇرە پۇويداوه، دەكىرىت سروشىتى مروف، لەو كاتەوە پەرهى سەندىبىت. با بىبىنин، با حالتى ئەدمىرال پېرى لە بەرچاۋ بگىرىن، ئەو دۇزەرەوهى كە ھەمسو جىهانى راچەكاندا لەبرانبەر دۇزىنەوهى جەمسەرى بەستەلەكى باكۇر لە نىسانى ۱۹۰۹دا ئامانجىكى پىتكا، كە بۇ چەندىن سەدە پىباوانى دلىر و نەبەرد لەپىتناو بە دەستەتىنلەندا ئازارىيان چەشت و برسى بۇون و كىيانيان سپارد، بە جۈرىك خۇشى خەرىك بۇو، لە بىرسان و سەرمادا گىان بسىپېرىت؛ ھەشتادانە لە پەنچەكانى لاقى بىبۇونە سەھۇل، كە دەبۇوايە بىرىنەوهە، بەسەر تەواوى ئازار و ناپەحەتىيەكاندا سەركەوتلىقى، ھەر پىنى وا بۇو كە شىت دەبىت.

سەركىرە دەرياباونەكان، لە واشتنتون، زۇر رېقىان لىنى دەبۇويەوه، چونكە پېرى واناوبانگى زىياتىر بە دەست دەھىنلىت و زىياتىر ستايىشى دەكىرىت. لەبەر ئەوه بەمە تاوانباريان كرد، كە ئەو پارە كۆ دەكتەوە بەناوى دۇزىنەوهى زانسىتى، دوايىش بە مەبەستى گەشتىگۈزار دەچىت بۇ جەمسەرى باكۇر. دەكىرىت ھەر خودى خۇشىيان باوهەريان بەو جۇرە تۆمەتە كردىبىت، چونكە مەحالە، والە خەلک بکەي باوهەر بە شتىك بکەن كە خۇت باوهەرت پىنى نەبىت.

بۆیە، ئوانە سوور بۇون، لەسەر بچووکىرىنەوە و پىسواکىرىنى پېرى، بە جۆرنىك تەنبا فرمانىكى پاستەخۇى سەرۆك مىكىئىلى توانى و، واى لە پېرى كىد درېزە بە پىشەكەي بىات لە جەمسەرى باكىردا. ئايا پېرى بەو جۆرە دەكەوتە بەرلىشاوى پەختنەوە، ئەگار لە سەر مىزەكەي مابايىوە لە بەشى مىزى دەريايى لە واشتۇن؟ نەخىر، ئۇ، ئەوەندە گىرنگ نەدەبۇو، كە ئىرەبىي پى بىردىت.

ژەنەرال گرانت ئەزمۇونىكى خراپتىرى لە ئەدمىرال پېرى ھەبۇو. لە سالى ۱۸۶۲دا ژەنەرال گرانت، سەركەوتتىكى ئەوتقى بە دەست ھىنا، كە خەلکى باكىر چىزىيانلى دەبىنى، سەركەوتتىك كە لە يەك دوانىيەر قۇدا بەدەست ھىترا. سەركەوتتىك كە لە شەو و پۇزىكدا بۇو بە قىيلەگاي خەلک. سەركەوتتىك كە لە ئەوروپايش دەنكى دايەوە. سەركەوتتىك كە واى كىد زەنگى كلىساكانلى بىرىن، مەشخەل لە مەينەوە تاوهەكى مىسىسىپىي ھەلکرابۇون. سەربارەي ئەۋەيش، لە ماواھى شەش ھەفتەدا لەدواي بەدەستخىستنى ئۇ سەركەوتتە مەزنەيە گرانت پالەوانى باكىر - دەستىگىر كراو و، دەست بەسەر سوپاكەيدا گىرا، ئىتر ئەۋىش لە ناثۇمىدى و بەدەختىيدا دەستى بە گرىيە و نالە كرد.

بۇچى، ژەنەرال گرانت، دەستبەسەر كرا، لە كاتىكدا لە لۇوتىكە سەركەوتتىدا بۇو؟ تەنبا لەبەر ئەۋەھى ھەستى ئىرەي و چاوتتىپىنى ھىتابۇويە جوش، لەلاين ئۇ كەسانەي كە لە خۆى بەرزىر بۇون.

ئەگەر بە ھۆى رەخنەي نادادپەروەرانەوە تۈرە بىت:

”لەبىرت بىت، رەخنەگىتنى نادادپەروەرانە سەتايش كەدىتىكى شاراۋەيە. ئەۋەيىشت لەبىر نەجىت كەس شەق لە سەمگى تىپپىو نادات.“

پیگای حومه

ئەمە بکە و، پەخنە ئازارت پى ناگەبەنت.

جارىكىان چاوبىكەوتتىكىم لەكەل ژەنەرالى كشتى سەمتىلى بەتلەر
ھەبوو، باڭلەرى بەتەمنى دوو چاوتىزە، شەيتانەكەى دۇزدەخ! لەبىرته
كىيە؟ يەكىن لە جەنگاوهر و، ژەنەرالەكانى هىزى دەريايى ئەمەرىكا.

خۆى پىنى گوتىم، كاتىك لاو بۇوم، بىشومىدانە تامەززرق و، پەرقۇشى
ناوبانگى بۇو، دەيوىست لە ناخى ھەموو لايەكدا جىنگەى خۆى
بىكانەوە، لەو پۇزانەدا، بچۈو كەرىن پەخنە دەيگەست و ئازارى پى
دەگەياند. بەلام دانى بە ئەوهدا نا، كە خزمەتكەرنى بۇ ماوهى سى
سال لەناو هىزى دەريايىدا، بۇويە ھۆى ئەوهى، بىيىتە پياوينكى توند،
گوتى: ”پەختەم لى دەگىرا و سووکايەتىم پى دەكرا، وەككۇ مار و
سەكى ھار منيان خستبۇويە ژىر لېشاوى پەخنە ئەتەنەوە. لەلايەن
كەسانى شارەزا و پىپۇرەوە نەفرەتم لى دەكرا. قىسى ئەتۆم پى
دەگوتىرا، كە لە فەرەنگى ئىنكلېزىدا جىنگايان نەدەبۇويەوە، ئايا ئەو
قىسە و پەفتارە نەشىاوانە كارىيان لە من كرد؟ مەھە، كاتىك ئىستا
كەسىك دەبىيەن، كە سووکايەتى و قىسى نەشىاوم پى دەلىت، مەر
سەرىشىم ناسۇورىتىم بۇ ئەوهى بىزانم كىيە قىسە دەكتا.“

دەكىنەت خاوهنى دوو چاوهتىزەكە، گۈنكى بە پەخنەگىرتىن نەدابىت،
بەلام شتىكى دلىيابى بىرونى ھەيدە، زۇرىك لە ئىئە ئاو پەخنە و،
پەمانە لە ئىئە دەگىرىن بە شتىكى جدى و گەنگىان وەردەگىرىن، چەند
سالىك لەمەوبەر، ئەو كاتىم لەبىرە، پەيامنېرىتىكى سەنى نىو يۈرك
ھاتە يەكىن لە پۇلە كانەوە، لەدواي ئەمە سووکايەتى بە خۆم و
كارەكەم كەربۇو.

ئایا من بەو قسانە تورە بۇوم؟ ئەم قسانە و سووکایەتىيەم بە شىتىكى خودى هەزىمار كرد، ئىدى پەيوەندىم بە گل مۇڭزەوە كرد، سەرۋىكى دەستەي جىتىجىتكارى سەن بە شىتىجىتكى كردارى داواملى كرد، كە گوتارىنەك بلاو بكتاتوھ و تىيدا راستىيەكان بختاتەپولە جىاتى گالتېپىتىكىن، لەو بىروايەدا بۇوم، كە ئەو سزايە پە بە تاوانەكەي بىت.

ئىستا، وا شەرم لە خۆم دەكەم، كە ئەو شىتىوازە پەفتارم نواندۇوە، وا درك دەكەم، كە ئەو كەسانەي ئەو پۇزىنامەيان كېپۈوه ھەركىز چاوبىان بەو گوتارە نەكەوتتووه، نىوهى ئەوانەي، كە خويىندۇيانەت توھ با گالىتە و شىتىكى خۇشىيان زانىپۈوه، ھەر كەسىكىش بە وردى و درشتى خويىندېتىيەوە ئەوا لەماودى چەند ھەفتىيەكدا ھەر ھىچى بىر نەماوه.

ئىستا وا بىر دەكمەوە، كە خەلک نە بىر لە من و نە بىر لە تو دەكەنەوە، نە بايەخىش بەوە دەدەن كە ئاخۇچى دەربارەي ئىيمە دەگۇتىت، بەلكو ئەوانە بىر لە خۇيان دەكەنەوە، بەر لە نانى بەيانى، لەدواي نانى بەيانى، ھەر لە ئىستاواه تا دە خولەك لە نىوهى شەو دەرقۇن، ئەوانە بىر لە خۇيان دەكەنەوە، بىر لە ڙانەسەرى خۇيان دەكەنەوە، زۇر زىادىتە لەوەي كە بىر لە مەركى من و تو بکەنەوە.

تەنانەت ئەگەر، درق و دەلەسەشمان لەسەر بگوتىت، گالەتەمان پى بىرىت، لەپىشەتەوە خەنچەرمانلى بىرىت، لەلایەن يەكىن لە باشتىن شەش ھاۋپىكانمان بخىنە ناو پۇوبارەوە، ئەوا خۇت سەرقالى كەشىك مەكە كە تىيدا ھەست بە بەزەبى خودى بکەيت. لەجىاتى ئەوە با ئەوەي بەسەر پىتغەمبەر عىسادا ھات بىر خۇمانى بخېنەوە، يەكىن لە دوانزە ھاۋپى گىانى بە گىانىيەكانى، لەپىتاو بىرىك بەرتىلدا، بۇو بە كەسىكى ستەمكار.

ئەو بىرە بەرتىلەيش، بە پارەي ئىستا دەكاتە، نۆزىدە دۆلار، يەكىكى دىكە لە دوانزە ھاۋپىكانى، ھەر لەو ساتەي كە عىسا كەوتە ناو

کیشەوە، بەجیتی هیشت و سىن دانە جار دووپاتى كردهوە كە ھەر عىسایش ناناسىت، ئا ئەمە يە كە بەسەر پىنگەمبەر عىسادا ھات. بۇ دەبىت من و تو چاودېنى شىتكى لەوە باشتر بىكەين؟

چەند سالىك لەمەوبەر دركم بەوه كرد، كە ھەرچەندە دەتوانم خەلک لە خۆم بەدۇور بگرم لەوهى، كە رەخنەيى ناداپەرەرمەملى بگرن، ئەوا بە دلىيابىيەوە، دەتوانم شىتكى زور لەوە گىنگەر بىكەم: خۆم دەتوانم بېيار بىدمەم، ئاخۇ ئەو رەخنەيە كارم تى دەكتات يان نا؟

با دەربارەي ئەمە بۇون و بەوان بىن: من ھانت نادەم، كە ھەموو جۇرە رەخنەيەك فەراموش بىكەى، بەلكو دۇور لەوه، بەلكو من قىسە دەربارەي پېشتگويىختىنى رەخنەيى نا دادپەرەرانە دەكەم. جارىكىان، لە ئىنلىقۇر پېسىقەلىقەتىم، پرسى كە چۈن لەكەل رەخنەكەلىكى ناداپەرەرانە پىتى كردووە، خوا دەزانىت ئەو بەناو رەخنەكەلىكى زور لەو شىتىوھىدا پىتى كردووە. دەكريت زور ھاوبىنى دىلسۆز و نەيارى توندوتىزى ھەبووبىتىت زىاتر لە ھەر ئافەرتىكى دىكە، كە لە كوشكى سېپىدا دەزىيان.

خۆى پىنى گوتم: كاتىك مندال بۇوم، ھەر زور شەرمن بۇوم، لەوه دەترسام، كە خەلک دەربارەي من دەيان گوت، بە جۇرېك لە رەخنە دەترسام، تا پۇزىك، داوام لە پورم كرد، خوشكى سېلىقۇر پېسىقەلىقەت، بۇ ئەوهى ئامۇزىڭارىم بىكت: "پورى بائى، من دەمەۋىت ئەمە و ئەوه بىكەم، بەلام زور لە رەخنە دەترسم."

خوشكى تىلىي پېسىقەلىقەت سەپىرى پۇوخساري كرد و گوتى: "ھەركىز بىتسار مەبە، بەوهى خەلک دەيلىن، ئەوهندەي كە تو دەزانىت لە قوولايى ناختەوە تو كەسېنکى باشىت." ئىلىنەر پېسىقەلىقەت پىنى گوتم كە بە چەند سالىك دواتر، ئەو تو سقالە ئامۇزىڭارىيە ھەر بۇو بە پۇشكى جىبىراللەر، كاتىك لە كوشكى سېپى بۇو، ئەوهېيشى پى گوتم كە تاكە پېنگا دەتوانىت لە ھەموو رەخنەيەك خۇت بە دۇور بگرىت ئەوهىيە

وهکو په یکه ری چین وا بیت له سهه بنکی خزی بوهستیت: "ئهوه بکه که له قوولایی ناخته و هاست به باشی و گونجاوی دهکهیت، جا به هر شیوه یه ک رهخنەت لى بگیریت، به هر حال ئهکه ر بیکهی هر نەفرەت لى دهکریت و، هر نەشیکەیت هر نەفرەت لى دهکریت،" ئا نامه ئامۆژگاری ئهوه.

کاتن، ماتیور سى بپوشى كۈچكىردوو، سەرقى دامەزراوه یه کى نېودەولەتى ئەمريكى بۇو، لىن پرسى ئاخۇز ھېچ جار ھەبۇو، كەسینىكى هەستیار بیت له بەردەم رەخنەدا، ئەويش وەلامى دايەوه: "بەلنى، كەسینىكى زۇر ھەستیار بۇوم، له سەرەتاي پۇزىانى لاۋىمەوه، دەمۇیىت تەواوى كارمەندەكانى پىنځراوه كە به جۇرىيىك بىر بکەنەوه، كە من كەسینىكى كاملم. خۇ ئەکەر وايشيان بىر نەكىدبايەوه، ئىوا دەبۈويە مايەي نىكەرانى من. به جۇرىيىك هەمولىم دەدا كە ئەو كەسانە قايل بکەم، كە له دىزى من بۇون، بەلام هەر كە له پازىكىدىنى كەسینىكى لى دەبۈومەوه، كەسینىكى دىكە لهو سەرەوه توپە دەبۇو، كېشىكەم لەگەل ئەوهشىيان چارەسەر دەكىرد و لهولاوه پىرتەوبۇلەتى كەسینىكى دىكە سەرى ھەلدەدا."

له بەر ئەوه بۆم دەركەوت ھەتاوهەكى زىياتر ساپىتى بىرىنەكان بکەم و، هيىن بىم له پېتىاو ئاوهى لە رەخنەي خودى دروو بکەمەوه ئىوا زىياتر ژمارەي نېيارەكەم زىياد دەكەن. بۇيە بق دواجار بە خۆم گوت: "ئەگەر سەرى خۆشت لەناو قەربەغالەيدا بەرزا بکەيەوه، ئىوا رەخنەي تى دەگىریت. كەوايە ئام بىرۇكەيە لە گۈي بىگەرە." كە به شىوه یه کى ئىيجاكار زۇر يارمەتى منى داوه، لهو كاتەوه، ئەوهەم كىرد، به ياسا بۇ ئاوهى باشتىرين ھەولى خۆم بىدەم كە له دەستىم دىيت و، پاشان چەترە كۆنەكەم بە دەستەوه بىگرم، بق ئەوهى پىنگىرى لە بارانى رەخنە بکەم نە جىتنە ملەمەوه.

دېیز تایلەر زیاتر لەمە قوول دەبىتەوە: لە بىر دەم خەلکدا ئەو پىنگەي دەدا بارانى را خەنە بىر زىتە ملىيە و پىنگەنینىكى باشى بە دەمىيە و دەكىرد. لە دوانىيە و بىرىقى فىلەمارمۇنىكى سىيمپۇنى لە سەر پادىق پىشىكەش كۆنسىرتى، نىۋېرۇكى فىلەمارمۇنىكى سىيمپۇنى لە سەر پادىق پىشىكەش دەكىرد، ئافەرەتىكىيان نامەيەي بۇ نۇرسى و بە كەسىكى "دۇرۇن، ناپاڭ و كەوج و مار" ھەزىمارى كىرد. بە پىز تايلىر لە كەتىيەكەيدا بەناوى "پياوان و مۇسىقا" دەلىت: "گومانم ھەيە لە وەي، كە ئەو ئافەرەتە مېچ گىنگى بە قىسە كانى من نەداوە".

لە پۇزى يەكشەممە داھاتۇردا، لە سەر پادىق، بە پىز تايلىر نامەكەي خويىندەوە، كە ملىقنان كاس گۈنىي لى گىتبۇو، لە دواى چەند پۇزىكى كەم لە لايەن ھەمان خانمەوە نامەيەكى دىكەي پىنگەيەشت، لە نامەكەيدا ھەمان دىدىكا نەگۇرپاوهكەي خۇى بەرجەستە كەربىبوو، بە پىز تايلىر دەلىت، هېشتا من دۇرۇن و ناپاڭ و مار و كەوج بۇوم، "ئىتمە دەبىت پىز لەو پىاواه بىرىن، كە بە شىيەيە لەزىز بارانى بەخنەدا خۇى پادەگىرىت، ھىمن و لە سەرخۇنى، ئارامى ھەستى گالتەوگەبى جىنگەي پىزلىتىنان.

كەتىك چارلىز شواب، قىسەي بۇ قوتاپىيان دەكىرد لە پرىنسېتىقون، دانى بە ئەوەدا نا، كە يەكىك لە گۈنگۈرىن وانەكانى ژيانى كە فيئرى بۇوە لە لايەن پىرە پىاوايىكى ئەلمانى، كە لە كارگەي پۇلاسازى شوابدا كارى دەكىرد، ئەو بۇو ئەو پىرە پىاواه دووقارى دەمەتەقىيەك بۇو لەكەل كەنگەرەكانى دىكەدا و ئەوانىش فېييان دايە ناو رووبارەوە.

بە پىز شواب دەلىت: "كەتىك ئەو پىرە پىاواه ھاتە ناو نۇوسىنگەكەمەوە، ھەموو گىانى ئاۋ و قورپاۋ بۇو، پىنم گوت كە ئاخۇ چى بەرانبەر بە ئەو پىاوانە كەردووە و ئەوانىش خستۇيانەت ناو رووبارەوە، ئەويىش لە وەلامدا گوتى: 'تەنبا پىنگەنیووم'."

به پیز شواب گوتی: "که ئو وشانه‌ی، ئو پیاوه ئامانیه به تەمنەی، کردوون به دروشم، تەنیا پى بکەن."

ئو دروشمه، به تاییبەتی باشە، ئەگەر تو قوربانی دەستى پەخنەیەکى نادادپەروھبىت، دەتوانىت وەلامى ئو كىسە بىدەيەو، كە پەخنەو تى دەگرىت بەلام تاكە شتىك، كە بىلىنى ئوھىي تەنیا پى بکەن؟"

لينكلۇن خەريکبۇو بىرۇختىت، لەزىز بارى شەپى ناوخۇدا، ئەگەر فير نەبوايە چۈن وەلامى پەخنە توند و تال بىدانەو، كە تىنى دەگىران. شىتوازى ئو لەپەرانبەر وەلامدانەوەي ئو جۆرە پەخنانە هەر بۇون بە دروشمىتىكى ئەدەبى كۈن.

ژەنپال ماكتاسەر نوسخەيەكى لە دەرشىمە لە نوسىنگە كەيدا، لەماوهى جەنگدا ھەلواسىبۇو، وېنسىتكۈن چىرچىل، ئەويش نوسخەيەكى لە ھەمان دەرشىم، لەناو چوارچىنۋەيەك گىرتىبو لە چاروپىل، ھەلواسىبۇو.

ئەم بەم شىوه يەرى دەكتات: "ئەگەر ھەول بىدەم بخويىنەوە و، كە متىر وەلام بىدەمەوە، لە وەلامى ھەمۇو ئو ھېپشانە، كە دەكىرىتى سەرم، ئەوا ئەم دوكانە دەكىرىت بۇ ھەر كارىكى دىكە دابخىرىت، باشترين ھەولى خۆم دەدەم و دەزانىم چۈن وايش دەكەم، باشترين ھەول، كە لە دەستىم دىيت، مەبەستىم ئوھىي، تا دواجار ھەولى بەردەۋام بۇون دەدەم. ئەگەر ئەنجامەكە كارىكى باشم بە روودا وەلا بىكەت، ئەوا ھەرچىيەك دەربارەم دەگۇتىرىت ھېچ بەها و بايەخىنلى نىيە و گىرنگ نىيە. خۇ ئەگەر بە خرابە و ھەلە بەسەرمدا شكايمەوە، ئەوا دە دانە فەريشتەش سوپىند بخۇن، كە كارىكى باشم كردووھ ئەوا ھەر ھېچە و، سوودىتىكى نايىت و ھېچ جياوازىيەك نانىتەوە."

کاتیک تو و من به شیوه‌یه کی نادادپه روهرانه پهخنه‌مان لینگیرا، با
تهنیا ئەوهمان له بییر بیت:

”باشترين هەولى خوت بده، ئىنجا چەترە كۈنەكت بىگە به
دەستەوە، بۇ ئەوھى پىگرى لە بارانى پەخنە بىگرىت نەچىتە
ملتوھ.“

بەشی دووهەم

تەکنیکە سەرەگىيەكانى ھەلسوكەوتىرىن لەگەل خەلکىدا

چۈن ھاپىءى پەيدا دەكەيت و دەجييە دلى خەلکەوە، كىتىيەكە دەربارەي پەيوەندىيە مۇزىيەكان، سەبارەت بە ھەلسوكەوتىرىن و، بىتكىدىن لەگەل خەلکىدا، لەرانبەر ھەبوونى پىويىستى دۆست و ھاپىءى تا ژيانىتى تەواو خۇش بەپىءى بکەيت.

بەرگىرىكىرىدىن، لە ھەستى رەخنەگىرتىن و، بەدەستخسىتنى نەرىتى سوپاس و ستايىشكىرىدىن و، بەرزىرخاندىنى راستىگۈيانە، زىاتر لە ھەر شىتىكى دىكە خەلک پىيانەوە كارىگەریان دەبىت بۇ ئەوهى ئىچەيان خۇش بويت. ھەمان شتىش ئىمە دلخۇش دەكەن لە جىهاندا، كە ژيان و مالىتكى خۇشىمان بۇ دەستەبەر دەكەت و پىداويسىتى يەكەمى ھەر پىاو و ئافرهەتىكە.

تہ کنیکی یہ کم

ئەگەر دەتەۋىت ھەنگوين كۆ بىكەيمۇھ، شانەي ھەنگەكە تىك مەدە

له ۷۱ نیازاری ۱۹۲۱ دا شاری نیزک گهوره‌ترین راوه‌دونانی به خزیمه بینی، له دواه چهند هفت‌یهک گهاران و سوران، کړ او لس ناسراو به "جوط دهمانجه" کاکی بکوژ، پیاوی دهمانجه هملګرتوو، که نه دهیخواردهو و نه جګرهشی دهکشا، له که نار دهريا بیو و، له بالاخانه خوش و یسته کېیدا و، له شهقامی ویست نېندا، دهستګر کرا.

سەدپەنچا پۆليس، كەمارۇى خانووهكەياندا و، هەولیاندا سەربانى خانووهكە كون بکەن و، گازى فرمىتسك پىتىزى ليتو بىكەن ناووه. لەدواى ئەو ئاراسىتەي چەكە كانىشيان كىرىب-ووپە بىناكاني دەوروبەريش، لەماوهى زىياتر لە يەك كاتژمۇر، جوانترین ناوجەي شارى نىۋېرك بۇو بە ئامانجى لولەي تەنھىنگەكان و، كېراولىش خۆى لە پېشت كورسىيەكەوە حەشار دابۇو، بەردەواام تەقەى لە پىياوانى پۆليس دەكىردى. دەھەزار كەمس سەئىرى ئەو جەنگەيان دەكىردى و، هەرگىز شىتىكى لەم شىتەيە، لەسەر شەقامەكە كانى شارى نىۋېركدا بۇوى نەدابۇو.

کاتینک کراولی دستگیر کرا، مفه ووهزی پولیس ئى. پى مەلەپىنى رايىكەياندا، كراولىسى ناوسراو بە جووت دەمانچە، يەكىنە لە هەرە تىتاۋانىشارە ترسناڭەكان، كە مىشۇرووي نيو يۈركى رووبەررووچى يۈۋەتتەو.

بهلام، نایا کراولی بهچی خوی هژمار دهکرد؟ ئىتمە دەزانىن، چونكە كاتىك پۈليس بېرەو بالەخانەكە تەقەي دەكىد، كراولى يىش نامەيەكى نۇوسىبىو "بۇ ھەموۋ ئەوانەي پەيوەندىدارن بە باسەكەوه،" لە ساتە وەختى نۇوسىنى ئەو نامەيدا، خوپتى بىرىنەكانى جۆگەلەي بەستىبوو

و ده تکایه سه ر پره که، لهم نامه يهدا کراولی ده لیت: "لهژیر چاکه تکه مدا، دلیکی ماندوو هه يه، بهلام دلیکی میهره بان، دلیک که نازاری هیچ که سیک نادات."

ماوه يه کی که م بار له روودانی ئه مه، کراولی له گهل کچه هاور بیکه بیدا، له ئاهه نگ بwoo له سه ر پیکه ای لونگ ئایله ند. کتوپر پولیس رویشه لای ئوتومبیله که ای و گوتی: "مۆله تی شۇ فېرىيە كە تم نىشان بده."

ھر ببى ئوهى، کراولی يه ک تاکه و شە بلىت، دەمانچە کەی دەركىشى، پولیسە کەی گولله باران كرد. لە دواي ئوهى پولیسە کە دەكويتە سەر زھوئى و دەمرىت، کراولى له ئوتومبیله کەی داده بزىت و، دەمانچە پولیسە کە ھەلدە گرىت و، چەند گولله يه کى دىكە بە تەرمە كە و دەنلىت. ئەمە يىش ئو بکۈزە يه کە، دەلیت: "لهژیر چاکه تکه مدا، دلیکی ماندوو هه يه، بهلام دلیکی میهره بان، دلیک که نازارى هیچ که سیک نادات."

سزاي مەرك، بە هۇي كورسىيە کى كارە باييە و بە سەر كراولى سدا سەپىندرە، كاتىكىش گەيشتە ئو شوينەي، كە سزاي مەركى تىدا جىيەجى دەكرا، لە سىنگ سىنگ، ئايا كراولى گوتى: "ئوهى بە سەر مندا هاتووه، لە ئەنجامى كوشت و بپىنى خەلكە ووه؟" نە خىر بەلكو گوتى: "ئوهى كە بە سەرم دىت، لە ئەنجامى بەرگىرىدىن لە خودى خۆمە."

مەبەست لە گىرپانە ووهى، ئەم بە سەر رهاتە ئوهى يه: "کراولى، جو وته دەماچە بە دەست، لە پاي هىچ شىتىكدا سەركۈنە و لۇمە خۇى نە كرد."

ئايا ئەم تىروانىن و جۇرە بىر كىردىن ووهى، شىتىكى ئاسايىيە، لە تىوان تاوانبارە كاندا؟ ئەگەر پىت وايە، ئەوا گوئى بۇ ئەمە شل بکە:

"باشترين سالهکانى ژيانم به بهخشيني، خوشى و شادى لهگەل كەسانى دىكەدا بەسەر بىردوووه، يارمهتىم داون، بۇ ئۇوهى كاتىتكى خوش و باشيان ھېيت، كەچى لەپەرانبەر ئەمەدا، ئۇوهى بە دەستى دەھىتىم تەنبا سوووكايەتى و قىسى ناشيرىنە."

ئەمە قىسى ئال كاپەننى يە، بەلى دۈزمنى سەرسەخى ئەمرىكا و سەركىزىدە بەدىرىن باند بۇو لە شىكاكىدا. ئال كاپەننى هىچ پەخنه يەكى لە خۆى نەدەگرت، بەلكو خۆى بە كەسىكى سوودبەخش ھەزمار دەكتات، كەچى خويشى درك بەوه دەكتات، كە كەس پىزى ناگىرىت و بە ھەلە لىنى تى دەكەن.

داج شولترز، بەر لەوهى لەزىز ئاگربارانى گوللهكاني باندەكەدا بزاكيتتەوە، لە نيو يۈرك. داج شولترز، يەكىك بۇو لە بەدكارەكانى نيو يۈرك، لە چاۋپىكەوتىتكى پۇژنانەوانىدا وتبۇوى خۆى وا ھەزمار دەكتات كە سوودىتكى گشتى ھەيد، و خوشى بروايى بەوه ھەبۇو.

دەربارەي ئەم بابەتە، پەيوەندىيەكى سەرنجراكتىشام پەيدا كرد، لەگەل لويس لاویز كە بەرپرسى زىندانى سىنگ سىنگى بەناوبانگى نيو يۈرك بۇو، بۇ ماوهى چەندىن سال. دەربارەي ئەم باسە گوتى: "تەنبا ژمارەيەكى كەمى دەستىگىر كراوهەكانى زىندانى سىنگ سىنگ خۇيان بە كەسىكى خرالپ لە قەلەم دەدەن، ئەوانىش وەكىو من و تۇ مەرفۇن. ئۇ كەشەي كە تىندا ھەن، بۇونى دەكەنۋە و پاساوى بۇ دەھىتنەوە، دەتوانى ئۇوهت بۇ پۇون بىكەنۋە، كە لە پاي چى مىلى تەنگەكانىيان رادەكتىشىن و تەقە دەكەن. زورىك لە ئەوانە، ھەول دەدەن لە پىنگەي لۇزىك و، دانايى و نارەواي كردهكانىيان پاساو بەدەن، بۇ ئۇوهى پاساو بۇ كىرە ناكۆمەلايەتىيەكانىيان بەھىتنەوە، بە جۇرىك وا دەكەن، كە ھەر پىنۋىست ئەبىت ئەوانە زىندانىش بىرىن."

ئەگەر ئال كاپەننى، كېاولسى، داج شولترز و، ئەو پىاوا و ئافەرەتە نائومىدانەي كە لە پىشت دیوارەكانى زىندانەوەن، بۇ هىچ شىتىك

خویان سه ر کونه و لومه‌ی خویان نه کهن له به رانبه ر کرده و هکانیان،
نه ده بیت ثو که سه ناساییانه چون بن، که پزمانه نیمه
بروبه رو ویان ده بینه وه.

چون و انانماکر جاریکیان دانی به نه و هدا نا: "سی سال له همه و به ر فیر
بووم، که گه مژه بیه بز نه و هی سه رز هشتی خوت بکی، چونکه به
جوریک سه رقالم، له تو اناکانی خوم به ده ره، نه و هیش بزانه، که خودا
نایبه تمه ندی زیره کیه تی به شیوه یه کی یه کسان دابه ش نه کرد ووه."

واناماکر، هر زو و نهم و اندیه فیر بیو، به لام من و هکو خودی خوم،
ده بروایه سی یه کی سه ده بیه ک لم جیهانه کونه دا بزر بم، به ر له و هی
بزم بیون بیته وه نه گه ر خلک سه دا نه و هدو نوی کاره کانیان هله بن،
نه وا هیشتا ناماده بیان تیدا نیبه ره خنے له خویان بگرن، له پای هیج
شتنکدا، جا گرنگ نیبه چ هله بیکیان کرد بیت.

ره خنے گرتن شتیکی بی کلک، چونکه مرؤوف ده خاته که شتیکی
به رگریه وه و عاده تهن وای لی ده کات پاساو بهینه ته وه بز کارو
کرده و هکانی خوی. ره خنے گرتن، شتیکی کوشندیه، چونکه شکوی
مرؤوف بریندار ده کات، هستی گرنگی نازار ده دات، ده بینه ما یه
نانه و هی بیزاری.

بسی نیف سکینه ر ده رو و نتاسی به ناو بانگی جیهانی، له پیگه‌ی
تاقیکردن و هکانیه وه نه و هی سه لماند که، ناژه لینک پاداشت ده کریت به
نواندنی هه لسوکه و تیکی باش و جوان و زور به خیزایی فیر ده بیت و،
بگره به شیوه یه کی کارا مه و چو و ست، و هکو له ناژه لینک که سزای
ده دریت له به رانبه ر نواندنی کاریکی خراپدا. توییزینه و هکانی دواتر،
نه و هیان به رجه سته کردووه، که هه مان شتیش به سه مرؤوفه کاندا
جیه چن ده بیت، به هزی ره خنے گرتنه وه، نیمه گورانکاری ریشه کیش
نانیینه وه و، به زوی نازار و جار پس بونی لی ده که و بیته وه.

هائنس سیلی، دهروونناسینکی دیکه‌ی بهناوبانگ گوتوویه‌تی: "ئوهندەی ئىمە وىل و تىنۇوين بەدوای پەزامەندىدا، ئوا ئوهندە خۆمان مەحکوم دەكەين."

ئو بىزازىيە، كە لە پەخنەگىرتەوە سەرچاوه دەگرىت، ئوا دەتوانىت كارمەندەكان، ئەندامانى خىزان، هاپرىكان بەدخدۇد بىات، ھېشتاش كارىيکى ئو تو ناكات، دوخەكە پاست بکاتەوە لەو ناپەزاي و گلەسىيە لەسەرى بەيانكراوه.

جورج بى جىنسلىقىنى ئىنيد، ئۆكلاھۇما، پىتكەخەرى سەلامەتىيە لە كومپانىيەكى ئەندازىيارى، يەكتىك لە بەرسىيارىيەتكانى ئوهەيە كە، بىنواپىت ئاخۇ كارمەندەكان كلاۋىيان لەسەر دەكەن، كاتىك لە ماۋەي كاڭرىدىنان لە كېڭىدە ئوهەي بەيان كرد، كە ھەركاتىك دېتە ناو كارمەندەكان و بىبىنتىت، كەسىك ئو كلاۋە لەسەر ناكات ئوا پەيپەييان پى دەدات و، ئوانىش دەبىت بە گۈنى بىكەن. لە ئەنجامى ئەمەيشىدا، ھەر كە ئو لەوئى نامېتىت و دەپرات، تەواوى كەنگەرەكان كلاۋەكانيان لا دەبن.

ئىتىر لەدوای ئەمە، بىريارىيدا، شىپوارىيکى دىكەيان لەكەل تاقى بکاتەوە، جارى داھاتۇو، بىنى وا ھەندىك لە كەنگەرەكان ئو كلاۋەيان لەسەر نەكىردوو، لىسى پرسىن ئاخۇ بەو كلاۋە ھەست بە نائاسۇودەمىي دەكەن يان شىتىكى گونجا و شياو نىيە، بۇ سەرئى ئوان. لەدوای ئوهە بە ئوازىيکى خۇشحالىيەو، بىرى پىاۋەكانى خستەوە كە، كە ھۆكاري لەسەر ئانى ئو كلاۋە ئوهەي ئوان لە ئازار و بىرین دوور دەخاتەوە و پىشىيارى ئوهەي كرد، كە ھەموو كاتىك دەبىت لە كاتى كاڭرىدىدا لەسەر بىكەيت. ئەنجامى ئەمە ھەر زۇر ناياب بۇو، ھەر بەبى ئوهە سزا و بىزازى و بىتاققىتى و نىگەرانى، ھەست و سۆزى لى بىكەويتەوە گوپىرالىيان كرد.

دەتوانیت نمۇونەی، پەخنەی بىن كەلگ و هېچ و زەبر لە ھەزاران پەپى مىزۇودا بەدى بىكەيت، سەير بکە، بۇ نمۇونە دەمەقالىنى باوي نىوان سىيدىر رۆسیيەت و سەرۆك تافت ناكۆكىيەك كە بۇويه ھۆى دابەش بۇونى پارتى كۆمارىيى و، وىرۇ وىلسىنلى خستە ناو كوشكى سپىيەوە.

با بە خىرايى بەسەر راستىيەكاندا گوزەر بکەين، كاتىك لە سالى ۱۹۰۸دا، سىيدىر رۆسیيەت پىسى نايە دەرەوه لە كوشكى سپى، پشتگرى تافتى كرد، كە بۇ سەرۇ كايەتى خۇى دەستتىشان كردىبوو، پاشان بۇ خۇى پۇيىشە ئەفرىقا بۇ ئەوهى پاوى شىئر بکات.

كاتىك گەپايەوە، زۇر بە تۈندوتىيى پەخنەى لە تافت گرت، ھەولى دا بۇ ئەوهى بۇونى خۇى بۇ پالاوتىنى جارى سىيەم مسوگەر بکات. پارتىكى دىكەى بە ناوى بەل موسى پىتكەوەنا. لە ھەلبازارنى دوازىدا، ولىئەم مەتروارد تافت و پارتى كۆمارى تەنبا دوو وىلايەتىان گرت بەدەستەوە، ئەمەيش كەورەتىرين خېپتىرىن ئەنجام بۇو، كە ئەو پارتە تاوهكoo ئىستا بە خۆيەوە بىنى بىت.

سىيدىر رۆسیيەت سەركونەي تافتى كرد، بەلام ئايا سەرۆك تافىي هېچ لومە و سەركونەي خۇى كرد؟ بە دلىيابىيەوە نەخىن، بە چاوى پە لە ئەسرىنەوە، تافت گوتى: "نازانم دەببوايە ج شىتىكى جىاوازترم بىكىدايەوە لەوهى كە كردوومە."

دەببوايە لومەي كىن بىكىيت؟ سىيدىر رۆسیيەت يان تافت؟ راشكاوانە بىدويم، خۇشم نازانم، بەلامەوە گىرنگ نىيە. بەلام ئەو مەبەستەي كە لىتىرەدا ھەمە ئەوهى، تەواوى ھەول و پەخنەكانى سىيدىر رۆسیيەت تافت ييان قايل نەكىر، بەوهى كە ھەلەي كردىيەت، بەلكى تەنبا وائى لە تافت كرد، كە پاساو بۇ خۇى بەھىنەتەوە و، دووبىارە و دووبىارە ئەسرىنەكان لە چاوابىيە جۆگەلە بىبەستن: "نازانم دەببوايە ج شىتىكى جىاوازترم بىكىدايەوە لەوهى كە كردوومە."

یاخود سه‌یری تیپوت نومی ئابرووچوونى نهوت بکەین، لەسەرتاپ بىستەكاندا ئەم بىزارىيە، پۇزىنامەكانى بە خۆيەوە سەرقال كردىبو، بىگە هەر نەتەوەي ئەمرىكاي ھەزادا! لە زەينى پىاوانى زىندۇودا، ھىچ شتىك ھاوشيپەي ئەمە، بەر لە ژيانى كشى ئەمرىكادا پۇوى نەدابۇو. ئەمانەيش نموونەي حاشاھەلنىڭرى ئۇ ئابرووچوونانەن:

ئەلبىرت بى. فۇل سكتىرى ناوخۇزى كابىنەي ھاردىنگ مەمانەي پىدرە، لەبەرانبەر كريتىنامەي نەوتى يەدەگى حۆكمەتدا، لە ئىلك مىل و تىپوت نومى ئۇ و نەوتەي كە كرابۇو بە يەدەگ بۇ ئەوەي لە داھاتۇودا بەكار بەتىرىت، لە هيلى دەريايىدا. ئايا سكتىر فۇل پىگەي بە پىشىپكىنى موزايىدە كەردىدا؟ نەخىر گورەم. بەلكو هەر بە شىپەيەكى ئاشكرا پىكەوتى لەكەل ھاۋىنەكى، ئىندوارد ئەپلى دەمىتى كرد. ئى لەبەرانبەر ئەمەدا دەمىتى دەبۈوايە چى بىكات؟ ئەويش قەرزىكى دلخۇشكەرى بىرى سەد هەزار دۇلارى بە فۇلدا.

پاشان بە فەرمانىتكە و سكتىر فۇل فەرمانى بە هيلى دەريايى و يىلاپتە يەكگىرتووه كانى ئەمرىكا كرد، بۇ ناوجەيەك بۇ ئەوەي پىگرى بىكەن لەبەرانبەر پىشىپكىكاران كە، بىرە ھاوسنورەكانيان لە نەوتى يەدەگ لە گىردى ئىللىك خالى بىيۇون. ئەم پىتابەرانە، بەزەبرى هيلى و نەسلەحەوە پېيان خستە ناو كۆشكەوە لە خوار بىرى تىپوت نومى، بۇنىكى ناخوش بىلە بۇويەوە، كە بۇويە ھۇى و يىدانكىدى ئىدارەي ھاردىنگ، تەواوى ئەناؤھى دووجارى ھىلىنجدان كرد و، بۇ بەمايەي ھەپەشە لەسەر تىكشىكاندىن پارتى كومارىي و ئەلبىرت بى. فۇلىسى راوانەي پشتى دیوارەكانى زىندان كرد.

فۇل بە شىپەيەكى زۇر خراب و ناشىرين سەرزەنشتى كرا، ھاوشيپەي پىاوانىتكى كەمى زىيانى كشى. ئايا ئۇ لو كارەي پەشىمان بۇويەوە؟ ھەركىز! لەدواي تىپەربۇونى چەند سالىك، مەيرىت ھوقەر لە گوتارىكدا رايىكەياند، كە مەركى سەرۆك ھاردىنگ،

به هموی شەكتى و نىكەرانى دەرۇونى بۇوە، لەبەر ئەوهى ھاۋپىتىكى خيانەتى لىنى كردووە. كاتىك خاتۇو فۇل گۈي بىستى ئۇوە بۇو، لەسەر كورسىيەكەي ھەلبەزىيەوە، دەستى بە گريان كرد، مىستەكانى لە دىئى چارەنۇوس دەوهەشاندىن و ھاوارى دەكىردى: ”چى؟ فۇل خيانەتى لە ھاردىنگ كردووە؟ نەخىزى! ھەركىز مېرىدى من، خيانەتى لە ھېچ كەسىك نەكىردووە. ئەگەر ئەم مالە پېرى بىرىت لە زېرى ھەركىز نابىتە پالنەر بۇ ئەوهى مېرىدەكەي من ھەلەيدەك بکات. بەلكو ئەو ئەو كەسىيە كە خيانەتى لىنى كراوه و بىرداواه بۇ كوشتارگە، لەخاچ دەدرىت.“

لەم جۇرە پەفتاراندا، سروشتى مرۇف خۆى دەكاتە ناو باسەككەوە، بىكەرى ھەلە و خراپە لۇمە و سەرگۈنەي ھەمۇ كەسىك دەكات، تەنبا خودى خۆى نەبىت. ئىتمە بەم شىيوبىن، لەبەر ئەن و تۆ ھەول دەدەين بەيانى لۇمەي كەسىك بىكەين، با ئال كاپەننى، كەپاولى و ئەلبىر فۇلمان لە بىر بىت.

با درك بەوه بىكەين، كە پەختەگىرن وەككۇ كۆتۈتكى مالى وايە، كە ھەر دەم دەگەرىتىوە مالەوە. با لەوه تى بىكەين، كە ئەو كەسىي دەمانەويىت پاستى بىكەينو و سەرزەنلىقى بىكەين، ئەوا دەشىت پاساو بۇ خودى خۆى بەيىتىتەوە، لەبەر انبەر ئەمەدا سەرزەنلىقى ئىتمە بکات، ياخود ھەر وەككۇ تاافتى مىھەبان دەلىت: ”نازانم دەبۇوايە چ شىتىكى جىاوازى تىرم بىكىدايەوە، لەوهى كە كردوومە.“

بەيانى ۱۵ ئى نيسانى ۱۸۶۵ بىرەماملىكىلىن لەسەر جىڭكى مەرگ پال كەوتىبوو، لە خانوو يېكى بچووكدا، بەرانبەر بە شەقامى سىنەماى فۇرداز كە لەۋىدا جىن و يېڭىز بوس تەقەى لىنى كردووو.

لىنكلەن لەسەر دۆشەكتىك راكسابۇو، كە لە بالاي خۆى كورتىر بۇو، بە دىوارى ژۇورەكەيدا وينە بەناوبانگەكەي رېرسا بېلنى اوھەر ئەسپە

جوانه‌که هلواسرابوو، پووناکیه‌کی زهردیش بالی به‌سهر ژووره‌که‌دا کیشاپوو.

له‌و کاته‌ی لینکولن هناسه‌ی مه‌رگی ده‌دا، سکتیری وور ستانتفون گوتی: "لیره‌دا، کاملترین فرمانه‌وا که جیهان به خویه‌وه بینیووه راکشاوه."

نهینی سه‌رکه‌وتني لینکولن، له نه‌دای مامه‌له‌کردنی، له‌گه‌ل خه‌لکدا چی بwoo؟ بـ ماوه‌ی ده سال تویزینه‌وهم له‌سهر ژیانی نه‌براهم لینکولن کرد و، سـن سالیشم ته‌رخان کرد، بـ نه‌وهی کتیبیک بنوسم و بنووسمه‌وه، له‌زیر ناویشانی لینکولنی نه‌ناسراو.

پـیتم واـیه تویزینه‌وهیه‌کی وـرد و درـشـتم دهـربـارـهـی خـودـی ژـیـانـی لـینـکـولـن و ژـیـانـی مـالـهـوـهـی کـرـدوـوهـ، هـرـوـهـهـا توـیـزـینـهـوهـیـهـکـی تـابـهـتـیـشـمـ کـرـدـ، لهـسـهـرـ نـهـدـایـ مـامـهـلهـکـرـدنـیـ لـینـکـولـنـ لهـگـهـلـ خـهـلـکـیدـاـ.

نـایـاـ لـینـکـولـنـ خـوـیـ بـهـ رـهـخـنـهـ گـرـتـنـ سـهـرـقـالـ کـرـدوـوهـ؟ نـوـوـ، بـهـلـیـ. لهـ کـاتـیـ لاـوـیدـاـ لهـ دـوـلـیـ پـیـچـنـ کـرـیـکـیـ نـیـدـیـانـاـ، نـهـکـ هـرـ تـهـنـیـاـ رـهـخـنـهـ گـرـتـوـوهـ، بـگـرـهـ نـامـهـیـ نـوـسـیـوـهـ وـ شـیـعـرـیـ هـوـنـیـهـوهـهـوـهـ، لهـپـنـاـوـ کـالـتـهـکـرـدنـ بـهـ خـهـلـکـیـ. نـامـهـیـ لهـسـهـرـ پـیـگـاـکـانـیـ کـوـنـدـهـکـهـ فـرـیـ دـهـداـ، کـهـ لهـوـهـ دـلـیـاـ بـوـوـ کـهـسـینـکـ هـلـیـانـ دـهـگـرـیـتـهـوـهـ. یـهـکـیـکـ لهـ نـامـانـهـ، بـوـوـیـهـ هـوـیـ نـامـهـوـهـیـ بـیـزـارـیـ وـ نـیـگـهـرـانـیـ کـهـ بـوـ تـهـوـاـوـیـ ژـیـانـیـ بـوـوـ بـهـ مـوـرـکـنـیـکـ بـهـسـهـرـیـهـوهـ.

تهـنـانـهـتـ لهـدوـایـ نـهـوـهـیـ، کـهـ لـینـکـولـنـ بـوـوـ بـهـ پـارـیـزـهـرـ لهـ سـپـرـینـگـفـیـلـدـ، نـیـلـینـنـوـیـسـ، بـهـ شـیـوـهـیـهـکـیـ دـیـارـ وـ نـاشـکـراـ، هـیـرـشـیـ دـهـکـرـدـهـ سـهـ رـکـاـبـهـرـهـکـانـیـ، لهـ پـیـگـکـیـ نـهـوـ نـامـانـهـیـ کـهـ لهـ پـوـژـنـامـهـداـ بـلـاـوـ دـهـبـوـوـهـهـ.

لهـ پـایـیـزـیـ ۱۸۴۲ـاـ کـالـتـهـیـ بـهـ کـهـسـیـکـیـ سـیـاسـیـ بـهـفـیـزـ وـ شـهـرـانـیـ کـرـدـ، بهـنـاـوـیـ جـهـیـزـ شـیـلـیـذـ لـینـکـولـنـ لهـ نـامـیـهـکـیـ دـیـارـداـ، کـهـ لهـ پـوـژـنـامـهـیـ سـپـرـینـغـفـیـلـدـاـ بـلـاـوـ بـوـوـیـهـوهـ، جـنـیـوـ وـ قـسـهـیـ نـهـشـیـاوـیـ بـهـ جـهـیـزـ گـوـتـ.

تەواوى خەلکى شار بەمە دەستیان بە پىكەنин كرد، بەلام شىلىز كەسىكى ھەستىيار و لەخۇبايى بۇو، ھەر لە بىزازى و نىكەرانىيىدا گپى گرتىبو.

نۇوسمەرى نامەكەى دۆزىيەوە، سوارى ئەسپەكەى بۇو، بەدواى لېنكلۇندا دەگەرا، بەرەنگارى كرد بۇ ئەوهى زورانبارى لەكەلدا بکات. لېنكلۇن نەيدەويسىت شەپ بکات، بەرەلسەتى كرد، لەوهى كە زورانبارى لەكەلدا بکات، بەلام لەبەر پىز و شىكى خۇشى نەيدەويسىت لەو شەرە ھەل بىت و را بکات.

بىزاردەي چەكى شەپەكەى پىتىرا، وەلى قولەكانى درىئىبۇون، شمشىرى پانى ھەلبىزاد و، وانى شەمشىر بازى لە وينىت پۇينت خوتىندىبوو. لە بۇزى دىيارىكراودا، ئۇ و شىلىز لە كەنارى رووبارى مىسىسىي چاويان بېيەك كەوت، ئامادەبۇون شەپى مەرك بىكن. بەلام لەدوا ساتەكانى ئامادەكارىكىرىدىدا، ئەوانەي لەكەلياندا بۇون، ئەوانىان وەستاندا و رېكەيان نەدا شەر بىكن.

ئەمەيش دژوارتىرين پۇوداوى ژيانى لېنكلۇن بۇو، وانەيەكى پې بەها و پەند ئامىتىزى فيئر كرد، لە ھونەرى مامەلەكردن لەكەل خەلکىدا. ھەرگىز جارىتكى دىيە نامەي پې لە پىسوواكىرىن و سەرزەنشتىرىنى نەنۇوسىيەوە، ھەرگىز جارىتكى دىيە گالتەي بە كەسى دىيە نەكرد. ھەر لەو كاتەوە لەپاي ھېچ شىتىكدا رەخنەي لە ھېچ تاكە كەسىك نەگرت.

سات لەدواى سات، لە ماوهى شەپى ناوخۇدا، لېنكلۇن ژەنەرالىتكى دەستىشان دەكرد، بۇ ئەوهى سەركردىايەتى سوپا بکات، لە پۇتوماڭ ھەر يەكىن لە ئەوانە، مەكلەيلان، پۇپ، بىرىنسايد، مۇروكەر، مىدى، ھەلەي گەورەي ترازايدىيان دەكرد و، ئەمەيش وائى لە لېنكلۇن دەكرد، كە بىكەۋىتە چالى نا ئومىدىيەوە. تا وائى لىتهاتابۇو، نىوهى دانىشتۇانى ولات رەخنەيان لەو ژەنەرالانە دەگرت. بەلام لېنكلۇن بە ھەستىكى

دورو له قینه و پر له خوشویستیه و، هیمن و له سه رخچ بwoo،
یه کیک له گوته دلخوازه کانی بريتی بwoo له: "پریار له سه ره که س مده،
که سیش پریار له سه ره تو نادات."

کاتیک خیزانی لینکولن و ئوانی دیکه به زمانیکی زهبر و پیسه ووه
ده رباره خلاکی باشور قسے يان ده کرد، لینکولن وهلامی ده دانه ووه:
"په خنه يان لى مهکرن، ئهگه رئیمه يش له كەش و هەلومەرجى ئوانه دا
پیمان کردا، هەر وا دەبۈون." ١

لە كەل ئە وەيشدا، كەسیک ھەلینکی بق پیك كە و تېيت، بق ئە وەئى پە خنه
بگریت ئەوا بە دلىيابىيە و، لینکولن بwoo، با لەم نموونە يەئى خوارە ووه
وردىيە ووه:

لە سى رۇزى سەرەتاي، مانگى تەمۇوزى ۱۸۶۳ دا جەنكى گیتسپېرىڭ
پووى دا، لە شەۋى چوارەمى شەرەكەدا، لى دەستى بە پاشەكشە
کرد، لەو كاتەيىشدا ھەور و باران بەرى ئاسامانى تەنى بwoo. ئەو
كانتى كە، لى بە خۇرى و سوپا شكسەت خوارە دووه كەي كەيىشە
پۇتوماڭ، بىنى وا پۇوبارىنى زور گەورە لە بە دەرمى دايە ووه و
ناتوانى لىسى بپەرنە ووه، لە پشتىشە ووه، سوپا يەكىنلىكى يەكگەرتوو
سەركە و تۇو بەرەو پۇويان دەھاتن. ئىتر لى كەوتە بۆسە ووه،
نەيدەتowanى لىنى را بکات.

لينکولن ئە دىيمەنەي بىنى و، پىتى وابوو وا ھەلینکى زېرىنى بق پیك
كە و تۇو، دەرفەتىك بق ئە وەئى دەست بە سەر سوپاى لى دا، بگریت و
دەستبەجى كوتايى بە شەرە كە بەھىتىت. بۇ يە بە ھەستىكى پر ھىوا و،
لينکولن فەرمانى بە مىدى دا بق ئە وەئى پاۋىزىڭ كارى جەنك بانگەتىشت
نەكەت، بەلكو دەستبەجى ھېرش بکاتە سەر لى، لینکولن ئەم
فەرمانانەي دەکرد، نامە بەرەتكى تايىھتى بق مىدى نارد و، داواي لى
كە دەستبەجى بە كردنى ئەو كارە ھەستىت.

ئى ژەنەرال مىدى چى كرد؟ بېپىچەوانەى فەرمانەكەى لىنكلۇن دەستى بەكار كرد، بانگى پاوىزىكارى جەنگى كرد و، دەستبەجى لەدۈزى فەرمانەكەى لىنكلۇن وەستايىوھ. دوورل بۇو، هىزىشەكەى دواخست، پاساوى بۇ تەواوى رەفتارەكانى ھىتايىوھ، پەتى كردەوە هىزىش بکاتە سەرلى. دواجار ئاستى ئاوهكە دابەزىيى و، لى توانى بە خۆبىي و سوپاڭكەيەوە بکاتە پۇتوماڭ.

لينكلۇن تورە بۇو، ھاوارى بەسەر كورەكەيدا، پۇيىرت كرد؛ "ئەمە ماناي چىيە؟ ئى خوداي گەورە! ئەمە ماناي چىيە؟ ئىمە دەمان توانى ئەوان بىرىن و، ئىستا لەزىر دەستى ئىمەدا دەبوون، بەلام لەكەل ئەۋەيشىدا ناتوانىم ھېچ بکەم و ھېچ بلىم، بۇ ئەوهى جوولە بە سوپاڭكەم بکەم. لەزىر ھەر ھەلۆمەرجىك بوايى، ھەر ژەنەرالىك بوايى، دەيتوانى لى بېزىتىت ئەگەر من لەوي بۇومايم، ئەوا خۇم دەمتوانى دەست بەسەرى بکەم."

لەپەرى نائۇمىتىدىدا، لىنكلۇن دانىشت و، نامايەكى بۇ مىدى نۇوسى: "لە بېرت بىت، لەم ماوهىدە، لىنكلۇن تەواو پارىزىكار و جلهوگىر بۇو، لە دەربېرىنى وشەدا،" ئەم نامەيە لە سالى ۱۸۶۳دا نۇوسراروھ كە بە نامەيەكى يەكسان لەبرانبهر ھەۋەشەيەكى تۇندوتىز ھەۋىما دەكربىت.

لەنامەكەيدا دەنۇوسىت:

ژەنەرال ئازىزەكەم

"لە باوهەدا نىم، تو ئۇ بەدبەختىيە بەرز بىنخىنېت، كە لەبرانبهر راڭىدىنى لىدا، ئىمە دوچارى بۇوين. زۇر بە ئاسانى دەمان توانى دەستتىگىرى بکەين، بەمەيىش كۆتايمان بە جەنگە دەھىنداو، سەركەوتمان تومار دەكىد. ھەر وەكىو دەردەكەويت، ئەو جەنگە بۇ ماوهەيەكى نادىيار درىزە دەكتىشىت. ئەگەر نەتوانىت پۇزى دووشەمەي پابىدوو ھىپىش بکەيە سەرلى، ئى چۈن دەتوانىت لە باشورى ئۇ

پووبارهدا، به سه ریدا سه ریکه ویت، به هیزیکی که مه و که زیاتر دوو لسهر سینی ئو هیزهت نیبیه؟ شتیکی نامه عقوله، بۆ ئوهی پیشیبینی ئوه بکریت و وايش چاوده‌ری ناکه، که بتوانی کاریکه‌ریه کی ئوه توت هبیت. تازه هله زیرپینه‌که له دهستدا، ئوهیش زور نیکه ران و خفه‌تباری کردووم.“

پیت وايه میدی چی کرد کاتیک ئوه نامه‌یه خوینده‌وه؟ هرگیز میدی چاوی به نامه‌که نه‌که‌وت، نیکلن هر بۆی نه‌ناردوو، بـلکو لەدواي مەركى له‌نیو پـه‌راوه‌کاننیدا دوزرايە‌وه.

تیپوانینی من ئوه‌یه ئەمە ته‌نیا بـپـروایه‌که- لەدواي نووسینی ئوه نامه‌یه، لـینـکـلـنـ لـهـ پـهـنـجـهـرـهـکـوـهـ سـهـیـرـیـ دـهـرـهـوـهـ کـرـدـوـوـهـ وـ بـهـ خـوـیـ کـوـتـوـوـهـ: ”تهـنـیـاـ يـهـ کـخـولـهـکـ،ـ لـهـوـانـهـ پـیـوـیـسـتـ نـهـکـاتـ،ـ ئـوـهـنـدـهـ پـهـلـهـ بـکـهـ،ـ شـتـیـکـیـ زـورـ ئـاسـانـهـ،ـ لـهـ کـوشـکـیـ سـپـیدـاـ دـابـنـیـشـمـ وـ فـرـمانـ بـهـ مـیدـیـ بـکـهـمـ بـقـ ئـوهـیـ هـیـرـشـ بـکـاتـ،ـ بـهـلـامـ ئـهـگـهـرـ منـیـشـ لـهـ گـیـسـیـئـرـکـ بـوـوـمـایـهـ،ـ ئـوهـ خـوـیـنـهـ زـورـمـ بـیـنـیـاـیـهـ،ـ کـهـ لـهـ هـفـتـیـ رـاـبـرـدـوـوـدـاـ مـیدـیـ بـهـرـچـاوـیـ کـوـتـبـوـوـ،ـ ئـهـگـهـرـ گـوـیـیـکـانـمـ کـونـ بـوـوـبـانـ،ـ بـهـ هـهـوارـ وـ نـالـهـ بـرـینـدارـهـکـانـ وـ جـوـانـهـمـەـرـگـکـانـ،ـ ئـوهـاـ لـهـوـانـهـبـوـوـ منـیـشـ ئـوهـنـدـهـ پـهـرـوـشـیـ هـیـرـشـکـرـدـنـ نـبـوـوـمـایـهـ،ـ ئـهـواـ دـهـکـراـ،ـ هـرـ هـهـمانـ ئـوـ شـتـهـ بـکـهـمـ،ـ کـهـ ئـوهـ کـرـدـوـوـیـتـیـ.ـ بـهـهـرـ حـالـ وـ الـهـیـرـ پـرـدـهـکـوـهـ ئـاوـ جـوـلـهـ دـهـکـاتـ،ـ ئـهـگـهـرـ ئـامـ نـامـهـیـمـ نـارـدـبـایـهـ،ـ ئـهـواـ نـاـسـوـوـدـهـیـ بـهـ هـسـتـهـکـانـمـ دـهـبـهـخـشـیـ،ـ بـهـلـامـ واـیـشـ لـهـ مـیدـیـ دـهـکـاتـ پـاسـاوـ بـقـ خـوـیـ بـهـینـیـتـهـوـهـ،ـ وـاـیـ لـنـ دـهـکـاتـ مـنـ مـهـحـکـوـومـ بـکـاتـ.ـ هـسـتـیـ نـاـبـهـزـانـیـ دـهـنـیـتـهـوـهـ،ـ وـهـکـوـ سـهـرـکـرـدـهـیـهـکـ پـیـنـگـهـیـ خـوـیـ رـهـتـ بـکـاتـ وـ،ـ رـهـنـگـهـ نـاـچـارـیـ بـکـاتـ هـرـ دـهـسـتـبـهـرـدـارـیـ سـوـپـاـکـهـیـ بـیـتـ.“

له بەر ئەوە، هەروەکوو گوتم: "لېنکۈلن نامەكەی بەلاۋەنا، چونكە ئەو
له پىگەي ئەزمۇونىكى تال و تفتەوە تىگەيىشتبۇو، كە پەخنەى
تۇندوتىز و ھەرەشە شىتىكى ھېچۋىچ و بىن كەلەك."

سېلىور پۇستېقىت دەلىت كاتىك سەرۆك بۇو، پۇوبەپرووى كىشىمى
بىن پىچ و پەنا دەببۇيەوە، پالى دەدایەوە و سەيرى وينە گەورەكەي
لېنکۈلنسى دەكىرد، كە بەدىوارى كۆشىكى سېي ھەلواسراپۇو، لە
خۆى دەپرسى: "ئەگەر لېنکۈلن لە جىگەي من بوايە چى دەكىرد؟ چۈن
ئەم گرفتەي چارەسەر دەكىرد؟"

بۇ جارىنىكى دىكە ھەر كە ويستمان سەرزەنلىت و سەركۈنەي كەسىك
بىكەين، با پىنج دۈلار لە گىرفانمان دەربەتتىن، سەيرى وينە لېنکۈلن
بىكەين و، لە خۇمان بېرسىن، "ئەگەر لېنکۈلن ئەم كىشىيەي ھەبوايە
ئەوا چۈن چارەسەرى دەكىرد؟"

مارك توهىن جاروبار تورەيى لەدەست دەدا و نامەى دەنۇوسىن و،
رەنگى كاغەزەكەي قاوهىي دەكىردى. بۇ نموونە، جارىكىيان نامەيەكى بۇ
كابرايەك نۇوسى، كە بۇويە هۆزى تورە بۇونى ئەم، "ئەم شىتىكى
ناچارىيە بەسەرتۇدا، تۇ تەنیا دەتوانى قىسە بىكەي و، منىش
ئەنجامەكەي دەبىنەم، كە چىت دەست دەكەۋىت." لە بۇنەيەكى دىكەدا،
بۇ ھەلەچىنىكى نۇوسى دەربارەي ھولەكانى، بۇ ھەلەبرىكىرنى،
فرمانى كىرد، "ھەلەي نۇوسىن و خالبەندىم بەرە پىشەوە بەرە،
لەمەودا مەسەلەكە بەگۈيرەي نۇسخەي من دابپىزىز و، بىيىنە كە
پاكۇوسەكە پىشىنارەكانى لە مىشىكە بىزىز و بۇگەنەكەيدا
ھەلەگرىت."

نۇوسىنى ئەم جۆرە نامانە واى لە مارك توهىن كىردىت بە باشتىر
بىكەت، پىگەيان پىدا خۆى لەو كەشەدا بىزگار بىكەت و، نامەكائىشى
ھېچ ئازارىنىكى ئەوتقى راستەقىنەيان نەبۇو، چونكە خىزانى مارك بە
نەھىتى دەستكارى نامەكانى دەكىردى و ھەرگىز نەدەنیزدران.

ئایا حەز دەکەيت کەسیئک بگۈرى و، رېنگوپىتى بىكەى و، بەرەو پېشەوە پەرەي پىن بىدەي؟ باشە! ئەمە كارىتكى باشە، من بەش بە حالى خۆم كەسیئکى تەواو يارمەتىدەر دەبىم، بەلام بۇ ھەر لە خۇتەوە دەست بىن ناكەيت؟ ھەر لە قۇولالىي ناخى خۇتەوە دەست بەكار بە، ئەمە زۇر بەسۈودىر و بەكەلکەر دەبىت وەكۈل لە كەسانى دىكە، بەلىنى وەندەيش مەترسىدار نابىت. كۈنفۈرشىلىق دەلىت: "لۇمە و سکالاى ئۇ بەفرە مەك، كە بەسەربانى دراوىسىئەتەوە دەبارىت لە كاتىتكىدا بەردەرگاي مالەكەى خۇت پىس و پۇزخە."

كاتىتكى هيشتا لاو بۇوم و، ھەولىم دەدا بېچە دلى خەلکەوە، نامەيەكى كەمزاڭەم بۇ رېچارد ھاردىنگ رافيس نۇوسى، نۇوسىرېنگ كە شومىنگى بەسەر ئاسۇي ئەدەبى ئەمريكادا هيتنى. گوتارىنگ دەبارەي نۇوسىران ئامادە دەكىرد و، داۋام لە رافيس كىردى بۇ ئەوهى دەربارەي ئەدای كاركىرىنى خۆيىم بۇ بدوپۇت. بەر لە چەند ھەفتەيەك نامەيەكم لەلایەن كەسیئکەوە پېنگەيىشتىبوو، بەم ئامازەيە: "سەپىنراوە بەلام نەخويىندراتەوە،" ئەوە ھەر زۇر كارى تى كىردىم، بە جۇرييەك ھەستم كىردى، كە دەبىت ئۇ نۇوسىرە زۇر گۈورە و، سەرقال و گىرنگ بىت، وەلى من توسىقاڭىش سەرقال نەبۇوم. بەلام بە پەرۇش و خوازىار بۇوم بکەۋە دلى رېچارد ھاردىنگ رافيس لەبەر ئەوە بەم وشانەي خوارەوە كورتە تىپپىنېيەكەم كۆتايى پى هيتنى: "سەپىنراوە بەلام نەخويىندراتەوە."

ھەرگىز، ئەزىيەتى نەدەكتىشا، بۇ ئەوهى وەلامى نامەكان بىداناتەوە، ھەر بەشىيەيەكى سادە بە و شە تىكەل و پېنگەلانە نامەكەى بۇ دەگەپاندەمەوە: "رەفتارە خرائىپەكان سەرنجامى كارە نەشياوەكانتن." پاستە من ھەلەيەكى گۈورەم كىردىبوو، دەكىرىت شىاوى ئۇ ھەرپەشىيە بۇوبىم، بەلام ئەى مەرۆف بۇون، زۇر بەدەستىيەوە بىتزار بۇوم، زۇر خرائىپ تۈرپەبۇوم، كاتىتكى بە دە سال دواتىر، دەربارەي مەركى رېچارد

هاردينگ رافيس م خوييشهوه، تاکه بيرق كه يهك، كه هيشتا له بير و زهيني مندا مابوو يهوه ههر پitem شرمه ئوه قبول بكم - ئوه ئازاره بورو كه بدهستييهوه دهمنالاند به هوى ئوهوه.

ئىگەر من و تو، بىيىنه هوى نانوهى بىزاري له بېيانىيدا، ئوا بۇ دەيان سال لەبىر ناجىتىوه، هەتا مەرك لەكەلماندا دەزىت، تەنبا با خۆمان سەرقالى رەخنەيەكى بچۈلەن بکەين و بەس.

لە كاتى مامەلە كىرىن لەكەل خەلکىدا، با ئوهمان لەبىر و ھزىدا بىت كە، ئىئىمە مامەلە لەكەل بۇونەورىنى لۇزىكىدا ناكەين، بەلكو مامەلە لەكەل بۇونەورىنى پې لە ھەست و سۆزدا دەكەين، بۇونەورىنىك كە پېھ، لە بىقوقىتىنەن، ھاندەدرىتىنەن بە هوى فەخر و پىروپۇچگەرىسىيەوه.

رەخنەي تال و تفت كارى لە تۈمىس ھارىدى كرد، يەكىنە كە ھەرە پۇماننۇسوھ باشەكان، بۇ دەولەمەندىكىرىنى ئەدەبى ئىنگلىزى، لەبەر ئوه بۇ ھەتاهەتايە، وازى لە نۇوسىنىنچىرىنى خەيالى هيتنى. رەخنە واى لە تۈمىس چاتەرتىن كرد، ھۆزانثانى ئىنگلىزى كە خۇى بکۈزىت.

بىنچامىن فەرانكىلەنەن ھەر لە ھەپەدى لاۋىدا كەسىكى قىسىزان بورو، بورو بە كەسىكى دېلۇماسى، كەسىكى كارامە، لە ئەدای مامەلە كىرىن لەكەل خەلکىدا، بەمەيش كەرىدیان بە بالویزى ئەمرىكىلا لە ولاتى فەرەنسا. نېيتى سەركەوتتى ئوه چى بورو؟ گوتى: "من بە زمانىكى شىر و خىراپ دەربارەي ھىچ كەسىك نادۇيم، بەلكو قىسە دەربارەي لايەنە باشەكان و چاڭكەكانى ھەموو ئوه كەسانە دەكەم كە دەيان ناسىم."

زۇربەي كەسە كەمژەكان رەخنە دەگىرن، نارەزايى دەرددەبرىن و، زۇربەي گەوجەكان ئوه پىشەيانە كەلىي و گازىنە دەكەن.

وەلى ئەمە كەسايەتى و جله و گىرى دەۋىت، بۇ ئوهى لەمە تىبىكەي و كەسىكى لى بوردە بىت.

کارلایل دهليت: ”پياوی مهزن گاورهبي خوي دهنوينيت له ئهداي
ماما له كردنى له گەل كەسانى بچووكا.“

بوب مووقەر فرۇكەوانى بەناوبانگ و نوينهرى پىتشووی بەرنامهكاني
ھېلى ئاسمانى، له لۆس ئەنجلوس، له سان دىياڭو دەگەپايىوه، ھەر
وەكىو له گۇشاردا بە كىدارى فريز وەسفى كردىبوو، كەسيك ھەزار
پى لە زەويىيەوه بەرز بۇو، كەپپەر ھەردوو ئامىرەكان له كاركىن
وەستان. بە تەواوى شارەزايى خوي، ھەولى دا فرۇكەكە بىنىشىنىتەوه
بەلام زۇر بە خراپى فرۇكەكە تىكىشكا، وەلى ھىچ كەسيك ئازارى پى
نەگە يىشت.

يەكەمین كارى مووقەر لەدواى نىشتەوهى فرۇكەكە ئەوه بۇو، كە
بەنزىنىنى فرۇكەكە بېشكىنەت، ھەروەكە پېشىبىنى دەكىد، پەروانەكاني
فۇركەكانى جەنكى دووهمى جىهانى فېيۈون بە بەسوتەمنى، فرۇكەكى
جىت، زىاتر لەوهى كە بەنزىنیان بەكارھىتايىت.

لە كانى گەپانەوه بۇ فرۇكەخانە، داواى كرد كە ئەو ئامىرسازە بېنىتىت
كە ئامادەكاري و خزمەتى فرۇكەكە كە كەپپەر ھەر دەكىد، بەپياوه لاوە به
ھۆى ئەو ھەلەوه لە سەرەمەرگىدا بۇو، ھەر كە مووقەر كە يىشت،
ئەسىرين جۆگەى لە چاوهكانى بەستىبوو. ئەو كابرايە ھۆكاري لە
دەستدانى فۇركەيەكى ئاوا گرانبەها بۇو، ھەروەها ھۆكاري يېش بۇوە
بۇ لەدەستدانى ژيانى سى كەسى دىكە.

خۇ دەتوانىت خەيالى تورەبي مووقەر بىكەيت، كى دەتوانىت مەزندەي
ئەوه بىكەت، كە ئەو فرۇكەوانە ھەروا بەكەمەرخەمى بەرەلا كات و
لىنى گەپىت، بەلام مووقەر سەرزەنلىقى ئامىرسازەكە ئەكىد بە ھىچ
چۈرىك پەختەيلى نەگىرت، بىگە لەجىياتى ئەوه، باوهشى پىتىدا كرد و،
گوتى: ”بۇ ئەوهى نىشانت بىدەم، دەزانم ھەرگىز دووبارە كارىتكى لەم
شىوهى ئاكىيەوه، دەمەۋىت بەيانى خزمەتى فرۇكە ئېف پانزەكەم،
بىكەيت و ئامادەي بىكەيت.“

به زوری دایک و باوکان، هولی پهخنه گرتن دهدن له منداله کانیان، وام لى چاوه پی دهکهیت که بلهیم: "وا مهکه،" بهلام وا نالیم، بهلکو تهنيا دهلهیم بهر لهوهی پهخنه یان لى بگریت، ئهوا يېکیک له دهقه کونه کانی پژۇنامەی ئەمریکى بخوینەوە، که دهلهیت: "باوک له بیرى دهچیت." به شیوه يېکی بنپرەتى، ئەمە له سەر وتارى، جىزنىڭ مۇمى خەلک بە دەركەوت. ئىتمەيش والىرەدا، به مۆلەتى نۇوسەر، دووبارە بەرچەستەی دەكەينەوە و دەيىنۇوسىنەوە، ئەگەر خويىنەرە کانمان پېيان ھەزم كریت.

باوک له بیرى دهچیت، يېکیک له پارچە بچۇوکانه كە له ھەستىكى پېر له سۈزەوە خۇرى دەنۇوپىتىت - ھەول دادەت بۇ ئەوهى ئاوازىكى ئەو توئى ھەبىت، کە وا له زۇرىك لە خويىنەران بکات بېيت بە شەتىكى دلخوازى ھەميشەبى. ھەر لە يەكم دەركەوتىدا باوک له بېر دەكەت، دووبارە كراوەتەوە، نۇوسەر دەبلىيو لەقىنگىستەن لارند، دەنۇوپىتىت: "لە سەدان گۇقار و ئۇرگانى مالىدا و، لە پژۇنامەكە کانى ولاپدا، بگەرە بە شیوه يېکى بە رەفراوان بە زمانى بىيانىش بلاۋى كراوەتەوە. مۆلەتى خودى خۇم بە ھەزاران كەس داوه كە خوارىيابۇون لە قوتاپخانە، كلىسا و وانەكاندا بېخۇيىنەوە لە چەندىن بۇزە و بەرنامەدا تاۋاوتۇيىكراوه. ھەر بە شیوه يېکى زۇر، گوتارى مانگانەي كۆلىتىز و، قوتاپخانەكانى ئامادەبىي بەكارىيان ھېتىاوه. ھەندىك جار پارچە يېك بەشىتكى شاراوه بە دەردەكەويت، بۇ ئەوهى كلىكى له سەر بکەي و بە دەنلىيابىيەوە ئەمە بىتەبۇون.

باوک له يادى دەچیت

دەبلىيو لەقىنگىستەن لارند

كۈرەكەم گۈي بگەرە، من ئەوه دەلەيم وەكۈو بلىتى خەوتىتىت، يېك چىنگى بچۇوک بە سەر پوومەتەوە چىچ بۇوە و، قىزە لۇولە زەردەكە يىشت بە تەپرى بە تەۋىلەتدا راڭشاوه. بە تەنيا خۇم

خزاندووهه ناو ژووره کاتهوه. تهنيا چهند خوله کيک لمه و بهر هر که کاغه زه کهم له کتبيخانه ده خوييندهوه، دهستيکي مالثاوايی به سار مندا باليگرت. **گولتيلى** وا من هاتوومه تهنيشت تو.

کوره کم ئه مانه ئه شستانن، که من بيرم لييان ده کردوه: من له تو توره بیوم، سه رزه نشت و سه رکونام کردوویت. هر که بق قوتايانه خوت پوشته ده کرد، چونکه تهنيا به خاولى دهستت له دهم و چاوت دهدا. کاريکم پى به خشيت بق ئوهى پلاوه کانت پاك نه کېوه، زور لىت پەست و قەلس دەبۈم کاتيک تو شتيكت به زەویدا دەكىشا.

له خوانى بەيانىشدا، هەلەم بەدى کرد، شىتە كانت پاشتبوو. خواردنەكەت قوت دابۇو. ئانىشكەت خستبۇويه سەر مىزەكە، كەرەيەكى زورت سەختە سەر نانەكەت. هر کە دەستت بە يارىكىدىن دەکرد، پوپويەكت تىدەکردىم و، دەستت رادەوهشاند، "مالثاوا باوکە! منىش ناچاوانم گرۇ دەکرد و لەوەلامدا دەمگوت: "پووت له من وەرگىزە!"

پاشان سەرتاپاي ئەمە له دوانىوەر قيائىدا دووباره دەبۈويەوه، بەو رىگايەدا دەھاتم و سىخورىم بەسەرتەوه دەکرد، شوينى تو دەكەوتەم، كەلانم دەکرد، له گوره و بىيەكەتتا چەندىن كون ھەبۈون، له بەر دەم ھاوري کوره کانتدا، بىسىۋام دەکرى و بچووكم دەکرىيەوه بەوهى، كە بە پىش خۆم دەدای يەكسەر بق ماللوه. ئەو گوره و بىيەنە گرانبەها بۈون، ئەگەر ناچار بۇويتايە ئەوانە بىرىت، ئەوا دەبۈوايە زور ئاگادار و ورياباي! له باوكتەوه خەيالى ئوه بک، کوره کم!

له بىرت دىت، کاتيک من له کتبيخانه دەم خوييندهوه، كە تو چەندىتكە بە ترسنۇكى بەزۇوركە و تىت، ئازارىك لە چاوه کانتدا بەدى دەكرا؟ کاتيک چاويكىم بە کاغه زه کەمدا خشاند، زور بىئارام و حەسەلە بۈوم، بەوهى كە تو له خويىنەوهت كردىم، هر لە دەرگاڭىوه دوودل بويت، گوتەم: "چىت دەويت؟"

تؤش هیچت نهگوت، و هکوو رهشـهـایـهـک بـزـرـ وـ نـقـومـ بـوـوـیـ وـ باـوـهـشتـ بـهـ مـلـیـ منـدـاـ کـرـدـ وـ مـاجـتـ کـرـدـمـ، قـوـلـهـ بـچـوـوـکـهـ کـانـتـ بـهـ هـسـتـیـکـیـ کـارـیـگـهـرـهـوـهـ مـنـیـانـ تـونـدـ کـرـدـبـوـوـ، کـهـ خـودـاـ نـاخـیـ تـؤـیـ گـهـشـانـدـبـوـوـیـهـوـهـ، تـهـنـانـهـتـ فـهـرـامـوـشـکـرـدـنـ وـ لـهـیـادـکـرـنـیـشـ نـمـدـهـتـوـانـراـ سـیـسـ بـیـتـ. لـهـدـوـایـ ئـوـهـ، رـؤـیـشـتـیـتـ وـ چـوـوـیـ نـهـزـمـیـ سـهـرـهـوـهـ.

باشه کوره‌که، هر لهدوای ئوه، کاغه‌زهکه له دهسته کانم خزی و
دهستنیکی پر له ترس گیانی منى داپوشی. ج شتیکت له من کردودوه؟
نه ریتی دوزینه‌وهی هله، نه ریتی سه‌رژه‌نشتکردن، ئامه خلات و
پاداشتی من بیو، بهوهی بیو به کوری من. ته‌نیا هر ئوه نه بیو،
که من توم خوش ندهویست، بلكو ئوهیش بیو که زور شتم له
قوناغی لاویتدا چاوه‌پری دهکرد، توم به داری پیوانه‌کردن، پیوانه
دهکرد به ساله‌کانی خرم.

زور شتی باشت تیدا ههبوون و شتاینیکی چاک و راست و دروست،
له که سایه تیدا به دی دهکران. ئو دله بچکولانی تو، خوی لە خویدا
دلیکی گهوره بwoo کە به سەر گردە کانی دەنواریت. ئەمە میش بە هۆی
سەرەپقیی بە خشندەبیی تو، هاتووهەتە بیوون بۇ ئوھى پاکىدە
ژووبەوە و من ماج بکەی و شەوشادم لى بکەی. كورەكەم ئام شەو
مېچ شتىنیکی دىكە گرنگ نىيە. منىش لە تارىكايى هاتوومەتە لای تو، و
وا چۈزم داداوه، هەست بە شۇورەتى و شەرمەزارىي دەكەم!

چ هستیکی لاوازه، ده زانم تو له شتانه تی ناگایت، ئەگەر ئاوانم له
كاتى پىاسەكردىدا به تو گوتبا. بەلام له بەيانىيەو دەبم بە باوکىكى
پاستەقىنه! دۆستايەتى تو دەكەم، ئازار دەچىزىم كاتىك تو ئازار
دەچىزىت، پىن دەكەنم كاتىك تو پىن دەكەنىت، زمانم دەگەزم كاتىك
وشەي نەشىاو دىيتنە سەر زووبانم. بەردەۋام دەبم، لە قىسە كىرىن
وەكۈو بلىتى ئەمە نەريت و پۇر سەمىك بىتت: "ئۇ ھېچ نېيە تەنبا
كۈرىتكى نەبىت، كورىنگى بچىكولە!"

بهداخه‌وه، که توم و هکو گوره پیاویک وینا کردووه، بهلی و هکو
ئیستا تو دهیینم، کوره‌که، والهناو بیشکهی خوتدا شهکت و ماندووه
و ده‌زاكی، وا دهزانم هیشتا تو هر مندالی ساواي، دوینی تو له
باوهشی دایکدا بوویت، دهستت له سهر شانی دایکدا بوو، زور زورم
پرسیووه.

له جیاتی ئوهی سه رزنه‌نشی خله‌ک بکهی، با هول بدهین له دوخ و
که‌شی ئوان تیبگهین. با هول بدهین ئوه بدقزیوه، که بوجی
ئوانه بهم شیوه‌یه ره‌فتار ده‌نوینن، ئمه زور به‌سورو و به‌کله‌کتر
دهبیت، له ره‌خنه‌گرتن و سه‌رکونه‌کردن، هروه‌ها هستی هاو‌سوزی،
سنگفراوانی و میهره‌بانی دینیته بورن.

هه‌روه‌کوو دکتور جونسن ده‌لیت: "بۇ زانینى ته‌واوى ئمه، خودای
گوره به‌خشندیه و، پۇئی دوایی لیپرسینه‌وه له‌گەل هیچ کەسیک
ناکات."

که‌وایه، بۇ ده‌بیت من و تو ئوه بکهین.

"ره‌خنه مەگرە،

سەرکونه مەکە،

پاخود سکالاۋ

"کازننە مەکە"

تەكىنلىكى دوووم

نەيتى گەورەي ھەلسۈكە و تىرىدىن لەگەل خەلکىدا

لەزىز ئەم ئاسمانە پان و بەرىنەدا، تەنبا يەك شىت بۇونى ھەي، كە دەتوانىت والە ھەرسىك بىكەيت، ھەرچىيەكت بۇ بکات كە دەتەۋىت. ئايا تا ئىستا بېرىت لىنى كىدووھەتەوھ ئاخۇ ئۇ تاكە رېنگەي، چىيە؟ بەلى، تەنبا يەك تاكە رېنگايە ئوپىش ئەوهەي تو والەو كەسە بىكەيت، كە بىتەۋىت و ئارەزووی ھەبىت بۇ ئەوهەي ئۇ كارە بکات.

لەبىرت نەچىت، جە لەم پېنگەي، پېنگەي دىكە لە ئازادا نىيە.

بىڭومان دەتوانىت والە كەسىك بىكەيت، كە كاتىزمىرەكەي خۆيىت پىن بىدات، ئەگەر لۇولەي دەمانچەكەتى ئاراستەي سىنگى بىكەيت. ياخود وا لە كارماندەكانت بىكەيت، گىانى ھاوكارى بىنیات بىنىن و يارمەتىت بىدەن - سەمتا دەچىيەوە لایان - بەوهەي ھەرھەشەي كوشتنىيان لىنى بىكەيت. دەتوانىت والە مندالىك بىكەيت، كە ھەر چىيەكت بۇي بۇت بکات، ئەگەر ھەرھەشەي لىنى بىكەيت و لىنى بىدەيت و بىتىرىشىت. بەلام ئەم پەفتارە ناشىرين و بىنېزەييان، تەنبا كاردانەوەيەكى نەخوازراوى لىنى دەكەۋىتەوە.

تاكە پېنگەيەك، كە دەتوانم والە تو بىكەم بۇ ئەوهەي كارىتكەم بۇ بىكەي، ئەوهەي كە ھەرچىيەكت بۇي پىت بىخشم.

چىت دەۋىت؟

سىكمۇند فرۇد گوتۇوييەتى: "ھەر چىيەك، كە من و تو دەيکەين، لەزىز بارى دوو پالنەردا سەرچاوه دەگىرن، پالنەرى سىكىسى و حەزى بۇون بە كەسىكى مەزن."

جون دیوی، یدکنیک له پژو فیسوره کوره و بناو بانگه کانی ئەمریکا، به شیوه يه کی کەمینک جیاوازتر و هسفی ئەمە دەگات. دکتۆر دیوی دەلیت: "قوولترين پالدر لە سروشتى مروقدا برىتىيە له، حەز و ئارەزووی مرۇف، بۇ بۇون بە كەسيكى گرنگ." ئەمە شتىكى گرنگ، لەم كتىيەدا زور گوينىستى شتى لەم شیوه يه دەبىت.

چىيىت دەويت؟ شتىكەلىكى زۇرت ناوىت؟ تەنبا ھەندىك شت نەبىت، كە هيوا و خوليابان پېشە دەخوازىن، بە ھەستىكى بە پەرسەن و پىداگىرىيە، كە ناتوانى نكۈلى لى بىكەي. ھەندىك لەو شتانەي، كە زۇربەي مروقەكان دەيانەوين برىتىن لە:

- تەندروستى و پارىزىگارىكىردن لە ژيان.
- خواردن.
- خەوتى.
- پارە و ئەو شتانەي بە پارە دەكىرىدىن.
- ژيان لە پاشەپۇزىدا.
- تىزكىرىنى ھەست و بارى سىتكىسى.
- پەروردەكىرىنىكى باشى مىنالەكانمان.
- ھەستكىردن بە گرنگى و بايمەخى خود.

تەواوى ئەم حەز و ئارەزوو انه دەتوانىت بە دەست بەھىرىن، وەلىن يەكىكان نەبىت، بەلام دانىيەكى قوول و مەودا درىز بۇونى ھەيە - وەكىو خەو و خۇراك بايە خدارە - كە ئەمەيان بە دەگەمن دەتوانىت بە دەست بخريت، هەر ئەوهەيە فەرۇد دەلیت: "ھەست و خولياب بۇون بە كەسيكى گرنگ." هەر ئەوهەيە كە دېرىي پىنى دەلیت: "حەز و خولياب بۇون بە كەسيكى گرنگ."

جارىتكىيان لىنكلۇن نامەيەك دەنۇو سىيت و تىيدا دەلیت: "ھەم وو كەسيك حەزى بە ستايىشە." ولیام جەيمز دەلیت: "قوولترين بىنەما لە

سروشتی مرۆڤدا، برسییه‌تیب له بەدەستخستنی ستایش. ”ئو دەربارەی ھیوا یاخود خولیا نادویت، بۇ ستایشکردن، بەلكو دەلیت تامەززوق بۇون و، حەزلىبۇون، بۇ ئەوهى بەرز بىرخىتىرىت و ستایش بکریت.

لېرەدا، برسییه‌تیب بىزارکەر و ھىلاڭكەرەكەی سروشتی مرۆڤە، كە خۆى حەشارداوه، ئو كەسەي كە راستىگۈيانە برسییه‌تى دلى تىر دەكەت و، ئوا خەلک لەسەر لەپى دەستى خۆى ھەل دەگرىت، ”تەنانەت مەردوو نىزىش، ھەست بە داخ و پەزارە دەكەت كاتىك دەمرىت.“

ئارەززووی ھەستىرىدىن بە گرنگى، يەكىنە لهو تايىەتمەندىيەنەي، كە مرۆڤ لە ئازەل جىارەكتەوه، بۇ ئەوهى ئەم بۇون بىكەنەوه، كاتى كورە جووتىارىيەك بۇوم لە ميسورى، باوكم بەراز و پەشەولاخى بەخىتو دەكرد. لەسەر ئەوه ھاتبۇو، كە ئو ئازەلانە له بىشىگائى ئازەلاندا نەمياش بکات، كە لە رۇزئاوابى ناۋەرەستىدا ساز دەكىران. ئىمە خەلاتى يە كەممان بە دەست دەخست، باوكم ھەموو ئو شرييانەي، كە وەرىدەگىتن، دەيلكاندان بە پارچە موزلىنىكى سېپىەوه. كاتىك میوان و ھاپىكالغان سەردانىان دەكىدىن، پارچە موزلىنە سېپىەكمان دەرەھەيتىا و نىشانى ئوانمان دەدا. باوكم سەرىيکى موزلىنەكەي دەگىرت و منىش سەرىيکى دىكە، شرييە شىنە كانمان پىشانى ئوان دەدا.

بەرازەكان، ھىچ گرنگى و بایەخيان بەو شرييانە نەدەدا، كە بىردىبۇو مانەوه، كەچى باوكم زور بەلایوه گرنگ بۇون، ئو خەلاتانە ھەستى گرنگىيان بە باوكم دەبەخشى.

ئەگەر پىشىيانى ئىتمە، بەم شىتىيە ھەستىيان بە گرنگى و بایەخ نەكىدبايە، ئوا سەرەلەدان و ھانتەكايەي شارستانىيەت شىتىكى

مهحال دهبوو. ئوسا، بېبىن هەستى گرنگى، سىچ جىاوازىيەكمان لەگەل ئازەلەكان نەدەبۇو.

ھەر ئەم ئارەزووە گرنگى پىستانەيش بۇو، كە ئىلهاامى بە دېكىنژ بەخشى، بۇ ئەوهى رۆمانگەلىكى نەمر بنووسيت. ھەر ئەم خوليا و ئارەزووە بۇو كە، بەرىز كريستوكەر رېين، سىيمقۇنى لەسەر بەرد بەنەخشىتتىت. ئەم ئارەزووە بۇو كە، واى لە رۇكەفەلەر كرد، ملىونان دۇلار كۆ بىكتا توھ، كە ھەركىز خەرجى نەكىرىدىوون! ھەر ئەم ئارەزووەيە، والە دەولەمەندىرىن خىزانەكانى شارقىچەكەت دەكت، خانووېيەك دروست بىكەن، كە زۇر گەورەتىرىت لە ئاستى قەوارەتى پېداۋىستىيەكانى خۇيان.

ھەر ئەم ئارەزووەيەيە، والە تۆش دەكت، كە جوانلىرىن ستايىل بېقشى، باشتىرىن ئوتتومبىل لېپخورى، دەربارەتى مەندالە ناوازەكانىت بەدوشىت.

ھەر ئەم ئارەزووەيەيە، كە والە كەجان و كۈبان دەكت، پەيوەندى بە باندەكانەوە بىكەن و، كارى ناپەوا و خراپ بىكەن، بە گۈنېرەتى ئىسى، پەن، مەلۇرونى كە كاتى خۇشى سەرۆزكى پۆلىسى نىو يېزىك بۇو، تاوانبارەكان، ھەرزەكارەكان، لەدواي ئەوهى كە دەستتىگىر كراون و داوايان لە رۇزىنامەكان وايە، كە بلاويان بىكەنۋە و بىيان كەن بە پالوان.

ئەگەر پىتم بلىيەت چۈن هەستى گرنگىت بە دەست دەخەيت، ئەوا من بېت دەلىم، كە تو كېتىت. ئەم ھەستىكەن، كەسايەتى تو دىيارى دەكت. ئەمەيش گرنگىرىن شتە دەربارەتى تو. بۇ نموونە، جىلىن دى. رۇكەفەلەر ھەستى گرنگى خودى خۇرى بە دەست خىست، بە پىستانى پارە بۇ دروستكىرىنى نەخۇشخانەيەك لە پەكىن لە چىن، بۇ ئەوهى ئاڭادارى ملىونان كەس بىكت، كە ھەركىز ئەو كەسانەتى نەبىنېيۇون و ھەرگىزش نايىشيان بىنەت.

له لایه‌کی دیکوه دیلینگه‌ر بهو هستی گرنگی خوی بهدهست خست،
که ببو به سه‌ررقکی باندیک که دزیی و کوشتاریان دهکرد. کاتینک
سه‌رانی ئیف بی ئای، کوتنه راوه‌دونانی ئهو، خوی کرده مالیک له
کیلگئی مینیسوتا و گوتی: "من دیلینگه‌رم!" زور شانازی بهو ووه
دهکرد، که دوژمنی سه‌رسه‌ختن نه‌توه‌یه‌که، ئوه‌یشی گوت: ئیازم وا
نیبه، ئازارتان بدەم، بهلام من هەر دیلینگه‌رم!"

بەلی جیاوازی هەرە گرنگی نیوان دلینگه‌ر و رۆکنیفیله‌ر، بريتیي له
نەدای هەستکردن به گرنگی و بایه‌خى خویان.

میژوو پرە له نموونه‌ی سه‌رنجر‌اکیش، له کەسانی بەناوبانگ،
لەبەرانبەر هەولدانیان بۇ هەستکردن به گرنگی و بایه‌خى خویان.
تانەت جۆرج واشتغلن دەیویست بە "خاوهن شکوی سه‌ررقکی نه‌توه
يەکگرتووه‌کان" بانگ بکریت. كەلەمپس نازناوی "میرى دەريا،
سەرکەوتۇرى هيىندى" لېنزاپۇو. كاسرینى مەزنیش، هەرگىز ئەو
نامەبىي نەدەکردهو کە لەسەرى نەنۇوسرابا "شاژانى خاوهن شکو.
خاتۇو لېنکۈلن، له كوشکى سپىيدا، پۇوي له خاتۇو گرافنت كرد و
هاوشىتوھى پلنىڭ بەسەريدا ھاوار كرد: "چۈن خىرەتى ئوه دەكەيت
له بەرانبەر من، دابىنىشى ئەگەر خۇم بانگەيشت نەكەم!"

ملىقىنيرەكان، ھاوكارى چاپۇوکى، ئەمیرى دەريايىي بايردىيان كرد، بۇ
جەمسەرى باشۇو له سالى ۱۹۲۸دا بەو تىكەيشتنەي مەوداي شاخى
سەھۇلین بەناوى ئەوانوھ بىزىت، ئىكتىر مېڭەزى دەكىد ھىچى
نەبىت كەمتر لەھى كە شارى پاريس بەناوى شکوی ئەوهو ناو
بىزىتەوە. تانەت شكسپىر، مەزنى ناو مەزنەكان، ھەولى دا ھەزىك بۇ
ناوه‌کەي زىاد بکات، بە دابىنکىرىنى چاکەتىك، چاکەتىك دابكەنیت و بۇ
خانه‌وادەكەي فەراھەم بەھىنەت.

ھەندىتكەس پەنا دەبەنە بەر كارى ناپەوا، لەپىتاو كەمەندىشىكىرىنى
ھەستى گرنگى و سەرنجى خەلک. بۇ نموونه، خاتۇو مكينلىي ھەستى

گرنگی خوی برجه سته کرد، به ناچارکردنی میرده که، سه رؤکی نه ته و هیه گرتلوه کان، بتو نه و هی، هممو کاروباره گرنگه کانی دهوله ت فاراموش بکات و، له لای بخه ویت بتو ماوه یه کی دوورودریز، باوه شی پیندا بکات هتا خه وی لئی ده که ویت. حه زی بر سی گرنگی به وه تیر کرد، که پیداگری کرد میرده که له لای بمینیت وه، هتا دکتور ددانه کانی چاک ده کات وه. ته نانه ت جارینکیان که شنیکی ناخوشیشی تیکه و، له و هی که میرده که خه ریک بwoo به جییی بهیلیت له لای دکتور، له کاتنکدا واده یه کی گرنگی، له گل جون های سکنیه هه بwoo. ماری رو بیبر پینهارتی نووسه، چیدوکی ئافره تیکی به هیز و باشی لاوی بتو گیر امده، که کارینکی ناره وای کرد، بتو نه و هی هه سته گرنگی به دهست بهینیت. خاتو رو پینهارت گوتی: "پوژنکیان ئه م ئافره ته، ناچار کرا بتو نه و هی شنیک بکات، ده کریت مه سله هی ته منی بیت. سالگه لینکی زور پیان کردو و، نه ویش هه ر به سه لتنی مابو ویه وه."

"ئیتر که وته ناو جینگه، بتو ماوه ده سال، دایکه به تمهنه کی هاتوچزی سه ری و خوارقی کردو وه، خواردنی پی ده دا و چاودیزی ده کرد، پوژنکیان پیره دایکی له خزمە تکردن هیلاک بwoo و، به ئه رزدا که و کوچی دوایی کرد. بتو چهند هفته یه ک، ئه کچه په ژمورد ده دهیت و؛ هه لدھستیتے سار پی، پوشاكه کانی له بار ده کات، دووباره دهست به ژیانکردن ده کات وه."

هه ندیک له سه رچاوه کان ئه و ده لین، هه ندیک که س هه ر به جارینک شیت ده بن، بتو نه و هی له جیهانی شیتیدا هه سته گرنگی خویان به دهست بخهن، له دهست ئه و هه سته پربایه خ و گرنگیه که له جیهانیکی پر له زه بروزه نگی واقعیدا سه رچاوه گرتلوه و، نکولی لئی کردو وه.

زوریک له نهخوشهکان بوروپیان ههیه، که له دهست تیکچوونی باری دهروونیان دهنالينن له ئەمریکادا، وەکوو له دهست تەواوی کارەسات و نهخوشىيە تېكەل و پېتكەل کانى دىكە.

ئى هۆكارى شىتىبۇون و تىكچوون چىيە؟

ھىچ كەسىك ناقوانىت، وەلامى ئەم پرسىيارە بدانەوە، بەلام ئىنه نهخوشىيە دىارەكانىش دەزانىن، وەکوو ئاولە، داپۇرخان، تىكچوونى خانەي دەمارەکان و شىتىبۇون، لە راستىدا، نىوهى ھەمۇ ئەو كەسانەي كە دووچارى نهخوشى دەرروونى بۇون، دەكىرىت ھۆكارىيەكى جەستەي لە پشتەوە بىت وەکوو نهخوشى دەرروونى، كحول، ژەھر و بىرين و زام، بەلام نىوهەكى دىكەي كە ئەمە بەشە تىرسنەكەكەي چىرۇكەكەي نىوهى ئەو كەسانەي كە دووچارى شىتىبۇون دەبن، شانەكان و خانەكانى مىشكىيان ھىچ كىشەيەكىان نىيە و سەلامەتن، چۈن كاتىك پىشكىن بۇ بارى دەرروونى ئەو جۇرە كەسانە دەكىرىت، دەردەكەۋىت كە مىشكىيان ھىچ كىشەيەكى نىيە و ئەوهندى مىشكى من و تو سەلامەت و تەندىروستە.

دەي كەوايە، بۆچى ئەو جۇرە كەسانە شىت دەبن؟

ئەم پرسىيارەم ئاپاستەي، سەرۇكى پزىشىكە دەرروونىيەكانى، يەكتىك لە نهخوشكانە بەناوبانگەكايى كىرد، ئەم دكتورە بە ھۆى شارەزاي و لىتھاتووی لەم كارەدا، زۇرتىرين پىزى لىنى كىرابۇو و، خەلاتى پىشەكەش كىرابۇون. بە ھەستىكى پاشكاوانە پىنى گوتەم، كە خۇشى نازانىت، بۆچى خەلک شىت دەبن. ھىچ كەسىك بە دلنايسىھەوە ئەوە نازانىت، وەلى ئاماڭەي بە ئەوهېش كىرد، كە ئەو كەسانەي شىت دەبن، ھەر لە چوارچىبەي ئەو شىتىيەدا، ھەستى گىرنىگى بۇ خۇيان مسۇگەر دەكەن بە جۇرېك كە نەياندەتوانى لە دۇنیاى واقىعا بە دەستى بەينىن، لەدواي ئەمە ئەم چىرۇكەي بۇ گىزامەوە:

”نهخوشیکم لایه، که له پرقسے هاووسه رگیریدا شکستی خواردووه و، بونی ترازیدیای لئی دینت. ئهو ئافرهته خوشەویستی دهويست، سیکسی دهويست، دهيویست مندال بنتیوه و پله و پایهکی کومەلايەتی هەبیت، بهام ژیان تھواوی هیوا و خولیاکانی کرد به بلقى سەرئاو. میردەکەی خوشی نەدەویست، تەنانەت ھەر پەتىشى کردەوه، کە خواردنی لهکەل بخوات و ناچارى دەکرد کە نانى بۇ بەھىنەتە نەھۆمى سەرەوه و، ژۇورەکەی خۆى. ھېچ مندالىكى نەبۇون، ھېچ پىنگىيەکى کومەلايەتی نەبۇو، ئىتەر بەمەيش بە جارىك شىت بۇو لهېير و خەيالى خۆيدا، له میردەکەی خۆى جىابۇوهتەوه و، ناوى پاکىزەبى خۆى بۇ گەپاوهتەوه، پىسى وايە وا شۇوى بە پىباينى خانەدانى ئىنگىز كردووه، له سەر ئەوهش پىداگىرى دەکات، کە بە خاتوو سەمیس بانگى بکریت.“

سەبارەت بە مندالىش، وا خەيال دەکات، کە ھەممۇ شەۋىنک مندالىكى دەبیت، ھەر جارىك بانگى دەکەم، دەلتىت: ”دكتور، شەۋى را بىردوو مندالىكىم بۇوه.“

ژیان، کەشتى خەون و خولیاکانى ئەم ژنەی وردوخاش كرد و، ئىتكى شکاند له تاشەبەر دەکانى واقىعاً بەلام له دوورگە خۆش و قەشەنگ و سامالەكانى شىتىدا، له کەشىكى دىكەدا زىندهگى دەکات.

ئايا ئەمە ترازیدىيايە؟ ئاھ من نازانم. دكتۈر دەرروونىيەكەی پىسى گوتەم: ”ئەگەر توانىيام دەستى بۇ بەرم و له دوورگەي شىتىدا پىزگارى بىكم، ئەوا ئەو كارەم نەدەكىد، چونكە بەم شىوه يە ھەر زور دلخۇشە.“

ئەگەر ھەندىك كەس بىرسى بەدەستخىستى ھەستى گرنگىن، بە جۈريك ھەر شىت دەبن لەپىشاو بە دەستەتىنانىدا، ئەوا خەيال بکە، ئاخۇ ئىتمە دەتوانىن چ موعىجىزەيەك بەدەست بخەين ئەگەر بە

پاستگویی دهست خوشی و پیزانینمان بۆ ئەم دیوهی شیتبوونە
ھەبیت.

یەکیک لەو ئەمریکیانەی کە سالانە یەکمليون دۆلارى بە دەست دەخست "لە کاتیکدا هېچ باج نىبۇو، كەسیتک ھەفتانە بىرى پەنجا دۆلارى بە دەست دەخست" بىرلىق بۇ لە چارلىز شواب، شواب لەلایەن ئەندىريو كارنگى ھەلبىزىردا بۆ ئەوهى بىيىت بە يەكەم سەرۋىكى كۆمپانىيانى پۇلا لە نەتهوھى كەگرتۇوهكان لە سالى ۱۹۲۱دا، لە کاتیکدا شواب تەننیا سى سال بۇو "لەدواى ئەوه، شواب ئەوهى بەجى ھېشت بۆ ئەوهى قىسى لەسەر كەموكپى و كىشەكان بىكتا و توانى ئەو كۆمپانىيا يەتكەن لە كۆمپانىا بەسۈود و بەكەلکەكانى ئەمریکا."

بۇچى ئەندىريو كارنگى، سالانە یەكمليون دۆلارى دەدا بە شواب، يان پۇزانە زىياتىر لە سىھەزار دۆلارى پى دەدا؟ بۇچى؟ چونكە شواب كەسېنگى بلېمەت بۇو؟ نەختىر، بەلكو لەبەر ئەوه بۇو، كە ئەو كەسېنگى پىشەگەر و شارەزاي پۇلاو بۇو؟ نا نەختىر. چارلىز شواب خۇى پىنى گوتىم، كە زۇر كەس كار بۆ ئەو دەكتا، كە زۇر لە ئەو شارەزاتر بۇون لەو پىشەگەرىيەدا.

شواب دەلىت بەرادەيەكى زۇر ئەو پارەيەي پىتىراوه، لەبەر توانى، لە ئەدای مامەلە كەردىنى لەكەل خەلکدا. لېم پرسى، كە چۈن مامەلە ئەكەل خەلک كەردووه، ئا ئەمەيە نەيتىيەكەمى كە لە چوارچىۋە ئەند وشەيەكدا بەيانىكىردىن، وشانىك كە دەبىت بە بىرقۇز بىنۇوسرىيەنە و لە ھەموو مال و خويىندىنگىيەكدا، ھەموو دۈوکان و نۇوسىنگىيەكدا ھەلبواسرىن، وشانىك كە دەبىت مندالان لەبەريان بىكەن لە جىاتى لەبەركەرنى فرمانەكانى لاتىنى يان بىرى بارى بارانى سالانە لە بەپازىلدا، ئەگەر ئەم وشان بە كەردارى بىكىرىن ئەوا ژيانى تۆش و مىش دەگۈپن:

شواب دهليت: "له و توانايه مدا ورد ده بهمه و، كه همه، بز ئوهى ههستيکى پر له جوش و خورش له نيو خلکه كه مدا بخولقينم، ئوهه مهزترین سه رماييه، كه من همه، باشترين رېكې يش بز ئوهى پره به خلک بدھيت، بريتىيە له وھى هانيان بدھيت و سوپاس و شتايىشت بەرانبەريان ھېبىت."

"ھىچ شتىك بۇونى نىيە، ئوهندەرى پەختنەى كەسانى بالاتر لە خوت، ناخى مرۇف بکۈزىت. ھەرگىز پەختنەم لە ھىچ كەسىك نەگرتوو، باودەرم بە ئوهە ھەيە، كە هانى خلک بىدم و پالنەرىك بىم، لە كارەكانىياندا. لەبىر ئوهە خولىياتىاشىكردىن و بىزازىشىم لە بەرانبەر ھەلدا، ئەگەر حەزم لە ھەر شتىك بىت، ئۇوا لە قۇولابى دىلمەوه سوپاس و ستايىشم بۇي دەبىت و كەسىكى دەست بلاو دەبىم لە بىزازىن و ستايىشدا."

ئامە ئوهىيە كە شواب كردوویەتى، بەلام تىكراي خلکى دىكە، چى دەكەن؟ تەواو پىتىچەوانەي ئامە دەكەن. ئەگەر ئەوانە حەزىيان لە شتىك نەبىت، ئۇوا تورە دەبن، خۇ ئەگەر حەزىيان لى بىت، ھەر ھىچ شتىك نالىن. ھەر وەكىو دەگۇرتىيت: "كاتىك كارىتكى خراپم كرد، دەستيان كرده چاوم، كە دوو كارى باشىم كرد ھەر ھىچيان نەگوت."

شواب دهليت: "لەميانەي ژيانى خۇمدا، چاوم بە زۇر كەس و كەسانى كەورە كەوتۇو، لە چەندىن بوارى ھەمەچەشىندا، ھىچ تاكە كەسىكىم نەبىنیوو، كە كارىتكى بەرە پىتشەوە نەبات و رەنجىتكى باشتى نەدات لەزىز بارى رەزانەندى وەكىو لە وھى بە هەستىكى پر لە پەختنەوە بىكەت."

بەراشكائانە دەدويت، يەكىن لە سەركەوتتەكاني ئەندريو كارنگى ئوه بسووه كە بە شىوه يەكى تايىھتى و گشتى سوپاس و بىزازىن و ستايىشى يارىدەرەكانى دەكىرد.

کارنگی دهیویست ستایشی یاریده‌ره کانی بکات، تهنانهت له سه‌ر کیلی
گورستانیشدا، له سه‌ر کیلیه بهردیک نووسیبیووی: "لهم گزره‌دا،
که‌سیک پالکه‌وتوجه، که توانی بووی که‌سانیک له خوی کو بکاته‌وه،
که له خوی زیره‌کتر و باشتربوون."

ستایشکردنی دلسوززانه، یه‌کیک بووه له نهینیه‌کانی سه‌رکه‌وتنی،
چون دی رپوکھیله‌ر له برازنه مامه‌له‌کردنی له‌که‌ل خله‌کدا. بز نمونه،
جاریکیان یه‌کیک له هاوکاره‌کانی تئیدواره‌تس بیدافوره، یه‌کمليون
دولاری له‌ده‌ستدا له کومپانیا، به کردنی هله‌یه‌ک له باشووری
ئه‌مریکادا، چون دی دهکرا و دهیتوانی په‌خنه‌ی لئن بکیرت، به‌لام
ئوه‌ی ده‌زانی که بینفیلر باشترين هولی خویداوه و پرووداوه‌که‌بیش
کوتایی پن هاتووه. له بز ئوه رپریفیله‌ر شتیکی دوزیبیوه بز ئوه‌ی
پینه‌وه ستایشی بکات، پیروزبیابی له بیدافوره کرد، چونکه له توانایدا
هه‌بووه، که له سه‌دا شه‌ستی پاره‌که بپاریزیت که لهو کاره‌دا به‌هم
هینرابوو.

رپوکھیله‌ر گوتی: "شتیکی نایبه، ئیمه هردهم ئه کاره ناکه‌ین."
له‌ناو ورده کاغه‌زه‌کاندا، چیروکینک که ده‌زانم هه‌رگیز پووی نه‌داوه،
به‌لام ئه چیروکه پاستیکه پوون ده‌کاته‌وه، له بز ئوه لیزه‌دا
دووباره‌ی ده‌که‌مه‌وه.

به‌کویری ئه چیروکه هیچه، ئافره‌تیکی جوو‌تیار له کوتایی پوژیکی
پر له کارکردندا، هندیکی کای له بزدهم پیاوه‌کاندا دانا، کاتیک
ئوانیش ئاگری توپه‌بیان گرت و پرسیان ئاخو شیت بووه، که‌چی
ئه‌ویش و‌لامی دانوه: "بوجی، چون من بزانم که ئیوه تیبینی ئوه
ده‌کهن؟ بز ماوه‌ی بیست ساله، من خواردن بز ئیوه ئاماوه ده‌کم و،
له ته‌وای ئوه کاته‌دا ته‌نانهت گوی بیستی یه‌ک تاکه وشه نه‌بووم بز
ئوه‌ی ئوه بزانم که ئیوه کا ناخون."

کاتیک توییزینه‌یه‌ک، له‌سمر نافره‌تانی پا کردوو کرا، پیت وايه ج درکی پن بکریت، که هزکاری سه‌ره‌کی بیت بو ئوهی، ئو نافره‌تانه را بکن؟ هزکاره‌ک بربیتی بwoo، له "که‌می هینزی ستایشکردن و پیزنانین" دلنياشم ئه‌گهر توییزینه‌یه‌کی همان شیوه له‌سمر میزده‌کان بکریت هر ئمان هزکاری ده‌بیت. ئیمه هرگیز ئوه‌نده سوپاس و ستایشی هاو‌سه‌ره‌کانمان ناکه‌ین و پیزنانینمان بؤیان نیه.

ئندامیکی پوله‌که‌ی ئیمه، داوایه‌کی کرد که له‌لاین خیزانه‌که‌یه‌و سه‌رچاوه‌ی گرتبوو، خۆی و پېزیکی دیکه‌ی ئافره‌تان له کلیسا‌که‌یاندا، به‌شداریان له بەرنامه‌یه‌کی بەرەوپیش چوونی خوود کردبwoo. داواي له میزده‌که‌ی کردبwoo، که يارمه‌تى بذات بەوهی که لیستیکی بو ئاماذه بکات و تییدا شەش شت بنووسیت که خۆی بروای پېتى شارمه‌تى دەبن، بو ئوهی خیزانه‌که‌ی باشتى بیت. ئوهی بو قوتابیه‌کان گیڑایه‌و: "سەرسام بۈوم بە داوایه‌کی لەم شیوه‌یه، راشکاوانه بدویم، پەکردنەوە لیستیکی شەش شتى، بو من کاریکى ئاسان بwoo کە حەز دەکەم دەرباره‌ی ئەو بگۇردریم، ئەلا خودایه، ئوهیش دەیتوانیت هەزارن شت لە لیستیکدا جىگە بکاتوھ، بو ئوهی من لە خۇمياندا بگۈرم، بلام ئوهەم نەکرد. پېتىم گوت: "رېكە بده بېرى لى بکەمەوھ و لە بەيانىدا وەلامت دەدەمەوھ." بەيانى دواتر زوو لە خەوەستام، بانگى گولفۇشەکەم کرد و، شەشدانه گولى سوورم بو خیزانه‌کەم ناردن، لەگەل نامە‌یه‌ک، کە تییدا نووسىبىووم: "ناتوانم بېر لە شەش شت بکەمەوھ، کە حەز بکەم تۆ لە خوتىاندا بگۇرپىت، بە شیوه‌یه کە ھەيت من تۆم خوش دەۋىت."

"کاتیک ئو ئیواره‌یه گەيشتمەوھ مالەوھ، پیت وايه کن لە بەرده‌رگاي مال سلاوى لى كردىم؛ ئوه راستە، خیزانه‌کەم بwoo خەریک بwoo، ئەسرىن لە چاوه‌کانى دەبارىن، پیوپىست بە كوتى ناكا، زور دلخوش و

شادمان بیووم، بهوهی که پهخنەم لیئى نەگرتبوو لهوهی کە داواي
کردىبوو."

"لە پۇزىنى يەكشەممە داھاتوودا، لە كەنیسەدا لهدواي ئوهى
پاپۇرتى لهسەر ئەركى خۆى بەرز كردىبوو يەوه، چەندىن ئافرەت كە
لەكەل ئەو توپىزىنەوەيان دەكىد ھاتنه لام و گوتىيان: "ئەمە جوانلىرىن
شت بیووه، كە تاوهكۈو ئىستا بەر گويم كەوتۇوه." ئەمە ئەو كاتابۇو
كە دركم بە هيىزى ستايىشكىدن و پېزانىن كرد."

فلىورىنەز زىكەفظىدا بەرھەمەيتى سەرنجراكىش، كە لە بېرىدووهى چاوى
پېشىكەوپىشەكەي دەكىد، ناوبانگى خۆى بەدەست خىست، بە هوى
توانايەوه "بۇ ئوهى شىكۇ بۇ كچانى ئەمرىكىا دابىنەت،" كات لهدواي
كات ورده مەخلوقى دەبردىن، كە ھىچ كەسىك دوو جار سەيرى
نەدەكىدىن، ئowanەي بىرده سەر تەختى شانقۇ، دىمەنلىكى جوانى و
شاراوه و فرييدان. بەھاي پېزانىن و بىروابەخۇبۇونى دەزانى، واي لە
ئافرەتەن دەكىد، كە هەست بە جوانى بىكەن، لە رېيگەي هيىزى
جوامىتى و تىپامانەوه. كەسىكى كردارى بۇو، موجەي ئافرەتەنلى
كورسى لە سى دۇلارەوه بۇ سەدەوحەفتاۋپىتىج دۇلارە بەرز كردىوه.
ھەروەها كەسىكى جوامىز و نەبەرد بۇو، لە شەوانى فلۇيىسا، نامەي
بۇ ئەستىرەكان دەنارد و، ھەموو كورسىكى كچانى لە نمايشدا بە
گولى جوانى ئەمرىكى گولاؤى دەكىد.

جارىتكىيان، پەنام بىرده بەر پۇزۇوگىرن و، بۇ ماوهى شەش شەو،
شەش پۇزى هيچم نەخوارد. ئەمە يىش شىتىكى سەخت نەبۇو، بەلكو
بىگە لە پۇزى شەشەمدا كەمتر ھەستىم بە بىرسىيەتى دەكىد، وەككۈ
لە پۇزى دووھەم، ھېشىتا دەزانم ھەر وەككۈ توپىش دەزانىت، كەسانىك
پېشان وايە كە تاوان دەكەن ئەگەر لى گەرين خىزانەكانىيان ياخود
كارمەندەكانىيان بۇ ماوهى شەش پۇزى بەبنى خواردىن بىتىنەوه، كەچى
پېيگە دەدەن شەش پۇزى و شەش ھەفتە، ھەندىك جار شەش سال پى

دەگەن بەبى ئەوهى سوپاس و ستابىشىك لە ناخى دلىانەوە پىش كەش بە ئەوان بىكەن، لە كاتىكدا ئەم جۇرە سوپاسكىرىنى خۇراكى كىان و رۆحە.

كاتىك ئەلفرىيد لۇنت يەكىك لە ئەكتەرە مەزنەكانى سەردەمى خۇى، پۇلى گىترا لە يەكسىتتەوەي قىھەندا، گوتى: "پىويسىتم بە هېيج شىتكىن بىيە ئەوهەندەي پىويسىتم بە تىركىرىدىنى رېizi خودى ھەيە."

ئىمە خۇراكى لەش دەدەين بە مندالەكانمان، ھاورييكانمان، كارمەندەكانمان، بەلام چۈن خۇراك و ھىز و وزەي پىزى خوديان پى دەدەين؟ ئىمە گوشت و پەتائىيان پى دەدەين بۇ ئەوهى ھىز و وزەيان بە بەردا بىكەين، بەلام ئەوهەيش فەرامؤش دەكەين بۇ ئەوهى جۇرە و شانىكىيان بە گويدا بېرىپتىن، كە بۇنى سوپاس و ستابىش و پىزانىييان لىتوھ بىت، كە بۇ ماوهى چەندىن سال لە بىرەوھەرياندا دەمەنچىتەوە وەكىو مىوزىكى ئەستىزەكانى بەرەبەيان.

پەتل مارفى، لە يەكىك لە بەرتامەكانى رادىۋىدا، "پاشماوهى چىرفۇكەكە" ئەوهى بەيان كىرىبوو كە چۈن دەستخۇشى و پىزانىيىكى دلسۆزانە ڇيانى كەسىك دەگۇرىت، ئەوهى باس كىرىبوو كە سالانىك لەمەوبەر مامۇستايىك، لە دېتىرىت لە ستابىف مۇریسى، داواي يارمەتى لى كىد، بۇ ئەوهى مشكىنک بىدۇزىنەوە، كە لە پۇلەكەدا بىز بۇوە. دەزانىيت ئەو راستىيە بەرز نرخاند، كە سروست شىتكى بە ستابىف بەخشى بۇو، كە هېيج كەسىكى دېكە لە ژۇورەكەدا پىسى نەبەخىراپبوو سروشت دوو جۇرۇتە گۈيى باشى پېتەخشى بۇو وەكىو قەرەبۇو كىرىنەوەيەك بۇ چاوه كۈرەكانى. بەلام ئەمە بۇ يەكەم جار بۇو، كە ستابىف دەستخۇشى لى بىكىنەت و پىنى بىزانرىت، بەھەبۇنى ئەو دوو گۈى بەھەدارانە.

ئىستا لەدواي تىيەر بۇونى سالانىك، دەلىت، كە ئەم رەفتارەي بەرز نرخاندە دەستپىنەكى نۇنىي ڇيان بۇوە. دەبىنى، لەو كاتە بەدواوە

دیاری بیستی بهرهو پیشنهاده برد و پهنهای پندا و، بهردهوام بسو
هه تاوه کوو بسو به ستیف وانده، یه کیک له گزرانی بینزه همه
ناوازه کانی پوپ و گزرانی نوسه کانی حه فتakan.

هندیک له خوینه ران، هم نیستا که ئەم چەند دیزه یه ده خویننه و
دەلین: "ئای، چ قسە یەکی هیچه! ماستاوکردنها" خۆم ئەم شیوازم
تا قیکردووه ته و، بلام کاریگەری نییه، لەگەل کەسانی زیرە کدا
کاریگەری نابیت."

بە دلنيا يەوه، بە دەگەمن چەکى ماستاوکردن کاریگەری دەبیت،
لەگەل کەسانی زیرە کدا. ئەمە نادلسۆز و ئەمانى و هیچه. لە بەر ئەوه
ھەر دەبیت شکست بخوات و هەروایش دەبیت. پاستییە کە ئەوه یە،
ھەندیک کەس ھەر زور برسین، زور تىنۇون، بۇ ئەوه
دەستخوشیان لى بکریت و پیتىان بزانزىت بە جۈرىك ھەموو شىتىك
قوت دەدەن، ھەر وەکوو پیاوېتى برسى کە گۈزۈگىا و كرم دەخوات.

تەنانەت شازانە ۋىكتورياش، كە توووه تە ژىربارى ماستاوکردنە،
سەرقەن وەزىران بىنچامىن دىرىپايلى دانى بە ئەوهدا ناوه کە
لە بەرانبىر مامەلە کەردىنى لەگەل شازاندا ماستاوى کردوو، بۇ ئەوه
وشە دەقىقە کانى خۆى بەكار بەينىت، گوتۇوېتى: "بلاوى بىكەوە
لە سەر خاولىيەك." بلام دىرىپايلى يەکىن بسوو لە ھەرە زیرەك و
شارەزاكان کە فەرماننەواي ئىمپراتوريەتى بەريتانيانى کردوو،
كەسىكى بلىمەت بسوو، ئەوه بۇ ئەو كارى کردوو بە ئەندازە یەكى
پىتىست كار بۇ من و تۇ ناكلات.

بە شىوه یەكى مەودا دوور ماستاوکردن، زىاتر لە کەردىنى كارى باش
ئازارت دەدات، ماستاوکردن بىرىتىيە لە ساختە کەردن، ھەر وەکوو
ساختە کەردىنى پارە، ئەگەر بىدەي بە كەسىكى دىكە دواجار ھەر
دوچارى كىشە و گرفت دەكەت.

ئى كوايە جياوازى چىيە، لەنیوان ماستاوكىرىن و ستايىشىكىرىن؟ ئەمە سادەيە، يەكىن لە ئەوانە دلسۈزانەيە و ئەوى دىكە دوورۇوييە. يەكىنلىان لە قۇولالىي ناخ سەرچاوه دەگرىت و، ئەوى دىكە يىش لە لىوانەكانەوە ھەلدىقۇلىت. يەكىنلىان ئەمانى نىيە، ئەوى دىكەيان تەواو ئەمانى ھەيە. يەكىنلىان لە گەردووندا بايەخى ھەيە و ئەوى دىكە شىيان بىبايەخ و جىڭە ئارەزايىه.

لەم دوايىانددا، نىوه پەيکەرى قارەمانىنىكى مەكسىكىم بەرچاو كەوت، ژەنەرال ئەلفارق ئەبرىيکون، لە كوشكى چاپولتىپىك لە شارى مەكسىق، لەزىز پەيکەرەكەدا ئەم وشە زېپىنانە ھەلکەندىراپۇون: "لە دوژمنانە مەترسە، كە پەلامارت دەدەن، بەلكو لەو ھاۋپىتىانە بىرسە كە ماستاوت بۆ دەكەن."

نا، ناخىر! من لىرەدا پىتشنيارى ماستاوكىرىن نادەم؟ بەلكو ھەر دوور لەمە من دەربارەي پىتىكەكى نۇنىي ژيانكىرىن دەدوييم، پىتىكە بىدە، دووبارەي بىكەمەوە، من دەربارەي پىتىكەكى نۇنىي ژيانكىرىن دەدوييم.

شاجىرەجى پىنچەم، كۆمەلېك دانايى ھەبۇو، لە چوارچىپۇوهى دىyarەكانى كوشكى بەكىنگەham، يەكىن لە دانايانە گوتى: "فېرم بىكە كە سوپاس و ستايىشىكى هەرزان پىشكەش بىكەم، نەك پىشكەشىم بىكىت." ئا ئەمەيە ماستاوكىرىن خويىندەوە، دەگرىت شياوى دووبارەكەرنەوە بېيت: "ماستاوكىرىن بىرىتىيە لە شىتىك، كە بە كەسى بەرانبەر دەگۈرىتىت، بە شىۋەيەكى ورد و درشت لەوهى كە خۇى بىرى لى دەكتاتەوە."

رالف والدر ئىمېرىسن گوتى: "ئەو زمانە بەكار بېتىنە، كە خۇت حەزى بىن دەكەيت، ناتوانىت ھېچ شىتىك لە دەرەوهى كەسايەتى خۇت بلىيت، جىڭە لەوهى كە لە ھەگبەتدايە."

ئەگەر چەکى دەستى ئىمە ماستاوا كىرىن بىت، ئەوا ھەموو كەسىك دەتوانىت ئەوه بىكىت و، ھەموومان دەتوانىن، لە پەيوەندىيەكانى مرۆغۇا بىبىن بە كەسىكى شارەزا.

كاتىك ئىمە وابەستە جۈرىيەك لە بىركرىنەوە نابىن، دەربارە كىشىيەكى پوون و ئاشكرا، ئەوا ئىمە سەدا نەوە دەپېتىجى كاتمان بە بىركرىنەوە دەربارە خۇمان بەسەر دەبىن. ئىستا خۇ ئەگەر بۇ ماوهىيەك لە بىركرىنەوە، دەربارە خودى خۇمان بۇھىستىن و، بىر لە خالىباشەكانى خەلکى دىكە بەكەينەوە، ئەوا ھېچ ناچارى ئەوه نابىن، كە پەنا بۇ ماستاوا كىرىنىكى ئەوهندە ھەرزان و ھەلە بەرین، بە جۈرىيەك ھەر بەر لەوەي لە دەھمان بىتە دەرەوە دركى پىن دەكىيت.

يەكىن لە ھەرە رەفتارە بەرزە فەرامۇشكراوەكانى ژيانى ئىمە بىرىتىيە لە ستايىشكىرىن و پېزانىن، تارادەيەك ئىمە ستايىشكىرىنى كورپەكەي خۇمان فەراموش دەكەين يان كەھەمان كاتىك، كاتى راپۇرتىكى باشمان بۇ دەھىتنە مالۇو و، ئىمەيش شىكىت دەخۇپىن لەوەي ھانى مندالە كانمان بەدەين كاتىك لە سەرەتادا سەركەوتىن تومار دەكەن. لە ئامادەكىرىنى كىك يان دروستكىرىنى كۈلارەيەك. ھېچ شتىك نابىتە مايەي دلخۇشىبوون و شادبۇونى مندالان ھىنەدى پېدانى رەزامەندى و حەزىك، كە لە ناخەوە رەڭى گرتىتت.

جارى داھاتوو كاتىك چىز لە گوشى رەشەولاخ دەبىنىت، لە خوارىنگەدا، ئەوا پستەيەكى پە لە ستايىش بۇ شىفەكە ئامادە بىكە و، كاتىك فرقىشيارىنى شەكتە رەفتارىكى نا ئاسابىي بەرجەستە دەكتا، تكايە ئاماڙەي بىن بىكە.

ھەموو وانبىتىك، شالىيارىك، وتاربىتىك بىنورى خۇي دەزانىت كاتىك، دىتەگۇ لە بەردهم جەماوەر و، ھېچ تاكە وشەيەكى سوپاس و پېزانىنى ئاپاستە ناڭرىت. ئەوهى بەسەر كەسانى لىزان و شارەزادا جىبىھە جى دەبىت، بەسەر كەنگارانىشدا جىبىھە جى دەبىت لە نوسىنگە،

دوکان، کارگه و خیزان و هاوپیکانماندا. له په یوهندیبه کومه لایه تیه کانماندا هرگیز نابیت ئوه له بیر بکهین، هموو ئوانی له دهورو برمانن، ئوانیش هر مرقفن و بررسی سوپاس و پیزانین. ئوه حزیکی یاسایی خومانه، که پر حمان چیزی لئ ده بینیت.

هموو پژیک سوپاس و ستایشیکی هاوپییانه، له دواى گهشتی پژانهی خوت به جنی بهیله، له بارانبر ئمهدا سه رسام ده بیت، که چون گری بچووکی په یوهندیه هاوپییه تی به رز ده بینتوه، که ده بیت به مورکینکی کولی بؤ سه ردانی داهاتووت.

پامیلا دنه امی نیو فیله رفیلدا، کونیکتیکت، له نیسو به رپرسیاریه تیه کانیدا له ماوهی کارهکهیدا، سه رپرشتیاری ده رگاواننکه که کارکه رینکی زور کهپ و لاواز و هیچ هبوو. کارمه نده کانی دیکه گالتیان پن ده کرد و، نیشانی بدنهن، که چ کاریکی خراپی ههیه. ئمه هر زور خراپ ببوو، له دوکانهدا کاتی پربه هاو به ره مینه رله دهست ده رجوو.

بې بن سه رکه وتن، پام، چەندین بېگای همه چەشنى گرتە بەر بؤ ئوهی هانی ئو كابرایه بادات. جاروبار درکى بەوه ده کرد، که کارهکهی کەمیک باشه. کاریکی ئوتقى كرد بؤ ئوهی ستایشی بکەن لە بەر دەم ئوانی دیکه. هر پژیک ئو كارهی کە دې کرد بەرەو كەشیکی باشتى ده برد، ئوه ندھى پن نەچوو کارهکهی بە شیوه کەن کارامە و چووست و چالاک بەریو ده برد. له ئىستا ئو كاریکی نایاب دەکات و، كەسانی دیکە يش سوپاس و پیزانینی ئاراسته دەکەن، بە سوپاس و پیزانینیکی راستگويانه ئەنجامیکی بە دهست خست، کە تىیدا گالتە کردن و پەخنە گرتەن چۆکى لە بەر دەمدا دادا.

ئازار دانی خەلک نەك هر نایان گورپیت، بەلكو هر نابیت ئازاريان بدریت. گوتیه کى كون هەيە کە من لە ئاویتە کەی خۆم داوه، هەموو پژیک بەرچاوم دەکەویت.

من بیزهدا رهت ده بم، بهلام جاریکیان هر کاریکی باش که له دهستم
دیت بیکم یان نواندنی هر میهره بانیه ک، که ده توامن به پووی هر
مرق فیکدا بیکم، لیم که ری با ئیستا بیکم، لیم که ری با دوای نه خم،
بەمەیش دووباره بهم پیتیدا ری ناکەمهوه.

ئیمیرسن دەلیت: "چاوم به هر پیاویک بکویت له پوویه کووه، له من
باشتەرە و، بەمەیش لییەوه فیز ده بم."

ئىگەر ئەمە له دىدگاى ئیمیرسن بە پاست و دروست بىت، ئەرى
ناگونجىت هەزار ئەوهندەیش بۇ من تو پاست و دروست بىت؟ با
كەمېك لە بېرکردنەوە له دەستكەوت و كارامەيىھەكانى خۆمان،
ويسىتەكانى خۆمان بوھستىن، با ھەول بىدەين خالە باش و
ئەرىشىيەكانى خەلکى دىكە بەيان بکەين و دركىيان پىن بکەين. "له
قوولابى دلتەوە ستايىشى خەلک بکە و، كەسىكى بەخشىنده به له
سوپاس و ستايىكردىنا." خەلکىش ئاكادارى و شەكانت دەكتات و، بەرز
رایان دەگرىت و، له ماوهى ژيانكىرىندا دووباره يان دەكەنەوە، چەند
سالانىك دووباره يان دەكەنەوە، كە هەر تو له بېرىشت نەماون.

"سوپاس و پىزانىنىكى دلسۈزانە و پاستىگىيانە، ئاراستى كەسانى
دەوروپەرت بکە."

تەكىنېكى سىيھم

”ھەر كەسىك بتوانىت ئەمە بکات ھەموو جىهان لەگەل ئەودايدە“
”ئەوهى ناتوانىت ئەمەش بکات بە نەنیا ملى رىڭا دەگرىتەبەر“

زۇر جار لە وەرزى ھاويندا دەچۈوم بۆ پاوه ماسى لە مەين. وەكىو خۇودى خۇم زۇر حەزم لە تۇوفەرنىگى و كرييمە، لەبەر ھەندىك ھۆكاري سەيرىش، دركم بەوه كرد ماسى حەزى بە كرمە، ئىتىك كاتىك خۇم دەچۈوم بۆ پاوه ماسى، گىرنىكىم بەوه نەدەدا، كە خۇم چىم دەۋىت بەلكو بىرم لەوه دەگىدەوه، كە ئاخۇ ماسىيەكان چىيان دەۋىت. تۇوفەرنىگى و كرييم بەسەرى قولابەكەوه نە دەكردىن، بەلكو زىياتر لەمە، كرم و كوللەم شۇپەدەگىرنەوه بۆ ناو ئاوهكە و، دەمگۈت: ”ئايا حەز ناكەيت ئەوهت بە دەست بکەۋىت؟“

كەوايە بۆچى لە پاوكىرىنى مروقە كانىشدا ھەمان تەكىنەك بە كار نەھىئىن؟

ئەمەيش ھەر ئەوهى كە لۇيدى جىزرج سەرۇك وەزىرانى مەزنى بەرىتىيان، لە ماوهى شەپى يەكمى جىهانى كردى، كاتىك كەسىك پرسىيارى لى كرد، چۈن مانەوهى خۇى لە دەسەلاتدا مسۇگەر دەكات، لەدۋاي ئەوهى ئۇ سەرگىرداھە بەنيويىدا رىيان كىرىدووه، ويلىسن، ئىڭلەندى و كليمىنسۇ لەبىر كراون. ئەويش لە وەلامدا گوتى: ئەگەر كەورەيى مانەوه لەو پىنگىيەدا بۆ شىتىك بىگەپىتەوه، ئەوا ئەو شە ئەوهى فىرىرى ئەوه بىووه كە ”ئۇ تامە بەكار بەتىت كە لەگەل نىچىرەكانىدا بىگۈنچىت.“

كەوايە، بۆ دەربارە ئەوه دەدويىن كە خۇمان دەمانەۋىت؟ ئەمە شىتىكى مندالانىيە، شىتىكى پەپوپۇوجە. بە دلىنایا يەوه حەز بە ئەوه دەكەيت كە خۇت دەتەۋىت. ھەر لە راستىدا تامەززۇرى ئەو شتەيت كە

خوت دهت ویت به لام هیچ که سینکی دیکه و هکوو تو نییه، ته اوی
ئیمەيش هر و هکوو تو واپسین، تامەز رۆبی ئەوهین و چىژ لوه
دەپینىن كە خۇمان دەمانەویت.

لە بەر ئەوه تاکە پىگەيەك لە سەر زەویدا، بۇ ئەوهى پىنەوە بچىيە دلى
خەلکەوە ئەوهى، قىسە دەربارەي ئەوه بکەي كە ئەوان دەيانەویت و
نىشانىيان بدهى كە چۈن بە دەستى بخەن.

لە بېرت بىت، كاتىك بەيانى ھول دەدەي بۇ ئەوهى كە سینك شىتىك
بکات، بۇ نموونە ئەگەر ناتەویت مەندالە كانت جىگەر بىكىشىن، ئەوا
ئامۇزگارى مەكە و، دەربارەي ئەوه مەدوى كە خوت دەتەویت به لام
نىشانىيان بده، كە دەكىرت جىگەر كېشان ئەوان لە كردى يارى توپى
سەبەتە ياخود لە يارى پاكرىندا بىتىش بکات.

شىتىكى زور باشە، كە ئەمەت لە بىر بىت جا گرنگ نىيە مامەلە لە گەل
مرۇف بکەي يان لە گەل مەيمۇون بکەي، بۇ نموونە پۇزىنگىيان بالف
والدى ئىمېرىسن و كورپەكەي، ھولىاندا بۇ ئەوهى گۈلکىك بکەنە ناو
تەويلەوە، به لام ئەوانە تەنبا بىريان لە ھەلەيەكى باو دەكردەوە
بەوهى، كە خۇيان چىيان دەویت. ئىمېرىسن پالى دەنا و، كورپەكەي
پايى دەكىشت. كە چى گۈلکەكە ئەوهى دەكىرد، كە خۇي دەيوىست،
تەنبا بىرى لەوە دەكردەوە، كە خۇي چى دەویت، ئىتىر لاقەكانى لە
زەوي جىڭىرگەرن و پەتى كرددەوە، كە لە وەركاكە بەجى بەھلىتىت.

كارەكەرىتكى ئىتلەندى ئە دىمەنەي بىنى، ئەو ئافرەتە نەيدەتوانى
گوتار بنووسىتىت و كەتىپ دابىتىت، كە چى بەلايەنى كەمەوە، لەم بوارەدا
شارەزالى زىياتى لە ئىمېرىسن ھەبۇو، بىرى لەوە كرددەوە كە ئاخۇ
ئەو گۈلکە چى دەویت، بەمەيش ھات پەنجەي خستە دەمى گۈلکەوە
بۇ ئەوهى بىمېزىت، ئىدى بەو شىۋەيە گۈلکەكەي بىر دە ناو تەويلەكەوە.

هر پهفتاریکت نواند بیت، هر له و پژوهی که چاوت به دونیان
هلهیناوه، له رانبه رئوهدا بووه که تو شتیکت ویستووه، ئهی چی
دهربارهی ئه و کاتهی که کۆمه کییه کی باشت پیشکەش به حاجی
سوروور کرد؟ بەلی، تەنانەت کردنی ئەم کارهیش له چوارچیوهی ئەم
یاسایهدا سەروهەدر نانیت. تو ئه و کاره خوبەخشییەت، پیشکەش به
حاجی سوروور کردووه، چونکه تو ویستووته دەستى يارمه تیيان بۇ
دریئز بکەی، ویستووته کاریکى ئاسمانى دوور لە ئەمانى و جوان
بکەی. ”پاستیان پى دەلیم، هەرچییەكتان بۇ يەکىن لەم برا
بچووكانەم کردووه، بۇ مەتان کردووه.“

ئەگەر تو ئه و ھەستەت، زیاتر لە ویستى پاره نېبوايە، ئەوا ھەرگىز
ئه و کۆمه کییەت نەدەكرد. بە دلىيابىيەوە دەكەيت ئه و کارهت کردىت،
چۈن ھەستت بە شەرمەزارىيى کردووه ئەگەر پەتت بکەدايەوە ياخود
لەبر ئەوه بووه، كېيارىك داواى لى کردووى بۇ ئەوهى ئەوه بکەی.
بەلام شتىكى دلىيابىي بوونى ھەيە، تو ئه و کۆمه کییەت کردووه لەبر
ئەوهى شتىکت ویستووه.

مارى، ئەى، لە كىتبە بەناوبانگە كەيدا بەناوى ”كارىگەری خستەسەر
پەفتارى مرۆف“ دەلیت: ”ھەموو پەفتارىك لە قوولايى حەزى ئىمەوە
سەرچاوه دەگەيت، باشتىرىن ئامۇرگارىش بۇ ئه و كەسانى كەھولى
قەناعەتپىكىردن دەدەن جا لە كار، مال، خويىندىكە و سىاسەتدا بىت
ئەوا يەكەم جار، لە ناخى كەسى بەرانبەردا ئازەزۇو و ویستىك
دروست بکە، ئه و كەسى كە دەتوانىت ئەمە بکا، ئەوا تەوابى جىهان
لەكەل ئەودا بى دەكتات، خۇ ئەوهى كە ناتوانىت لەكەل ئەمەدا بى
بکات ئەوا بە تەنابىي ملى پىگا دەگەيتىپەر.

ئەندرو كارنىكى گەنجىكى نەدارى سکوتلەندى، دەستى بە كاركىردن
كىر، بۇ ماوهى نيو كاۋىمۇر و دواجار ۲۶۵ ملىون دۆلارى لە دەست
چۈو. هەر لە سەرەتتاي ژيانىيەوە فير بىبوو كە تاكە پىگەيد بۇ

ئوهی پئييهوه بچيه ناو دلى خەلکەوه ئوهى، لە لە ديدگايى كەسى بەرانبەرەوه بدوپىت، كە چى دەۋىت. تەنبا بۇ ماوهى چوار سال پۇيىشى قوتاپخانە لە كاتىكدا فيئر بۇو كە چۈن مامەلە لەكەل خەلکدا بىكەت.

بۇ ئوهى كورت و پۇونى بىكەمەوه: براڭنى زۇر نىكەران و نەخۇش بۇو، بەدەم دوو كورپەكىيەوه، ئەوانە لە يەل بۇون، زۇر سەرقالى كاروبارەكانى خۇيان بۇون، ئىتىر لەپىريان كرد، كە نامە بۇ مالوھ بىنېرىنەوه و، هىچ گىنگىيان بە نامەكانى دايىكىان نەدەدا.

كارنگى گەھۆى لەسەر سەد دۇلار كرد بەوهى، كە دەتوانىت وەلام بەدەست بخات لەرىنگەي پۇستەوه ھەر بەبىن ئوهى داواشى بىكەت. بەمەيش نامەيەكى بۇ ئامۇزاكانى نۇوسى و، تىيىدا ئاماژەي بەوه كردىبوو، كە وا بەنیازە سەر و پىنج دۇلاريان بۇ بىنېرىت. لەپىرى چۈپبۇو كە پارەكە بخاتە ناوى.

ھېنەدەي پېتەچوو، لە پىنگەي پۇستەكەوه، وەلامى نامەكە گەپايەوه و، تىيىدا نۇوسراپىوو: "مامە ئەندىريپ گييان، سوپاست دەكەين بۇ ناردىنى ئەو نامە جوانەيە، خۇت دەتوانى كۆتايى بە رىستەكە بېتىت.

نمۇونەيەكى دىكە لە بەرانبەر قايلكىرنى خەلکدا، لە سەستان ئۇقاشىكى كلىپەلاند، ئۇھايپۇو سەرچاوه دەگرىت، بەشداربۇويەك لە خۇولەكەي ئىتمەدا بەشدارى كردىوو. سەستان ئۇوارەيەكىيان لە كار گەپايەوه، بۇ ئوهى مندالە بچۈلەنەكەي بىدقۇزىتەوه، بەناوى تىيم، كە لە ژۇورى دانىشتىدا ھاوارى دەكىد. كە دەبۇوايە بېجىت بۇ باخچەي ساوايان و ئوپىش شىن و پۇرپۇر دەكىد و دەيكوت ناچم.

كاردانەوهى ئاسايى سەستان ئوه بۇو، كە مندالەكەي لە ژۇورەكەي دەربىكەت و، پىنى بلىت كە وا باشتە بېپىار بىدات بۇ ئوهى بېۋات، هىچ بىزاردەيەكى لە بەردىستىدا نىيە. بەلام ئەم شەو، دەيزانى كە لە راستىدا

ئەمە يارمەتىدەر نابىت، كە تىم بچىت بۇ باخچەسى ساوايان لە كەشىنلىكى ئۇھايى دەرروونىدا، سىستان دانىشت و بىرى كردووھ، ئەگەر من لە جىنگى تىم بۇومايم، بىزچى دەبۇرايە دلخۇش بىم بە چۈونم بۇ باخچەسى ساوايان؟ خۆرى و خىزانەكە تەواوى ئەو شتە باشانىيان بىدەست خىست، كە تىم حەزى پى دەكىدىن، وەككۈ بۇيە، گوتى گۇرانى و پەيداكردىنى ھاوبى، پاشان ئەمانەيان خىستتە بوارى جىبىھە جىنگىرىدە وە.

"ھەموومان بەيەكە وە لەسەر مىزى چىشىتخانەكە دەستمان بە وېنەكىشان كرد - خىزانەكەم لىل، كۈپەكەم بىوب و خۇشىم، ھەموومان كاتىتكى خۇشمان بەسەر دەبرد. ئەوەندەي نەبرد كە تىم بەذىيە وە لە گۇشەيەكە وە سەيرى دەكىرىدىن، بۇ جارى داھاتوو لە بىريان دەپاپايدە و بۇ ئەوهى بەشدارىيمان لەگەل بىكەت.

"ئاي، نەخىز! تو سەرەتا دەبىت بچى بۇ باخچەسى ساوايان، بۇ ئەوهى فىرىي وېنەكىشان بىت." بەجۇش و خۇشىكە وە تەواوى ھەولى خۆمدا و، لە دىدگاى ئەو شتانە وە قىسم بۇي دەكىد كە دەيتوانى لىيم تى بىكەت، پىيم گوت كە دەتوانىت تەواوى ئەو خۇشىيانە لە باخچەسى ساوايان بەدەست بەھىنېت.

بەيانى داھاتوو، پىيم وابۇو، من يەكەم كەس بۇوم كە خەبەرم ببوييە وە، ئىتىر پەيىشتم خوارەو و، بىنیم وا تىم لە ژۇورى نۇوستن، لەسەر كورسى پرخەى خەوى دىت. پرسىم، "چى دەكەي لىزە؟"

- چاواھەر ئەكەم، بۇ ئەوهى بچىم بۇ باخچەسى ساوايان و، نامەۋىت دوابكەوم.

ئەو جۇش و خۇشە كەرمە خىزانەكە ئىتىم، لە ناخى تىمدا رەنگى دابۇوييە وە، ھەستىنلىكى پېر لە پەرۇشى، كە ھىچ كەنۋەكۈيەك ياخود ترسىنگ نېدەتوانى لە ناخى ئۇدا بەم شىنۋە دەرسىتى بىكەت

بەیانی دەگریت بەتەویت کەسیک قايل بکەی، بۇ ئەوهى شتىنگت بۇ
بکات، بەر لەوهى قىسە بکەی، بۇھستە و لە خۆت بېرسە: "چۈن
دەتوانم والەو كەسە بکەم، كە ويستى كىدىنى ئەو كارەي ھەبىت؟"

ئەم پرسىيارە وامانلى دەكەت كە بۇھستىن لەوهى كە بە شىتوھىيەكى
لاسار خۇمان بە دۇخىكدا بکەين بە جۇرە قىسە كەردىنگ كە خالى بىت
لە حەز و ويستەكانى خۇمان.

ماوهىك راھاتبۇوم كە ئوتىلىك بە كرى بگرم لە شارى نىيو يۈركىدا،
لە هەر وەرزىكدا بۇ ماوهى بىست شەو، ھۆلىكى سەرنجىرىشىم
بەكى دەگرت، بۇ ئەوهى وانەكانى خۆمى تىدا بلىمەوه.

لەسەرەتاي وەرزىكدا، هەر كتوپر ئاگادار كرامەوه، كە دەبىت سى
ئەوهندەي پىشتر كرى بىدەم، ئەم ھوالەم لەدواى ئەوهى بلىتكان
پاكتىشاپۇون و، دابەشكراپۇون و، پىكلام لەھەمۇو لايمەكەوە كرابۇو
پىگەيشت.

بە شىتوھىيەكى سروشتى من نەم دەويىست ئەو كرى زىفادەيە بىدەم،
بەلام ج سوورىك لەمەدا بسوونى ھەيە ئەگەر بچەمە لای خاون
ھۆتىلەكە و، باسى ئەو حەز و ويستە خۆمى بۇ بکەم؟ ئەو تەنبا
چىزى لەو دەبىنېت كە خۆى دەيويىست، لەبەر ئەوهە لەدواى دوو پۇز
پۇيىش بۇ ئەوهى بەرىيەبەرەكە بىيىنم.

گوتىم: "كە نامەكەتم خوتىدەوە كەمېك سەرسام بۇوم، وەلى بە هيچ
شىتوھىيەك لۆمەي تو ناكەم، ئەگەر من لە جىڭەي تو بۇومايم، ئەوا
خۆم نامەيەكى لەو شىتوھىم دەنۇوسى، ئەركى تو وەكىو
بەرىيەبەرەي ھۆتىل ئەوهىي، ئەوهندەي دەگریت سوود بۇ ھۆتىلەكە
بەدەست بىخەيت. خۇ ئەگەر ئەوه نەكەيت، ئەوا لەو كارە لادەدرىتىت و،
دەردەگریت. ئىستايش، با لەسەر پارچە كاغەزىك، لايمەن ئەرىتىنى و

نەرتىنېكەن بنووسىن كە پۇوبەرپۇيان دەبىنەوە، ئەگەر تو لەسەر
بەرزىرىدەن وەي نىخى ھۆتىلەكە پىداگىرى بىكەيت.

پارچە كاغەزىكەم هىتنا و، لە ناوهندەوە كىرمە بە دوو بەشەوە، لەلايەك
نووسىم لايمە باشەكان و، لەلايەكەي دىكەش نووسىم لايمە
خراپەكان.

لەزىز لايەنە باشەكاندا ئەم وشانە خوارەوەم نووسىن: "ھۆلى
ئاھەنگىران بېبى بەرانبەر،" پاشان بەردەوام بۇوم بۇ ئەۋەي بلېم
ئەمە شىتىكى باشە چونكە دەتوانىت ئەو ھۆلە بەكىرى بەدەي بۇ
سەماكىرىن و كۆپۈكۆبۈنەوە. ئەۋەيىش لايەنگى باشى گۈرەيە، بۇ
جۆرە كاروبىارانىك، كە پارەي زۇر زىياتىر دەدەن لەۋەي كە لە
وانەگۈوتىنەوە دەستت دەكەويت. ئەگەر من ئەو ھۆلە، بۇ ماوەي
بىسىت شەو لەو وەرزەدا بىرم ئەوا تو قازانچىكى ئەوتۇ گۈرەت بەر
ناكەويت.

"ئىستا، بە لەلايەنە نەرتىنى و خراپەكانى و ردېبىنەوە، يەكەميان،
لەجىباتى ئەۋەي ئەو كىرىيە بەرز بىكەيەوە ئەوا كەمى دەكەيەوە،
لەپاستىدا تو ئەو داھاتە هەر دەبپىت، چونكە من ناتوانى ئەو بېرە
پارەيە بەدەم، كە تو دەتەويت و، ناچار دەبم وانەكانم لە شوينىكى دىكە
بلېمەوە.

"لېرەدا، لايەنگى دىكەي خراپ بۇونى ھەيە، لەم وانانەدا كەسانى
رۇشىبىر و تىڭەيشتۇو بەشدار دەبن و ئاشانى ھۆتىلەكەي تو دەبن.
ئەمەيىش لايەنگى بەسۇود و باشە بۇ تو، مەگەر وا نىيە؟ لە پاستىدا،
ئەگەر پىتىچ دۇلار خەرج بىكەيت، بۇ رېكلاامكىرىن لە پۇزىنامەكاندا، ئەوا
ئەۋەندەي من ناتوانى خەلک بەھىشىيە ناو ھۆتىلەك، ئەمەيىش بايەخىكى
زۇرى ھەيە بۇ ھۆتىلەك، مەگەر وا نىيە؟"

هر و هکوو گوتم، ئو دوو خاله نهرينيانم له سەر پارچە كاغزىك
نووسىن و ئاپاستەي بېرىۋە بەرەكم كرد، گوتم: "خوازيارم بە ورده
و درشتى لە هەردوو خاله باش و خراپەكان ورد بىيەو، كەوالە
بەردهمى تۇدان و، پاشان دواپىيارى خۇتم پى بىكەينە."

بۇ پۇزى دواتر، نامەيمەكم پى گېشت، كە تىيدا نووسراپوو، كەنەكە
تەنبا سەدا پەنجاي بېرىزىتەوە لە جىاتى ئوهى لە سەدا سى سەد
زىياد بىكەت.

دەبىنى، ئەم نىرخ كە مېبوونەوەيەم، بە دەست خىست ھەر تەنبا، بە بىن
ئوهى يەك و شە دەربارەي ويسىتى خۆم بلىم. ھەر دەم قىسىم
دەربارەي ئوه دەكىرد، كە ئاخۇ خەلکى دىكە ويسىت و حەزىيان چىيە
و چۈن دەتوانىن بە دەستى بەھىنە.

با وا دابىنلىن، كە منىش كارىكى مرقىيە و سروشىتىم بىكىدايە، وا دابىن
كە منىش خۆم تورە بىكىدايە و گوتباام "مەبەستت لەوە چىيە، ئەگەر
ئو كەنەكە بېرىزىتە سەدا سى سەد بېرىز بىكەيەوە، لە كاتىكىدا دەزانى
كە بلىتەكان راكيشراون و پىكلامكراوه؟ سەدا سى سەدا! شىنلىكى ھېچ
و بىغانىيە! جىنگەي پىتكەنلىنە، من ئو بېرە پارەيە نادەم!"

ئى ئو كاتە چى دەووي دەدا؟ دەمەقالى سەرى ھەلددەدا، خۇشت
دەزانى كە مشتومر بە چ دەردىك كوتايى دىت. تەنامەت ئەگەر ئەدەدا لە
قايلىكىدايە كە ھەلەيە، ئووا ھەستى خۆبەزلزانى پىتكەي پى نەدەدا لە
بپىارەكەي پەشىمان بىتەوە و دەستبەردارى بىت.

لىرىھدا باشتىرين ئامۇزگارى لە ھونەرلى پەيوەندىيە مەرۆيە كاندا
بەرجەستە كراوه، مەتىرى فۇرۇد دەلىت: "ئەگەر نەتىنەيەك بۇونى ھەبىت
بۇ سەرگەوتىن، لەوەدايە كە بىتوانى لە دىدگاى كەسى بەرانبەر و
خۇشتەوە شەكان بىيىت."

ئەمە زۇرباشه، دەمەویت دۇوبارەی بکەمەوە: "ئەگەر نېتىنېك بۇنى
ھەبىت بۇ سەركەوتىن، لەۋەدایە كە بتوانى لە دىدگايى كەسى بەرانجەر
و خۆشتەوە شتەكان بىيىت."

ئەمەر زۇر سادەيە، زۇر پۇونە، بە جۇرك ھەمۇو كەسىنگ دەتوانىت
تەنبا بە يەك نىكا لەو پاستىيە تىيگات لە كاتىكدا سەدا نەودى خەلک،
لەسەر پۇوى ئەم زەويىدە، لە سەددەدا نەودى كاتەكاندا لەبىرى
دەكەن و فەرامۇشى دەكەن.

نمۇونەيەك وەرگرین، سەيرى ئەو نامانە، بکە كە لە سېبەينى بەيانىيدا
دەپزىنەر سەر مىزەكەت، دەكىيت درك بەوه بکەيت، كە زۇرىنگ لەو
نامانە ھەست و بىنەمايەكى گىرنگ لە دەست دەدەن. ئەمەيان لە
بەرچاو بگەرە، نامەكە سەرۇكى بەشى پادىق ئاراستە ئازانسىكى
كىرىدۇوە، كە نۇسىنگەكەى لە ھەمۇو كىشۇرەكەدا ھەيە. ئەم نامەيە
ئاراستە ئەواوى بەپتۇبەرەكانى ويسىتگە كانى پادىق كراوه، لەناو
خۆى ولاتدا "من لەنىو كەوانەكەدا تىپۋانىنى خۆمم لەسەر ھەر
بىرگەيەكى نامەكە نۇسىيۇوە."

بەپىز جىن بلانك، بلانكلىل، ئىندىيانا

بەپىز بلانكى ئازىز:

"كۆمپانىاي حەز دەكەت پىنگەي خۆى لە رابەرايەتىكىدىنى پىكلامى
پادىقىي بەدەست بەتىنەتەوە."

(كى بايىخ بە حەز و ويسىتى كۆمپانىاكەي تۆ دەدات؟ من نىكەرانى
كىشەكانى خۆمم، بانك خانووەكەم دەخانە پەھنەوە، دوينىش بازارى
بۆرسە دابەزانىنى بە خۆزىيەوە بىيىنى. شەمەندەفەرەكەي ھەشت و
چارەكى بەيانىشىم لە دەست چوو، شەوى پابردووپىش بانكىشىتى ئەو
سەمايەش نەكرام، كە خىزانى جىنس ئامادەيان كىرىبوو و، لە لاوە

دكتوريش پيم دهليت که فشارى خويتنم به رزه و ده ماره کانم هلاوساون. ئى چى دىكە دىته بۇون؟ ئام بەرە بەيانىيە، بە ھەستىكى پېر لە نىكەراننىيەوە هاتمە نوسىنگە، ئىمە يەكەم كردووه و، دەبىتىم ئەو بەفيز و لە خۇبایى، لە نىو يۈرۈكدا داواي ئەوە دەكەت، كە خواتى و ويستى كۆمپانيا چىيە. بەھبەھا ئەگەر ئەو كابرايە تەنبا درك بکات، كە ئاخۇ نامەكەي ج كاريگەرييەك دروست دەكەت، ئەوا وا زى لە كارى پېكلامىرىدىن دەھينا و، دەبۇو بە شوانى مەپان).

"حساباتى ئىتمە، ھەر دەم پارىزەری تۈرى پادىز بۇوه، باجىشمان داوه و، سال بە سالىش ئازانسىكەمان لە بەرە پېشچۈوندايە."

(تو كەسيكى گورە و دەولەمەندى و لە ترۆپكە دايىت، وا نىيە؟ ئى چى دىكە؟ بەلاموھ گرنگ نىيە ئەگەر تو ھېندهى ژەنەرال مۇتۇر، و ئەپېكتىرىك و دەستەي گشتى سوپاى ئەمرىكى گورە بىت، تەنانەت ئەگەر ڈىرى بولبوليشت ھېبىت، خۇت درك دەكەيت، كە چەندىنگى چىز لە گورەبى خۆم دەبىتىم، نەك ئەۋەرى كە تو چەندە گورەيت. تەواوى قىسەكانىت دەربارە سەركەوتتە مەزنەكەت واملى دەكەت ھەست بە بچووكى و بىتايەخى خۆم بکەم.)

"ئىتمە حەز دەكەين، كە حسابەكانمان لە كوتايى دىپ، ھەرە گرنگەكانى زانىيارىيەكانى ئىستىكە كەدا دابىتىن."

(تو حەز دەكەيت! تو دەتەويت. ھەى گاوجى نەفام، من ھېچ گرنگى بە ئەۋە نادەم، كە تو چىت دەتەويت و حەزت لە چىبە ياخود سەرۆكى

نه تو و هیه کگرتو و هکان چی ده ویت و حمزی له چیه. رینگم پی بده، با پینت بلیم من ئوهدم ده ویت که تو یه ک تاکه و شهت له نامه هیچ و پوروچه کە تدا بیان نه کردو وه.)

”ئایا ده تو انت ناوی کومپانیا کمان بیخیه ناو زانیاری هفتانه‌ی ویستگه، هر وردە کاریه کیش بلاو بیتتەو، له بەرژه و ندی نازانسە کە دا ده بیت.“

(”لیستیکی دلخواز“ حەوسەلت هەیه! به جۆریک دەربارەی کومپانیا کەت ده دویت، کە وام لى دەکات هەست بەبى بايەخى و ناگىنگى خۆم بکەم، كەچى دواىى داوم لى دەكەی بىتخەم ناو لیستیکی دلخواز وە، تەنانەت لە میانه‌تى داوا کردىشىت و شەی ”تكایه“ بەكار ناهىتتىت.)

”بۇ ياد خستە وەيش، له کوتايى نامە کە دا، ئەوا دواکارە کانى ئىۋەمان بىن دەبە خشىت و، ئەمەيش يارمە تىدەر ده بیت.“

(ئەی كەمەزە! نامە يەكى هیچ و پوروچم بۇ دەنیرىت، بىترخ هېندهى كەلا هەلۈر يو وەکان لە پايىزدا، له سەرىشە وە داوم لى دەكەيت، له كاتىكدا من نىگە رانى كىشە کانى خۆم هەر لە پەھن و بەرزبۇونە وەى پەستانى خويتىم، ئە وجا بىتم و دابىنىشىم بۇ ئەوهى نامە يەك پىز بکەم وە دەربارە گورەيى كومپانیا کەت، داواي ئەمەيش دەكەيت، هەر بە خىرايى ئەو كارەت بۇ بکەم، مەبەستت لەم چىيە ”بە خىرايى؟“ مەگەر نازانىت، منىش ئەوهنەى تو سەرقالىم يان بەلا يەنى كەم وە حەز دەكەم وَا بىر بکەم وە كە سەرقالىم. كاتىك ئىتمە دەربارە ئەم بابەتە دەدويتىن، كى ئەو فەرمانە شاھانه‌ی پىتدا ويت، كە

فَرْمَانْ بِهْسَرْ مَنْدَا بَكْيَتْ؟ تُؤْيِشْ دَهْبَيْتْ "رَوْرْ سَوْوَدِيْكِيْ دُوْلَاهِنَهِيْ دَهْبَيْتْ." وَأَخْرِيْكِهْ هَرْ لَهْ دِيدَكَاهِيْ مَنْوَهْ شَتَهْ كَانْ دَهْبَيْتْ، بَلَامْ تَوْ زَقْرْ نَابَوْنَ وَنَهْزَانِيتْ دَهْرَبَارِهِيْ ثَمَهِ، كَهْ چَوْنَ دَهْكَريْتْ بَوْ مَنْ سَوْوَدِيْ هَهْبَيْتْ.)

لَهْكَلْ بَيْزَمَادَا.

جَلْنَ دَيلِيْكِيْ بَهْپَيْوهْ بَهْر
وَيَسْتَكْهِيْ رَادِيْقِ.

"تَيَيِّبِنِيْ: گُوتَارِيكِ لَهْ گُوْثَارِيْ بَلَانْكَفْيلِدا هَهِيْ، كَهْ دَهْكَريْتْ چَيْزَ بَهْ تَوْ بَهْ خَشِيشَتْ، دَهْكَريْتْ بَتَهْوَيْتْ لَهْ وَيَسْتَكْهِيْ تَدا پَهْ خَشِيشَ بَكْيَتْ."

(الْكَوْتَايِيدَا، تَوْ تَيَيِّبِنِيْكَتْ بَوْ مَنْ بَهْرَجَهْسَتْهَ كَرْدَوَوَهْ، كَهْ تَيَيِّبِدا ئَامَازَهَتْ بَهْ شَتِيكَ كَرْدَوَوَهْ كَهْ يَارَمَهْ تَيَيِّدَهَرَمْ دَهْبَيْتْ بَوْ چَارَهَسَهْ رَكْرَدَنِيْ كَيْشَهَكَانِمْ. بَوْجِيْ نَامَهَكَاتْ بَهْمِ شَيْوهِيْهِ دَهْسَتْ پَيْنِ نَهْكَرْدَوَوَهْ بَلَامْ چَيْ سَوْوَدِيْكِ لَهْمَهَا هَهِيْ؟ هَرْ پَياوِيْكِ تَاوَانِبَارْ بَيْتْ بَهْ كَرْدَنِيْ شَتِيكِيْ لَهْمِ شَيْوهِيْهِ لَهْوَهِيْ كَهْ بَوْ مَنْتْ نَارَدَوَوَهْ شَتِيكِيْ هَهْلَهِيْ تَيَيِّدَاهِ، تَوْ پَيْوِيْسَتْ بَهْ نَامَهَيِكِ نَيِّيِهِ كَهْ تَيَيِّدا بَاسَ لَهْ دَواكَارَهَكَانِ وَ دَهْسَتَكِهْ وَتَهَكَانِ ئِيمَهَ بَكَاتْ، بَلَكُو ئَهْوَهِيْ تَوْ پَيْوِيْسَتْ پَتِيهَتِيْ بَرِيَتِيِّهِ لَهْ يَهِكِ پَهْرَدَاخَ لَهْ دَهْرَمَانِيْ ئَايَوْدِينْ بَوْ بَرِيَتِهِ دَهْرَهَقَيِّيَهَكَتْ.)

ئِيسَتا، ئَهْكَهَرْ مَرْقَفْ ژِيانِيْ خَوْيِيْ بَوْ بَوارِيْ بَيْكَلامَكَرَدنْ تَهْرَخَانْ كَرْدَبَيْتْ وَ، كَهْسِيَيِكِيْ شَارَهَزا بَيْتْ، لَهْوَهِيْ كَهْ كَارِيَكَرِيْ بَخَاتَهَسَهْ خَهْلَكِ، بَوْ ئَهْوَهِيْ شَتِيْ لَى بَكَرَنْ، ئَهْكَهَرْ نَامَهَيِكِيْ لَهْ شَيْوهِيْهِ بَنَوَوْسَنْ، ئَهِيْ دَهْبَيْتْ چَيْ لَهْ قَهْسَابْ وَ نَانَهَوا وَ ئَامِيزَسَانْ، چَاوَهَهَرِيْ بَكَهِيْنِ؟

نامه‌یه کی دیکه بسوونی هه، که سره‌په رشتیاری کومپانیایه کی گوره‌ی بازابکردن بتو نئیدوارد قنیدمیلینی نووسیویه‌تی که یه‌کیکه له قوتایبیه کانی په‌یمانگاکه، چ کاریگه‌ریه کی خسته سهر ئه و که‌سه‌یه که ئه و نامه‌یه ئاراسته کرابوو؟ بیخوینه و پاشان پیت ده‌لیم.

له‌ی. کومپانیای منداله کانی زیریگا،

شهقامي فرقونت ۲۸

بروکلین، نئن، واي. ۱۱۲۰۱

بو بېریز: نئیدوار قنیدمیلن

بېریزان:

”زوربه‌ری پروسے کانی بارکردن، له کومپانیاکه ماندا دووچاری کوسپ و ته‌گهه بسوون، چونکه پیزه‌یه کی زوری کله‌لوپه‌له کانمان، له دواى نیوه‌پرۇدا بتو ده‌تىرن، ئەمە يش کاریگه‌ری له سه‌ر جه‌نجالى ده‌بىت و، ئىتمە ده‌بىت کاری زیاتر بکەين، ئەمە يش ده‌بىتە هزى دواکه وتنى باره‌لگرە کان و، هر له هەندىك حالە‌تدا ده‌بىتە هزى دواکه وتنى گواستنەوە. له ۱۰۱ تىرىپىنى دووھم، له کومپانیای ئىتۇ، له کاتژمۇز ۴:۲۰ نئیدواره‌دا بارىکمان پىن گېشت كە له ۵۱۰ پارچە پىنک هاتبوو.

خوشحال ده‌بىن به هاوكارىتان، بو زالبۇون بەسەر هەر پووداوىيىكى نەخوازراودا، له بەرانبەر دواکه وتنى كله‌لوپه‌کاندا. ئايادەكىت داواتان لى بکەين، بارىكى گەورە‌يى هاوشىۋە ئه و پۇزەمان بتو بىتىرن، كارىگه‌ریه کەشى ئەوه ده‌بىت، كە باره‌لگرە كە زووتىر بگانه ئىزىدە يان له بەرە بەيانىيدا بەشىكمان له و باره بە دەست بگات.

ئۇ سوودەي، كە تۇ دەستت دەكەۋىت لە بەرانبەر پېكەوتىنیكى لەم شىيەيدا، ئۇوا بارەكان بە خىرايى خالى دەكرين و، كارەكاندان بە خىرايى جىيەجى دەبن.“

دلسۈزتان

جەمى. بىن. سوپت

لەدواي خويىندەوهى ئام نامەيە، بەرىز قۇيرصىلىن بەرىنەبەرى بەشى فرۇشتىن، لە كومپانىايى كورەكانى ئەي. زىرىگا، نامەيەكى بۇ ناردىم كە ئام توانجاھى لە خۇ گرتبو:

”ئام نامەيە ئەنجامىكى پىچەوانەي مەبەستەكەي خۇي پىكىا، هەر لە سەرەتاوه باسى ئۇ كۆسپ و تەگەرانە دەكەت، كە دىتنەپىسى كومپانىاكە، ئى ئىتمە حەز بە ئۇوه ناكەين، بە گشتى بدوپىن، داواي يارمەتى لە ئىتمە دەكەت، هەر بى ئۇوهى بىر لەو بکاتەوه، ئاخۇ ئۇو يارمەتىيە بۇ ئىتمە گونجاوه يان نا. لە كوتايىدا لە دوابىرگىدا، راستىيەكە بەيانكراوه ئەگەر گيانى ھاوكارى پىشەكەش بکەين، ئەوا بارەكانمان زوو خالى دەبن و، بە خىرايى كارەكانمان جىيەجى دەبن. بە شىيەكى دىكە، لە دوايىنەكانى نامەكەدا باسى ئۇوه دەكەت، كە لە دىدگايى ئىتمەوه كرنكە، بە گشتى دەبىتە هوئى نانوهى ھەستىكى دووژمنكاران، وەككۇ لە بەرپاكردىنى گيانىكى پە لە ھاوكارى.

با بروانىن، كە ئىتمە ناتوانىن دووبارە ئۇو نامەيە بنووسىنەوه و بەرەو پىشەوهى بېبەين، با ھىچ كاتىك بە ھەدەر نەدەين لە قىسە كىرىن دەربارە كىشەكانى خۇمان. هەر وەككۇ ھەتىرى فۇرۇ ئامۇزىگارى دەكەت: ئەگەر نەتىنەيەك بۇونى ھەبىت بۇ سەرگەوتىن، لە وەدایە كە بتوانىت لە دىدگايى كەسى بەرانبەر و خۇيىشتەوه شتەكان بېبىنیت.“

شیوازیک بۇ داپشتنهوهی نامەکە بۇونى ھەمە، دەگریت باشترين پىنگا
نەبىت، بەلام خۇ بەرەو پېش چۈونىكە ھەر دەبىت؟

بەریز ئىدوارد ئىندرەللىن

كومپانىيى كورەكانى زىرىيغا

شەقامى فۇرت ۲۸، بېۋكلەن ئىن واي ۱۱۲۰۱

بەریز ئىندرەللىن كيان

كومپانىايەكەي بەریزتان، لەماوهى چواردە سالى پاپردوودا يەكىن
بۇوه، لە ھەرە كېيارە باشەكانى ئىتمە. بە شىئوھەكى سروشىتى، زور
سوپاسى پشتىگىرى ئىتوھ دەكەين و، بەپەرۇشىن بۇ ئەوهى
خزمەتگوزارىيەكى خىرا و باش و كارامەтан پى بىدەين، كە شىياوى
ئىتوھ بىت. لەگەل ئەوهىشدا، جىڭكەي داخە، كە دەلىتىن ناتوانىن ئەو
خزمەتگوزارىيەنان پېشىكەش بىكەين، چونكە بارەلگەكانى ئىتوھ لە
كوتايى دواى نىوھەرۇدا بارەكانىيان بە ئىتمە دەگەيەن، ھەر وەكۈلە
ئى تىرىنى يەكەمدا پووى دا. بىچى؟ لەبەر ئەوهى چەندىن
كېيارى دىكە، ھەر وەكۈل ئىتوھ درەنگ شىتەكانىيان دەگەيەن. بە
شىئوھەكى ئاسايى، ئەمەيش دەبىتە ھۆى جەنجالى و قەرەبالىغى.
ئەمەيش بە ماناي ئەوه دىت، كە داگرتۇن و باركىرىدى بارەلگەكانىدان
درەنگ دەكەويت.

ئەمە شىتىكى خراپە، بەلام دەيشكىرىت خۇمانى لى بەدۇور بىرىن،
ئەگەر ئىتوھ بىتowan لە بەيانىيدا بارەكانىدان بىنېرن، ئەگەر دەگریت،
بەمەيش لوريەكانىدان دەتوانى بە ئاسانى جوولە بىكەن و ئىتمەيش بایخ
بە باركىرىدىان دەدەين و، كېيكەرەكانى ئىتمەيش ئىتواران زۇو
دەپۇنەوه و لە خوانى ئىتوارەدا چىئە لە مەعكەپۇنى دەبىن، كە ئىتوھ
دروستى دەكەن.

گرنگ نیبه چ کاتنیک، باره کانتان ده گهن، خوشحال ده بین ئوهندھی
بکریت به خیزای و به میزی خۆمانوھ هاوکاریتان بکەین.

ئیوه سەرقالن، تکایه خوتان ئازیت مەدەن بۇ ئوهى وەلامى ئەم
نامەیە بدهەنۋە.

دلسوزتان

جەی. بىن. سوپت

باربارا ئەندىرىسىن، كە لە بانكىكدا كارى دەكىرد لە نيو يۈرک، حەزى
دەكىرد بۇ فيۇنىكس و ئەرىزۇنا جوولە بکات لەبر تەندروستى
كۆپەكەي. ئەو بىنەمايانەي بەكار دەھىتا، كە لە پەيمانگەكى ئىنمەدا فىز
بىبو، ئەم نامەيە خوارەوهى بۇ دوازە باڭ نۇوسى لە فيۇنىكس:
بەپىزەكەم:

”ئازموونى دە سالەي كاركىردىن لە بانكدا، دەكىرت جىنگەي بايەخ بىت
بۇ بەرە پېشچۈونىكى خىزايى بانكەكەي تو.

لەچەندىن بوارى جياوازدا لە بانكدا لەگەل ھاپپىشەكانم، لە كۆمپانىيائى
ترىست لە نيو يۈرک و، پىكىردىن وەكۈو بەپىوه بەرى لق لە ئىستادا، لە
ھەممو پۇويەكانى بانكدا توانا و شارەزايىم ھەيە ھەر لە پۇوى
پەيۋەندىيەكان و، قەرز و، كارتى مەتمانە و كارى ئىدارى.

لە مانگى ئازاردا لە فيۇنىكس جىنگىر دەبىم، دلىن iam كە دەتوانم ھاوبەشى
بىكم، لە سوود و بەرھوپىش چۈونى ئیوه. لە ھەفتەي سىتەمى نىسان
لە فيۇنىكس دەبىم و ئەو دەرفەتەيش بەرز دەتىخىتىم، كە چۈن دەتوانم
نىشانى ئیوهى بىدم، كە بانكەكتان بە ئاواتى ئامانچەكانى دەگات.“

دلسوزتان

باربارا ئىليل، ئەندىرىسىن

ئاپا پىت وايە خاتۇو ئەندىرىسىن هىچ وەلامىكى پىكەيشتۇوه؟ يازدە لە دوازدە بانك باڭگەيشتىان كىرىبۇو بۇ ئەوهى چاپىكەوتلى لەگەل بىكەن، ئەويش ئەو بىزاردەيدى لە بەرددەست دابۇو ئاخۇ پېشىنیازى كام بانكە قبول بىكەن، ئاخۇو ئەندىرىسىن باسى ئەوهى نەكىرىبۇو كە ئەو چى دەۋىت، بەلكو لە نامەكەدا نۇوسىيىبوو كە چۈن دەتوانىت يارمەتىيان بىدات و سەرنجى لەسەر خواست و ويسىتەكانى ئەوان بۇو نەك ھى خۆى.

لە ئەمۇزدا ھەزاران فروشىيارى دەستكىپ، بەسەر شۇستەكاندا دىن و دەپقۇن شەكەتن، بىورەن و كەس نىيە پارەيان پى بىدات. ئەمە بۇچى؟ ئەوانە بەرددەوام بىر لەوه دەكەنەوه، كە خۆيان دەيانەويت، درك بە ئەوه ناكەن، كە نە من و نە تۇ نامانەويت هىچ شىتىك بىكەن، خۇ ئەگەر بىشمانەويت، ئەوا دەچىن و دەيکەن. بەلام ھەردووک لە ئىتمە بايەخ بە چارەسەركىرىنى كىشەكانمان دەدەن. ئەگەر فروشىyar بتوانىت كالاكانى يان كەلوپەلەكانى نىشانمان بىدات ئەوا ئەمە يارمەتىدەر دەبىت بۇ چارەسەر كىرىدىنى كىشەكانمان، پۇيىست بە ئەوه ناكات كالاكانمان پى بفرۇشىن بەلكو ئىتمە خۇمان دەيانكەن. كېيارەكانىش دەيانەويت وا ھەست بىكەن كە خۆيان شت دەكەن، نەك وا ھەست بىكەن، كە شىتىان پى دەفرۇشرىت.

لەگەل ئەوهىشدا، زۇرىيەك لە فروشىyarان لە ژيانىادا شت دەفرۇشىن، ھەر بەين ئەوهى لە دىدگايى كېيارەكەوە لە شتەكە بنواپن. بۇ نموونە بۇ ماوهى چەندىن سال لە فورپىست ھىلىز دەزىيام، كە كۆمەلگەيەكى بچووک بۇو، لە ناوەندى نىيو يۈرۈكى مەزندا. رۇزىكىيان بە پەلە بەرەو ويسىتە دەرپۇشىتەم، بەرىنکەوت چاوم بە كابرايەك كەوت كە چاند سالىيەك لە ناوە كارى كېرىن و فروشىتى زەوى دەكەن، زۇر باش لە فورپىست ھىلىز شارەزا بۇو، لە بەر ئەوه بە پەلە لىيم پرسى، كە ئاخۇ

خانووهکم له کونکریت یان له دار یاخود له خشت دروست کراوه. له وهلامدا پینی گوتم، که نازامن، بهلام له دواییدا شتیکی پی گوتم که خوشم دهمزانی - دهتوانی له پیگهی پهیوهندیکردن به کۆمهلهی کاردن فورپیست هیلزهوه، بزانیت.

بۇ بەیانی داھاتوو، لەو کابرايە نامەیەكم بە دەست گەیشت، ئایا ئەو زانیاریيە تىیدا بەرجەستە كردىبوو، ئەوه بۇو کە خۆم دەمویست؟ ئەو کابرايە دەيتوانى تەنبا لە ماوهى يەك خولەكدا وەلامەكە بە دەست بخات، تەنبا لە پیگەی پهیوهندیکردنەوە. بهلام واي نەكىد، دووبىارە پىنى گوتمهو، كە دەتوانم لە پیگەي تەلەفۇنکردنەوە، ئەو زانیاریيە بە دەست بھىننم، لە دواییدا داواى لى كىرىم كە لەكەل بىمەي خۆمدا بى بکەم.

ئەو کابرايە، خۆى حەزى لەوه نېبۇو يارمەتى من بىدات، تەنبا حەزى دەكىد و چىڭى لەوه دەبىنى كە يارمەتى ئەو بىدات.

جەمی، مۇوارد لوكاسى بىرمىنگام، ئەلاباما، ئەھمان بۇ بەیان دەكتا كە چۈن دوو فرۇشىيار لە ھەمان كۆمپانياندا لەكەل ھەمان دۇخدا بىتىيان كەرددووه، دەلىت:

"چەندىن سال لەمەوبەر، بە پیوهبەرى تىيمىكى بچۈركۈ بۇوم، لە كۆمپانيا يەكدا، بىنكەي سەرەكى لە نزىك ئىتمە بۇو، نۇوسىنگەي كۆمپانيا يەكى بىمە كەردى بۇو. بريكارەكانيان بەسەر ناوچە كاندا دابەش بىعون، كۆمپانيا كە ئىتمەيش، دوو بريكارى ھەبۇو، كە ئەوانىش كارىل و جەلون بۇون.

بەيانىيەكىان، كارىل سەردانى نۇوسىنگە كە ئىتمەي كىرد و، بە شىتەيەكى ئاسايى ئامازەي بەوه كىرد، كە كۆمپانيا كە ئەو رووى بەلاي سىياسەتى ژيانىكى بىمەي تازەدا كەرددووه بۇ بە پیوهبەرەكان و،

پیشیان وايه، که ئىمە لە داھاتوودا چىز لەو دەبىنин و حەزمان پىنى دېت و، ئەويش دېتەوە لامان و كاتىك زانىارى نوبىي دەستكەوت.

”لە هەمان پۇردا، جىز ئىمە لە سەر شۇستە بىنى كاتىك لە وچانىكى قاوهخواردىنەوەدا دەگەپايىنەوە، ھاوارى كرد: ‘ھىلى لەرک، بۇھستە، ھەوالىكى خوش و باشم بۇ ھاوريكانت ھەيە،’ ھەر بە پاکىردىن ھات و بەو پەرى خۇشحالىيەوە پىنى گوتىن، دەربارەي سياسەتى بەپىوه بەرىكى بىمەي ژيان، كە ئەو پۇرە كۆمپانىاكەي ناساندبووى. ئەمە يىشيان هەمان سياسەتبۇو كە كارىل بە پىكەوت باسى كردىبوو، دەيوست زانىارىيمان دەربارى ھېيت، چەند پاستىيەكى گرنگى بە ئىمەدا، دەربارەي ئەوە و كۆتايى قىسە كانى بە ئەمە هيتن، ئەو سياسەتە ھەر زۆر نوبىي، دەمەۋىت كەسىك بەيانى لە نوسيىنگەدا سەرۋەدەر بىتىت و پۇونى بكتەوە. ئىستا، لەم كاتەدا، با ئەو بېيارانە ئىمزا بکەين و، بەو بۇنىيەوە زانىارى زىاترى دەبىت بۇ ئەوەي بە دەميانەوە كار بكتات. ئەو جوش خۇشەي ئەو بە جۇرىك لە ناخى ئىمەدا گۈي گرت بۇ ئەوەي پەرۋىشى ئەو سياسەتە بىن، وەلىن ھىشتا زانىارى ورد و درشتىمان دەربارەي نابۇو، كاتىك كاتيان بۇ ئىمە رەخساند، ئەوانىش زانىارىي سەرەتايى جىزىيان پشتراست كردهو، نەك ھەر سياسەتىكى بە ھەر كامىنک لە ئىمە فرۇشت، بەلكو بىگە بىمەكەي دوو ئەوەندە كرد.

كارىل دەيتوانى ئەو جۇرە فرۇشتىنانەي ھەبوايە، بەلام ئەو ھېچ رەنج و ماندووبۇونىكى نەكىشا، بۇ ئەوەي ئەوھى ھەست و حەز لە دلى ئىمەدا بەھىنەتە جوش بۇ ئەو پلانە.”

جيھان پەرە لە كەسانىك، كە قومار دەكەن و، بەدواي خۇياندا ويلن. لەبەر ئەوە ساتىك كە تاكە كەسىك بى فيزانە ھەول دەدات خزمەتى ئەوانى دىكە بكتات ئەوا سوودىكى بى شۇومارى ھەيە. كەوتۇوھە ناو پىشىركەتىيەكى بچىكلانەوە.

گیانه، زور کاس به دوای به خته و هریدا ویلن، تامه زرقن بگن بهم
دؤخه و تیندا هناسه یه کی بز له ئاسووده بی هلبکیشن. ئازیزه کم،
خو به خته و هری سیتو نیبه، سیتو بگریت و، توییش له سیبهره که بیدا به
هستیکه و بیخویت. به خته و هری، لە سەر لیواری تەپۆلکە یه ک
مەنزلگە دانه ناوه، تو پیندا هەلگە پیت و پنی بگەیت.

ئۇرىن دى. يەنگى پارىزەر و، يەكىن لە راپەرە مەزنە کانى بازىرگانى
ئەمېكا، جارىكىان گوتى: "ئەو كەسانە كە دەتوانن خۇيان بخەنە
جىڭە ئەللىكى دىكە، ئەوانە كە تىدەگەن لە كار و وىستە كانى بىر و
ھزرى خۇيان، ئەوا ھەرگىز نىكەران نابن، ئاخۇ داھاتو شتىكى لە
ھەگبەدا بۇ ھەلگەرتوون."

ئەگەر لە مىانە ئەنچەنە وەرى ئەم كەتىبەدا، تەنبا تاكە شتىك بەدەست
دەخە، مەيلەتكە ھەر دەم لە دىدگاى خەلکە و بىر بىكەيە و، بە
تىپروانىنى ئەوان لە شتەكان بنواپى، ئەگەر تەنبا ئەم شتە لەم كەتىبەدا
فېر بىت، ئەوا دەكىریت بە ئاسانى بسەلمىزدرىت، كە تو دەبىت بە
كەسىتكى سەركەوتو لە پىشەكە ئەنچەنە.

سەيرىكىردن و تىپروانىن، لە دىدگاى كەسى بەرانبەر و، ھەبوونى
تامەزرقىي بۇ شتىك ئەو نىبىه وەككۈش شتىك شىتەل بگریت، كە
كەسىك شتىكت بۇ بکات، تەنبا لە بەرژەنەندى و سوودى تۇدا بىت،
يان پە پىچەوانە و ياخود بۇ ئەو مائىي ئازارىك بىت. ھەر دوو لا
دەبىت لەو كەتكۈزۈيدە شتىك بەدەست بخەن، لەو نامانە، كە بۇ
بەرپىز ئۇتىرىمىلىن نىزىدران، ھەر دوو لا ھەر يەك لە نامەنېر و نامە وەرگى،
خواستى خۇيان لەو پىشىيارە كە بەرجىستە كراپۇو بەدەست خست.

ھەر دوو لا ھەم خاتۇو ئەندىرىسىن و بانك، شتىكى بەسۋوو دىان بە
دەست خست، بەوهى كە ئەو بانكە كارمەندىكى بز بەھاي
دەستكە وتۇو و، خاتۇونىش كارىنکى گونجاوى دەست كەوتۇو.

هروهه‌ها له نمودنی جلونی فرقشیاری بیمه، بز به پیز لورکاس،
هه‌ردوو لا سوودمند بوون له و مامه‌له‌یدا.

نمودنیه‌کی دیکه، که هه‌موو که‌سینک هه‌چیه‌کی بوویت به دهستی
دهخات له ژیتر چه‌تری ئه بنه‌ماهیدا ئه‌وه‌هه که، مايكل ئى. ویدنی
و قبويک، پزدی ئایلاند، که فورشیاره له کزمپانیای شیل نویلدا. مايك
دیویست بیت به فورشیاریکی ژماره يه‌ک له ناوچه‌که‌یدا، به‌لام
خزمه‌تگوزاريکی ويستگه‌یه‌ک، دهستی له کار کیشایه‌وه و، پیره
پیاویک به‌پیوه‌هی ده‌برد که نده‌توانرا هان بدریت بز ئه‌وه‌هی
ويستگه‌که پاک بکاته‌وه. له حاله‌تیکی ئاوا داماودا، بپی فروشتنه‌کان
به شیوه‌یه‌کی زور پوویان له کامی ده‌کرد.

کاکی به‌پیوه‌هه‌ر گوئی بز هیچ کامیک که قسه‌کانی مايك نه‌ده‌گرت،
له‌پیتاو به‌رزکردن‌هه‌وهی ئاستی ويستگه‌که. له‌داوی چه‌ندین ناموزگاری
و کردنی قسه له دله‌وه، هیچ کامیکیان کاریگه‌ری نه‌بوو، ثیتر مايك
بریاریدا، بز ئه‌وه‌هی به‌پیوه‌هه‌ر بانگهیشت بکات بز ئه‌وه‌هی سه‌ردانی
نویترین ويستگه‌کی شیل بکات له ناوچه‌که‌دا.

به‌پیوه‌هه‌ر به شوینی دامه‌زراوه‌هی نوى زور کایگه‌ر بوو، کاتیک
جاری دواتر مايك بانگهیشتی کرده‌وه، ويستگه‌که‌ی پاک و خاوین
بوو، بپیکی زوری ئاشیا فرقشرا بوو. هر ئه‌مه‌یش بوو وای له مايك
کردبwoo، که بیت به فورشیاریکی ژماره يه‌ک له ناوچه‌که‌دا.

ته‌واوی قسه‌کانی و، گفتگوکانی يارمه‌تیده‌ر نه‌بوون، به‌لام به هینانه
جوشی حه‌زی ويستن له به‌پیوه‌هه‌ردا، به نیشاندای ويستگه‌یه‌کی
هاؤچه‌رخ، مايك ئامانجه‌که‌ی پیکا، به‌مه‌یش هه‌ردوو لا هه‌م مايك،
هه‌م به‌پیوه‌هه‌ر سوودیان به‌ركه‌وت.

زور که‌س کولیز ته‌واو ده‌کات و، فيتر ده‌بن چون ۋېرجل بخوینن‌هه و،
شاره‌زايی له نهیتنيه‌کانی جياكاری و ته‌واوکاریي به‌دهست ده‌خن،

هر بەبى ئەوهى بىزانن، كە چۈن مىشىك و ھزريان كار دەكتات و فرمانى چىيە. بۇ نمۇونە جارىكىيان خولكىتىم كردىوھ لە "كارىگەرى قىسىرىنى" بۇ لاۋانى دەرچووئى كۆلىتىز، كە دەچوون بۇ كاركىرىنى لە كۆمپانىا، بەر لە پىشەگەرى فيتنەكەرەوەدا. يەكىن كە بەشداربۇوهكان دەيوست ئەوانى دىيکە قايىل بىكتات بۇ ئەوهى يارى باسکە بکەن لە كاتى دەست بەتالىدا، ئەمە يىش ئەوه بۇو كە ئەو گوتى: "دەمەويىت بىنە دەرەوھ و يارى باسکە بکەن، من خۇم حەز دەكەم، يارى باسکە بکەم، بەلام ئەو چەند جارەى كۆتايى كە چۈرم بۇ وەرسە، ژمارەيەكى خەلكى ئەو تۆ لەوى نەبۇو بۇ ئەوهى يارى بکەين. ئەو شەوه تەننیا دوو سى كەس بۇون بۇ ئەوهى تۆپكە ھەلبىدەن، مىشى بۇكىتىم بەرچاوم كەوت. ھيوادارم، سېبەى شەو ھەمووتان بىن، حەز دەكەن يارى سېبەتە بکەين".

ئايا دەربارەى هېچ شىتىك قىسىرى كرد، كە تۆ بەتەويىت؟ ناتەويىت بچىت بۇ جۈرە وەرزشىك، كە كەسى دىيکە بۇي ناجىتىت، وايە؟ تۆ بەلاتەوه گىنگ نىيە، كە ئاخۇ ئەو چى دەويىت؟ وەلى، ناتەويىت بۇكىتىك بەرچاوت بکەويىت؟

ئايا هېچ شىتىكى پى نىشانىدait، كە دەتوانىت لە پىنگەى وەرزشەوە بەدەستىيان بەينىت؟ بە دلىيابىيەوە، زىياتر چوست و چالاك دەبىت، ئارەززۇوى خواردنت زىياتر دەبىت، مىشكىت ساف و ئاسايى دەبىتەوە، كېف و خۆشى دەبىنەت و يارى دەكەيت.

ئامۇڭكارىيەكانى پروفېسسور ئۇرغۇرستىرىت، دووبارە بکەينەوه كە دەلىت: "سەرەتا، لە ناخى كەسى بەرانىبەردا ئارەززۇويەكى حەز و ويسىت بخولقىنە، ئەوهى كە دەتوانىت ئەمە بىكتات ئەوا تەواي جىهان لەگەل ئەوه، خۇ ئەوهى كە ناتوانىت ئەمە بىكتات ئەوا تەننیا ھەر خۇي ملى پىنگا دەگرىتىت بەر".

یه کنیک له قوتاییه کانی په یمانگاکه، نیگه رانی کوره بچکوله کهی بوو، مندالله که کیشی دابه زی بوو و خواردنیشی به شیوه یه کی گونجاو نه ده خوارد. به مهیش سه رزه نشتیان ده کرد و لومه یان ده کرد، "دایکت دهیه ویت تو ئامه و ئوه بخویت،" "بابه دهیه ویت گوره بیت بو ئوهی بیت به پیاوینکی گوره."

ئایا ئوه مندالله هیچ گرنگی به و تکایه و په جایه دا؟ هر به همان شیوه یه، ئوهی که تو هیچ با یه خیک به و گهار دیله خوانانه نادهی که له که نار ده ریا بونیان ههیه.

هیچ پیاوینک به شوین پئی ئه سپه و، ناتوانیت پیش بینی ئوه بکات که مندالیکی ته من سئ سالان له گه ل تیروانینه کانی باوکی بی بکات، له کاتینکا ته منی سئ ساله، ئه مهیش له کاتینکدایه، که باوکه که چاوه پری ئوهی کردووو، ئه که چ شتیکی هیچ و بیمانایه! له کوتاییدا در کی به مه کردوو و به خوی گوت: "ئوه مندالله چی ده ویت؟" چون ده تو انم شتیک بکه، که هم ویست خوم بیکم و همیش ئوه ویستی له سر کردنی هه بیت؟"

شتیکی ئاسان بوو بزو باوکه که، هر که دهستی کرد به بیرکردن ووه دهرباره یه ئوه، کوره که کی پاسکیلیکی هه بسوو، که حه زی به سوار بیوونی ده کرد له سه رشوت کانی برد هم ماله که له بروکلین. چهند مالیک له سه ری ماله که کی خویان کوریکی ئیزعاج و گهوره تر له و ده زیا که کوره بچکولانه که که له سه ر پاسکیله که ده هینایه خواره ووه و خوی سواری ده بیوو.

به شیوه یه کی ئاسایی، کوره بچووکه که به ده هم گریان و نالله وه ده گه رایه وه لای دایکی و، ئوهیش ده بیوایه هاتبایه ده ره وه و ئوه مندالله هارو هاجهی له سه ر پاسکیله که دابه زاندبا و، دووباره کوره بچووکه که سواری پاسکیله که کردبایه وه، نزیکه کی هه مه پریزیک ئه مه دووباره ده بیویه وه.

ئو کوره بچووکه چى دهويست؟ ئەم پرسىياره پيوىستى بە شىئىلرلۇك مۇلۇز، نابۇو بۇ ئوهى وەلامى بداناتوه، ھەستى شانا زىبە خۆكىدن، تورەمىي و حەز و ويستى، واى لى كىرىبۇو بۇ ئوهى ھەست بە گرنگى بكتا سەواوى ھەست و سۈزۈدارىيە بە هيىزەكانى— واى لى دەكىد بۇ ئوهى تۈلە بكتاتوه، بۇ ئوهى لە دەمى ئو هاروها جە بىدات.

كاتىك باوکى بۇى پۇون كردەوە كە، دەتوانىت پۇزىيەك خۆى لەو مندالە هاروها جە بىدات، ئەگەر ئەو شتانە بخوات كە دايىكى پېنى دەلىت كاتىك باوکى پەيمانى ئەمە پىدا— ئىتىر ھەموو كىشە خۇراكىيە كان بۇون بە بلقى سەرئاۋ. ئىدى مندالەكە دەستى كەدەن بە خواردىنى سېپتەناغ و، تەرەساز و ماسى دەرييا، ھەر شىتىك كە پيوىست بكتا بىخوات لەپىتىاو ئوهى پۇوبەرۇوی ئو كوره هاروها جە بىتتەوە كە سووكا يەتى بىن دەكتا و لىنى دەدات.

لەدواي تىماركىدىنى ئەم كىشىيە، دايىك و باوکە رووبەرۇوی دانىتكى دىكە بۇوننەوە: مندالەكە خويىكى خراپى ھەبۇو، شەوانە مىزى بە خۆيدا دەكىد.

مندالەكە لەگەل داپىرەي دەخھوت، لە بەيانىيادا، كاتىك داپىرى لەخەوە ھەلدەستا و جىنگەكەي بە تەپى دەبىنى و دەيگۈت: "سەير بىكە، جۇنلى بىزانە دىسان چىت كردوو، وەككە شەۋى پاibrدوو جىنگەكەت تەپ كردوو." "جىنلىش وەلامى دەدایەوە: "نەخىن، من وام نەكردوو، تۇ وات كردوو."

سەرزمەشتىكىرىن و زللەلىيىدان، ماناي ئوهىيان دەگەياند، كە دايىك و باوکەكە نەيان دەويىست مندالەكەيان ئوه بكتا، ھىچ كام لەم پەفتارانە وايان نەدەكىد، مندالەكە مىز بە خۆيدا نەكتا، بەمەيش دايىك

و باوکه که پرسیان: "چی بکین بتوهی ئو منداله ئی ئیمه له
شواندا میز به خویدا نه کات؟"

ویسته کانی منداله که چی بون؟ یەکمیان، دهیویست وەکوو باوکی
بیجامه له بر بکات نوهکوو، وەکوو داپیره‌ی جلی شەوانی نافره‌تان
له بر بکات. جا له بر ئو، داپیری بەم شیوه رەفتاره‌ی کرد، بتوهی
بیزار دەبۇو، ئیتر بە خۇشحالىيە و پېشنىازى کرد، بتوهی
بیجامه‌ی بتو بکریت و ئو رەفتاره دووباره نه کاتاوه. دووه‌میان،
منداله که دهیویست جىنگەی خودى خۆی ھەبىت، داپیرەشى لەمەياندا
پشتىگىرى كرد.

دایکى دەستى منداله‌کەی گرت و بىرى بتو دوكانه‌کانى بىرۇكلىن،
چاوىنکى له كچە فروشىاره‌کە داگرت و پىنى گوت: "ئو كەلە پىاوه
بچووکە، خۆی دەھەۋىت بازارىكىرن بکات."

ئىدى كچە فروشىاره‌کەش واى له منداله‌کە كرد، ھەست بە گىنگى
بکات بە گوتى: "كاكە، دەتەۋىت چىت نىشان بىدم؟"

منداله‌کە بە شانازىيە وەستا و گوتى: "دەھەۋىت جىنگەی نووستن
بتو خۇم بىرەم."

كاتىك ئوهیان نىشاندا، كە دایكى دەھەۋىت بقۇي بکریت، دایكى
چاوىنکى له كچە‌کە داگرت و منداله‌کە قايىل كرد بتو ئوهی بىكىرىت.
بتو پۇزى دواتر، جىنگە‌کە گەيشت، هەر ئو شەوه كاتىك باوکه‌کە
كەپايە وە مالە وە، منداله بچووکە بە ھاوار كردىنە وە راي كرد
بەردەرگاكە: "باوکە! باوکە! وەرە نەزمى سەرە وە ئو جىنگە يە بىيىنە
كە كېرىۋومە!"

باوکە سەيرى جىنگە‌کە دەكىردى، كويىرايەلى قىسە‌کانى چارلىز
شکواب بىان كردىبو كە دەلىت: "گەرم و گور لە پەسىندرىندا و، دەست
بلاو لە ستايىشىرىندا."

باوکی مندالله‌که گوتی: "خۆ لەسەر ئەم جىڭەيەش مىز بەخۇتقا ناكە،
وا نىيە؟"

"نا، نەخىن، نا! ئە و كاره ناكەم." ئىدى مندالله‌کەي پەيمانەكەي خۆى
برده سەر، چونكە كەپامەتى رېنگەي نەدەدا بۇ ئەوهى سەرپىنجى
پەيمانەكەي بىكەت، ئەوه جىنگەي ئە و بۇو، خۆى بە تەنبا كەرىبۈسى.
ئىستا ھاوشىۋەي باوکى بىجامەي لەبەر دەكىرد، دەيوسۇت وەكۈو
پىاو رەفتار بىنۇنىت و، ھەرواشى كىرد.

باوکىكى دىكە كەي. تى، دەچمان، ئەندازىيارى تەلەفۇن، قوتابىيەك لە
پەيمانگەيەكى خۆمدا، نەيدەتوانى وا لە مندالله سىسالانەكەي بىكەت، بۇ
ئەوهى نانى بەيانى بخوات، ئىدى سەرزەنلىكتىرىنى ئاسايى و،
قسەكىردن و شىوازەكان ھەموو يان ھىچيان لى شىن نەبوبوبو. لەبەر
ئەوه دايىكە و باوکەكە لە خۇيان پرسى: "چۈن دەتوانىن وا لە
كېچەمان بىكەين نانى بەيانىييان بخوات؟"

ئەو كچە بېكۈلانە، دەيوسۇت لاسای دايىكى بىكەت و، ھەست بە
گەورەي بىكەت و وا ھەست بىكەت، كە كەسىكى پىنگەيشتۇويه، بۇيە
بەيانىيەكىيان كېچەكەيان لەسەر كورسىيەك دانادۇ، لىتى كەران بۇ
ئەوهى خواردىنى بەيانى دروست بىكەت. ھەر لە و ساتەدا، كە باوکەكە
پۈيىشتە چىشتىخانەكە، كىژەكى چاوى لە خواردىنەكە بېرىبىو و گوتى:
"ئۇو، باوکە سەير بکە، وا من ئەم بەيانىيە نان ئاماڭە دەكەم."

بەبى هېيج قسە و گوفتارىتكە، كېچەكە نانى بەيانى خوارد، لەبەر ئەوهى
چىزى لى دەبىنى و حەزى لى بۇو. ھەستى گرنگى بەدەست خىستبۇو،
تەنانەت لە خواردىنى نانى بەيانى بە دەربېرىنى خود لىتى تىنگەيشتىبۇو.

ولىيەم وينتەر، جارييکىيان ئاماڭەي بەمه كىرد؛ "دەربېرىنى خود،
ھەستىكى پىنۋىستى زالە لە سرۇشتى مەرقىدا." ئەى كەوايە، بۇچى ئەم
پاستىيە لە جىبهانى كاركىردىدا پەپەرە نەكەين؟ كاتىك بېرۇكەيەكى

ناوازه‌مان ههیه، لهجیاتی ئوهی واله خەلکى دیکە بکەین، كە وا بیر بکەن‌وھ کە ئەو بېرۇكە يەھی ئىتمەيە، بۆچى وايان لىن نەكەين خواردن دروست بکەن و خويان چاولە بېرۇكە كە بېرىن و لىتى وردېبىن، وھ؟ پاشان ئەو بېرۇكە يەھر بەھى خويان ھەۋماز دەكەن، ھەزىيان لىتى دەبىت و، دەكىرىت ھەنەندىكىش لەو نانە بخۇن.

له بېرت بىت: "ھەول بىدە لە ناخى كەسى بەرانبەردا حەز و ئارەزوویەكى ويستان بخولقىنى، ئوهى كە دەتوانىت بىكات ھەمۇ جىهان لەگەلەتى، خۇ ئوهى كە ناتوانىت بىكات ھەر خۇى بە تەنبا ملى رېنگا دەگرىتەبەر."

"لە ناخى كەسى بەرانبەردا، حەز و ئارەزوویەكى ويستان بخولقىنە."

تەكىنiki چوارم

ئەمە بکە و، لە ھەموو لايەكەمە پېشوازىت لى دەكىرىت

بۇچى ئەم كىيىبە دەخويىنىيەوە، بۇ ئەويە فيرى ئەوە بىت، كە چۈن
ھاوبىئى پەيدا بکەيت؟ باشە بۇچى لە تەكىنiki كەورەترين براوەي
پەيداكردىنى ھاوبىدما وردىنىيەنەوە، كە لە جىياندا ناسراوە؟ ئەو كابرايە
كىيە؟ دەكىرىت بەيانى چاوت پىنى بکەويت، كە بەسەر شەقامەكەدا بى
دەكات، كاتىنەك لىتى نزىك دەبىيەوە، ئەويش دەست دەكات بە جولاندىنى
لەكى. ئەگەر بوهىستى و بە نەرمى دەستى لى بەدەيت، ئەوا ئەويش لە
پېستى خۆى دىتتە دەرەوە و نىشانت دەدات، كە چەندىنەك تۆى خۇش
دەويت. تۆش دەزانى، كە لە دىبىي پېشتەوەي ئەو خۇشەويسىتىيەدا،
ھېچ پالنەر و ھاندانىڭ خۆى حەشارانەداوە: نايەويت ھېچ مال و
مولىكىت پى بىرۇشىتىت، ناشىھەويت ھاوسەرگىرىت لەكەل بکات.

ئايا ھەرگىز بىرت كەردىوو تەوە، كە سەگ تاكە ئازەلىكە، ھېچ كارىنەك
ناكات لەپىتاو ژيانكردىنیدا؟ مريشك دەبىت ھيلكە بکات، مانگا دەبىت
شىرمان باداتى، بولبول دەبىت بخويىتىت، بەلام سەگ ھېچ شتىك بە تۆ
نابەخشىت، تەنبا خۇشەويسىتى نەبىت.

كاتىنەك تەمەنم پېتىج سالان بۇو، باوكم تۈوتىكە يەكى بە پەنجا سەنت بۇ
كىرىم، ئەو تۈوتىكە يە ببويە سەرچاۋىھى ھەموو خۇشى و شادىيەكانى
سەردەمىي مندالىم. ھەموو دواى نىيەرپۇيەك، دەوروپەرەي كاتىزمىز
چوارونىيۇ، لەناو حەوشەكەدا پال دەكەوتتو و، چاوه جوانەكانى لە
پىگاكلە دەبپىن. ھەر كە گۈي بىستى دەنكى من دەببۇ وەكۈو گوللە
دەردەپەرەي و دەهاتە سەر تەپۈلکەكە بۇ ئەوەي بەو پەپى خۇشى و
شادى سلاوم لى بکات.

بۇ ماوهى پېنج سال، تىپى هاوبىتى بەردهوام بۇو، پاشان لە شەۋىنگى پې لە ترازىدىيادا -كە هەرگىز لە بىرم ناجىت- تەنبا دە پى لە من دوور بۇو بە ھەورە بروسکە كۆچى دوايى كرد. ئىدى مەركى تىپى كارەساتىنگى سەرددەمى مەندالى من بۇو.

تىپى تۇ هەرگىز ھېچ كېتىنگى دەرروونناسى ناخوينىيەوە، ھەر پېيىست بە خويندەوەي نەبۇو، تۇ بە ھۆزى بۇونى غەریزەيەكى سروشتى كە تىتتا ھەبۇو، دەتوانى لە ماوهى دوو مانگدا هاوبىنگىلىك پەيدا بىكىت، بە بۇونت بە كەسىنگى تامەزرۇ لە ھەگبەي كەسانى دىكەدا، لەوەي كە لە ميانەي دوو سالدا، ھەولى پەيداكردىنە هاوبى بىدەيت، بەوەي كە ھەول بىدەيت ئەوان تامەزرۇ خۆت بىكىت. لىنى كەرى با ئۇوه دووبارە بىكەمەوە، دەتوانىت لە ماوهى دوو مانگدا هاوبىنگىلىك پەيدا بىكى بە بۇونت بە كەسىنگى تامەزرۇ لە ھەگبەي كەسانى دىكەدا، لەوەي كە لە ميانەي دوو سالدا ھەولى پەيداكردىنە هاوبى بىدەيت، بەوەي كە ھەول بىدەيت ئەوان تامەزرۇ خۆت بىكىت. لە گەل ئۇوه يىشدا، من و تۈيىش كەسانىنگى دەناسىن، كە لە ژىانىدا ھەلە دەكەن بەوەي كە ھەول دەدەن دلى بە رابىرەكانىان كەمەندىش بىكەن، بۇ ئۇوه تامەزرۇ خۆيان بىكەن و بايەخيان پى بەدەن.

بە دلىيابىيەوە، ئەمە ھېچ كارىگەرەيەكى نايىت، خەلک گرنگى و بايەخ بە تۇ نادات و تامەزرۇ تۇ نىيە، ئەوانە حەزىش بە من ناكەن، بەلكو ئەوانە حەز بە خۆيان دەكەن و گرنگى و بايەخ بە خۆيان دەدەن، لە بەرەبەيانى و نىوهەرقىدا و لە ئىۋەرائىشدا.

كۆمپانىيابىيەكى تەلەفۇنى نىيو يۈزۈك، لېكۈلەنەوەيەكى ورد و درشتى ئەنjamادا، بۇ ئۇوه بىزانزىت ئاخىق، كام و شەيە لە كاتى كەنگەرەندا زۇر دووبارە دەبىتتەوە. دەتوانىت پېتشىبىنى چ وشەيەك بىكەي: ئۇ وشەيە بىرىتىيە، لە جىنناوى "من" لە ٥٠٠ پەيوەندىي تەلەفۇنىيىدا ٣٩٠ جار بەكار ھاتووە.

کاتیک سهیری، کومه‌لیک وینه‌ی فوتografی خوت دده‌یت، ئوا یەکم
جار سهیری کام وینه‌یه دەکەیت؟

ئەگەر ئىتمە تەنبا بمانە وىت بچىنە دلى خەلکەوە، وا بکەين خەلک
حەزى بە ئىتمە بىت و بايەخمان پى بىدات ئوا هىچ پىويىست بەوه
ناكاش چەندىن ھاوارپى راستگۇ و دلسۈزمان ھېبن. ھاوارپى، ھاوارپى
راستەقىنە، بەم شىۋىيە دروست نابن و نادۇززىرىنەوە.

ناپلىئىن ئەمەی تاقى كىردىوە، لە دواكوبۇونەوە لەگەل جۈسىفەن
گوتى: "جۈسىفەن ئەوەندەدى پياوەكائىن لەسەر زەھىدا بەختەوەر و
دلخۇش بۇوم، لەگەل ئەوەيشىدا، لەم ساتەدا تو تاكە كەسىتى لەم
جيھانەدا كە دەتوانم پشتت پى بېبىتىم." مىژۇونووسان بەگومان
لەوەى كە توانىيەتى پىتى بىبەستىت يان نا.

ئەلفرىت ئەدەلەر، دەرروونناسى بەناوبانگى قىنس، كىتىبىكى نۇوسىيە،
لەزىز ناوئىشانى "زىيان ق مانايەك لە دىدى تزووە دەگەيەنىت." لەو
كتىبەدا دەلىت: "ئەوە تاكە كەسە، كە حەزى لە ھاوارپىكانى نېيە و
بايەخيان بىن نادات، ژيانىكى پې نارەحەتىيان ھېيە، ئازارىكى زورىيان
بۇ فەراھەم دەھىتتىت. ھەر لەنئۇ ئەو تاكە كەسانەيشىدايە كە تەواوى
شىكىست و نەمامەتىيەكانى مەرۆف لەدایك دەبن."

دەتوانىت چەندىن كتىب لەسەر دەرروونناسى بخويتىيەوە بەبى ئەوەى
لە ئاستى يەك دەپېرىنەوە بىتىت، كە گرنگى بۇ تۇ و، من ھەبىت. ئەو
گوتەيە ئەدەلەر لە مانادا ھەر زۆر دەولەمندە كە وا من ئۇها
بەلارى دووبارە دەكەمەوە:

"ئەوە تاكە كەسە، كە حەزى لە ھاوارپىكانى نېيە و بايەخيان پېنارات،
ژيانىكى پې نارەحەتىيان ھېيە، ئازارىكى زورىيان بۇ فەراھەم
دەھىتتىت. ھەر لەنئۇ ئەو تاكە كەسانەيشىدايە كە تەواوى شىكىست و
نەمامەتىيەكانى مەرۆف لە دایك دەبن."

جاریکیان خولیکم له سه رئه دای نووسینی کورته چیرۆک کرده و، له زانکوی نیو یزپکدا، له ماوهیهدا پاکنووسینکی گوڤار قسەی دهرباری خولهکەی ئىنه کرد، ده توانیت چەندین چیرۆک که له سه رئه میزهکەی كلهك بیون هەلېژریت و، له دواي خویندنه وەي چەند بىرگەيەك ده توانیت هەست بهوه بکات، ئاخۇ نووسەرهەكە حەز و خولیابىي بو خەلک ھەبووه. گوتى: "ئەگەر نووسەر حەزى لە خەلک نەبىت، ئەوا خەلک حەزى لە چیرۆکەكانى ئەو نابىت."

ئەم هەلېبرە، دوو جار له خولهکەدا وەستا له نووسینە خەيالىيەكانى و پۆزشى هيتابىيەر بەوهى كە ئامۇڭگارى كردووه، گوتى: "من ھەمان ئەو شتائەت پىن دەلىم كە ئامۇڭگارىكارەكت بە تو دەلتىت، بەلام لە بېرت نەچىت، تو دەبىت حەزت لە خەلک بىت و بايەخيان پىن بىدەيت، ئەگەر بەتەۋىت بېيت بە نووسەرنىكى سەركەوتتۇرى چیرۆك نووسىن." ئەگەر بۇ نووسینى چیرۆكى خەيالى ئەم قسەيە دروست بىت، ئەوا دلىيا بە له كاتى مامەلە كردىن لەكەل خەلکىدا بۇوبەرۇو، ھەر راست و دروستە.

لە ژۇورى پۇشاکەكانى مەروار سېيرستقىندا، ئىوارەيەكم بەسەر بىر لە بىرۇدوھى، سېيرستقىن جادۇوگەرىنى شارەزابۇو. بۇ ماوهى چىل سال بە ھەممۇ جىهاندا گەشتى كردىبو، دووبارە و دووبارە، كەشى تەمومىزاوى واي خولقاندۇوه، كە خەلکى سەرسام كردووه. نزىكەي شەستملىقۇن كەس پارەي داوه بۇ ئەوهى كارەكانى بىيىن، ئەويش لە بەرانبەردا نزىكەي دووملىقۇن دۇلارى قازانچ كردووه.

لە بېرىز سېيرستقىن پرسى ئاخۇ نەھىنى سەركەوتتى چى بۇوه، بىنگومان لە قوتاپخانەدا ھېچ شتىك دەربارەي ئەم كارانە فيئر نەبۇوه و، ھەر بە مندالىش لە مالاوه راي كردووه و، بۇوه بە سوالگەر و له سەر شەقامەكان خەوتتۇوه، مال بە مال كەراوه و سوالى خواردىنى خۇى كردووه، لە ھىماكانى سەر شەقامىش فىرى خويندنه و بۇوه.

نایا ئو کابرايە شارهزايمىكى زورى ھېبوو، لە جادووکردىنى؟ نەختىر، خۇى پىنى گوتم كە كىتىپكەلىكى زور بۇونيان ھېيە، دەربارەي فىلبازى و جادووکردىن و، خەلکى زۇرىش دەزانىن كە ئو جۇرە كىتىان بۇونيان ھېيە. وەلى ئو دوو شتى ھېبوو كە كەسانى دىكە لىتى بەرى بۇون: يەكمىان، ئو توانايى ھېبوو، كە كەسايەتى خۇى بخاتە ئىنر رۇشنايى و، كەسىكى شارهزايمىكى زورى سروشتى مەرقىدا. ھەر شىنك كە دەيىكىد، ھەر ئامازەيەك، ھەر بەرز و نىزمىيەك لە ئاوازى دەنكىدا، ھەر جوولە و بەرزبۇونەوەيەكى بىرۇي جىڭكەي خۇى دەگرت. بەلام سەربارى ھەموو ئەۋەيش، سەيرستقۇن بايەخىكى زورى بە خەلک دەدا، پىنى گوتم كە زۇرىك لە جادووبازان سەيرى جەماوەر دەكەن و، بەخۇيان دەلىن: ”زۇرباشە، زۇر ھەست بە گەورەي دەكەم، كە ئەو خەلكانە سەيرى من دەكەن، ئىدى منىش ئۆوان دەگەمژىتم و بىزىوی خۆميان بىن پەيدا دەكەم.“

بەلام شىۋازى سەيرستقۇن تەواو جىاواز بۇو، خۇى بۇى باسکردىم، كە ھەر جارىنەك دەرۇيىشتە سەر تەختى شانق، بە خۇى دەگوت: ”من سۈپاسگۈزارم، چونكە ئو خەلكانە هاتۇن من بىبىن، وام لى دەكەن، كە بە شىۋەيەكى باشىر بىزىوی ڈيانى خۆم پەيدا بىكەم و، منىش ھەرچى لە توانامدا بىت بىيان بەرجەستە دەكەم.“

ھەرەھە باسى ئەۋەيشى بۇ كردىم، كە ھېچ ھەنگاينىكى نەناوەتە سەر تەختى شانق، هەتا دووبارە دووبارە بە خۇى نەگۇتىتىت: ”جەماوەر ئەن خۆم خۆش دەويىت، جەماوەر ئەن خۆم خۆش دەويىت.“ نایا ئەمە شتىكى كالىچارپىيە؟ شتىكى ھېچ وپۇرچە؟ مافى خۆتە بىر لە ھەر شتىكى بىكەيەوە، كە خۆت حەزىت لىتىتى، منىش بەبىن ھېچ لىندوانىك ئەمرەفتارەي جادووگەرىنەكى بەناوبانگ بۇ تو دەنۇرسەمەوە.

چىرىج دېكىسى باكىورى وارن، پېشىلغاپانىان، ناچار كرا بۇ ئەۋەمى خانەنىشىن بىت لەدواى سى سال لە خزمەتكىدىنى لە ئىسگەيەكى

کارکردندا، کاتیک ریگایه‌کی گشتی نوی بنیاتنرا له سه‌ر سایتی ویسگه‌که‌ی. ئوهندەی نه برد بەر لوهی پۇزانى خانه‌نیشنبۇون دەست پى بکەن بۇ ئوهی بەرگەی بگرىت.

لە بەر ئوه دەستى بە پېكىردنەوەی کاتەکەی خۆى كرد، بە ژەننىي كەمانە كۈنەكەی. دەستبەجى سەيرى ئەو شويىنەی دەكىرد، بۇ ئوهى گوئى لە میوزیک بگرىت و، قىسە لەگەل زۇرىك لە كەمان ژەنە كارامەكاندا بکات. بە شىتوازە خاڭى و دۆستانەكەی بە گشتى تامەززۇرى فيرېبوونى باڭراوند بۇو و، بايەخى بە هەر میوزیک ژەننىك دەدا، كە چاوى پى دەكەوت. وەلىن ھەرچەندە خۆى كەمان ژەننىكى لىزان نەبۇو، كەچى ھاوارىيەلىكى زۇرى پەيدا كرد. بەشدارى لە پېشىرىتىكىردىن دەكىرد و، هەر زۇو ھەوادارىكى زۇرى لە بەشى خۆرەلاتى ويلايەتەيەكگىرتووە كان پەيدا كرد وەكoo، مامە جىلۇن، نەخىشىازى كەمان لە كىنزاوا كەنترى. کاتىك گوبىيىستى مامە جىلرج بۇوين، تەمەنى بىستودۇو سال بۇو، چىزى لە هەر خولەكىنگى ژيانى خۆى دەبىنى. لە رېگەي ھەبۇونى حەز و بايەخدانى بە خەلک، ژيانىكى نوئى بۇ خۆى دروست كەربۇو لە كاتىكدا ھەموو خەلک دەستيان لە سالانى پېپەها شۇرۇد بۇو.

تەمەيشيان يەكىن بۇو، لە نەيىنې سەرسامكەرەكانى ناوابانگى سېيدۇر پۇسىتىپەت، تەنانەت خزمەتكارەكانى ئەۋيان خۇش دەۋىست. خزمەتكارە تايىەتەكەي، جەيمىز، ئى، ئامۇس كەنەنگى دەربارەي ئەو نۇوسىيە لەزىز ناونىشسانى سېيدۇر پۇسىتىپەت پالەوانەي خزمەتكارەكەي.

لە كەنەنگى دەۋىتىپەت، ئەمەن ئەو پۇوداوه بەيان دەكەت:

خىزانەكەم جارييکىان داواى لە سەرۆك كرد، دەربارەي قەتنى، كە ھەرگىز بالندەيەكى لەم شىتوەيەي تەبىنېيۇو، ئەۋىش بەوردو دراشتى وەسقى ئەو بالندەيەي بۇ خىزانەكەم كرد. لەدواى ماوەيەكى كەم

زنهنگی تهلهفون له کوختیک لینیدا، ئامرس و خیزانه‌کەی له کوختیکدا دهژین له ناوچه‌ی روسييقيلت له ئويسته‌ر به‌ي، خيزانه‌كەم وەلامى ئو تهلهفونه‌ی داييه‌وه، باريز روسييقيلت خۇى بۇو، پىنى گوتبوو، وا قەتىيەك له دەرەوه‌ى پەنچەرەكەيە و ئەگەر حەز دەكەت بىبىنېت با سەيرى دەرەوه بکات. ئەم شىتە وردانە ئەم سەرۋەكەيان له هەر كەسىنگى دىكە جىا دەكردەوه و سىفەتى ئەوبۇون. هەر كاتىك بەلاي مالەكەي ئىتمەدا گوزەرى بىكرايە، وەلىن له بەرچاوانىش نەبۇوين، بەلام گۈئىمان لىنى دەبۇو، "ئۇو ئۇو ئانى؟" ياخود دەيگۈت: "ئۇ ئۇ ئۇ جەيمىز!" ئەمە تەنپا سلاۋىتكى ھاۋپىتىانە بۇو، كە ئاپاستە ئىتمە دەكىد.

چۇن كارمەندەكان دەتوانى پىاۋىتكى لەم شىيەيان خوش نەويت؟
چۇن مەرۆف دەتوانىت پىاۋىتكى ئەوهای خوش نەويت؟

پۇزىك روسييقيلت سەردىنى كوشى سېپى دەكەت، كاتىك سەرۋوك و خاتۇو تافت لەۋى نىن، لە سەردىنەيدا خۆشەۋىستىيە خاكىيەكەي خۇى بۇ خەلگى ئەۋى دەربىرى، بە ھۆى ئۇ راستىيەي كە سلاۋى لە ھەمو خزمەتكارە بەتەمنەكانى كوشكى سېپى دەكرد بە ناوى خۇيان، تەنانەت سلاۋى لە ئاشپەزانىش دەكىد.

ئارچى بەت دەنۇوسىت: "كاتىك ئەلىسسى بىنى، خزمەتكۈزارى چىشتىخانە، لىنى پىرسى ئاخۇ ھېشتا نانى خەلە دروست دەكەت. ئەۋىش وەلامى داييه‌وه كە ھەندىك جار بۇ خزمەتكارەكان دروستى دەكەت، بەلام ھېچ كامىك لە ئەوانە ئەۋەنى نەۋمى سەرەوه نايخون."

روسييقيلت گوتى: "ئەوانە ئارەزووی خوارىندىيان نېيە، هەر كە چاوم بە سەرۋوك كەوت باسى ئەمەي بۇ دەكەم."

”نهاییس له سه رده وورییه که رته نانیکی بۆ هینتا، به ده م خواردنیه و بهره و نوسینگه که پویشت و، هر که پویشت سلاؤی له با غه وانه کان و کریکاره کان کرد.“

”هر به شیوه جاران ناوی که سه کانی ده برد، ئایک موڤهه که بۆ ماوهی چل سال سه رفکی بیتیشاندەر بتوو، به چاوی پر لە تھسینه و گوتی: لە ماوهی دوو سالی پابردودا، تاکه بۆزینگی پر لە خوشی و شادی بتوو، هیچ کەسیک لە ئىتمەن بتوو به برى دوو سه دۆلار ئەو بۆزه بگۇرېتەوە.“

ھەمان شتیش يارمهتى ئىتىوازد ئىتم سېكىسى دا، جى ئاپ، کاسام، نیو جىزى پارىزگارى لە حسابىنگ کرد، گوتی: ”چەند سالىنگ لەمەوبەر، بانگى كېيارانم کرد بۆ جۈنسۈن و، جۈنسۈن لە ناوجەی ماساچووسىتس بتوو. يەكىن لەوانە كۆڭگای دەرمان بتوو لە ھينگهام. هەر كاتىك پویشتىام بۇناو ئەو كۆڭگای، ئەوا ھەر دەم قىسم لەكەل كاتب و كاتبى فرۇشتىدا دەكىرد، بەر لەھەنگەل خاوهنى كەيدا بدۇيم بۆ ئوهى لە داواكانى تىبىگەم. بۆزىكىيان پویىشتم بۇلای خاوهنى كۆڭگاكە و، داوايلى كىردىم كە بەجىنى بەھىلەم لە بەر ئوهى چى دىكە حەزى بە كېپىنى بەرھەمە كانى جەۋەجە ئەبتوو، چونكە لەو باوھەردا بتوو، كە ئامە تەركىزىيان لە سەر چالاکىيە كانى خواردىن و داشكاندىن چې دەكتەوە بۆ دوكانە كان. ھەستم بە نىكەرانى و شەكەتى كرد و، بۆ ماوهى چەند كاتئمىرىيەك بە ئۆتۈمبىلە كەم لەو دەھەر و بەر سۈرەمەوە. لە كوتايىدا، بېرىار مدا بگەرەمەوە و، هەر بەلايەنى كەمەوە ھەولى پوونكىرنە وەي پىكەي خۆمان بەدم بۆ خاوهنى كۆڭگاكە.

”كاتىك گەرامەوە، پویىشتمە ژوورەوە و، ھاوشىتوھى جاران، سلام و لە كاتبى سۆدە و فرۇشتىن كرد. كاتىك كەيشتمە لاي خاوهنى كە، بەر ووی مندا بزەي كردوو و بەخىنھاتنىلى كىردىم. لە دواي ئوهى دوو ئەوهەندەي جاران فەرمانى بە سەردا كىردىم. ئىدى منىش ھەرسام

بووم و داوم لیس کرد که ئاخز چى پووی داوه به بەراورد بە سەرداھنەکەی چەند کاتژمیتىنگ لەمەو بەر، ئەویش ئامازەھى بە پیاوە لاوەکەی کاتبى سۆدە كرد و، گوتى لە دواى ئەوەي من ئەویم بە جى هيپىت، ئەو لاوە هاتە لاي من و پىئى گوتىم، كە من يەكىنگ لەو كەسە كەمانەم، كە سەرداھنیان دەكەم و هەوالى ئەو و، ئەوانى دىكە دەپرسەم، ئەو لاوە لە خاوهنەكەي پرسى بۇو، ئەگەر هەر فرۇشىيارىك شىياوى ئەو كارە بېيت، ئەوا منم. بەمەيىش خاوهنەكە پازى بۇو وەكۈر كېرىيارىكى دلسۈز مایەوە، ھەركىز بىرم لەو نەكىد بۇو يەوە كە بايەخدان بە خەلکى كارىگەرلى لە سەر فرۇشقەن دەبېيت، بۇ ھەر كەسىنگ، بۇ ھەر كېنىشىدە.

لە ميانەي ئەزمۇونى خودى خۆمەوە، بقۇم دەرگەوتۇوە كە كەسىنگ دەتوانىت سەرنجۇن و كات و ھاوكارى لە زوربەي خەلک بەدەست بەپىتىت، تەنبا بەوەي كە بايەخ بە ئەوان بەدەيت و حەزىز لېيان بېيت. با بوونى بەكەمەوە:

چەند سالىنگ لەمەوبەر، لە پەيمانگاي بېرقەلىن بۇ ھونەر و زانستەكان، وانەي نۇوسىنىن چىرۇكى خەيالم دەگوتۇوە، دەمانويسىت بانگىشتى ھەندىنگ نۇوسەرلى دىyar و ناسراو بەكىن، كاسترىن نۇرسىس، فانى مەتىرىست، ئىدیا تاربىط، ئەلېتىت پايسىن تىرىمۇن و، روپېرت ھوڭز، بۇ ئەوەي بېتىن بېرقەلىن و ئەزمۇونى خۆيان بۇ ئېتىم بەيان بەكەن. لە بەر ئەوە نامەمان بۇ نۇوسىن و تىتىدا گوتىمان: "ئېتىم پىز لە كارەكەي ئېتىو دەگرىن و، لە قۇولالىي دەمانوھە حەز دەكەين لە ئامۇزىگارى ئېتىو بەدەرنە بىن و نەپىتىيەكانى سەرگەوتىنان فير بىن."

ھەر كامىتىك لەو نامانە، لەلايەن نزىكەي سەدوپەنجا قوتابى ئىمزا كرابۇون، ئەوەيىشمان گوت كە دركمان كردووە، ئەو نۇوسەرانە سەرقالان، زۇر سەرقالان بۇ ئەوەي وانە ئامادە بەكەن. بەمەيىش ھەستايىن بە پىركىدنەوە لىستىك بە كۆمەلىك پرسىيارەوە بۇ ئەوەي

دەربارەی خۆیان و، شیواز و ئەدای کارکردنیان وەلامان بدهنوه. ئەوانىش حەزىيان بەوه دەگرد، مەگەر كى حەزى لەمە نەبۇو؟ بەمەيش مالەكانى خۆیان بەجىن هشت و بەرەو بىرۇكلىن بەرى كەوتىن، بۇ ئەوهى دەستى يارمەتى بە پۇوى ئىتمەدا درىڭ بىكەن.

بە بەكارەيتانى ھەمان شىواز، لىسىلى ئىيم شاوم بازى كرد، سكتىرى ئەزىزىنى كابىنەي سېيدىر روسىيەت، جورج دەبلىي و يكەرشام، پارىزەرە گشتى كابىنەي تافت، ولېيم جىنگىز بىراينم فەرانكلەنلىن دى روسىيەت، چەندىن كەسانى دىيارى دىكە، بۇ ئەوهى بىن و قسە بۇ قوتاپىيە كان بىكەن لە پەيمانگەكەي مندا، لە پىنگەي گوتارەوه.

ھەموومان كەنگەر نىن لە كارگەدا، كاتب نىن لە نۇوسىنگەدا ياخود تەنانەت شاي سەر تخت بىن، ھەموومان ئەو كەسانەمان خۇش دەۋىت كە رېزمان دەگىرن. قەيسەر ئەلمانىا بۇ نەمۇونە لە كۆتايىي جەنگى يەكەمىي جىهانىدا، يەكتىك بۇو لە ھەرە پىاوه خۇويىستەكان لەسەر پۇوى زەھىيدا. تەنانەت ھەر نەتەوەكەي خۇيشى لەدزى راپەرىن و پىشىيان تى كرد، بەمەيش بەرەو ھۇلۇدا بەرى كەوت، بۇ ئەوهى ڈيانى خۇى پىزگار بىكەت. بىقۇقىنە خەلک بەرانبەر بەو كاپرايە ئەوهنە بۇو، كە ملىيونان كەس حەزىيان دەگرد پارچەپارچە ئەنلىكى بچۈوك نامەيەكى بۇ قەيسەر نۇوسى، نامەيەكى سادە و دلسۇزانە، پې لە مىھەربانى و ئەندىشە "ھەر دەم و يەھەليم خۇش دەۋىت وەكۈو ئىمپراتورىك،" ئىتىر ئەنم نامەيە ھەر بە تەواى كارى لە قەيسەر كەردىو و بانگەتىشى مندالەكەي كرد بۇ ئەوهى بىبىنېت. ئىدى مندالەكە و دايىكى هاتىن و لەدوايىدا قەيسەر ھاوسمەرگرى لەكەل دايىكى مندالەكەدا كرد، ئەو مندالە بېڭۈلانە پىوېستى بەوه نەبۇو، كە كىتىپ بخۇينىتەوه، بۇ ئەوهى

کاریگه‌ری له سه‌ر خەلک دابنیت و بچیته دلى خەلک‌و، بەلكو ئەو هەر
بە شیوه‌یه کى غەریزەبى ئەمەی دەزانى.

ئەگەر دەمەنانه‌ویت ھاوارى پەيدا بکەین، ئەوا با خۇمان تەرخان
بکەین، بۇ كىرىنى شتاتىك بۇ ئوان، شتاتىك كە پیویستيان بە كات،
وزە، بىفيزى و ئەندىشەبى دەبىت. كاتىك لۇوڭى ويندىسىر، شازادەي
ۋېلز بۇو، نەخشەي دانابۇو، بۇ ئەوهى كەشت بەرەو باشۇررى
ئەمرىكا بکات، بەر لەوهى دەست بە گاشتەكە بکات، بۇ ماوهى چەند
مانگىك خۆى سەرقالى فيربۇونى زمانى ئىسپانى كرد، بۇ ئەوهى
لەوى بە زمانى ئەو ولاتە گوتار بىدات، بەمەيش دانىشتۇانى باشۇرى
ئەمرىكا، ئاويان زۇر خۇش دەویت.

بۇ چەند سالىك ھولم دا، بۇ ئەوهى رېنگەوتى لە دايىكبوونى ھاوبىكانم
بىزانم، چۈن؟ ھەرچەندە من زانىستى غەيىب و ئەستىزەناسى نازانم.
ئەو بۇزى، لە يەكىن لە ھاوبىكانم پرسى ئايى رېنگەوتى لە دايىكبوونى
مەرۆف، ھىچ پەيوەندىي بە كەسايەتى و پلەۋپاپاوه ھەيە؟ پاشان داوم
لى دەكىرد بۇ ئەوهى بە روار و بۇزى لە دايىك بۇونىم پى بىدات، بۇ
نمۇونە، ئەگەر گوتبای ۲۴ ئى شتىرينى دووھم، ئەوا بەر دەۋام بە خۇرم
دەگوت: ”24 ئى شتىرينى دووھم، 24 ئى شتىرينى دووھم“ ھەر كە
ھاوبىكانم پۇويان تى دەكىردىم، ناوهكەي و بە رواريم دەنۇوسى،
پاشانىش، لە دەفتەرى لە دايىكبووندا تۇمارم دەكىرد.

لە دەستپىكى ھەر سالىكى نوپىدا، بە روارەكانم لە خىستەيەكدا لاي خۇم
تۇمار كەردىبوو و، ھەر بە شىوه‌یه کى ئۇتۇماتىكى لە بەرچاوانم بۇون.
ھەر كە بۇزى لە دايىكبوون دەھاتە پىشەوە، نامە يان بروسوکەيم
بۇي دەنارىد. دەبىت ئەم ھەلۋىستە چ كارىگەرېيەكى لە سەر ئەو كەسە
دروست كەرىدىت!

ئەگەر بىمانە‌ویت ھاوارى بۇ خۇمان پەيدا بکەین، ئەوا با بە ھەستىكى
پىر لە گەرم و گۇرپىيەوە سلاو لە خەلک بکەين. كاتىك كەسىك

په یوهندیت پیوه دهکات، ئوا همان یاسا په پرهو بکه، بلی سلاو، به ئاوازیکی ئه تو قسە بکه، که وا هست بکات، خوشحالی به قسە کردنت له گەل ئهودا. زوریک له کومپانیاکانی په یوهندیکردن مەشق به کارمەننەدەکانیان دەکەن بۇ ئوهى بە هەست و ئاوازیکی پر له گەرم و گورپیوه و ھلامى په یوهندیيەکان بەدەنەوە. كەوايە با ئەمەمان لە بىر بىت، كاتىك بەيانى و ھلامى په یوهندى دەدەينەوە.

بەرجەستەکردن و نىشاندانى ھەستىكى پر له بایەخ و تامەزرق، ھەر نايىتە ھۆى ئوهى ھاوبى پەيدا بکەيت، بەلكو دەكريت ھەستىكى دلسۆزى له كېيارەكاندا بخولقىنىت بەرانبەر بە كومپانىاکەت. له دۆزىكى بلاوكىرىدەنەوە له بانكى نۇدەولەتى باشۇورى ئەمرىكا له نيو يۈرکە، ئەم نامەيە خوارەوە له مەيدالەن بىرۈزىدەيل، يەكىن لەوانەى حساباتى بانكىان ھېبو، ئەمەي بلاو كەربووپەوە: "ھەز دەكم بىزانن، كە چەندىك سوپاس و دەست خۇشىم ھەي بۇ ستافە رەنگىنەكەي ئىئو، ھەموو يان زۆر بە رەفتارن، بەپىزىن، يارمەتىدەرن. ئەمە چ خۇشى و شادىيەكە، لەدواي نۆرە گەرتىكى زۆر، كەچى ئەوان بە رۇويەكى خۇشەوە سلاومانلى دەكەن."

"سالى را بىردىوو، دايىم بۇ ماوهى پېنج مانگ لە نەخۇشخانە خەویندرابۇو، جاروبىار دەچۈوم بۇ مارى پېتروسىلىق، ھەوالىنير، ئەويش نىكەرانى دايىكى من بۇو و، داواي چاكبۇونەوە دەكىر."

ئايا ھىچ گومانىتك بۇونى ھەي، كە خاتتو پىرۈزىدەيل بەر دەۋام دەبىت بۇ ئوهى ئەم بانكە بەكار بېتىت؟

چارلىز ئار والتەرز، بەپىوه بەرى يەكىن لە بانكە گەورەكانى شارى نىيو يېرك، داوايلى كرا بۇ ئوهى پاپورتىك دەربارەي كومپانىا يەكى تايىەت ئامادە بکات، ئەم بەپىوه بەرە پىاوەتكى دەناسى كە ھەمو زانىارىيەكانى لا دەست كەوت، ھەر كە بەپىز والتەرز رۇيىشته

نووسینگه که سه روزک، کجه سکتیزه که له به ردەم دەرگا بە رۆکى گرت و پىنى گوت كە ئەمۇز ھېچ پولىكى لا نىيە.

سەرۆك بۇ بەرپىز و الڭەرزى بۇون كردەوە، "من ئە و پولانە بۇ كورە دوازدە سالانە كەم كۆ دەكەمەوە."

بەرپىز و الڭەرز دەستى بەرپۇن كردىنەوە پامەكەي كرددۇ و، دەستى بە پرسىياركىرىن كرد. بەلام وەلامەكانى سەرۆك زۇر تارىك و لىل و نادىيار بۇون، نەيدەويىست قىسە بىكات، وا دىيار بۇو شىتىك نەبىت. قەناعەتى پى بىكات و بىتەگۇ، بەمەيش چاوبىكە وتە وشك و كورت بۇو.

بەرپىز و الڭەرز كاتىك، ئەم چىرۇكەي لە پۇلدا گىتىرايەوە: "بەراشكاوى بىدويم، نەم دەزانى چى بىكەم، پاشان ئەوەم بىر كەوتەوە، كە سکتىزە كە چى بىن گوتبو دەربارەي، پولەكان، كورپىكى تەمەن دوانزە سالان،" بىرم كەوتەوە كە بەشى بىيانى بانكە كەمان پول كۆ دەكاتەوە، ئەو پولانەي كە لە ھەموو كىشۈرەكانەوە، بۇي ھاتۇن و بە ئارى حەوت دەرييا شۇرۇداون."

"پاش نىوهېرى دواتر، دووبارە پۇيىشتمەوە بۇ دىدەن ئە و پىياوه، پىتىم گوت كە پولم ھىتاواه بۇ كورە دوانزە سالانە كەي، ئايا بە ھەستىنگى پېر لە جۇش و خىرۇشەوە پۇيىشتمە ژۇورەوە؟ بەلىن گەورەم، ئەگەر بە پەلەپەل پۇيىشتبايە بۇ كۆنگىرس ئەوا بەم شىنۋىيە كەرم و گوپەوە توقەي لە گەل نەدەكىرىم. بىزەي دەكىرد و ھىواتى باشى دەخواست. بەدەم دەستىلەدان لە پولەكانەوە دەيگوت: "جىزىچى كورم حەزى لەمەيانە، سەيرى ئەمە بىكە! ئەمەيان كەنجىنەيە."

"ئىو كاتىزمىرمان دەربارەي سەيركىرىنى پولەكان بە سەر بىردى، سەيرى وينەي كورە كەمان دەكىرد، ئەوېش نزىكەي كاتىزمىرىنى كەتەران كەردى، كاتى پىتىدام و، هەر زانىيارىيەكم ويىست پىنى دام، هەر

بئر لەوھى خۇشم داوا بىكم، ئەو پىتى دەدام، ھەموو ئەو شستانەي كە ئەو دەيزانىن پىتى گوتىم، پاشان فەرمانبەرەكەنلى بانگ كردىن و، پرسىيارى لى كردىن، لەدواي ئەمەيش، پەيوەندى بە يارىدەدەرەكەنلى كرد ھەندىنگ پاپورت و راستى پىدام، ئىتىر وام لىتەتابۇو ئەوندەي پۇزۇنامەنۇوسيك زانىارىم لا گەلەل بىبوو.

لىزەدا نموونەيەكى دىكە بۇونى ھېي:

سى ئىيم، كەنافلى، جرى فيلا دىلغا، بۇ ماوھى چەند سالىك ھەولى دابۇو، پېتىرۇل بە زنجىرە كۆگاى بىتكخراوىك بقۇرىشىت، بەلام كۆمپانىاکە ھەولەكەنلى ئەمى پەت كردىوھ و نەيدەويسىت سوتەمنى لەو بىكىت. شەۋىيكتىان بەرىز كەنافلى وتارى بۇ يەكىن لە پۇلەكانمدا، ئاڭرى توبەمى خۆى بەسەر كۆمپانىاکەدا رېشت و بەوه ناوزەندى كردىن، كە ئەوانە نەفرەتن بەسەر نىشتىمانەو.

نىشتا ھەر سەرسامى ئەوھ بۇو، كە بۇچى ناتوانىتت پېتىان بفرۇشىت؟

منىش پېشنىياز بۇي كرد، كە تاكىكىي جىياواز بەكار بېتىت، لە كورتى بېرىتىنەو، بىزانە چى پۇوى دا. گفتۇگۇيەكمان لەننیوان ئەندامەكاندا بەرچەستە كرد، لەزىز ناونىشانى، بلاوبۇونەوەي زنجىرەكەن و لەكەنلى كۆمپانىا، ئايا زيانى زىاتر دەبىت وەكۈو لە سوود.

كەنافلى لەزىز بۇشنانىي پېشنىيارى مەندا، لايىنە نەرىتىنېيەكەي وەرگرت، پازىبىوو، بۇ ئەوھى بەرگىرى لەو كۆمپانىا يە بىات، لەدوايدا پىتى نايەسەر سەرپەرشتىيارى جىبىھەجىكىارى زنجىرەكەنلى كۆمپانىان و سووكايدىتى پېتىردىن و گوتى: "بۇونى من لىزەدا ھەولدان نېيە بۇ فرقۇشىنى سوتەمنى، من بۇ ئەوھ هاتۇومە ئىتىرە، بۇ ئەوھى يارمەتىم بىدەن." پاشان دەربارە گفتۇگۇكەي دوا و، گوتى: "من هاتۇوم داواي يارمەتىيان لى بىكم چونكە ناتوانم بىر لە ھىچ كەسىكى دىكە بىكەمەوھ، كە توانانى لە ئىتوھ زىاتر بىت، بۇ ئەوھى ئەو پاستىيانم بۇ بخاتە پروو

که من دهمه ویین. من زور بەپه رفوش و نیگه رانم، بۆ ئوهی ئەو
گفتگویه ببەمه وە، لە قوولایی دلمه وە سوپاستان دەکەم، ئەگەر ھەر
یارمەتییە کم پیشکەش بکەن.“

ئەمە يە پاشکوی، چیرۆکەکەی بەپیز کنافل لەسەر زووبانی خۆی:
”داوام لەو پیاوە کرد، بۆ ئوهی خولەکیکم لە کاتى خۆى پى بىدات،
ھەر لەسەر بىنەماي ئەم تىنگىيىشتە نەبۇو، كە رازىبىو بۆ ئوهی
چاوى بە من بکەويت، لەدواي ئوهی حالتەكەی خۆم بۇي بەيان
کرد، ئاماژەی پى كىردىم، بۆ ئوهى لەسەر كورسىيەك دابىشىم، و
بىزەبت يەك كاتىزمىر و چلۇحەت خولەك قىسى بۆ كىردىم. دوايى
بانگى بەرىۋەبەرىنگى كىردى كە دەربارەي زنجىرەي كۆگاكانى نووسى
بۇو، پاشان نووسراوېيىكى نووسى بۆ كۆمەلەي نىشتىمانى كۆگا
زنجىرەبىيەكان، بۆ ئوهى پېتۈوستىكى گفتگۆم لەسەر گفتگوی ئەو
باپەتە بۆ ئامادە بکەن، واھەست دەكەت كە كۆگا زنجىرەبىيەكان
خزمەتىكى پەستەقىنە بە مەرقىايەتى دەكەن، شانازانىش بەو كارەوە
دەكەت كە لەپىناو چەندىن كۆمەلگەدا دەيکات. لە کاتى قىسى كەردىدا
چاوهەكانى دەپىرسىكانەوە، دەبىت دان بە ئوهدا بنىتىم، كە چاوهەكانى
منى بە ۋووى شتائىنەدا كەردىنەوە، كە ھەرگىز خەونم پېيانەوە
نەبىنېبۇو. تەواوى دىدگا و تىپۋانىنى منى كۆپى بۇو.“

”كاتىك بەجىم هيىشت، تا بەردىرگا لەگەلم ھات، باوهشى پىدا كىردىم،
ھىوای سەركەوتى لە گفتگۆكەمدا بۆ خواتىم، داوابى لى كىردىم
جارىكى دىكە، سەردانى بکەمەوە و ئاكادارى بکەمەوە ئاخۇچىم
كىردوو و بەچى گەشتۈرم. كۆتا و شەكانى بىرىتىبۇون لە: ”ھىوادارم
دواتر لە بەھاردا سەردانم بکەيت، چونكە حەز دەكەم پېكەونت لەگەل
بکەم بە مەبەستى كېپىنى سوتەمەنى.“

”لە دىدگاى منووه ئوه شتىكى نائاشاساپىوو، لىنرەدا داوابى كېپىنى
سوتەمەنى، لە من دەكىرد ھەر بىن ئوهى من داوابى لى بکەم، لە

ماوهی دوو کاتژمیردا شتیکی ئه و توم کرد، بهوهی که بایه خم به خوی و کیشەکانی دا، که دەشیت به جورینک لەماوهی ده سالدا، نەم توانيابىيە شتیکی ئه و تو بکەم کە ئه و بایه خ و گرنگى بە من بدان.

بەرپىز كنافل ئەمە دۆزىتهوهى نەھىتىيەك و پاستىيەكى نوى نېيە، بۇ ماوهىيەكى دوورودىيىز، سەد سال بەر لە زايىن و بەر لەوهى مەسىع لەدایك بىت، هۆزانقانىتىكى پۇمانى، پەبليلوس ساپيروس گوتۈويەتى: "ئىمە عاشق بە خەلک دەبىن و بایه خيان پى دەدەين، كە تىك ئەوان ئەمە بەرانبەر بە ئىمە دەكەن."

نىشاندانى ھەست و بایه خ، ھاوشىوهى بىنەماکانى دىكەي پەيوەندىيە مەرقىيەكان، دەبىت ھەست و سۆزى تىدا بەدى بکرىت، دەبىت لە دىدى ھەر دوو لادا بەدى بکرىت، ئەمە پىنگايەكى دوولايەنەيە، ھەر دوو لا سوود دەبىن.

مارتىن گىنزرېرگ، كە لە لۇنگ ئايىلەند، نىو يۈرك بەشدارى خولەكەي ئىمەي كىردىبوو، گوتى كە بە ھۇي ئەوهى پەرسىتارىنک بایه خىتكى تايىبەتى پىداوە كارىگەرلىيەكى گەورەي لەسەر ڇيانى ھېبۈرە.

"ئەمە پۇزى ستايىشكىرىن بۇو، منىش دە سالان بۇوم. لە قاووشىتكى چاودىدىرى بۇوم لە نەخۇشخانەي شارىنک، پلان وا بۇو كە پۇزى دواتر، نەشتەرگەر يېم بۇ بکرىت، تەنبا ئەوهەم دەزانى كە دەبىت چەند مانگىنگى بنوارم لە زان و بۇۋازانەوە و ئازاردا. باوكم كۈچى دوايى كىردىبوو، من و دايىكىش لە بالەخانەيەكى بچووك دەزىيانى و، لە خۇشى و بەختەوەرلى خۇماندا بۇوين، لەو پۇزەدا دايىك نەيدەتوانى سەردانم بکات.

"ھەر كە پۇزەكان گوزھەريان كرد، ئىدى بەسەر ھەستى تەنبايى، نائۇمىدى و ترسدا زال بۇوم. ئەوهەشىم دەزانى كە دايىك والە

ماله و نیگه رانی منه، به تهنجایه و هیچ که سینکی له گهل نییه، هیچ که سینکی له گهل نییه، بزو ئوهی نانی له گلدا بخوات، پاره یه کی ئوهندەی نییه بزو ئوهی خوانی ئیواره لەم ئیواره يەدا پى بکرپىت.“

”چاوه کانم پى له ئىسرىن بۇون، سەرم خستە سەر سەرىنەكەم و، سەری خۆم داپوشى. له ناخى خۆمدا دەگريام و دەكولام، بەلام زۇر تال و تفت بۇو، بە جۈرىك كە جەستەم كەوتىبویە ڙانەوە.“

”پەرستارىكى قوتابى لاو گوئىيىسىتى ھەنسكى من بۇو و، ھاتە لاي من. سەرچەفەكەي له سەر لادام و، دەستى بە سەرىنى فرمىتىكە كانى من كرد، بۇي باسکردم، كە چۈن تەنجىا بۇو و دەبىت ئەو پۇزە كار بىكەت، لە بەر ئەمە نەيتوانىيۇوە له گەل خانەوا دەكەيدا بىت. ئىتر داوابى لى كردم كە ئاخۇ دەتوانم خوانى ئىۋەرە له گەل ئەو بخۆم، دوو سېينىيە خواردىنى هيتنى، پارچە گۈشتى قەل و پەتاتەي ورد كراو، له گەل ساسى تووتىك و ئايىسکريمدا، بزو ئوهى پىش نان بىخۇپىن. ئىدى قىسى بزو دەكىردم و ھەولى دەدا ترسەكانم بىرەويىتتەوە. وەلى دەبۇوايە بىدەم ئەركى خۇزىيەوە بېروات، لە كاتىزمىر چوارى ئىتىوارەوە، له سەر كارى خۆى مایەوە هەتا كاتىزمىر يانزەھى شەو، يارى له گەل من دەكىردم و قىسى بزو دەكىردم، هەتا خەوم لى كەوت له گەل مەدا مایەوە.

”لە تەمەنلى پازىدە سالىيەوە، چەندان سالىيادى سپاسىكىدىن گوزەريان كردووە، بەلام ئەو دانەيم ھەرگىز لە بىر ناجىتتەوە، ھەستەكانم لە بىتھىوابى، ترس، تەنجىيىدا ھەروەما مەيل و ھەستگەرمى كەسینكى نامۇ كە واى لى كردم بەرگەي ئەو نازارانە بىگەم.“

ئەگەر دەتەویت خەلک حەزى، لە تۆ بىت و تۆى خۇش بويت،
ئەگەر دەتەویت پەرە بە پەيوەندىيەكى راستەقىنە بىدەيت، ئەگەر
دەتەویت يارمەتى خەلک بىدەيت و لە ھەمان كاتىشدا يارمەتى
خودى خۇت بىدەي ئەوا ئەم بىنەمايمەت لە بىر و ھىزىدا بىت:

”سەرشىستانە گىرنىگى و بايەخ بە خەلک بىدە.“

تەكىنېكى پېنچەم

چۈن وا دەكەي، خەلک دەستبەجى تۆيان خۇش بويت

لە نورەدا وەستابۇوم، بۇ ئەوهى نامەيەك لە رېڭەي بەرىدەوە بەرى
بىكم لە شەقامى سىسىنى، رېڭىاي ھەشتەم لە نىيو يۈرۈكدا. تىپىنى
ئەوهى كىرد، كە فەرمانبەرەكە لە كارەكەي خۇرى بىزار بۇوە -
كاغەزەكانى ئامادە دەكىرد، پولەكانى راپەست دەكىردىن، گۇرانكارى
دەكىرد و پسولەكانى بىلە دەكىردىوھە - سال بە سال، لەسەر ھەمان
پەوت بىلى دەكىرد، لەبىر ئەوه بە خۇمم گوت: "كاريڭى ئەو تۆ دەكەم
ئەو فەرمانبەرە كەيفى بە من بىت. بە بۇونى بدويم، بۇ ئەوهى وا
بىكم ئەو كەيفى بە من بىت، ئۇوا دەبىت شتىكى جوان دەربىپرم، نەك
دەربىارەي خۇم بەلکو دەربارەي ئەو. بەمەيش لە خۇمم پرسى،
”دەبىت ق شتىك لە ئەودا بۇونى ھەبىت بۇ ئەوهى لە ستايىشكەرن و
پىاھەلداڭدا پاستىگۈ بىم؟“ ھەندىك جار ئەمە پرسىيارىكى قورسە، بۇ
ئەوهى وەلامى بىرىتىۋە، بە تايىبەتىش لەگەل كەسانىكى، كە نەيانناسى
و نامۇن بن، بەلام لەم حالەتىدا، وا رېنگەوت كە زۇر ئاسان بىت،
چۈنكە دەستبەجى، شتىكىم لەو كابرايەدا بىنى، كە بەلامەوھ جوان و
جيڭەي ستايىش بۇو.

لەبىر ئەوه كاتىتكەي كاغەزەكەي منى لە بەردىستىدا بۇو، بە ھەستىكى
پېر لە جۇش و خرۇشەوە پىنم گوت: ”چەندىم حەز دەكىرد، كە پرچى
منىش ھاوشىتىوھى تۆ بوايە.“

سەرى ھەلبىرى و كەمىك راچلەكى، پۇوخسارى بىزەلى دەبارى، بە
سادەبىيەوە گوتى: ”باشە، ئىستا ئەوهندەي جاران جوان نىيە.“ دلىنام
كىردىوھ، ھەرچەندە ھېتىدەي جاران جوان نەماوە بەلام ھېشتا ھەر
جوان و قاشقانگە. ئىدى بەم قىسىمەي من ھەر زۇر خۇشحال بۇو،

که و تینه ناو گفتگویی کی بچکولانه و، دواشت که پتی گوتم ئوه بوو: "زور کەس قىزى من بە شتىكى جوان دەزانن."

زور دلىام، کە ئە و پۇزە ئە و كابرايە، پۇيىشت نانى نيوەرق بخوات هەر لە خۆشى و شادىدا خەننى بىووه. دلىام ئە و شەوه رۇيىشتۇرۇھە و بە خىزانەكەی گوتوروه. بىگومانم سەيرى ئاۋىنەيى كردووه و گوتۇويەتى: "قۇم ھەر زور جوانە."

جارىكىان ئەم چىرۇكەيم لەپەرددەم جەماودەدا گىتىرىيە و لەدواى ئە و كابرايەك لىتى پرسىم: "مەبەست و ئامانجىت لە و قىسىم چى بىووه؟"

من ج مەبەست و ئامانجىكەم بىوو و، چىم لە و كابرايە دەۋىست!!! من چىم لە و كابرايە دەۋىست!!!

ئەگەر ئىمە ئە وەندە خۇپەرسىت و ئەنانى بىن، لە تواناماندا نەبىت چۈرىك بە خەتەورى و ستايىشىكى راستىكىيانە بۇ كەسى بەرانبەر، بەيان بکەين بەبى ئە وەرى چاۋەپىي شتىك بکەيت، بۇ ئە وەرى لەپەرانبەر ئەمەدا شتىكت دەست بکەويت، ئەگەر رۇحىشمان لە قىبارەمى سىويىك گورەتر نەبىت، ئەوا بە دلىانىيە و رووبەرۇرى ئە و شىكستە دەبىنە و، كە شىاوى خۇمانە.

ئەها، بەلى، شتىكەم لە و كابرايە دەۋىست، شتىكى پېپەھا و بەنرخىم لىتى دەۋىست و بە دەستىش خىست. ئە وەستەم بە دەست خىست، كە من شتىكەم بۇ ئە و كابرايە كردووه، بەبى ئە وەرى ئە و بتوانىت شتىك لەپەرانبەردا بىز من بىكەت. ئەم رووداوه لە بىر و زەينىدا دەمەنچىتە و، تەنانەت لەدواى ئە وەرى كە رووداوه كەيش گوزەرى كرد.

ياسايىكى زور گرنگ بۇونى ھە يە، لەبىر و رەفتارى مەرۇقدا، ئەگەر گوپىرايەلى ئە و ياسايى بکەين، ئەوا ھەرگىز دۇوچارى كىشە نايىنە و. لە باستىدا، ئەگەر پەپەھوى ئە و ياسايى بکەين، ھاۋپىگەلىنى زور و

به ختنو هر بیهکی همیشه پیمان بُو فهراهم دههینت. بهلام هر له و ساتهی ئهو یاسایه پیشیل دهکهین، ئهوا پیمان دهکویته زهلكاوی کیشەوه.

پاساکەيش ئەمەيە: "هردهم واله كىسى بەرانبەر بىكە هەست بە گرنگى بكت. هر وەكىو پېشىر باسمان كرد، جىلىن ديو دەلىت، هەستى حەزىزىدەن بە گرنگى، قۇولتىرين پالنەرى سرووشتى مروفە، ولىئەم جەيمىز دەلىت: 'قۇولتىرين بىنەما لە سروشتى مروفدا، برىتىيە لە بەدەستخستى هەستى گرنگى و، ستايىش و پىزازنىن.' " هر وەكىو پېشىرىش ئەممەم بەرجەستە كىردووه، هر ئەو هەستىيە، كە مروفەكەن لە نازەلەكەن جىيا دەكتاتەوە. هر ئام هەستەيشە بەرپىسيارە لە بەرقەراركىدى شارستانىيەت.

بُو ماوهى هەزاران سال، فەيلەسۈوفەكان سەرنجى پىساكانى پەيوەندىيە مەۋەنە كەننەيەن داوه، لە مىانەي تەواوى ئەو وردىبوونەيەوەدا، پەرەيان تەنبا بە يەك فەرمانى گرنگ داوه. ئەمەيش شتىكى نوى نىيە، بەلكو بىگە ئەوهندەي كۆنلى مىژۇو كۆنە. زۇر راستە، بىسەت و پىنجەھزار سال لەمەو بەر، ئەمەي فيرى شويىنکەوتۇوانى كىردووه. لېلىتس، دامەز زىنەرى ئايىنى تاوى، ئەمەي فيرى شويىنکەوتۇوانى كىردووه، لە دۈلى هان بە ماوهىيەكى زۇر لەمەو بەر.

ھەروەها، بوز، لەسەر لىوارى پۇوبارى بېرزۇقى گانگى، بە پىنج سەد سال بەر لە مەسىح ئەمەي فيرى شويىنکەوتۇوانى كىردووه، كىنېيە پېرۇزەكانى ھىندۇسى، ھەزاران سال لەمەوبەر ئەمەي سان تىيدا بەرچەستە كراوه. عىسایاش، بە نۆزىدە سەدە لەمەو بەر، لەسەر بەرزا يەكانى جودىي ئەمەي فيرى شويىنکەوتۇوانى كىردووه. تەواوى ئەو یاسايانەي لە يەك دېردا كۆكىردووه تەوە، دەشىت گرنگىرىن

یاسای سه‌ر پووی زه‌وی بیت: "به جزئیک مامله له‌گل خه‌لکیدا
بکه، بهو شیوه‌یهی که خوت حه‌ز ده‌کهی مامله‌لت له‌گل‌دا بکریت."

دشستیت ره‌زامه‌ندی ئو کسانه‌ت بویت، که ره‌فتاریان له‌گل
ده‌نوبینت، ده‌ت‌ویت سوپاس و پیزانینیان بـه‌رانبر بـه‌های راسته‌قینه‌ی
تو هـه‌بیت، جـزـره هـهـستـیـکـتـ دـهـوـیـتـ، کـهـ لـهـ وـ جـیـهـانـ بـچـکـلـانـهـیـ خـوتـداـ
هـسـتـ بـهـ گـرـنـگـیـ بـکـهـیـ. نـاتـهـوـیـتـ گـوـیـ بـقـوـ مـاسـتاـوـیـکـیـ کـمـ وـ بـیـباـیـخـ
وـ بـیـنـرـخـ شـلـ بـکـهـیـ بـهـلـکـوـ وـیـلـیـ بـهـدوـایـ سـوـپـاسـ وـ سـتـایـشـیـکـیـ پـرـبـهـماـوـ
واـقـیـعـیـ. تو دـهـتـوـیـتـ هـاـوـرـیـ وـ یـارـیدـهـ دـهـرـهـکـانـتـ وـهـکـوـوـ ئـوـهـ بنـ،
هـرـ وـهـکـوـوـ چـارـلـزـ شـوـابـ دـهـلـیـتـ: "پـاسـتـکـوـبـوـونـ لـهـ وـهـسـفـکـرـدـنـ وـ
دـهـسـتـبـلـاـوـبـوـونـ لـهـ سـتـایـشـ وـ پـیـزاـنـیـنـداـ". نـیـمـهـ هـهـمـوـمـانـ ئـوـهـمـانـ
دهـوـیـتـ.

کـهـواـیـ، باـ پـهـیـرـهـوـیـ ئـوـ یـاسـاـ زـیـرـیـنـ بـکـیـنـ، بهـ جـزـئـیـکـ رـهـفتـارـ وـ
ئـهـفـکـارـ دـهـگـلـ خـلـکـ بـنـوـیـنـینـ، کـهـ خـوـمـانـ دـهـمـانـوـیـتـ بـهـ وـشـیـوهـیـهـ
لـهـگـلـامـانـداـ بـجـوـولـیـنـهـوـهـ.

چـوـنـ؟ـ کـهـیـ؟ـ لـهـ کـوـیـ؟ـ وـلـامـهـکـهـ ئـوـهـیـهـ: هـهـمـوـوـ کـاتـیـکـ، لـهـ هـهـمـوـوـ
شـوـبـنـیـکـ.

دـهـیـدـ جـیـ سـمـیـسـیـ ئـوـ کـلـیـیـرـ، وـیـکـوـنـسـنـ، لـهـ پـؤـلـداـ بـهـ قـوـتـابـیـهـکـانـیـ
ئـیـنهـیـ گـوـتـ، کـهـ چـوـنـ بـیـ لـهـگـلـ دـوـخـیـکـیـ بـچـکـلـانـهـداـ بـکـهـنـ، کـاتـیـکـ
داـوـاـمـانـ لـنـ کـراـ، بـوـ ئـوـهـیـ ئـهـرـکـیـ بـهـرـپـرـسـیـارـیـیـتـیـ لـهـ ئـسـتـوـ بـگـرـینـ لـهـ
کـوـنـسـیـرـتـیـ خـیـرـخـواـزـیدـاـ.

"لـهـ شـهـوـیـ کـوـنـسـیـرـتـهـکـداـ گـیـشـتـمـهـ پـارـکـهـکـهـ وـ، دـوـوـ ئـافـرـهـتـیـ بـهـ
تـهـمـنـمـ بـیـنـیـ، لـهـ کـهـشـیـکـیـ زـورـ خـرـاـپـداـ بـوـونـ، لـهـلـایـ سـتـانـدـهـکـهـ
وـهـسـتـابـوـونـ. هـهـرـ بـهـ شـیـوهـیـهـکـیـ نـاسـایـیـ، هـهـرـ یـهـکـیـکـ لـهـ ئـوـانـ پـیـنـیـ وـاـ
بـوـوـ کـهـ ئـوـیـ دـیـکـهـ بـهـ پـرسـهـ لـهـ پـرـقـژـهـیـ. هـهـرـ کـهـ لـهـوـیـ وـهـسـتـامـ وـ
سـهـرـسـامـ بـوـومـ بـهـوـیـ، کـهـ دـهـبـیـتـ منـ چـیـ بـکـمـ، یـهـکـیـکـ لـهـ ئـهـنـدـامـانـیـ

لیژنکه دهرکهوت و بۆکسیکی کاشی پیدا و سوپاسی کردم، بەوهی که پرۆژهکه لە ئاستق بگرم، رۆز و جەینى وەکوو يارمەتىدەرى من بیشان ناساندم و پاشان دەستبەكار بۇوين.

"بىدەنگىيەكى گەورە بالى كىشا، وا دركىان كرد، كە ئەو بۆكسە پارە پەمزى دەسەلات، سندوقەكەم دا بە رۆز و ئەوەم بۇون كردهو، كە دەكىرىت تواناي ئەوەم نەبىن پارىزگارى لەو پارەيە بکەم و، ئەگەر ئەو چاودىرىي بکات ئەوا من ھەست بە باشتىر دەكەم. دواتر، بۇ جەین بېشىنارم كرد، كە بى نىشانى دوو ھەرزەكارەكە بىدات بۇ سارىدەمەنىيەك، بۇ ئەوەي ئامىرى سۆدەكە بخەنە كەپ. داوایشىم لىنى كرد، بۇ ئەوەي بەرپرسىيارىيەتى ئەو بەشەيەي پرۆژەكە لە ئاستق بىرىت.

"ئەو ئىتوارەيە پىر لە خۇشى و شادى بۇو، بە شادمانىيەوە لەگەل رۇزدا پارەكمان دەزمارد و، جەین يىش سەرپەرشتى ھەرزەكارەكانى دەكىردى، منىش وەکوو خۆم چىزىم لە كۆنسىرتەكە دەبىنى.

پەتۈست ناكات چاوهپى بکەيت، بۇ ئەوەي بىبى بە نوينەر لەو ولاي فەرەنسا ياخود بىبى بە سەرۆكى لىژنەي كلامبەيکى لۆچ، بەر لەوەي فەلسەفەي سوپاس و ستايىش بەكار بەھىتىت. بەمەوە دەتوانى ھەموو پۇزىك بە شىوهيەكى نائىساىيى كار بکەيت.

بۇ نموونە، ئەگەر گارسۇن پەتاتەيەكى تىكەل و بېكەلمان بۇ بەھىتىت، لە كاتىكىدا داواي پەتاتەي فەرەنسىت كردووە. باپلىين: "داواي لىپىووندى دەكەم، ئەگەر ئازىيەتت دەدەم، بەس من حەزم لە پەتاتەي فەرەنسىيە." ئەويش دەكىرىت بەم شىوهيە وەلام بىداتوە: "بە هىچ شىوهيەك ئازىيەت نىيە." بەمەيىش بە خۇشحالىيەوە دەيانڭۈرىت، ئەمەيىش لەبەر ئەوەي، رىزمان بەرانبەر بە ئەو بەرجەستە كردووە.

دهسته واژه بچووکه کانی و هکوو، ”داوای لیبوردن دهکم، که ئەزىيەت دەدەم،“ ئەگەر بەلاتەوە ئەرك نەبىت؟ ”ئەگەر دەكىيت؟“ ئەگەر بەلاتەوە ئاسايىيە؟“ سوپايسىت دەكەم،“ نواندى ئەم جۇرە رەفتارانە بىتزاپىي و بىتاقەتى لە زىياندا كەم دەكەن و دەپەپەۋىتنەوە، لە ولايىشەوە دەبىتەوە ھۆى بەرھە مەھىتى ھەستى باش.

با نموونە يەكى دىكە بەرجەستە بکەين، پۇمانە كانى مۇل كەين مەسىحىيەت، دېمىستەر، مانكسمان، نواننى دىكە يىشى ھەموو يان پېرىۋەشتىرىن كتىب بۇون، لە سەرەتاي بەشىكى ئەم سەدەيدەدا. مىليونان خەلک ئەوانە خۇيىندۇرۇتەوە، ھەر ژمارە يەكى زۇرى خەلک. ئەو پۇمان نۇرسە، كورى ئاسىنگەر بۇو، زىاتر لە ھەشت سالى زىانى لە قوتاپخانەدا بەرى ئەكىردووھ؛ لەگەل ئەوهېشدا، كاتىك كە كۈچى دوايى كىد، دەولەمەندىرىن پىاواي ئەدەبى سەردەم خۆى بۇو.

چىرۇكەكە بەم شىوه يەيە: مۇل كەين، حەزى لە غەزل و ھەلبەستى ئەفسانە بىي بۇو، ھەمۇ شىعەرە كانى دانلى كاپىريل رېسىتى ھۆننەوە، ھەروەھا تەنانەت گۇتاپتىكىشى نۇرسى و ھکوو پىاهەلدانىك بە دەستكەوتە كانى ھونەرى رېسىتى، خۇشى پېتۇرسىكى بۇ رېسىتى نارد، و ئەويش دلخوش بۇو، رېسىتى بە خۆى گوت: ”ئەگەر لاۋىك تېرواپىنى ئەوتقى دەربارە توانى من ھەيە، نۇوا كەسەنلىكى بلىمەتە.“

بەمەيش رېسىتى كورى ئاسىنگەر بانگەتىشى لەندەن كرد و، و ھکوو سكتىرى خۆى مامەلەي لەگەل دەكىرد. ئەمەيش خالىكى و ھەچەرخان بۇو لە زىانى مۇل كەيندا، لەو پىيگە بە نوبىيەيدا، چاوى بە ھونەرمەندانى ئەدەبى كەوت، سوودى لە ئامۇزىگارى ئەوان بىنى و، كەوتە ڑىپ كارىگەری ھاندانى ئەوانەوە، پىشە يەكى گرتە دەست، كە ناوى بەرەو پانتايى ئاسمان بەرز كرددەوە.

مالەكەي، كوشكى كريپا، لە دوورگەي پىاودا، بۇو بە مەككەي گەشتىاران لەسەرتاپاي جىهاندا، مىليونان دۇلارىشى بۇ مايەوە. لەگەل

ئوهیشدا کى ده زانىت ده كرا هر بە نەدارى مردىبايە و كەس هەر نەشى ناسىبىايد، ئەگەر گوتارىكى پې لە ستايىش و پىزانىنى بۇ پىاوېنلىكى بەناوبانگ نەنوسىبىايد.

ھېزىتكى لەم شىتوھىيە، ھېزىتكى سەرسوورھىتىنەر، دلسىز، سوپاس و پىزانىنىكى كە لە قۇولايى ناخوه سەرچاوهى گرتۇوه.

روسىتى خۆى بە كەسيتكى گرنگ لە قەلەمدا، ئەمەش شىتكى نامۇ نىيە، نزىكەي ھەموو كەسيتكى خۆى بە كەسيتكى گرنگ ھەزمار دەكتات، هەر زۆر گرنگ.

ژيانى چەندىن كەس دەكريت، بىڭىرىت ئەگەر كەسيتكى، ھەبن وايانلى بىكتات ھەست بە گرنگى بکەن. رېنالد جەي رېلاند كە يەكىنە لە مامۇستاكانى پەيمانگەكەمان لە كاليفورنىا، ھەروەھا مامۇستاي ھوونەر و فەن بۇوه، دەربارەي قوتابىيەكى بە ناوى كرييس نۇوسى، لە دەسىپىتكى وانەكەدا:

”كىرييس يەكىن بۇو لە قوتابىيە هيمن و شەرمەنەكان و باوهەپىكى كەمى بە خۆى ھېبوو، ئەو قوتابىيە، ھەركىز ئەو سەرنجە بەرە خۆى كەمەندىش ناكات كە شىاوى بىت. ھەروەھا وانە بە پۈزىلىكى پىشكەوتۇوتر دەلىم، ئەو قوتابىيەيش مافى ھەيد بۇ ئەوهى لەگەل ئەواندا بىت.“

”لە رۈزى چوار شەممەدا، كرييس سەرشىتانا خەرىكى مىزەكەي بۇو، لە راستىدا ھەستىم كرد، كە شىتكى شاراوه لە ناخى ئەودا بۇونى ھەيد. داوام لە كرييس كرد، ئەگەر حەز دەكتات بىتە پۈزىلىكى ئاست بەرزا و پىشكەوتۇو. چەندىك خوازىيار بۇوم، كە وەسفى پۇوخسارى كرييس بىكم، ھەست و خواستە شەرمىنەكانى كورىكى چواردە سالان، وا ھەول دەدات فرمىشكەكانى بىرىت.“

”كى؟ من، بەپىز رېلاند؟ ئايا من ئەوهەنە باشم؟“

"بەلى، كرييس، تو زور باشيت."

"دەبووایه لە خالەدا وەستابام، چونكە فرمىسىكە كان لە چاوهكانمدا جۆگەلەيان بەستبوو، هەر كە كرييس ئۇرۇپ قۇزە لە پۇلەكە رۇيىشە دەرەوه، هەر لە خۇشى و شادىدا گاشكەى گرتبوو، بە چاوىتكى شىنى پېرىشە شاوه سەيرى دەكرىم و، بە دەنگىكى ئەرىتىيە وە گوتى: "سوپاست دەكەم بەرپىز بىللاند."

كرييس واندېكى فيئر كردىم، كە هەركىز لە بىرم ناجىتە وە، حەزى قوولى ئىتمە، بۇ ئەوهى ھەست بە گرنگى بکەين، يارمەتىدام بۇ ئەوهى هەركىز ئە و ياسايە لە بىر نەكەم، شىتىكم پەخش كرد كە دەلىت، تۇ گرنگى، ئەمە لە بەردىم پۇلەكەدا ھەلواسراپۇو، بۇ ئەوهى ھەممو قوتاپىيەكان بىيىن و، بىرى منىش بەھىتىتە وە، كە هەر تەلەبەيەك كە پووبەپۈرى دەبىمە و زور گرنگە."

ئەمە راستىيەكى تالە كە ھەممو ئە و كەسانەي كە تۇ دەيانىيەت، بە جۇرىيەك لە جۇرەكان وە ھەست دەكەن كە لە تۇ بەرزىتن، و پىنگەيەكى دەلىيابىش بۇ دلى ئەوان ئەوهى، كە پىنگەيان بىدەي كە بە جۇرىيەك لە جۇرەكان تۇ ھەست بە گرنگى ئەوان دەكەيەت و بە دلسۈزىيە وە ستايىش و پىزانىيان بکەيەت.

لەبىرت بىت كە ئىمېرسىن چى گوتۇو: "ھەر پىاپىنەك كە پووبەپۈرى دەبىمە و بە شىتەيەك لە شىتەكان لە من باشتە، لەمەدا لىنيە وە فيئر دەبم."

ئەو بەشەي كە ھەستى بەزەيى دروست دەكتات، برىتىيە لەوهى كە زوربەي ئەو كەسانەي، كە مەترىن شايىستە بۇويان ھەيە بۇ سەركەوتىن، خودى خۇيان لە پىنگەي شىتىۋازى لە خۇبایبۇونو وە بەرە و پىتشە وە دەبەن كە لە پاستىدا ئەمە شىتىكى قىىزەون و بىتزاركەرە. ھەر وەكىو شكسپىر دەلىت: "مرۆف، مرۆفى شانازىكەر،

به دهسه‌لاتنگی که‌مهوه، لژیر پانتایی ئەم ئاسمانهوه فروفیل دهکات و، دهبیته هۆی ئەوهی فریشتەكان فرمیسک بېزىن.“

بۇت باس دهکم، كە چۈن كەسانى بازرگان لە خولەكەي مندا، ئەم بنەمايەيان پەيرەو كردووه و ئەنجامىكى باشيان بە دەست خستووه.

با لە بازرگانى يەكەمهوه دەست پى بکەين، پارىزەرى كۈنىكتىكەت، كە خۇي حەزى نەكىد لەبەر خزمەكانى ئامازە بەناوى بکرىت، بە ماوەيەكى كەم لەدواى ئەوهى پەيووندىي بە خولەكەمهوه كرد، بېرىن، ئاپ لەگەل خىزانەكەيدا بەرهو لۇنگ ئايلىند رۇيىشت، بۇ ئەوهى قسە سەردانى خزمەكانى بکات، ھاوژىنەكەي بەجىنى هيىشت بۇ ئەوهى قسە لەگەل پورە بەتەمنەكى خىزانىدا بکات و خوشى بۇي دەرچوو، بۇ ئەوهى قسە لەگەل خزمە لاۋەكانى خۇي بکات. ھەز زۇو دەستى بە قسەكىدن كرد دەربارەي ئەو بنەمايانى كە پەيرەوى كردىوون لەبەرانبەر ستايىشىرىدىدا، لەو باواهەردا بۇو، كە دەتونىت شتىك ئەزمۇون بکات، لە رېتكەي قسەكىدىنى لەگەل ئەو پېرەزەندا. بەمەيش چاويىكى بە ژۇورەكەدا گىردا، بۇ ئەوهى شتىك بىۋزىتەوه و پىتىدا ھەلبىدا.

پرسى: “ئەم خانووه دەورو بهرى سالى ۱۸۹۰ دروسكراوه، وا نىيە؟“

ئۇيىش وەلامى دايەوه: “بەلى، پىكاورېيك لەو سالەدا دروستكراوه.“

پياوهكە گوتى: “ئەو مالەم بىر دەخاتەوه كە تىيىدا لەدايىك بۇوم، مالىكى جوانە، زۇر باش دروستكراوه، دەزانىت لەم پۇزگارەي ئەمرۇدا، خانووهكان بەم شىيەيە دروست ناكرىين.“

خانە پېرەكە ھاوارابۇو، ”راست دەكەيت، گەنجه كانى ئەمپۇق، بايەخ بە خانووى جوان نادەن، ئەوهى كە دەيانەويت مالىكى بچۈلەنەيە و، حەز دەكەن بە ئۇتۇمبىلەكانيان بگەرىن.“

پیرهڙنڪه ئه م قسه ييهى به دهنجيڪى پر له مهيل و سوزى يادگارييوه كرد، ”ئه مه خانووی خونه كانه، ئه م خانووه به خوشويستي بنياتراوه، من و ميردهكم بهار لوهى دروستي بکهين به چهندين سال خونمان پييووه بنيووه. بانكى تهلارسازمان نهكرد بو دروستكردنى، بهلكو خۇمان نەخشە و پلانمان بويidan.“

خانمهكه بېرىز ئاري، به مالهكدا دهگىر و ئەويش ئەو شستانهى بهرز دەنرخاند، كە لە گەشتەكانيدا لەگەل خۇي هەليگرتبۇون و به تەواوى ژيانى چاودىرى كردىبوو و پاراستبۇونى، شال و، تاقمى چاي كۇنى ئىنگلىزى و كوبى سىينى و پىتھەف و كورسى فەرەنسى، تابلۇ و وينەئى ئىتالى و پارچە قوماشى فەرەنسى كە لە كوشكىدا هەلواسرابۇون.

لەدواي ئوهى سەرى ھەممو مالهكى كرد، پاشان خانمهكه بىرىدە ناو گەراجەكە، ئۆتۈمىبىلەكى نىشاندام نوی بۇ.

خانمهكه بە هيواشى گوتى: ”ميردهكم بە ماوهىكى كەم بەر لە مردىنى، ئەم ئۆتۈمىبىلەي بۇ كريم، لەدواي مەركى ئەو ھەرگىز لىيم نەخوبىيۇو، تو شتە باشەكان بەرز دەنرخىتنى، لە بەر ئوھە من ئەم ئۆتۈمىبىلە پىشكەش بە تو دەكەم.“

پياوهك گوتى: ”بۇچى پورى، دەتە ويit من شەرمەزار بکەيت، بە خشنىدەيى تو بەرز دەنرخىتىم، بە دلىايىيەوە، بەلام ناتوانم ھەر ئاوا بە ئاسانى ئوه قبول بکەم، تەنانەت من ھەر خزمى تۆيىش نىم. دانەيەكى نويم ھەيە، تۆش چەندىن خزمت ھەيە، كە حەز دەكەن بىن بە خاوهنى ئەو ئۆتۈمىبىلە.“

بەسەرسوورمانوھ گوتى: ”خزم! بەلى، جۇرە خزمانىكەم ھەيە كە چاوهپى مەركى من دەكەن تا ئۆتۈمىبىلەكە، بە دەست بەھىن، بەلام ناشىخۇن.“

پیاوەکە گوئى: "ئەگەر حەز ناکەي بىدەيت بە ئەوان، ئەوا دەتوانى بىفرۇشىت."

هاوارى كرد: "بىفرۇشم! پېت وايە ئەو ئۆتۈمبىلە دەفرۇشم؟ ئايا پېتۋايه ھەر وا پىنگە دەدمەم كەسىنگى نەناسرا، ئەو ئۆتۈمبىلە بەسەر شەقامەكاندا لى بخورىت، ئەو ئۆتۈمبىلەي كە مىرىدەكەم بۇي كىرىوم؟ ھەرگىز خۇنم بە فروشتنىيەو نەبىنیووه، من نىازم وايە پىشىكەش بە توى بىكەم، تو پىزىز لە شتى جوان دەگرىت."

ھەولى دا خۇى دەرباز بکات، لە وەرگىرنى ئۆتۈمبىلەكە، بەلام نەيدەتوانى بەبىن بىرىنداركىرىنى ھەستى ژنەكە ئەو كارە بکات.

ئەم خانمە، كە لە مالىنگى گەورەدا، لەگەل يادەورىيەكانى بەجى مابۇ، بىرسى كەمىك سوپاس و پىزازانىن بۇو. پۇزگارانىك لاو بۇوە و جوانبۇوە و چەندىن داواكاري ھەبۇوە. پۇزگارانىك مالىنگى بە ھەستىنگى پېر لە خۇشەویستى دروست كردووە و شتى لە سەرتاپاي ئەورۇپادا كوردووەتەوە، بۇ ئەوهى جوانىيان بى بېخشتىت.

ئىستايش، لە تەمەننېنگى پىرى، پېر لە تەنبايىدا، پىنويستى بە كەمىك كەرمەنگىرى مەزۇف بۇو، سوپاس و پىزازانىن و ستايشىنگى بلىمەتانە، ھېچ كەسىنگ ئەمەي بۇ بەيان نەكىردىبوو. كاتىك ھەستى بە سوپاس و پىزازانىن كرد، وەككۈر كائىنېك وا بۇو لە بىباباندا، نەيدەتوانى ئەو خۆشى و شادىيەي بە ھېچ شتىنگ بەيان بکات، تەنبا ئەوه نەبىت، كە ئۆتۈمبىلەنگى بکات بە دىيارى.

با سەميرى نەسوونەيەكى دىكە بىكەين: زىنالىد ئىيم، مكمەھلىن كە بەپىوهبەرى لويس و، ۋالانتايىن و خاوهەن كىلىڭەي كشتوكالى و تەلارسازبۇو لە پىي نىو يۈركىدا، بەم شىپوھىي پۇوداوهى خۆيمان بۇ بەيان دەكات:

"به ماوهیه کی کم لهدوای ئوهی به شداریم له خولی چون هاوپی پهیدا دهکهیت و دهچیه دلی خلکهوه کرد، دیزانی خانویه کم دهکرد بق داده ورینکی بناوبانگ، خاوهنه کهی له ماله کهدا سهربی و هدرنا، بق ئوهی زانیاری پئین برات دهرباره گولی ئهزه لیا و پرقدیندرؤن، که خوازیاره بیانچینیت."

گوت: "دادوهر، تو خولیایه کی پهنجینت ههیه، زور سهرسامم به سهگه جوانه کانت، لهوهیش تینده گم که ههموو سالنک شریتی شین به دهست دههینیت، که له مهیدانی مادیسون گاردن بهرپیوه چیت."

"ئەم ستایشکردنے جىگەی خۆی گرت."

دادوهر وەلامی دایه وه: "بەلنى، خۆشى و شادىيە کى زور له سەگە کانم به دهست دەخەم، حەز ناكەيت كولانە کەيان بىبىنیت؟"

"نزيكەی يەك كاتژمیرى پىچۇو، هەتا وەكۈو سەگە کانى نىشاندام و، ئەو دىياريانە کە بىدبۇويە وە، تەنانت بىنەچەشىان ھەبۈون و خەتە سوورەكانى بق پوون دەكرىدمە وە، كە زىرىھە کى و جوانى سەگە کەيان نىشان دەدا."

لەكتىيىدا، پووى له من كردوو و، پرسى: "مەندالى بچووكت ھەيە؟" منيش وەلام دايە وه: "بەلنى، ھەممە، كورېكىم ھەيە."

دادوهرە کە پرسى: "زور باشە، حەزى لە تولە سەگ نىيە؟" "ئاھ بەلنى، ھەر زور حەزى لىتىھ."

دادوهرە کە گوتى: "زور باشە، دانەيە کى دەدەمنى."

"دەستى كرد بەوهى، كە پىتم بلىت چۇن خواردن بە تولە سەگە کە بىدم،" پاشان وەستا "ئەگەر پىت بلىت لە بىرى دەكەيت، دەبىت بۇت بنووسىم." لە بەر ئۇوه دادوهرە کە پۇيىشىتە مالەوە، تەواوى زانیارىيە كانى نۇوسى، بە چەندىن دۇلارەوە تولە سەگە کەي پىشكەش

کردم و، کاتزمنیک و پازده خوولهک له کاتی پر بهنرخی خزوی پیندام، چونکه من پیزانین و ستایشیکی راستگویانه بهرجهسته کردبوو، بز خولیاکه‌ی و دهستکه‌وتکانی.

جلوج یستانسی کوداکی بهناوبانگ، فیلمیکی دهرهینا که وینه‌ی جو ولاوی تیدابوو، برى ملیونان دولاارى كور كرده‌وه، بwoo به يەكىك له دلهمه‌ندترين بازرگانه‌كان له سەر پووی زەويدا. هيشتا سەربارى هەممو ئەو دەستکەوت و کامرانیيانه، كەچى هيتدى من و تو حەزى به پیزانین و ستایش كرد و سوپاسكردن بwoo.

بۇ ئوهى كورتى بىكەمهوه، كاتىك یستانس، بىناي قوتاپخانه‌ی ئىسمانى مىوزىكى و هۆلى كېيۈرن بwoo له رۇچىستەر، جەيمىز ئادەمسقۇن سەرۆكى كۆمپانىيای سوپەرييەر سىتىنگ لە نيو يۈرکدا، ھولى دا فرمانى دابىنگىرنى كورسىيەكانى ئەم بىنایانه بەدەست بخات، پەيوەندىيى بە تەلارسازەوه كرد، بەپىز ئادەمسقۇن وادىيەكى لىوەرگرت، بۇ ئوهى بەپىز یستانس بىبىنتى لە رۇچىستەر.

كاتىك ئادەمسقۇن گەيشت، تەلارسازەكە گوتى: "دەزانم تو دەتەۋىت ئەو فرمانە بەدەست بخەيت، بەلام لە ئىستاواه دەتوانم پىت بلەم، كە تو ناتوانىت زىياتر لە پېنچ خولەك له کاتى جلوج یستانس بىرىت، چونكە ئەو زور بە پلان و سەرقالە. لەبر ئوهە مەبەستەكت بە خىرايى بۇون بەكەوه و لىتە بېرۇ دەرهەوه."

ئادەمسقۇن ئامادە بwoo بۇ ئوهى، وا بکات.

كاتىك رىنگەي پىدرار، بۇ ئوهى بچىتە ژۇورەوه، بەپىز یستانس بىنى، كە بەسەر دنیايدى كاغەزدا لەسەر مىزەكەدا شۇرۇببويەوه. بە شىوه‌يەكى ئاسايى، بەپىز یستانس سەرەي ھەلبىرى و چاوىلکەكانى لە چاوى لادان و بەرەو ئەندازىيارەكە رىنى كرد و ، بەپىز ئادەمسقۇن دەيگوت: "بەيانىستان باش بەپىزان، دەتوانم چ كارىكتان بۇ بکەم؟"

خانووسازه که به ریز گاده مسکونی به ئەوان ناساند، پاشان گاده مسکون
گوتى: "لەو كاتىھى چاوه پوانىم دەكىدىت بەریز ئىستمان، بە
نووسىنگەكەی تۆمدا هەلا دەكوت، بەلامەوه ئاسايىھ ئەگەر خۇم لە
ژۇورىنىكى لەم شىوه يەدا كار بىكم، بايەخم بە كارەكىي خۇم دەدا و،
وەلى لە ژياندا ژۇورىنىكى لەم شىوه يە جوانم نەبۇوه."

جىرج ئىستيمان وەلامى دايەوە: "شىتىكت بىر ھينامەوه، كە ھەر
خەرىك بۇو لە بىرم دەچۈوپەوە، جوانە، وا نىيە؟ كاتىك سەرەتا
درۇست كرا، زۇرم چىز لىتى دەبىنى، بەلام ئىستا بە ئەندازەيەك
سەرقال بۇوم، كە جارى وا ھېيە بە ھەفتە چاوم بەم نووسىنگەك
ناكەۋىت."

گاده مسکون بە ژۇورەكەدا گەرا و، پاشان دەستى بەسەر مىزەكەدا
ھينا، "ئامە بەپۇرى ئىنگلىزىيە، وا نىيە؟ كەمىك لە پۇرى پىكھاتەوە لە¹
بەپۇرى ئىتالى جياوازە".

ئىستمان وەلامى دايەوە: "بەلى، بەپۇرى ئىنگلىزىيە و ھاوردەكراوە،
ھاوردەيەكم كە دارناسىكى پىپۇرە بۇي ھەلبىزادۇوم."

لەدوايىدا، ئىسمان ژۇورەكەي نىشاندا و، دەربارەي بەشەكانى
ژۇورەكە، رەنگەكان، ھەلکۈلەنە دەستكىرەكان و، تەواوى شتەكانى
دىكە، كە لە پلان و جىيە جىتكەرنى ژۇورەكە يارمەتىدەربۇون.

لە كاتىكى گەران، لە ژۇورەكەدا و، سەيرىكىرنى كەلۋەلە دارىنەكان،
لەبەردەم پەنجەرەيەك وەستان، جىرج ئىستيمان بەو پەرى خاكىيەوە
و، بە شىوه يەكى نەرمۇنيان، ئامازەي بەو دامەزراوانە كرد، كە لەپىتاو
مەرقاپايدەتىيدا درۇستى كردىبۇون: زانكۈزى پۆچىستەر، نەخۇشخانەي
كشتى، نەخۇشخانەي چارەسەر كىردىن، خانەي ھاوردەيەتى و
نەخۇشخانەي مندالان. گاده مسکون زۇر بە گەرمى دەستخۇشىلىنى
كىرىد لە بەرانبەر ئۇ شىوازە نموونىدە، كە پارە و پولى بەكار دەھىتىت

بۇ ئاوهى ئازارەكانى مرۇقايىتى كەم بكتەوە. لەدواى ئەوە، جىورج ئىستمان سىندوقىنى شۇوشەبىي كردىوە و كامىزايىكى هيئاپە دەرەوە، داهىتانىك كە لە پىاوېنلىك ئىنگلىزى كېبىو.

ئادەمسقۇن پرسىيارى دەربارەي ھولەكانى، بەر دەست بەكاربۇونى لە كارى بازىركانى لى كرد، بەپىز ئىستمان يىش ھەر زور راستىگۈيانە باسى سەردىمى ھەزارى و نەدارى مندالى خۆى بۇ دەكرد، باسى ئاوهىشى كرد، كە دايىكە بىتەۋەنەكەي، ميوناخانىيەكى شەو و پۇذىي دروست كردىبوو، ئەويش وەكۈو كاتب لە نۇرسىينگەي بىمەدا كارى دەكرد.

ترسى ھەزارىي و نەدارى بە شەو و پۇژ بالى بەسەر گيانىدا كىشابۇو، كەچى بېياريدا، كە دەست بە پەيداكردىنی پارە بکات و پېكە نەدات دايىكى پىويىستى بە كاركردن بىت. بەپىز ئادەمسقۇن پەلىكىشى كرد بۇ ئاوهى پرسىيارى زىاترى لى بکات و، گۇنى شل كردىبوو، كاتىك ئامازەي بە چىرۇكى ئەزمۇونى خۆى دەكرد، لە جىهانى وينەگىتندا، ئامازەي بەوه كرد، كە چۈن بە درىزايى پۇژ سەرقالى كاركردن بۇوه لە نۇرسىينگەكەيدا و، شەوانەيش تاقىكىردىنەوەكانى دەكەت، ناوهناواھىش سەرەخەوەنەكى دەشكەند تا مادده كىمياپەكان كارېكىيان دەكرد.

جەيمىز ئادەمسقۇن، كاتىزمىر دە و چارىڭ رۇيىشتە نۇرسىينگەكەي ئىستمان سەوە و ئاگادار كرابۇوويەوە كە دەتوانىت تەنبا پىتىنج خولەك بىتىتەتوھ، بەلام وا يەك كاتىزمىرى رەبەق پىسى كردوو، دۇوى دىكەيش گوزەرېيان كرد، كەچى هيشتا ھەر قىسىيان دەكرد.

لە كوتايىدا، جىورج ئىستمان، پۇرى لە ئادەمسقۇن كردوو و، گوتى: "دواجار، كە لە ڈاپقۇن بۇوم، ھەندىك كورسىم كېرىن و، هيئامە مالەوە، لەبەر ھەيوانى خۆردا دامتان. بەلام تىشكى خۆر پەنگەكانى كال كردىبووويەوە، لەبەر ئەوە ئەو پۇژە رۇيىشتىم بۇ بازار و بۇياخم

کپری و په‌نگمکردنوه. حمز دهکه‌ی ئو کاره‌ی که کردودومه بیبینی؟ زور باشه، له‌گەل من وهره‌وه ماله‌وه، خوانى نیوه‌پەز له‌گەل من بخۆ و، کورسییه‌کانیشىت نىشان دەدەم.”

له‌دواى نانى نیوه‌پەز، بەریز تیستمان ئو کورسییانه‌ی که له ژاپقۇن كرييپونى نىشانى ئادەمسلىن يىدان، نرخى ئو کورسییانه تەنبا له چەند دۆلارىك تىپەپرى نەدەكرد، بەلام جىزرج تیستمان ئىستا ملىيۇنلەرە، شانازى بەو کورسییانه‌وه دەكرد، چونكە خۇى ئو کورسییانه‌ی پەنك كردىبوو.

نرخى جىنگەكان دەگەيشتە نەوەدەھەزار دۆلار، پىتت وايە كى ئو تەندەرهى بۇ دەرچۈوه جەيمىز ئادەمسلىن ياخود يەكتىك لەو پېشپەكىكارانه؟

له ساتەوەختى ئەم چىرۇكەوه، هەتا وەکوو مەركى بەریز تیستمان ئو و، جەيمىز ئادەمسلىن بۇون بە ھاوبىنى كيانى بەگىانى.

كلىز ماريس خاوهن پېستورانى پۇين، له فەرنىسادا ئەم بىنەمايىھى بەكار دەھىتىندا و خواردىنگەكى لە دەستى كارمەندى كاتى پاراست. ئەم ئافرەته بۇ ماوهى پېنج سال ئەمەي بەكار دەھىتىندا و پەيوەندىيەكى پېبایەخى ھەبسو لە نىيان ئىتم ماريس و ستابە بىسەتۋىيەك كەسىيەكى. ھەرسەرسام بۇو، بەوهى كە ئو كاپرايە وازى لەو كارە هيتناو بۇو.

ئىتم ماريس گوتى: ”ھەر زور سەرسام بۇوم و بىگە زىاتر بىشۇومىدىن بۇوم، چونكە من لە ژىئر ئاستى ئو كارتىكىرىنىدا بۇوم، كە بەرانبەر بە ئو دادپەروھ بۇوم و پىداويىستىيەكانى ئۇم قبول كردىووه. لە كاتىكىدا ئو ھەم ھاوبى ھەم كارمەندى خۆم بۇو، زور جار بېزم لىتى گرتۇوھ و دەشىت زىاتر لە كارمەندە كانى دىكە بۇوم بەلاي ئەودا كراوه بۇوبىت.“

"به دلنيا ييه و، ناتوانم ئه م دهست له کار كيتشانه و هيه به بى هېچ پوونكردنە و هيه ک قبول بکەم. ئىتىز بىردىمە پەنايىك و گوتىم: 'پۇلت تو دەبىست لەوە تىيىكەيت، كە مىن هەروا ناتوانم ئه و دەستت لەكاركىتشانه يەوە قبول بکەم، تو بۇ من و، بۇ ئه كومپانىيا يە كەسىكى تايىھەتى، تويىش ئاوەندى من، بۇ سەركەوتىنى ئه خواردىنگە، گرنگىت.' ئەمەم لە بەردىم تەواوى ستافى خواردىنگە كە دووبارە كردىوە، و بۇ مالەكەي خۆمم باڭھېشت كرد و باوەر بە خۆبۇونى خۆمم بە رانبەر بە ئەو دووبارە كردىوە، بە ئامادە بۇونى خىزانە كەم.

"پۇلت، لە دەستت لە کار كيتشانه و هەكى پەشيمان بۇوييە و، ئەورپق بە جۈرىيک دەتوانم پاشتى بىن بىھىستم كە جاران بەو شىيەيە نەبۇو. زووزۇو يىش ھەستى پېزازىن و ستايىش دووبارە دەكىردىوە، لە بە رانبەر هەر كارىك كە ئەو دەيىكىد و، نىشانم دەدا كە ئەو چەندىك بۇ من و خواردىنگە كە گرنگە."

دسىراپل يەكىن لە زىرەكترىن ئەو كەسانەي، كە فەرمانىزەوابى ئىمپراتورييەتى بە رىتانييائى كردوو، دەلىت: "قسە دەربارى خودى خەلک خۇيان بکە، قسە دەربارە خودى خەلک خۇيان بکە و، ئەوانىش بۇ چەندىن كاتىمىز گوئ دەگرن." "

"والە كەسى بە رانبەرت بکە،

ھەست بە گرنگى بکات و

ئاوەيش بە دلسۈزى بکە."

بهشی سیم

رېڭاكانى كېشىرىدىنى خەلک، بەرھو ئەدای بىركردىنەوەي خۇت

دەپل کارنگى دەلىت: "زۇربەي مىزقەكان... ئەو توانايەيان نىيە، بۇ
ئەوەي دەست لەناو دەست بە قۇولايى بىر و باوهەكاندا شۇر
بىنەوە."

لە مىانەي بەرھوبىتىشىرىدىنى، ئەم توانايە، كە نەيتىيەك خۇى تىدا
مەلاسىداوە، ئەوەيە كە تو فىئر بىت: "چۈن خەلک كېش دەكەيت، بەرھو
ئەدای بىركردىنەوەي خۇت و گىانىكى پىر لە ھاواكارى گەرم بەدەست
دەخھەيت."

پېگای پەکەم:

پېگایەکى دلنيايى بۇ دروستىرىنى نەيار و چۈنىش خۆت لەو
پېگایە بەدۇور دەگرىت

كاتىك سىيدىر رېسىلتىت، لە كوشكى سېپىدا بۇو، دانى بە ئەوهانا
ئەگەر بتوانىت لە ٧٥٪نى پاستى بېنگىت ئەوا ئەپەپى پىتشىبىنىيەكانى
بەدەست خستۇوه.

ئەگەر ئەو پىزىھى، ئەو پەپى ھيوايەتى بىاۋىتكى بەناوبانگ بىت، لە
سەدەي بىستەمدا، بۇ ئەوهى بەدەستى بەنگىت، ئەى دەبىت من و تو
چۈن بىن؟

ئەگەر دلنيا بىت، لەوهى كە سەدا پەنجاپىنج پاست و دروست بىت،
ئەوا دەتوانى بچىيە شەقامى وال و، بۇزىانە يەك ملىون دۆلار پەيدا
بىكىت، خۇ ئەگەر ناتوانىت بەو ئەندازەپەيش دلنيا بىت، كە ئەوهندە
پاست و دروستىت، ئەى كەوايە بىزچى بە خەلكى دىكە دەلىتى كە
ئەوان ھەلن و پاست نىن؟

دەتوانىت لە پېگەي سەيرىكىدەن، ئاوازى دەنگەوە ياخود ئامازەوە
بە كەسىك بلنى، كە ھەلەيە ھەروەك دەتوانى لە پېگەي وشەوە پىنى
بلىنى، كە ھەلەيە - دەتەپىت پىنى بلنى، ھەلەيە و، دەشتەپىت لە
ھەمان كاتدا لەگەل تو ھاپى بىت؟ ھەرگىز شتى وا نابىت! لەبەر
ئەوهى تو گورزىكەت لە زىرەكى و بېرىاردان و ھەستى شانازى و
پىزى ئەوت داوه، بەمەپىش ئەپەپى دەپەپىت ھەمان شت، بەرانبەر بە
تو بىكەت، بەلام ئەم گورزە ھەرگىز، والە ئەو ناكات تىپروانىن و
بىرى ئەو گوربانكارى بەسەردا بىت. دەكىت تەواوى فەلسەفەي
ئەفلاتوون و ئىمانوپىل كانتى بىگرى و بەپرووى دا والا بىكىت، بەلام

هېشتا تىپوانىن و دىدگەي ئەو ناڭورى، چونكە تو ئازارى ھەستەكانى ئەوت داوه.

ھەكىز مەلى كە من "ئەمە و ئەوه بۇ تو چارەسەر دەكەم." ئەمە شتىكى خراپە، چونكە وەكىو ئەوه وايە بلېتى: "من لە تو زىرەكترم، يېك دوو شت دەلىم و، بىر و هزرى تو دەكۆرم."

ئەمە بەرەنگارىبىيە، ھەستى تورەمى فەراھەم دەھېنىتى و، والە كەسى گۈنگۈر دەكەت، لەكەل تۇدا بىكەۋىتە جەنگۈرە هەر بەر لەھەي تو دەست پىن بىكەيت. ئەمە سەختە، جا لەزىرە هەر بارودۇخىكىدا بىت ھەولى گۈرپىنى تىپوانىنى خەلکى دىكە بدەيت. ئۇ كەوايە بۇچى تو قورسترى دەكەيت؟ بۇچى دۇزەكە ئالۇز دەكەيى و، كۆسپ بە رۇوى خۆتىدا والا دەكەيت؟

ئەگەر دەتەۋىت ھەر شتىك بىسەلمىنىت، ئەوا رېكە بە كەسانى دىكە مەدە پىتى بىزانىن، زۇر بە لىزانى و لەسەر خۆبىيە و بىكە، بە جۇرىنىك كە ھەر كەس نەزانىت تو ئەوهېش دەكەيت، ئەلىكساندە پۇپ ئەمەي بە كۆتى و پۇختى دەربېرىيۇوه:

"پىويسە خەلک بە شىۋازىك فير بىكەيت، وەكىو بلىي ئەوه تو نەبوبىيەت شتە نادىيارەكانت پىشىيار كىردوووه وەكىو ئەوهى لە بىر كرابىن."

زياتر لە سىسىد سال لەمەوبەر گالىلىق گۇتووېتى:

"ناتوانىت ھىچ شتىك فيرى مىزۇ بىكەيت، بەلكو تەنبا دەتەۋىت يارمەتى بدەيت و لە ناخى خۇيدا پى بىزانىت و بىدۇزىتەو."

ھەر وەكىو لىرىد چىستەرفىلە، بە كورەكەي دەلىتى: "ئەگەر دەتەۋىت لە خەلکى دىكە داناتر بە، بەلام پىشىيان مەلى، كە لە ئەوان داناترىت."

به بردەوامى سوکرات لە ئەسینا بە شوينىكەوتووانى دەگوت: "تاکە شتىك كە من دەيزانم، ئەوه يە كە من هېچ شتىك نازانم."

باشە، ناتوانم خوازىيارى ئەوه بىم، كە لە سوکرات داناتر بىم، ئىتىر وازم لەوه هيئا، كە بە خەلک بلىتىم ئىتوھەلەن. دركىشم بەوه كردووه، كە وازھىتانيشىم سوودى ھەبۇوه.

ئەگەر كەسىتكە قىسىمە كە دەكەت و، تۆش پىتت وايە ھەلەيە سېلى، تەنانەت ئەگەر پىشت ھەلە بىت-لەمە باشتىر نىيە، ئەگەر بلىنى: "باشە، ئىستا سەير بىكە، منىش تىپروانىتىكىم ھەيە، بەس دەكىرىت ھەلە بىم، خۇ ئەگەر ھەلەيش بىكەم، ئەوا دەمەوييت راستى بىكەمەوه، لەبەر ئەوه با سەرنجى راستىيەكان بىدەين."

لىرەدا جادۇویيەك بۇونى ھەيە، جادۇویيەكى ئەرىتىنى، وەكۈو لەم دەستەوازىندايە: "دەكىرىت ھەلە بىم، جاروبار ھەلەم، با سەرنجى راستىيەكان بىدەين."

لە ئاسمان و زەھىدا كەسىتكە بۇونى نىيە، كە بىگىرى قىسىمە كى ثاواتلى بىكەت: "دەكىرىت ھەلە بىم، با سەرنجى راستىيەكان بىدەين."

يەكتىك لە قوتابىيانى پۇلەكەم، كە ئەو شىتوغازە لەگەل كېپارەكانى بەكار هيئا، مارقىلدە پېتىكى بۇو، مامەلە كارى دۆج لە بىلەنگىز، مۇنتانا. ئەمەي لەبەر ئەو پەستانەي لەسەر بازركانى ئۆرتۈمىيەل ھەبۇو، بەرجەستەي كرد، كەسىتكى دىلەرق و تووند بۇو، لە مىيانەي مامەلە كردىنى لەگەل گلەي و گازنەدە كېپارەكاندا. ئەمەيش گىرى تورەي و كەمبۇونەوهى كار و بە كىشتى ناخوشى لى دەكەويتەوه.

بە قوتابىيەكانى گوت: "دركىردن بەوهى كە ھەمە، من بە هېچ شوينىكە ناكەيەنەت، ھەولى تاقىكىردنەوهى بىگايەكى نوينم دا، شتىكى لەم شىۋەيە دەلىم: 'مامەلە كردىنى ئىتمە ھەلەيەكى ئەوهندە زۇرى لى

کوتووهه‌ته، که هر شهـرم لـ خـوم دـهـکـم، لـو دـوزـهـی تـزـدا
هـلـمان کـرـدوـوـه و دـهـربـارـهـی تـهـوـه بـوـم بـدوـیـت.

"لـم شـیـواـزـه پـیـوـیـسـتـی بـه هـیـع جـوـرـه چـهـک و ئـسـلـهـحـهـیـهـک نـایـیـت، ئـهـو
کـاتـهـی کـه کـرـیـار هـسـتـهـکـانـی ئـازـاد دـهـکـات، ئـوا زـیـاـتـر شـتـیـکـی مـهـعـقـول
دـهـبـیـت، کـاتـیـک مـهـسـهـلـهـکـه دـیـتـه سـر کـیـشـهـکـه. لـه رـاسـتـیدـا، هـزـارـانـ
کـرـیـار سـوـپـاسـی مـنـیـانـ کـرـدوـوـه، بـو هـبـوـونـی بـیـرـقـهـکـه و دـیدـگـایـهـکـی لـهـو
شـیـوهـیـه تـیـنـگـهـیـشـتـوـو. تـهـنـانـهـت دـوـو لـهـوـانـهـ هـاوـرـیـیـ نـوـیـیـانـ هـینـاـوـه، بـوـ
ئـهـوـهـیـ بـیـنـ و ئـوـتـوـمـبـیـلـ لـهـ منـ بـکـرـنـ. لـمـ کـهـشـهـ پـرـ لـهـ پـیـشـبـرـکـیـیـهـداـ،
زـیـاـتـر پـیـوـیـسـتـمـانـ بـهـ کـرـیـارـیـ لـهـ شـیـوهـیـهـ، لـهـوـ بـاـوـهـرـدـامـ نـیـشـانـدـانـیـ
پـیـزـ بـهـ رـانـبـرـ بـهـ تـیـپـوـانـیـنـ وـ دـیدـگـایـهـکـیـ دـیـلـقـوـمـاسـیـ وـ بـیـزـهـوـهـ یـارـمـهـتـیدـهـرـ دـهـبـیـتـ، بـوـ
ئـهـوـهـیـ پـیـشـبـرـکـیـیـهـکـهـ بـهـرـیـوـهـ.

هـرـگـیـز دـوـوـچـارـیـ کـیـشـهـ وـ نـارـهـحـهـتـیـ نـایـیـهـوـهـ، بـهـ قـبـولـکـرـدـنـیـ ئـهـوـهـیـ
کـهـ دـهـکـرـیـتـ تـقـ هـلـهـ بـیـتـ. ئـمـهـیـشـهـمـوـوـ مـشـتـوـمـرـیـکـ دـهـوـهـسـتـیـنـیـتـ
وـ، وـاـلـهـ رـکـابـهـرـهـکـهـتـ دـهـکـاتـ، بـوـ ئـهـوـهـیـ ئـهـنـدـهـیـ تـقـ دـادـگـهـرـ وـ،
کـراـوـهـ وـ بـیـرـکـراـوـهـ بـیـتـ. وـاـیـ لـنـ دـهـکـاتـ کـهـ ئـهـوـیـشـ، ئـهـوـهـ قـبـولـ بـکـاتـ
کـهـ دـهـکـرـیـتـ ئـهـوـیـشـ هـلـهـ بـیـتـ.

ئـگـهـرـ تـقـ، بـهـ شـیـوهـیـهـکـیـ ئـهـرـیـنـیـانـ دـهـزـانـیـتـ، کـهـ کـهـسـیـکـ هـلـهـیـهـ، ئـهـوـاـ
رـاشـکـاـوـانـهـ پـیـشـیـ دـهـلـیـیـ کـهـ هـلـهـیـهـ، ئـنـ چـیـ دـوـوـ دـهـدـاتـ؟ـ بـاـ بـهـ
نـمـوـونـهـیـهـکـ بـوـتـیـ پـوـونـ بـکـهـمـهـوـهـ:

بـهـرـیـزـ ئـنـیـسـ پـارـیـزـهـرـیـنـکـیـ لـاوـیـ نـیـوـ یـوـرـکـهـ، جـارـیـکـیـانـ گـفـتوـگـوـیـ دـوزـنـیـکـیـ
گـرـنـگـیـ کـرـدـ، لـهـبـهـ دـادـگـایـ بـالـایـ نـهـتـوـهـ یـهـکـگـرـتـوـوـهـکـانـ. ئـمـ
دـوزـهـیـهـ دـهـربـارـهـیـ بـرـیـنـکـ پـارـهـ وـ، پـرـسـیـارـیـنـکـیـ گـرـنـگـ بـوـوـ دـهـربـارـهـیـ
یـاسـاـ. لـهـ ماـوـهـیـ مـشـتـوـمـرـهـکـهـداـ، یـهـکـیـکـ لـهـ دـادـهـرـانـیـ بـالـایـ دـادـگـاـ پـیـنـیـ
گـوتـ: "ماـوـهـیـ دـهـسـتـوـورـ تـهـنـیـاـ شـهـشـ سـالـهـ، وـاـ نـیـیـهـ؟ـ

به پیز نئیس وهستا، بتو خوله کنیک چاوی له دادوهر بپیبوو، پاشان
کتومت گوتی: "داده و هری خاوه نشک، له دهستوردا، هیچ ماوه یک
بوونی نیه."

به پیز نئیس بهم شیوه یه ناوزهندی دو خه کهی کرد، "بینده نگیه ک بالی
به سر دادگادا کيشا، پلهی گه رمایی ژووره کهیش دابه زی به رو و سفر.
من راست و دروست بووم، دادوهر کهیش هله برو. ئوه یشم پتنی
گوت. به لام ئایا ئام کاره م وای کرد هیچ له دادوهر نزیک ببمه وه؟
نه خیر. هیشتا له و باوه په دام، که ياسا پشتگیری منی ده کرد،
ده یشزانم که باشترا له جاران قسمه ده کرد، به لام نه یشم توانی ئه و
قایل بکم. هله یکی زور گهوره م کرد، که به پیاویکی پوشنبیر و
به ناو بانک گوت، که پتنی که و تووه ته چالی هله وه."

ته نیا هندیک له مرؤفه کان، کسانیکی لوزیکین، زوریک له ئیمه قین
له دلین و کولهوارین. زوریک له ئیمه، هگبے مان پر بووه له هستی
ئیرهی، گومان، ترس، چاوتیبیرین و غروریبیت. زوربهی هاولاتیان،
نایانه ویت بیرو بواوه پیان بگوپن دهربارهی ئایین یاخود قژچاکردن،
کۆمه نیزم یانیش دهربارهی ئستیزهی دلخوازیان له فیلمه کاندا.
که وايه، ئه گهار تو پیگه به خوت دده دهیت به خلک بلیتی هله ن، ئه و
ئام چهند دیزهی خواره وه هموو بهره بیانیک بخوینه وه بهر له
نانی بیانی، جهیز مارغی بیز بنسن له کتیبی "بیر و هزر له زیر
باری بپیار داندا" ده لیت:

"ئیمه ههندیک جار بیرو هز رمان ده گوپین، به بین بوونی هیچ
به رهه لستیکی یان هه بوونی هیچ هست و سۆزیکی سه خت
به سه رمانه وه، به لام هر که پیمان گوترا، هله یه ن، ئوا ئیمه جارس
ده بین و دلمان ده کهین به بهرد. له باری ئاساییدا، هیچ گرنگی به
پیکه و هنانی باوه په کانمان نادهین، به لام کاتیک که سینک بیه ویت لیمان
قد ده غه بکات ئوا ناخمان پر ده بیت له توپهی، ئه مه یش پوونه که

بیروباوەرەکان، خۆییان نین لای ئىمە ئازىز بن بەلام لەم پىنگە وە پىز و حورمهتى ئىمە دەكەویتە ژىربارەی ھەپەشەوە، و شەيەكى بچووکى وەكىوو "من" كىنگىرىن و شەيە لە كاروبارەكانى مەرقاپايەتىدا، مامەلە كىردىن لەگەل ئەم و شەيە يىشدا بە شىوه يەكى شىاو دەسىپىكى دانايىسە.

ھەمان ھېزى ھەيە جا "خوانى ئىوھى من" بىت، "سەگەكەم بىت،" "مالەكەم بىت" ياخود "باوكم بىت،" "ولاتەكەم بىت" يانىش "خوداي خۇم" بىت. تەنبا بەوه جارس نابىن، كە كاتىمىزەكەمان ھەلە بىت ياخود ئۇتۇمىتىلەكەمان شىپ و خراپ بىت، بەلام چەمكى ئىمە دەربارەي ھەسارەي مەريخ، لە دەربېرىنى و شەيى "ئىپكتىس" سى چاسەرهى بەھادارى سالىسىن ياخود ئايا پىكەوتى سارجۇنى يەكەم شتىكە، بۇ ئەوهى پىنداقچونوھەي بۇ بىرىت.

ھەز دەكەين بەردەوام بىن، بە باوەرەكىردىن بەو شتانى، كە وەكىوو راستى لەلای خۇمان قبولمان كىردىوون، ئەو جارس بۇونەيش، كە بە ھۆى گومانكىردىن دەربارەي راستىيەكان لامان گەلە دەبىت، پالمان دەنلىت بۇ ئەوهى بىانۇوگەلىك بدقزىنەوە، بۇ ئەوهى پىيانەوە پاپەند بىن. لە ئەنجامى ئەمە يىشدا، زۇرىك لە ھۆكەر و پاساوه كانمان پىتىڭىرى لەسەر ئەو مشتومرەنە دەكەن، كە پىشتىر باوەرەمان پىن بۇون. كارل رېچەرس، پىشىكى دەرەوونى شىقىمىد، لە كىتىپەكەيدا بە ناوى "مەرقۇقىبۇون" دا دەلىت:

بەھايەكى زور بۇ خۇم فەراھەم دەھىتىم بەوهى، كە پىنگە بە خۇم دەدەم، بۇ ئەوهى لە كەسى بەرانبەر تىپىگەم، بۇ شىوه يەكى كارم لەسەر ئەم دەربېرىنە كىردوو، دەكىرىت بە شىوه يەكى نامز دەربېكەوەت، لە دىدگاى تقووە، ئايا شتىكى پىتويسە، بۇ ئەوهى كەسىنگ پىنگە بە خۇم بىدات بۇ ئەوهى لە كەسى بەرانبەر تىپىگات؟ من پىم وايە، كە پىتويسە، يەكەمەن كاردانوھى ئىمە بۇ زۇرىك لە

دەربىپىنەكان "كە لە كەسى بەرانبەرەوە گۈي بىستىيان دەبىن" ئەوا
ھەلسەنگاندىنېكىن ياخود بىرىارن بەسەر ئىمەوە، وەكۇو لەۋە
تىكەيشتىينلىقى.

كاتىك كەسىك ھەستىك، تىپوانىنىك ياخود بىرۇباوەرىك دەردەپرىت،
ئەوا دەستبەجى مەيلى ئىمە بەم جۇرە دەبىت، "ئەوە پاستە" ياخود
"ئەوە شتىكى گەمزانەيە،" "ئەوە شتىكى جوان نىيە." زۇر بە دەگەن
پىتىكە بە خۇمان دەدەين، كە زۇر بە ورد و درشتى لە واتاي ئەو
دەربىپىنە تىكەين، كە كەسى بەرانبەر بە رووماندا بەيانى دەكتا.

جارىتكىيان نەخشىنەرىيەكم پاسپارىد، بۇ ئەوهى پەردەي مالەكەم بۇ
دروست بىكتا. كاتىك وەسلى پارەكە گەيشت، هەرتەواو ترسملىنى
نېشت.

لەدواى چەند پۇزىك، ھاوارپىيەكم سەردانى كىردم و، سەيرى
پەردەكانى كىردىك، كاتىك زانى كە چەندىكەم پارە پېيان داوه، گوتى:
"چى؟ ئەمە جىڭەي نىكەرانىيە، دەترسم پارەكەي دوو ئەوهندە
كىردىت."

ئايا قىسى ھاوارپىيەكم دروست بۇو؟ بەلى، ئەو پاستى بەيان كىرىبوو،
بەلام تەنبا ھەندىتىك كەس حەز دەكەن، گۈي بۇ پاستى شل بکەن، كە
بەسەر بىرىار و دانايىي تۆدا دەشكىتەوە. لەبەر ئەوە، منىش ھەر
مۇرقۇم، ھەولم دا بەرگىرى لە خۇم بىكەم، لە پاستىدا، باشتىرىن
پەردەيە و ھەرزانتىرىنىشە، ھېچ كەسىك ناتوانىت شتىكى ئەوها جوان
و كەشخە بە تەرىخىكى ھەرزان بە دەست بەھىتىت.

پۇزى دواتر، ھاوارپىيەكى دىكە سەردانى كىردم، پەردەكانى بەدلېبوون،
بەجۇش و خىرقىشەوە ھەستى خۇى دەربىرى و ھىواي خواست، كە
باتوانىت شتىكى لەم شىوه يە بۇ مالەكەي خۇى بىكېت. كەچى
كاردا نەوهى من تەواو جىاواز بۇو، گوتىم: "باشە، ئەگەر پاستىت

دهویت، خۆم ناتوانم پارهی ئەوانە بىدم، ھەر پارهیەکى زۇرم پېشان داوه، بە جۈرىك ھەر لە كېيىشىان بە پەشىمانم.“

كاتىك پېشان دەكەۋىتە، چالى ھەلەوه، دەكىرىت ھەر خۆمان قبولي بکەين، كە ھەلەين، ئەڭگەر بە شىيەھەكى نەرمۇنىان و لېزنانىيەوه مامەلەمان لەكەلدا بىكىرىت، ئەوا دەكىرىت لەبەردەم ئەوانى دىكەيشدا دان بە ھەلەكەماندا بىتىين، شانازىش بە راشكاوى و بىرفرارانى خۆمانوھ بکەين. بەلام ئەم دۆخە پېتچەوانە دەپىتەوە، ئەڭگەر كەسىك بىيەۋىت ناچارمان بکات و راستىمان بە بەردا بکات.

ھوراس گريلى، لە ماوەدى شەپى ناوخۇرى ئەمرىكى، يەكىن بۇو لە رۇزىنامەنۇسە بەناوبانگە كان، نەيارىنلىكى سەرسەخت و تۇوندوتىز بۇو، لەبەرانبەر سىياسەتە كانى لىنكلۇن، لە بىاوهەدا بۇو، كە دەتوانىت لىنكلۇن بەپەتىتە سەر بىرۇباوهەرى خۇرى، لە پېتىكە هېرىشى مشتومەر و، كەلتەپېتىكىن و لەكەداركىرىنى. لەبەر ئەوه سال بە سال و، مانگ بە مانگ ئەم هېرىشانە بەرددەوام بۇو. لە راستىدا، گوتارىنلىكى تال و بىتەزەيى و كالتەئامىزى نۇوسى بۇ ئەوهى هېرىشىكى خودى بکاتە سەر سەرۆك لىنكلۇن، لەو شەوهى كە بۇوس تەقەى لى كرد.

بەلام ئايا ھەموو ئەو ھەپەشە و، تالى و تفتىيە، وائى لە لىنكلۇن كرد بۇ ئەوهى لەكەل گريلىدا ھاوبى ئىت؟ نەخىن، بە ھېچ شىيەھەك، ھېچ كاتىك كالتەپېتىكىن و لەكەداركىرىن كارى خۇرى ناكات.

ئەڭگەر ھەندىك، پېشىنیازى نايابت دەھویت، لەبەرانبەر مامەلەكىدىن لەكەل خەلکىدا و بەرىيەبردىنى خودى خوت و، بەرەۋېپېشىبردىنى كەسايىتى خوت، ئەوا ژياننامەي بىنچامىن فەركلىن بخوينەوه، يەكىن لە باشتىرين ئەو چىرۇكانەى كە تاوهە كو ئىستىتا نۇوسراپىت، يەكىن لە شاكارەكانى ئەدەبى ئەمرىكى. بىن فەركلىن پېشان دەلىت، كە چۈن بەسەر ھەستى مشتومەدا سەركەوتتۇوه و بۇوە بە كەسىكى چاڭ و دېلۇماسى لە مىزۇوى ئەمرىكادا.

پژوژنکیان، کاتینک بین فرانگلین، لاو بوو، کونه هاوپتیه کی بردهه ئه و
لاوه و، هندیک راستی تال و نتفتی به گویدا چرپاندن، شتینکی لەم
شیوهه:

”بین، تو کە سینک مەعقول نیت، تیپوانیتەکانی تو، زللەیەکن و
بارگوئی ھەموو ئە و کاسانه دەکەون کە لەگل تودا هاوبانین، بۇنى
ھېرشیان لېیوھ دېت، بە جۆریک ھەر کەس گرنگیان پى نادات.
هاوبنکانت خوشى و شادى دەبین، کاتینک دەبین تو لەلایان نیت، باش
دەزانیت کە ھېچ كەسینک شتینکی لەم شیوهه نالیت. لە راستیدا، ھەر
ھېچ كەسینک ھەولى ئەوه نادات، چونكە كەنلى شتینکی لەم شیوهه،
دەبیتە مايەن نائاسوودەن و سەختى كار بۇ ئەم بەم شیوهه شە، تو
ھەرگىز لە ئىستا زىاتر نازانیت لە کاتینکدا ئەوهى، كە تو دەيزانیت
شتینکی زور كەم.“

يەكىك لەو شتە باشانەي، كە دەربارەي بین فرانگلین دەيزانم ئەوهى،
كە ئە و ھېرشە تووندوتىزە قبول كرد، زور سەنگفراوان و ۋىر بوو،
بۇ ئەوهى درك بکات كە ئەو قسانە راست و دروستن، ھەستىش
بەوه بکات، كە بەرهە شىكست و كارەساتى كۆمەلایتى ملى بىنگى
گرتووتە بەر. لەبەر ئەوه باش بەخەبەر ھاتەوه، دەست بەجى، دەستى
كىد بە راستىرىنەوهى ھەلەكانى.

فرانگلین گوتى: ”ياسايەكم دارشت، ھەستام بە قبۈلەرنى ھەموو ئە و
قسە و پەختانەي، كە پۇوبەرپۇوي خەلکم دەكردىنەوه، ئىدى چى
دىكەيش بىنگەم، بە خۇم نەدا كە ئەو وشە و دەربىرينانە بەكار بەينم
كە دەبوونە ھەلقۇلىنى تىپوانىنىكى ديارىكراو، وەككۇو ’بە دلىنبايەوه،
’بىنگومان’... ھەتادواي. لە جىاتى ئەمانە، ئەم دەربىرينانەم خستە گەر،
’وا بىر دەكەمهوه، ’وا تىندهكەم، ’ياخود ’وا خەيال دەكەم ’شتانى لەم
شىويە. يانىش ’لەم كاتەدا باوەرم وايە’ ھەر كاتینک كەسینک شتینکى
گوتبايە، كە من بە ھەلەم زانبىايە، ئەوا خۇم لە دۇخە بەدۇور

ده گرت ئەگەر دژایه‌تى لەگەلدا بىكم بە شىوه‌يەكى راشكاوانە،
دەستبەجى هەلە و كەم و كورپىسەكانىيانى بىنمه سەر بەرە.

بەلكو بەم شىوه‌يە دەستم، بە وەلامدانەوە دەگىرد، دەگرىت لە ھەندىنك
حالەت و باردا تىپروانىن و دىيدگەي تو پاست بىت، بەلام لە ئىستادا
باردۇقخەك بە شىوه‌يەكى جىاواز بۇ من دەردەكەۋىت... تاداوى. ھەر
زوو سوودم لە كورپىنى ئەم بىرۇڭانە خۆمدا بىنى، ئەو كەنۋىكىانەي
كە بۇوبەپۈويان دەبۈومەوە زۇر بە خۆشحالىسىوە پىتىان دەگىرد،
خاڭىبۈونم لە پىشىيازكىرىنى تىپروانىنەكىان، زىياتر لەلايەن
بەرانبەرەكانمەوە بەخېرەاتنىانلى دەكرا و كەمتر دژىيەكى دەھاتە
سەر پىگامان، ئىدى كەمتر دوچارى گانگىرىن بۇومەوە، بەوهى كە
درىم كەردى، ئىتىر منىش مەرقۇم و هەلە دەكەم، ئاساتىر دەمتوانى وا
لەبەرانبەرەكانم بىكم، كە دەستبەردايى هەلەكانىيان بىن و پەيوهندىي بە
منهەو بىكن، كاتىك وا پىكەوت كە من لە سەر پىرەھەوی دورىست بىم.

"ئەم شىباواز، كە سەرەتا بە ھۆى توندوتىزى و ئارەزۈوو
سروشتىيەكانوو دوچارى بۇوم، لەدوايدا ھەر زۇر ئاسان بۇو، ھەر
خۇوم پىتىيەوە گرت، لەماوەي ئەم پەنجا سالەدا، ھېچ تاكە كەسىك
نەبۈوە، گۈنېسىتى يەك دەربىرىنى نەرىتى بۇوبىت لەمنەوە و، لە
دەستم پا بىكەت.

"ئەم خۇوهيش لەدوانىي ئەوهى كورپىنكارى بەسەر كەسايەتىمدا ھات،"
پېيم وايە كە سەركەوتى من بۇ ئەو ياسايە دەگەپىتەوە، لەبەردەم
ھاولاتىاندا دەچۈومە دلى خەلکەوە لە ئەنجۇومەنى گشتى، كاتىك
بۇوم بە ئەندام تىيىدا، وەلى من قىسەكىرىكى باش نەبۈوم، ھەرگىز
زمانپىاراو نەبۈوم، لە ھەلبىزاردەكانى و شەكانىدا ھەر زۇر دوودل
بۇوم، كەم جار ھەبۈوه زمانم پىكۈپىنگ بۇوبىت. لەگەل ئەوهېشدا،
ئامانچ و مەبەستەكانى خۆم دەپىكە."

چون شیوازه‌کای بین فرانگلین له بواری کاکردندا کاریان دهکرد؟ با
دوو نمونه روون بکهینوه.

کاسرین ئەمی. تۈلۈد شای ماونتین، له باکورى کاپقىلینا، به يەكىن
له پۇلەكانى ئىتمەی گوت، كە چۈن لەگەل كىتشىھەكى ئۇوها ھەستىاردادا
رىيى كىردوو، بەر لەوهى و دواى ئاوەمى بەشدارى له خولەكەي
ئىمەدا بکات.

دەلىت: "بەشىك له بەرسىيارىيەتى من، مامەلكردىن بۇو لەگەل دانان و
پاراستنى سىستەم و پتوانەي كارىگەر بۇو بۇ وەگەرخەكانمان، بۇ
ئوهى پارەي زياتر پەيدا بکەن بە دروستىكىرىنى دەزۈۋى زياتر. ئۇ
سىستەمەي كە ئىتمە بەكارمان دەھىتىناباشى كارى دەكىر، كاتىك
دوو ياسى جۆرى دەزۈۋەمان ھەببۇو، بەلام بەم دوايىيانە، ئامار و
تواناكانمان فراوانتىكىرىن، بۇ ئوهى تونانمان پى بىخەشىت و بتوانىن
زياتر له دوازىدە جۆرى جىاواز بەكار بخېين. ئەوسىستەمەي
بەردىستمان، چى دىكە له توانييىدا نەببۇو، كە بە شىۋىيەكى يەكسان
دەرەقتى ئۇ كارە بىت، كە پىنگەھەمان نابۇو بۇ ئوهى ئاستى
بەرھەمەكە بەرز بکەينوه. ئىدى كارم لەسەر سىستەمەنگى نۇى
دەكىر، كە له توانييىدا ھەببۇو لەگەل ئۇ كارە نوييەدا بى بکات، له
پىنگە پۇلېنلىكىرىنى دەزۈۋەيەكە كە ھەرييەكىكىيان له كاتىكى دىيارىكراودا
كارى دەكىر.

بە سىستەمە نوييەي كە له بەردىستمدا بۇو، ئىتىر بەو نىازە چۈومە
كۆبۈوناوه، كە ئەوه بىسەلمىتىم كە سىستەمەكەي من، شىتكى راست و
دروستە. بە ورد و درشتى پىنم گوتىن، كە چۈن ئەوان ھەل بۇون و
نىشانىمدان، كە لە كويىدا بە ھەلەدا چۈون و، نادادپەرورد بۇون، چۈن
وەلامى ئۇ پرسىيارانەم لاي خۇم كەلە كردىبۇو، كە ئەوان پىنويسىتىيان
پى بۇو. بۇ ئەوهى بە كورتى بىبىرمەوه، من شىكتىم خوارد! بە
جۇرىيەك سەرقال بۇوم، كە بەرگىرى لە پىنگە خۇم بکەم لەسەر

سیستمه نوینه که، که هیچ شتیکی کراوەم بەجى ناهیشتبوو، بۇ ئوھى کیشەكانى ئەوان قبۇل بکەم، لەسەر سیستەمە كۆنە كە، ئىتر بەمەيش ئەو دۇزدەي چۈويە ژىر گل.

"لەداي تىپەربۇونى چەندىن بەشى ئەم خولە، ئىدى دركم بەوه كرد، كە لە كويىدا بە ھەلەدا چۈرمە، كوبۇنە وەيەكى دىكەم بەست و، داوملى كىردىن، كە پېيان وابۇو كیشەكانى ئەوان چىن و چۈن سەريانە لەداوە. ھەموو خالىكمان تاواوتوى دەكىرد، داواي بىرۇبۇچۇن و دىدگەي ئەوانم دەكىرد و، ئەمەيش باشتىرين پېيگە بۇو، بۇ بەرهەپېش چۈون، لەگەل ھەبۇونى ھەندىك پېشىيار و، ماوه، ئىدى لييان گەرام خۇيان سیستەمەكەي من بەرهە پېشىوه بەرن و پەرەي پى بىدن، ئەوان بە ھەستىكى گەرم و گورەوە پەسەندىيان كرد.

"ئىستا ھاتوومە سەر ئەو قەناعەتى، کە هیچ شتىكى باش بەدەست ناھىزىرت و بىگە زيانى زۇرىشىلى دەكەۋىتەوە، ئەگەر راستە و راست بە كەسىك بلېنى، تۆ ھەلەي، تەنبا بەم شىوه يە دەتوانىت سەر بىكەۋىت، ئەگەر پىز لە شىكى ئەو كەسە بىگىرى و خۆت بىكى بە بشىكى بەخىرنە ھاتوو لەھەر تاواوتۇيە كدا."

با نەمۇونە يەكى دىكە بەرجەستە بىكىن، لەبىرت نەچىت ئەم حالە تانەي، كە من لىرەدا بەرجەستەيان دەكەم، ئەزمۇونى ھەزاران خەلکن. ئار ئىرىكىرىنى، فۇرшиyar بۇو، بۇ كۆمپانىيەي تەختەي خاو لە نىيو يۇرپك. كەوالىسى دەببوايە مامەلە لەگەل بازىرگانە كانى تەختە بىكەت و، ھەر دەم پىتى گۇتبۇون ھەلەن بۇ ماوهى چەننەن سال. ئەمەيش هىچ دەرەنجامىتى نەبۇو بەلام هىچ كارىتكى باشىشى بە دەست نەخىست. كەوالىسى گوتى: "ئەم پېشكەرانە تەختەي خاو، وەكىو ناواببىزىوانى يارى بەيسېبول وان، ھەر كە بىيارىتكى دەر دەكەن ئەوا ھەرگىز نايکۈرن."

بەپىز كەرلى، بىنى كەوا كومپانياكەي هەزارن دۇلار زىياد دەكتا، لە پىسگەي ئەو گفتۇرىيانەي كە دەيانباتتۇر، كاتىك بەشدارى لە خولەكەي مىدا كرد، هەولى دا بۇ ئەوهى تاكىكەكانى بىگرىت و واز لە دەمەتەقى بەتىنیت. ئىن دەرنجامى ئەمە جى بسوو؟ ئەمە يە چىرىزكەكەي كە خۆرى بە ھاپپۇلەكانى گىزابۇريوه:

"بەيانىيەكىان، لە نۇو سىينىكەمدا زەنكى تەلەفۇنلىيدا، كەسىنگى سەرگەرم و بىزاركەر پەيوەندىيى كردىبوو، لەلاوه ويستى من ئاگادار بکاتتۇر، بەوهى ئەو تۇتۇمىتىلەكەي كە ناردىبوومان بۇ تەختەكان ھەر بە تەواوەتى كونجا و باش نېبۈۋە. كومپانياكەي لە داگرتى بارەكە وەستابۇو، دەستبەجي داواي گفتۇركىيان كرد، بۇ ئەوهى ئەو قەوالىيە لە بارەكە ياندا نەھىلەن، لەدواي ئەوهى كە نزىكەي يەك لە سەر چوارى بارەكە داگىراپۇو، ئىدى پىشكەرى بارەكە گوقى: 'كە لە سەدا پەنجا لە ئاست و پلەي خۆرى دابەزىيۇ، لەزىز ھەر بارودۇ خىدا بىت پەتىيان كردىو، كە ئەوه قبول بىكەن.'

"دەستبەجي بۇوم لە كارگە كردىو و، لە پىڭادا بېيارم دا، كە بە باشتىرين شىيە ماماھە لەگەل ئەو دۆخەدا بىكم. بە ئاسايى لە دۆخىنگى لەم شىيەيەدا، دەبۇوايە دەربارەي ياساكانى پلە دوابام و ھەولىم دابا، لە ئەنjamى ئەزمۇون و زانىيارى خۇمدا، وەككۇ پىشكەرىيەن تەختە، بۇ ئەوهى ئەوي دىكە، قاپىل بىكم كە لە راستىدا ئەو تەختەيە لە ئاستى پىتىستىدایە، وەلىن ئەو خراب پۇزلىنى كردىبوون، ئەويش بە ھەلە لە ياساكان تىنەگات لەگەل ئەوهېشدا، ئەو بنەمايانەي كە لە خولەكەدا فيرىيان بۇوم جىئە جىيان دەكەم.

"ھەر كە گەيشتمە ئەوى، دەستكىتىپ كېرىن و پىشكەرم لەويىدا بىنى، ھەر دۇوكىيان ئامادەي دەمەتەقى و شەر بۇون. بۇيىش بۇلايى ئەو بارەلگەرەي كە خالى كرابۇو، داوام كرد بۇ ئەوهى ھەر بە تەواوى بەتالى بىكەن، بۇ ئەوهى بىبىن كە چۈن شەتكان پى دەكەن. داوايىش

له پشکنر کرد، نهاد تختانه‌ی که دهیه‌وتیت و بهلایه‌وه باشن بیان خاته لایه‌ک و نهاده‌ی که خرابیشن بیان خاته لایه‌که دیکه‌وه.

لدوای ئوهی بۇ ماوهىك سەيرم كرد، ئىدى ئوهىم بۇ دەركەوت،
كە ئو پشكتەر لە راستىدا زۆر توند بۇوه و بە هەلە لە ياساكان
تىنگەشتىووه. ئەم تەختە تاييەت سەنوبەرى سېي بۇوه، ئوهېشىم
دەزانى، كە پشكتەر زۆر بە باشى دەربارەي دارەكانى خوتىندۇوه.
ئىدى سەنوبەرى سېي بۇ من بۇون، بە بەلكىيەكى باش، بەلام ئايام من
ھېچ بەرەلسەتىيەكم كرد لەوهى كە ئو چۈن تەختەكانى پلە بەند
كىرىببۇو؟ نەخىر، تەنيا بەرددەوام بۇوم لە سەيركىرىنى و، دواجار
دەستم بە پرسىياركىرىن كرد، كە بۇچى چەند پارچەيەكى دىياريكراو
قايلىكەر و باش نەبۇون. وام ھەزمار نەكىرد، كە ئو پشكتەر هەلە
بىنت، بەلكو ئوهىم دوپات كردهوه، كە ھۆكاري پرسىينى من بە
مەبەستى ئوه بۇوه، كە ئوه بەو كۆمپانىيائى بېخشىن كە دەقاوردەق
جى، دەۋەت لە داهاتوودا.

له رینگه پرسیار کردنی هاوپنیانه و، پوچی هاوکاریه و، پینداگیریکردنی بهردنه وام که ثهوان راستبون له دانانی تهخته، که جینگی ره زامه ندی نه بیوو له مه بهستی ثهواندا، منیش ثهوم ئاگادار کرده و، پهیوهندیبیه تاله کانی نیتوان ئیمه توانده و هر بیونیان نه ما. نواندنی ره فتاریکی وریا بیزؤکیه کی خسته بیر و هزری ئه ووه، که هنهندیک لهو پارچه ره تکراوانه ئه وا خزیان له نیتو ئه و پلانه دا بیوو، که خزیان کربیوویان و، پیداویستیبیه کانی ئه وانیش داوای پله بیکی باشتريان ده کرد، من زور ئاگادار بیوم. لە گەل ئه ویشدا، لى نەگەرام وا بیر بکەنە وە کە من كىشە بەك دەنەمە وە.

”له کوتاییدا، بیرکردنوه و دیدگهی، ئو هر به ته واوهتى گۇرا، دواجار ئوهى قبول كرد، كە ئوهنەدھ ئازمۇونەي نېبۈوه، لەسەر سۇتپارى سىي: دەستى بە پرسىاركىدىن كىرد، دەربارەي ھەر

پارچه‌یه‌ک، هر که له ئۆتۆمبىلەكە دەھاتە دەرەوە. منىش بۇم رۇون دەكىرىدەوە، كە چۈن هەر پارچە‌يەك لەگەل ئەۋە ئاست و پلە‌يەدا ھاتۇرە، بەلام لەسەر ئەۋەيش سوور بۇوم، كە ئىئە نەماندەوىست ئەۋە ئەمە لە گۈي بگىرىت، ئەگەر بۇ مەبەست و مەرامى ئەوان شىنىكى نەگۈنچاڭ بۇوايە. دواجاڭ ئەۋەيش گەيەشتە ئەۋە ئاستەيەى كە تىيدا ھەستى بە ھەلە دەكىر، كە ھەموو جارىتەك پارچە‌يەكى باشى خستۇرەتە ناو كۆمەلەي پارچە رەتكراوەكانەوە. هەر بەلايەنى كەم دركى كرد، كە ھەلەكە لە خودى خۇرى بۇوە، نەك لە ئاستى باشى و خرابى تەختەكە، كە ئەوان پىتىيەتىيان پىتى بۇوە.

"دەرەنچامى كوتايى ئۇوه بۇو، كە لەدواي ئەۋەي بۇيىشتىم، ئەۋە دىسان بۇيىشتەو ناو بارەلگەرەكە، تەواوى شىتەكانى قبول كرد، ئىئە يېش پشكنىنلىكى باش و تەواومان بەدەست خىست."

"لەم تاكە نمۇونەيەدا، تەنبا كارىتكى بچووک، بەردىھوامبۇون لە پىگۇتنى كەسى بەرانبەر كە ھەلەي، كۆمپانيا كەمى لە لەھەستىدانى بېرىكى پارەي كاش رېزگار كرد، دۇوار دەبىت ئەگەر بەھاى پارە بخريتە شويتى ئەۋە شىتەيەى كە رېزگارمان كرد."

مارتىن لوسەر كىنگ، جى، ئار، وەكۇو دۇزە شەپىنک، پرسىيارى لى كرا، دەكىرىت پىزىدارتر بىت، لە ژەنەپالى ھىزى ئاسمانى دانىيال "چاپى" جەيمىز، پاشان لە فەرسەرى ھەرە پلە بالاى ولات، دكتۆر كىنگ وەلامى دايەوە: "من لە پىنگەي بىنەماكان خەلکەوە، بېيارىيان لەسەر دەدەم، نەك لە دىدگاى بىنەماكانى خۆمەوە."

بە ھەمان شىيە، ژەنەپال رۇبىتىت ئىلى، جارىكىيان قىسى لەگەل سەرۆكى كۆنفېندىتىرى، جىئەرسەن رەفىقىدا كرد، بە جوانلىرىن شىيە دەرىبارە ئەفسەرەنک كە لەئىر فەرمانى ئەۋدا بۇو. ئەفسەرەنکى دىكە سەرسام بىبۇو. گوتى: "ژەنەپال، نازانى كە ئەۋە پىباوهى ئەۋەندە بە ئاست بەرزى قىسى لەگەلدا دەكەيت، يەكىنکە لە دوژمنە ھەرە

سەرسەختەكانت، كە هىچ دەرفەتىك، لە دەست نادات، بۇ ئەوهى پقت
لى ھەلگرىت و دېت بوھستىت؟“

ۈنەراللى وەلامى دايەوە: “بىلى، بەلام سەرۆك داواى لى كردووم،
كە تىپوانىنى ئەو كابارا يە وەربىگەرم، ئەو داواى دىدگاى منى
نەكردووه.“

بەھەر حال، من لەم بەشەدا هىچ شىتىكى تازە بەدەرناخەم، دوو ھەزار
سال لەمەوبەن، عيسا گوتۇويەتى: “خىرا لەكەل رەكابەرەكە تدا ئاشت
بەرەوە، لە كاتەي لەكەلتە و بە پىكاۋەن، نەوهەك رەكابەرەكەت بىدانە
دەست دادوھر و، دادوھرىيش بىدانە دەست پۆليس، ئەوپىش فەيتىدانە
بەندىخانە.“

بە دووسەدوپىستىدوو سال بەر لە لەدایكبوونى مەسيح، ئاكىرى
فيروعەن لە ميسىر ئامۇڭكارىيەكى لەم شىتىوھى بە كورپەكەي داوه،
ئامۇڭكارىيەك كە لە ئەمپۇدا تاپادەيەكى زۇر پۇيىستە، فيرۇعەن
گوتۇويەتى: ”بى بە كەسىكى دىبلۇماسى، ئەمە يارمەتىت دەدات بۇ
ئەوهى ئامانجى خوت بېپىكىت.“

بە شىتىوھى كى دىكە، لەكەل كېيارەكتىدا دەمەتەقى مەكە ياخود لەكەل
هاوسەرەكەت يان ناھەز و نەيارەكەتدا، پىيان مەلى كە ئەوانە ھەلەن،
چاوابان تى مەبرە، بەلكو كەمىك، بى بە كەسىكى دىبلۇماسى:

”بىز لە پاوبىچۇونى كەسى بەرانبىر بىگە،“

”ھەركىز مەلى، تى مەلىيەت.“

پیگای دووم

پیگایه کی باش بهره و بیرلیکردنەوە

ئەگەر پەستبۇرى و يەك دوو قىسى هېچت پىن گۈوتىن، كاتىنى باشت
ھەي بۇ خالىكىرىدىنەوەي ھەستى تۈرەيىت. ئەي دەربارەي كەسى
بەرانبەر؟ ئايا ئەويش خۆشى و شادى لەگەل تۇدا ھاوبەشى پى
دەكەت؟ ئايا ئاوازى پىر لە شەرائىت و، رەفتار نواندىنى نېياريت، ھىج
شىتىك لە دۆخەكە ئاسان دەكەت، بۇ ئەوەي لەگەل تۇدا ھاورا بىت؟

درۇو سىلىسن دەلىت: "ئەگەر بە مستەكوللەوە بەپروومدا بەدەيت، ئەوا
پەيمانت پىن دەدەم، كە مستەكانى من لە ھى تو قورسەر و بە زەبرىر
دەبن، بەلام ئەگەر پۇوم تى بىكەي و بلىت، 'با دابىنىشىن و پىتكەوە
پاۋىذ بىكەين، خۇ ئەگەر تىپۋاينىمن لە يەكتىر جياواز بۇو، تىبىكە ئاخۇ
بۇچى لە يەكتىر جياوازىن، ئەو خالانە دىيارى بىكەين، كە ئىمە
لەسەريان جياوازىن،' لەدوايدا بۇمان دەردەكەويت، كە ئەوندەيش لە
يەكتىر جياوازىن، ئەو خالانە كە لەسەريان كۆك نىن چەند دانەيەكىن
و، ئوانەي لەسەريشىان كۆكىن، بىشۇومارن، ئەگەر ئىمە تەنبا ئارامى
و مەيلمان و ئارەزۇومان ھېبىت ئەوا پىتكە دەكەوين و پىتكەوە پى
دەكەين."^{۱۹۱۵}

ھىج كەسىك ئەو پاستىيەي درۇو سىلىسن، بەرز نانرخىتىت زىيات لە
جىنن دى رېكىفەر جىئار، بىكەرىتىنەوە سالى ۱۹۱۵، رېكىفەر زىيات
لە ھەموو كەسىك پۇوبەپۇوی سووكايىتى دەببۇيەوە، لە كۆلۈرادقى،
يەكتىك لە خۇپىشاندانە پىر لە خۇيناوېيەكانى پىشەسازى كە لە
مېژۇوى ئەمرىكادا پۇوى دا بىت، كە ئەو ولاتى بۇ ماوهى دوو
سالى رەبەق تاساندبوو، دىزى كۆمپانىاكەي ئەو بۇو. كرىكارەكان
داواي پارەي زىياتيان دەكىد، لە سووتەمنى كۆلۈرادقى و كۆمپانىاي

ئاسن بیو، **رۆکفیلەر** ئو کومپانیایی کۆنترۆل کردىبوو، کەلوپەلی کومپانیاکە تىكشكان و تىمى پارىزگارىكىرىنىش بانگران، خوين پۇزا، تەقە لە خۇپىشاندەران كراو، گوللە جەستەي ئۇوانى بېرى.

لە كاتىكى لەو شىوهيدا، ئو هەرايەيش لە رەق و تورپىيدا دەكولى، **رۆکفیلەر** دەبىيىست خۇپىشاندەران بەرەو ئەدai بىركرىنەوەي خزى پەلكىش بىكەت. ھەروايىشى كرد، بەلام چۈن؟ ئا ئەمە چىرۇكەكىيە:

"لەدواي چەند ھەفتەك، لە پەيدا كىرىنەي ھاۋى، **رۆکفیلەر** دەستى بە وتاردان كرد بۇ خۇپىشاندەران. ئەم وتارە بە تەواوى شاكارى جوان، ئەنجامى زور سەرسوورھىتەرى لىنى كەوتەوە. بۇويە ھۆزى كېكىرىنەوەي ئو ناپەزاي و بقۇ تورپىيە، كە وەكىو ھەرپەشەيەك وا بۇو، بەسەر **رۆکفیلەر**دا. بۇ خۇيىشى بۇويە ھۆزى سەركەوتىن و بە دەستخستى پىيز. بە شىوهيدەكى دۆستانە راستىيەكانى دەخستەپۇو، بە جۈرييەك كە خۇپىشاندەران بەبىن گوتىنى يەك تاكە و شەرى دىكە، دەربارەي بەرزىكىرىنەوەي مۇوچە كە لەپىناوپىدا دەجەنگان كەرانەوە سەر كارەكانىيان.

ئەمە پىشەكى ئو گوتارە ناوازەيە، سەرنجى بىدە، چەندىك دۆستانەيە. **رۆکفیلەر**، لە بىرەت بىت، قىسى بۇ كەسانىنگ دەكىد، كە بە چەند پۇزىك پلانيان داناپىوو، بۇ ئەوەي بە دارسىيەنگى تىرشدا ھەلبىواسن، لەكەل ئوھىشدا، گوتارەكەي لىوان لىيە لە دەستەوازەي مىھەربانى و ھاۋپىيانە، وەكىو؛ شانازى بە خۇمەوە دەكەم كە لىيرەم، لەدواي ئەوەي سەردانى مالى ئىتوم كىردوو، چاوم بە زۇرىيەك لە خىزان و مىنالەكانىنان كەوتۇو، ئەمۇز لىيرەدا، وەكىو كەسانى بىنگان چاومان بە يەكتەر ناكەۋىت، بەلكو وەكىو ھاۋى... ھاۋپىي كىيانى بە كىيانى، بەرۈزەوندىيە ھاوبەشەكانىمان، تەنبا لەبەر نازكى و پەفتار بەرزى ئىتىوهيدە، من لىيرەم."

پرۆکفیلەر دەستى پى كرد: "ئەورۇق گۇرەتىرىن پۇزى ژيانى منه، يەكەم جارە ھەلى ئەوەم بۇ دەپەخسىت، كە لەگەل كارمەندەكانى ئەم كۆمپانىا مەزنەدا كۆز دەبىمەوە، ئەفسەر و بەپىوه بەرەكانى ھەموويان پېيکەوە، دلىياتان دەكەمەوە، كە شانازى بە بۇونى خۆم دەكەم، كە لىرەم، ئەم كۆبۈونەوە يىشىم ھەتا دواساتەكانى ژيانم لەبىر دەمىتىت. ئەگەر ئەم كۆبۈونەوە يە دوو ھەفتە لەمەوبەر بەپىوه چۈوبايە، ئەوا من لىتەرەدا، وەكىو كەسىكى بىيگانە دەوەستام بۇ زوربەستان، ناسىنەوەي رووخسارى نوى، ھەفتەي راپىدوو، دەرفەتم بۇ رېكىوت بۇ ئەوەي سەردانى ئۇردوو گاكانى كېڭىھى خەلۋۆزم بىكەم و، قىسە لەگەل يەكەبەيەكى بەپىوه بەرەكان بىكەم، جىڭە لەوانەي كە ئامادەنەبۈن، سەردانى مالەكانتانم كرد و، زۇرىنگ لە خىزان و مەندالەكانى ئىيەم بىيىنى، ئىيمە لىرەدا وەكىو بىيگانە چاومان بە يەكتىر ناڭەويىت، بەلكو وەكىو ھاوارى، ئەمەيش ھەر لەبەر ھاوارپىنى گىانى بەگىيانىيە، كە من خۇشحالم بە ھەبۈونى ئەو دەرفەتىيە، كە بەرژەوەندىيە ھاوبەشە كانمان لەگەل ئىيەدا تاۋوتى بىكەين.

"وەلى ئەمە كۆبۈونەوەي ئەفسەرانى كۆمپانىا و بەپىوه بەرەكانى كارمەندەكانە، من تەنبا لەبەر رەفتار بەرزى ئىيە، والىرەم، ئەوەندە بەختەوەر نىيم، بۇ ئەوەي بىم بە كەسىكى دىيە. لەگەل ئەوەي شىدا، من وابەستەي ئىيە بۈوم، لە پۇويەكەوە، من ھەم پۇلى خاونەن پىشك و ھەم پۇلى بەپىوه بەر دەبىنم."

ئايا ئەمە نمۇونەيەكى ناياب نىيە، لە ھونەرى پەيدا كىرىن ھاوارى لە نەيارەوە؟

وا دابنى ئەگەر پرۆکفیلەر، رېنگايەكى جياوازى گرتبايە بەر، وا دابنى ئەگەر لەگەل ئەو كەرىكاراتەدا دەمەتەقىتى كىدبا و، راستىيەكانى شىواندبا بەپۈرى ئەواندا. وا دابنى كە ئەو بە ئاوازىكى دەنگى و بە كورتە باسىك پىنى گوتبان، كە ئەوانە ھەلەن، وا خەيال بىكە، بە

تەواوى ياسا لۇزىكەكانەوە، ئەگەر سەلمانداباي، كە ئەوانە ھەلەن، ئەو
كاتە چى بۇوى دەدا؟ بىگرە بىقۇتۇرەبىي زىاتر سەرى ھەلدەدە،
ياخىبۇونى زىاتر دەھاتە كايدەوە.

ئەگەر ناخى كەسىنک، پې بىت لە ناكۆكى و بىقۇقىنە، بەرانبەر بە تو،
بە بەكارھېنانى تەواوى لۇزىكى جىهانى گاوريش، ناتوانى بەرەو
ئەدای بىكرىدەبەرى خۆت پەلكىشى بىكەيت. سەرزەنىشتىركەننى دايىك و
باوکان و، بەپىوه بەرەكان و، مىزەدەكان و، خىزانە تورەكان دەبىت
درىك بەوه بىكەن، كە خەلک نايەويت بىر و هىزرى خۇيان بىقۇن.
ناتوانىت ناچار بىرىن يان وايان لى بىرىت لەگەل تو يان من ھاۋپا
بن. بەلام بە شىوه يەكى شىاۋ دەكىرىت ئاراستە بىرىن، ئەگەر ئىيە
مېھرەبان و ھاۋپىيانە بىن، ھەر زۇر نەرمۇنیان و دۆستانە دەبىن.

لىنگۈلن، زىاتر لە سەد سال لەممەبەر، ھەندىك قىسى كارىكەرى
كىردووه، كە ئەماننەن:

”قسەيەكى راپست و كۆن ھەيە، دەلىت: 'دۇپىنگى ھەنگۈين زىاتر لە¹
گالۇنىك زراو مىش لە خۇى كۆ دەكانەوە.' خەلکىش ھەروايە، ئەگەر
تو دەتەويت، خەلک بەرەو بۇوى خۇتندا پەلكىش بىكەيت، ئەوا سەرەتا
قايلى بىكە، كە تو ھاۋپىيەكى دلسۇزى ئەۋەيت، ئەمەيش دۇپىنگى
ھەنگۈينە كە دلى ئەو دەگىرىت، ئەوھە بلىنى كە ھىواي بۇ دەخوازى،
ئىنجا ئەويش بەرەو بىركرىدەبەرى تو دىت.“

بەپىوه بەرە بازرگانەكان فىير بۇون، كە دەبىت لەگەل خۇپىشاندەراندا
كەسىنکى ھاۋپىيانە بىت. بۇ نەمۇونە كاتىك دووھەزاروپىتنىج سەد
كىرىكىار، لە كۆمپانىاي مۇتۇر وايت، لەپىناو زىيادبۇونى كرىتىيەكانىاندا
مانيان گرت و، يەك دەست و پىزبۇون، پۇيىرىت ئېڭىن بىلاڭ سەرقەكى
كۆمپانىاڭ، ھېيچ تورە نەبۇو، ناپەزايى دەرنەبىرى و نەترسَا و بە
شىوه يەكى سەتكارانە و كۆمەنىستانە نەدوا، بەلكو سوپاپاس و
ستايىشى خۇپىشاندەرانى كىرىد. لە پۇزىنامەي كلىبەر لاند، ئاگادارىيەكى

بلاو کرده‌وه، تنداد گوتبووی: "به شیوه‌یه کی ٹاشتیانه ناره‌زایی خویان دهبریوه،" ئیتر، دار و دهستکشی یاری بەسیپولی بۆ کرپین و بانگپیشیانکردن، بۆ ئوهی یاری بکەن، خۇ ئوانەی حەزیان لە یارى بۆلینگ بۇو، بۆ ئوانیش یاریگایەکی بە کرى گرت.

ئەم كەشە هاوارپیيانە بەرپىز بلاك، كە بەيانى كرد، سەرى گرت: "بگەھەستى هاوارپىھەتى هيئىايە كايەوه، لەبەر ئەوه مانگرتووه‌كان، گىك و خاكەناز و زېلدىانىان هيئا و، دەستيابن كرد بە هەلگرنەوهى كاغز و جەڭرە لە دەرۋەپىشى كارگەكە. خەيال بکە! مانگرتووه‌كان وا دەرۋەبەرى كارگە پاڭ دەكانەوه، لە كاتىكدا بۆ بەرزبۇونەوهى مۇوچەكانىيان دەجەنگان.

پۇوداوى لەم شیوه‌یه، لە مىژۇووی جەنگى كريكاراندا بۇوی نەداوه، كەچى لە ماوهى يەك ھفتەدا لە پىنگەي سازانەوه كۆتايى پى دىت، بەبىن ھىچ ھەر بىرىنداركىرىنىك و پۇقوقىنىك.

دانىيال وېيىستەر، يەكىك بۇو لە پارىزە ھەرە سەركەتووه‌كان، كە پارىزگارى لە دۆزەكان دەكىرت، كەچى لە دەممەتەقسى ھەرە بەھېزەكانىدا، بە لىدوانىكى هاوارپیيانەوه دەھاتەگۈ: "ئەم بۆ ناوابىزىيانە، كە دەبىتتى تىلى پابىتىت،" "دەكىرىت ئەمە شىياوى لىوردبۇونە و بىرکردىنەوه بىت،" "لېرەدا چەند راستىيەك بۇونيان ھەيە، كە مەمانەم پېتە، بۆ ئوهى لە دەستيابن نەدەيت،" ياخود "تۇ و زانىيارى سروشتى مرۆف، ھەر بە ئاسانى، گىنگى ئەو راستىيانە دەزانن." ھىچ داپروخانىك لە گۇپرى ئىيە، نە شىۋە و شىوازى پەستانى زور، ھىچ ھەول دانىتك لە گۇپىدا ئىيە، بۆ ئوهى تىپۋانىنى خۇت بەسەر ئەوانى دىكەدا بچەسپىتى. وېيىستەر بە نەرمى، ھېمنى و لەسەرخۇبى، شىۋازىكى هاوارپیيانە دەھاتە گۇ، ئەمەيش وائى لە ئەو كرد، كە بەناوبانگ بىت.

دهکریت تو هگیز بتو دامرکاندنه وهی خوپیشساندانیک، یاخود چاره سه کردنی دادگایی بانگ نه کریت به لام دهکریت بتونیت کریت خانووه که ت کم بکه یوه، ثایا په پره و کردنی شیوازی هاوپیانه یارمه تیده ر ده بیت؟ با ببینین.

ئى، ئىل، ستربوب، ئەندازیاریکه، دهیوست کریتی خانووه که تی کم بیتته وه، دهیزانی که خاوهنی ماله که زور په زاگرانه، له بردهم قوتایانی پوله که دا به پیز ستربوب گوتی: "له نامه یه کدا بق نووسی، هر که ماوهی بەلیتنامه که کوتایی هات، ئوا ئو خانووه بەجى دهیلم، پاستییه که ئوه بیو، من نه مدھویست ئو خانووه، بەجى بېلیم، ده مویست ئوه بلیم، ئەگەر کریتی کم کم بکاتوه، به لام کەشە کە به جوریک دیار بیو، کە یارمه تیده ر نه بیت. کریچییه کانی دیکەیش هەمان ھەولیان دابیو، شکستیان خواردیبو، ھەموو لايك پتیان راگەياندم، کە خاوهن خانووه که زور په زاگرنە، بتو ئوهی قسەی لەگەلدا بکریت. به لام من بە خۆم گوت: 'بەشداری لە خولینکدا دەکم، بتو ئوهی فیزی چۈننیتی ھەلسوكە وتکردن بىم لەگەل خەلکیدا و، ھەول دەدەم لەگەل ئەویشدا تاقی بکەم و، ببینم ئاخۇ چۈن كار دەکات".

"هر کە نامه کەی منى پىنگەیشت، خۆبى و سكتىزە کەی هاتته لام، بە سلاويکى هاوپیانه وه ئوم لە برده رگا بىنى، بە ھەستىكى گەرم و گورپە و، مامەلەم لەگەلدا كرد. بەوه دەستم بىن نەكىد، کە کریت خانووه کە، چەندىيک بەرزە، بەلكو دەربارە ئوه قسم كرد، کە چەندىيک کە يەم بە ماله کەی دىيت. بىرۇام پىن بکە، لە 'وەسفىرىندا، كەسىكى دلگەرم بۇوم و، لە ستايىشدا، كەسىكى دەستىبلەو بۇوم' بە خۆشپۇويە وە قسم لە سەر ئەدائى بە پىوه بىرنى ماله کەی دەكىد و پېتىم گوت: 'کە حەز دەکم، بتو ماوهی سالىتكى دىكەیش تىيدا بەتىنە و، به لام ناتوانم كریتی کەی بدەم."

”خاوهن مال، ئەمە لە هېچ كام لە كريچىيەكانىدا بەرچاو نەكەوتبوو، لەبەر ئەوه نەيدەزانى چۈن وەلام بىاتەوه.“

”پاشان دەستى بەوه كرد، كە كىشەكانى خۆيم بۇ باس بىات، گلەى و كازىنەكانى كريچىيەكان، يەكىن لەوانە چواردە نامەى بۇ نۇرسىيىبوون، هەندىك لەو نامانە هەر بە شىتوھىيەكى پۇون سووکايەتىيان تىندا بەدى كرابىوو. دانەيەكى دىكە، هەرەشى ئەوهى كربىوو، كە بەلنىامەكەى هەلددەشىنىتەوه ئەگەر خاوهن مالەكە ئەو كابرايەي نەقۇمى سەرهەوه، لە پىرخ پىرخ نەوهستىت.“

گوتى: ”چەندە ئاسوودەم، كە كريچىيەكى خاوهن قەناعەتى وەكىو توتم هەيە“ لەدوايدا هەر بى ئەوهى داواى لى بىكم، بۇ ئەوهى كريتى خانۇوهكە كەم بىاتەوه، خۇي بېپارى كەمكىرنەوەيدا، هەرچەندە من دەمۇيىت زىاتر كەمى بىاتەوه، بۇ ئەو نرخە كە لە ئاستۇم دابۇو بىيەم، هەر بەبى گوتى يەك وشە، قبولى كرد.

”لەكاتەي دەپۋىشت، پۇوي تى كردم و پرسى، ج جۇرە دىكۈرىكت دەويىت بۇ ئەوهى بۇت فەراھەم بەيتىم؟“

”ئەگەر منىش بە هەمان شىتوھى كريچىيەكانى دىكە، هەولى كەمكىرنەوهى كريتىيەكەم دابا، ئەوا دەلىيا بۇوم منىش پۇوبەرپۇوي ئەو شىستە دەبۈومەوه وەكىو ئەوان، ئەمە شىۋازىكى ھاوبىتىانە، دىلسۈزىنە و دەستخۇشىيانەبۇو، كە كايەكەي بىردىوه.“

دېين و دىكۈكى قىتسىبىرگ، پېشىلەنانى، بەرىۋەبەرى بەشىنگە كەمپانىاكانى كارەبائى ناوخۇيى، ستافەكەي بانگ كرا، بۇ ئەوهى هەندىنگە شىتى پېتىيىت چاڭ بىكەنەوه لە دىنگەيەك، ئەم جۇرە كارە پېشىتر نىمياش كرابىوو، لەلايەن بەشىكى دىكەوه و، ئىنسىتا بەم دوايىيە، خرابىوویە سەر بەشەكەي و دىكۈك. هەرچەندە تىمەكەي دەربارەي ئەو كارە مەشقىيان بىن كرابىوو، بەلام ئەمە يەكەم جارىش بۇو، بۇ ئەوهى

ههستن به کردنی کاریکی لەم شیوه‌یه. تەواوی ئەندامانی رېکخراوەکە حەزیان بەوە دەکرد، کە بزانن چۈن مامەلە لەگەل ئۇ دۆخەدا بىکەن. بەپىز و دىكۈك لەگەل چەندىن كەس، لە بېرىيەبەرە يارمەتىدەرەكانى و ئەندامانى بەشەكانى دىكەی پۇيشىتن بۇ بىنى دۆخەکە. چەندىن ئۇتۇمبىئىل و لۇرى لەوی بۇون و ژمارەبەك خەلکىش وەستابۇن لەدەرەروپاشتى، سەيرى دوو پىاوارەكە يان دەکرد لە تەرقىكە دىنگەكەوە.

لەدەرەروپاشتى دەنوارى، و دىكۈك پىاوارىكى لەسەر شەقامەكەوە بىنى، وا لە ئۇتۇمبىئى دادەبەزىت و كامىرايەكى لە دەستدایە و، دەستى كرد، بە وينەگرتى ئەم دىمەنە. دەستتى شارەوانى هەر زۇر بە ئەمەك و ھۆشن، لەبەرانبەر پەيوەندىيە گشتىيەكاندا، كەتۋېر و دىكۈك دركى كرد، کە چۈن ئەم دىمەن لە دىدگايى ئۇ كاپرايە بە دەرەدەكەوەيت، ج كارىكى كوشىندىيە خۇ ھەزاران كەس كۆبۈونەوە بۇ كردنى کارىكى دوو كەسى، ئىدى ئۆيش بەدواى فۇتۆغرافەرەكەدا كەوت لەسەر شەقامەكە.

”دەبىنم، كە حەزىت لەو ھاوکارىيەكەي ئىمەيە.“

”بەلى، دايىم هەر زۇر زىاتر حەزى لى دەبىت، ئۇ خاوهنى بەشە، لە كۆمپانىاكەي تۇدا، ئەمە چاوى ئۇ دەكاتەوە، دەكريت ھەر بېيار بىدات، كە داهىستانەكەي ئۇ، شتىكى ژىرىي نېبوو، بۇ ماوەي، چەند سالىكە پىى دەلىم، كە جوولەيەكى بىبەر لە كۆمپانىاي ھاوشاپىيە ئىيۇدا ھەيە. ئەمە يىش ئۇ قىسىم دەسەلمىنەت، دەكريت رۇزىنامە نۇرسەكانىش كەيفيان بەو وينانەت بىت.“

”بەو شیوه‌یه دەرەدەكەوەيت، وا نىيە؟ بە ھەمان شیوه‌يىش، دەربارەي پىيگەي تو بىر دەكەمەوە، بەلام ئەمە دۆخىكى بى ھاوتايە...“ دىن و دىكۈك بەرەۋام بىسو لە پۇونكىردىنەوەي ئەوەي، كە ئەم جۇرە كارەكە يەكەم كاريان بۇوە، لە بە شەكەي ئەواندا و، چەندىك خەلک

خەزى لىتى بۇوە. ئىدى پىاوهكەي دلىنا كردهو، كە لەزىر بارى
ھەندىك، ھەلومەرجى ئاسايىدا ئۇوا تەنبا دوو كەس دەيانتوانى مامەلە
لەكەل كارەكەدا بىكەن. قۇتۇگرافەرەكەيش كامېزاكەي لادا، توقەي
لەكەل وىكىركەدا كرد و، سپاسى كرد كاتى پى بخەشى بۇ
پۇونكرىدىنەوەي دۆخەكە.

شىوازى ھاۋپىيانە، دىين وىكىرك كۆمپانياكەي پزگار كرد، لە دەست
شەرمەزارى و لەكەداركىدىنە ناوابانگى.

ئەندامىتىكى دىكەي بەشداربۇو لە خولەكەمدا، جىڭىز ئەيچ وينى
لتلىتۇن، نىيو ھامپشاير، باسى ئەوھى كرد، كە چۈن لە پىگاي
پەيرەوكىرىنى شىوازىكى ھاۋپىيانە، چۈن دلى سېلىمنتى قايلكەرى
بەدەست خستووھ لەبەرانبەر گۇتەيەكى خراپىدا.

دەلىت: "لەسەرەتاي وەرزى بەھاردا، بەر لەوھى زەھى لە
سەھۇلېندا پاڭ يېتىتەوە، بارانىكى قورس بارى و ئاۋ كە به
شىواھىيەكى ئاسايى دەپزايە ناو جۇڭەكانوھ و، ئاۋەپزۇوھ بە درىزايى
پىنگاكە، خولەكەي لەننۇ بىنایەكى نويىدا كردهو، كە تازە مالىكى نويم
دروست كردىبوو.

"ئاوهكە دەرنەدەچوو، پەستانى ئاوهكەيش لە دەوروپىشى مالەكە
وەستابۇو، ئاواكە پالى بە خۇيەوە دەنما، بۇ ئەوھى لەزىر
كۈنکىرىتەكەوە دەربچىت، بەرھو تەقىنەوە پالى دەنما، ئىدى ژىرخانەكە،
پېر لە ئاۋ بۇو. ئەمەيش بۇويە هوى وىرانبۇونى كورەكە و،
ئاواڭەرمكەرەوەكە. نىخى چاڭ بۇونەوە ئەم زيان بەركەوتىنە،
نزيكەي دوو ھەزار دۇلار بۇو. ئىدى ھىچ بىمەيەكم نەبۇو، بۇ ئەوھى
ئو زيانەي بىن چاڭ بىكەمەوە.

"لەكەل ئەوھىشدا، كە خاوهنى دابەشكىرىنى مەنھۇلەكەن، ئەوھى
فەراموش كردىبوو، بۇ ئەوھى ئاوهەرۇيەك لە نزىك خانووھكە دروست

بکات، که دهبوویه پینگر له بهاردهم سرهه‌لدانی کیشیه‌یه کی لهم شیویه. واده‌یه‌کم دیار کرد بز ئوهی چاوم پئی بکه‌ویت، له ماوهی گهشتیکی بیست‌وپیش خوله‌کی بز نوسینگه‌که‌ی ئوه، به وریاییه‌وه چاویکم به دوچه‌که‌دا خشانده‌وه، بناماکانم بیز که‌وتوه، له کم خوله‌دا فیریان بوبووم، بربارم دا، که نیشاندانی توره‌یی هیج خزمه‌تینک به دوچه‌که ناکات، کاتیک گهیشت، هر زور هیمن و له سه رخوم بوم، بهوه دهستم به قسمه‌کردن کرد، دهرباره‌ی ئوهی، که بهو دواستانه گهشتیکی بهره‌وه ویست نیندیس کردوو، شتر که ههستم کرد، کاتی باسه‌که هاتووه، ئاماژهم به کیشے بچووکه‌که‌ی ئاوه‌که و زیانه‌که‌ی کرد. بهمه‌یش دهستبه‌جنی هاوارابوو، بز ئوهی یارمه‌تیده‌ر بیت له بیتاو راستکردن‌وهی کیشە‌که‌دا.

"له‌دای چهند پۇزىكى کەم، بانگى كردم و گوتى: 'بېرى پاره‌ي زيانه‌که ده دات و ئاوه‌پۇزىك دروست ده‌کات، بز ئوهی پینگر بیت له دووباره بونه‌وهی کیشە‌یه کی لهم شیویه‌یه له داهاتوودا'."

"وھلى ئوه ھەلەی خاوهنى دابه‌شکردنى ئاوه‌پۇكان بوم، بهلام ئەگەر منیش به شیویه‌کی هاوبىتیانه دهستم پى نەکردبایه، ئوه و رۇوبەپۇوی کەشىكى سەخت دهبوومه‌وه، بز ئوهی واى لى بکەم، لەگەل من هاوارا بیت."

چەند سالىنک له‌مه‌وبه، کاتیک کورېکى پى پەتى بوم، به دارستاندا پىم دەکرد، بز گهیشتىم به قوتا بخانه‌ی لادىكە، له باکورى پۇزئاواي ميسورى، چىرقىكى ئافسانه‌بىم خويىنده‌وه دهرباره‌ی خور و با.

ئەم دووانه دەمەتەقىيان بوم، ئاخۇ كامەيان بەھىزىترە، با گوتى: "بۇت دەسەلمىتىم، کە من بەھىزىتم، ئەو پىرە پىياوه دەبىنیت، کە چاکەتى بە دەستتەوهى؟ گەھو دەکەم کە خىراتر لە تۆ دەتوانم، ئە وچاکەتى لى بىسەنم."

خۆریش پویشته پشت هورهوه، بايش بهو به‌پی سهختیه‌وه هەلی
کرد تا خەریک بuo ببینت به گەردهلولوول، بلام تا به هىزتر بوايە
ئەوا زیاتر پیره پیاوەکە چاکەتكەی لە خۆی دەپېچا.

لە کوتاییدا، با هەيمن بعویه‌وه و وازى هەيتنا. لەدوايیدا، خۆرەکە لە
پشتی هورهکەوه ھاتدەرهوه و بزەیەکى نەرمونیانى بەپرووی
پیاوەکەدا كرد، ئەوهندەی نەخایەند، پیاوەکە بىرۇزى سېرى و
چاکەتكەی دانا، پاشان خۆر بە باى گوت كە نەرمونیانى و
هاوپیتەتى هەردهم لە توندوتىزى و هىز، بە هىزترن.

بەكارھەيتانى نەرمونیانى و گیانى ھاوارپیتەتى، پۇزبەپۇز، لەلايەن
خەلکانى تىنگە يشتوووه بەدەركەۋىت، كە دلۇپىك ھەنگۈين مىشى
زیاتر كۆ دەكتەوه وەكىو لە كالۇنىك زراو.

ئىف گەيل كۆنەری لوسەريل، ماريلاند، ئەمەي سەلماند، كاتىنک
ئۆتۈمبىلە چوار مانگەكەى بردە بەشى خزمەتگۈزى بۇ جارى
سىيەم، بە قوتابىيەكانى ئىمەي گوت: "وەكىو دايىك و باوك وا بۇو،
بۇ ئەوهى قسەسى بۇ بىكەيت، ياخود ھاواركىردن بەسەر بەپىوه بەرى
خزمەتگەزارىيەكە ھىچ برىتىنلىكى زامەكانم تىمار ناكات."

"ئىدى پویىشتىم بۇ ڈورى پىتشەنگاکە و داوم كرد، كە چاوم بە¹
برىكارەكە بکەويت، بەپىز وایت، لەدواى چاوهپىكىرىنى كەم، مەيان
بردە نووسنگەكەى بەپىز وایت، خۆم پىتاساند و بۇم پۇون كردهوه،
كە لەزىز راپەرى ئەودا، ئە ئۆتۈمبىلەم كېرىۋوه، لەسەر داوى
هاوپىكانم كە پىتشەر مامەلەيان لەگەل ئەمدا ھەبۇوه. پىتىان گوتى كە
نرخەكانيان زۇر لە كېتىپكىيدا بۇون و خزمەتەكانيان سەرسوورپەينەر
بۇون. لە ميانەي گوئى گرتى لە من بزەى قابىلەكىرى بەررۇدا دەكرىم،
لەدوايیدا ئەو كىشەيم بۇي دۇون كردهوه، كە لەگەل ئەو بەشەي
خزمەتگۈزەدا ھەم بۇو.

گوتم: "پیم وا بورو، که دهکریت ناگاداری هر دوختیک بیت، که دهیتته مایهی لیل بوونی ناوبانگی تو." ئویش سوپاسی کردم، بهوهی که سەنرجى ئەوم پەلیکیشى دوخرەکە کرد و، منى دلنىا کردهو، کە کار لە سەر کىشەکەی من دەکریت. نەک هر ئە خودى خۆى بەشدارى کرد، بەلكو بگە ئۆتومبىلەکەی خۇشى پىدام، هەتا ئۇوهى خۆم چاڭ دەبىتەوە.

ئىسىپ كۆپلەيەکى يۈنانى بورو، کە لە كۆشكى كېۋسس دەزىيا و ئەفسانە نەمرەكانى ھەلچىبىوون، بە شەش سەد سال بەر لە مەسيح. لەگەل ئەۋەيشدا، ئەو راستىيانە کە دەربارەسى سروشتى مەرقەفە، فىرىيان ببۇ ئۇوهندە راستىيەكانى بۇستۇن و بىرمىنگەمام دروست بۇون، کە ئەوانە بە بىستوشەش سەدە لەمەوبەر بەر لە ئەسینا بۇون. خۇر دەتوانىت چاکەتكەت لى داكەنیت خىتارتى لە با، ھەروەها مىھەبانى، شىوارى ھاۋپىيانە، سوپاس و پىزانىن والە خەلک دەكەن، کە بىرر و ھزرى خۇيان بگۈپن زىاتر لە ھەموو توندوتىزىيەك و زەبرۇزەنگىك.

لەبىرت نەچىت، کە لىنكلەن چى گوتۇوه: "دلىپەيەك ھەنگۈين مىشى زۇر زىاتر كۆ دەكەتەوە وەكىو لە گالۇنىك زراو."

"بە شىوهيەکى ھاۋپىيانە،

دەست بە قىسەكىرىدىن بکە."

پیگای سیمه:

نهینی سوکرات

له کاتی قسه‌کردن له گل که سینکدا، بهو بابه‌ته دهست پیمه‌که که خالی جیاوازی نیواندانه، به لکو ده بیت زور سورر بیت و پندا گیری بکه‌بیت، له سه‌ر ئه و شتانه‌ی، که خالی هاو بشن و له سه‌ری کۆکن، دهست به گفتونگو بکه‌بیت، که ئیوه هەر دووکان یەک ئامانج و مەبستان ھەیه و، تاکه جیاوازی بکیش که بۇونى ھەبیت، بريتییه له ھۆکار و شیوازی گېشتن بهو ئامانجە نەک خودى ئامانج و مەبەستەکە.

واله کەسى بەرانبەر بکە، کە هەر لە سەرەتاوه بلىت: "بەلنى، بەلنى،" ئەو ھەندەی دەتوانى رکابه‌رەكەت له وشەی "نەخىر" دوور بخەوە.

بە تېروانىنى پېۋىسىق مارى ئۇڭەرسترىت وشەی "نەخىر،" سەخترين كىشىيە، کە بتوانىت بەسەریدا سەرکەرەتتىپ. كاتىنگ مەرۆف دەلپىت "نەخىر" تەواوى هيىزى كەسايەتى له سەر ئەوھە كۆ دەبىتەوە، کە پىداگرى له سەر ئەو وشەيە بکات. دەكىرت دواجار درك بەوە بکه‌بیت، کە وشەی "نەخىر" ولامىكى ھەلەيە و خراپە، گۈئى مەدەرى، ئەوھە سەستى شانا زىكىردن بە خودى خۇتە، کە هەر شتىنگىت گوت، وات لى دەكات پىداگرى لى بکەبىت. لە بەر ئەوھە زور گىرنگە، كە سىنگ بە پۇويىكى ئەرىتىيە و بىتەكتۇ.

قسەكەرى لىزان، ئەو كەسەيە، کە هەر لە سەرەتاوه كومەلېك وەلامى "بەلنى" لە بەرانبەر كەيەوە دەبىستىت، چۈن لەم حالەتەدا، پېزىسى بارى دەررونى گوينگر بەرەو بارىكى ئەرىتىيە و كەمەندىش دەكات. ئەمەيش لە جوولەي تۆپى بلىارد دەچىت. بەرەو هەر ئاپاستىيەكى لى دەدەيت، هيىزى لادان و دووركەوتنەو دەگرىتىه بەر، هيىزىكى زىاتى دەۋىت، بۇ ئەوهى بۇ ئاپاستىيە بەرانبەرى بگەرىتىتەوە.

دیدگا دهروونییه کان، لیزهدا ته او و پوون و پهوانن، کاتینک کەسیک دەلیت: "نەخیر" و هەر بە جدى مەبەستىيەتى، ئاوا شتىكى زیاترى گۇتۇرە، تەنبا لە وشەيەكى چوار پىتى، چونكە ته اوی ئەندامە کانى - ئەندامى دەردەر، دەمار و ماسولكە کانى - كۆ دەبنەو بە يەكەوە، بەرەو دۆخىكى بەرەلسەتىكىدن. عادەتن خولەكتىك ھەيە، ھەندىك جار بە شىوهەيەكى دىيان، پەشىمانىيەكى جەستەيى ياخود جۈريك، لە ئامادە باشى بۇونى ھەيە بۇ پەشىمانبۇونەوە. ته اوی دەمارە ماسولكە بىيە کان، لە ماواھىيەكى كەمدا، ئامادە باشى دەكەن، بۇ قبولىكىرن.

بەلام کاتىكى مرۆف پېچەوانى ئەمە دەكەت، کاتىك کەسیک دەلیت: "بەلىنى،" ھىچ كام لەو چالاكىيە جەستەيىانە ناكەونە ئامادە باشىيەوە، بەلكو ئەندامە کان ئامادە كارى دەكەن، بۇ پۇيشىتنە پېشەوە، قبولىكىرن، كرانەوەي تىپوانىن و دیدگا. بەمەيش، هەتا چەندىك وشەي "بەلىنى" بەدەست بەھىتىن، لە سەرەتاوە، ئەوەندە زیاتر سەرکەوتىن بەدەست دەھىتىن و كەسى بەرانبەر بەپووى خۇماندا پەلکىش دەكەين.

تەكىنېكىكى هەر زور سادەيە، وەلامى ئەرىتى بەلىنى، لە کاتىكدا هەر زور فەرامۇشكراوە! بە جۈريك بەدەردەكەوىت، وەككۇو بلىنى، كە خەلک ھەستى گىنگى فەراھەم دەھىتىت بە دوژمانە يەتىكىرنى، لەكەل كەسى بەرانبەردا لە سەرەتاوە.

والە قوتابىيەك بىك، كە هەر لە سەرەتاوە بلىت "نەخیر" ياخود والە كېيارىك، مىندالىك، مىئىدەكەت، خىزانەكەت بىك، حىكمەت و سەبرى فرىشتە کان دەۋىت، بۇ ئۇھى دىدگاى ئەو كەسە لە بارىيەكى نەرىتىننەيەوە، بگۇرۇت بۇ كەشىكى ئەرىتى و بلىت "بەلىنى."

سزوودی تهکنیکی گونتی: "بهلی، بهلی،" وای له جهیمز نیمبه رسنن کرد، بهربوهری بانکی گرینویچ سهیفینگ، له نیو یورک، توانی واله کریاریک بکات که بعینیته وه.

بهربیز نیبیرسنن دهليت: "هم کابرايه هاته بانک، بتوههی حسابی بانکی بکاته وه، منيش فورمنیکی ناسایم خسته بهردستی، بتوههی پری بکاته وه، به حهزه وه هندیک له پرسیاره کانی ولامدایه وه، بهلام به شیوه یه کی رهها رهتی کرده وه، ولامی پرسیاره کانی دیکه بدانه وه.

"بر لهوهی لیکولینه وه و خویندن بکم، دهربارهی پهیوهندیه مرفیه کان، هر که سیک نامادهی تیدا نه بیت، ئه و زانیاریانه پر بکاته وه ئهوا مافی کردنوهی حسابی بانکیشی ناییت، ئیستا هست به شهرم دهکم، که شتیکی لهم شیوه یه وای لئ کردم، هست شیوه یه کی ناسایی، ئاموزگاریه کی لهم شیوه یه وای لئ کردم، هست به باشی بکم، بهو کابرایم نیشاندا، که کنی بهربوهره و، ریسا و یاساکان چین، که ناکریت هیچ که سیک کالته یان پی بکات. بهلام ئه جوره بیرکردنوه، هیچ بونیکی قبولکردن و، گرنگی لیوه نههات، بتوههی پیاوه که هاتبو پشتگیری خوییمان پیشکهش بکات.

"ئیدی ئه بیانیه، بپیارم دا، که که میک له ژییری ئه سپ به کار بھینم، بپیارم دا، که دهربارهی ئه وه قسه نه کم، که بانک چی دهويت. سهرباری هه موو شتیکی دیکه، له سه رئوه سوور بوم، که وا لهو کابرايه بکم بلیت: 'بهلی،' هر له سهره تاوه. بهمهیش له گهل ئه وه کوک بوم، پیم گوت که ئه و زانیاریه کی که رهتی کردووه توه پیمان بداد له راستیدا به ئه نداره یه کی پیویست گرنگ نیه.

"له گهل ئه وه یشدا، گوتم، با وا دابنین که له دوای مه رگی تؤدا، تو پارهت لهم بانکه دا هه بیت، ئایا حهز ناکه یت ئه و پارهه، له دوای تو بدريت به یه کنک له خزمه کانت، ئه و که سه کنیه، که ده بیت به گویزه ی پاسا پاره که کی پن بدريت؟"

ئهويش و هلامى دايەوه: "بەلنى، بىنگومان."

بەردەوامبووم: "پىت وا نىيە، كە ئەوه بىرۇكە يەكى باش دەبىت، ئەگەر تو ناوى خزمىتى خۇت بە ئېتىمە بىدەيت، لە حالاتىكدا ئەگەر، تو مەرىدىت بىدەين بەو كەسە، بەمەيش ئېتىمە دەتوانىن ھيواكان و ئارەزووەكانت بەينىنەدى بەبى بۇونى هيچ ھەلەبەك و دواكەوتىنەك."

دووبارە گوتى: "بەلنى."

"بەمەيش بىرکىرىنەوە كابرا لاوهكە، پۇوى لە نەرمى كرد و گۇرۇدرا، كاتىك دركى كرد كە ئېتىمە لە رخاترى خۆمان داواى زانىارى ناكەين، بەلكو ئەمە لەپىناو ئەۋادىيە. بەر لوهى بانكە كە بەجى بەيلەنت، ئەو كابرايە نەك هەر زانىارى تەواوى پىتدام دەربارە خۇدى خۇى، بەلكو بىگە لە سەر پىشىنیازى من، حسابىتكى مەتمانەپىتكراوى بە ناوى دايىكى كردىوه، بۇ ئەوهى لىنى سوودمەند بىت، بەمەيش تەواوى وەلامى ئەو پرسىيارانە دايەوه، كە وابەستەي دايىكى بۇون."

"درەم كرد كە وام لە ئەو كرد، بلىت 'بەلنى، بەلنى' هەر لە سەرەتاوه، ئىدى ھەموو ھەستەكانى لە بىر چۈھۈيە و، دلخۇش و شادمان بۇو، بە كىرىنى ئەو شتانەي كە من داوام لىنى كردىبوو."

جۇسىقى ئەلىسىلىن لە كۆمپانىيە و يىستاننەوس ئەلىتىرىك، كارى فرۇشىيارى دەكىرد، ئەم چىرۇكە كەي ھېيە، بۇ ئەوهى بۇمان بىكىرىتىمە: "لە ناوجەي ئېتىمدا كابرايە ھەبۇو، كە كۆمپانىاكەمان حەز دەكەت، شتى پى بىغۇشىت، بەر لە من بە ماوهى دە سال، ھەولىيان لەكەلدا دابۇو، بەلام نەياتوانى بۇو، ھىچى بىن بىغۇشىن، لە دواى ئەوهى من ئەركى ئەو ناوجەيەم وەرگرت، بۇ ماوهى سى سال سەردانى ئەويىم دەكىرد، بىن ئەوهى يەك داواى لىنى بىكەم. لە كۆتايىدا لە دواى تىپەپ بۇونى سىيانزە سال، لە پەيوهندىكىرىن و قىسەكىرىن لەكەلى دەربارەي كېرىن و فرۇشتىن، توانيمان چەند بىزۇينەرىكى بىن بىغۇشىن.

ئەگەر ئەمانەی بە دل بوايە و پىتى باش بۇونايد، بە تىپۋانىنى خۆم،
دلىنابۇوم چەندانىيەكى دىكەشى داوا دەكرد.

”دروستە؟ من دەمزانى، كە ئەوانى بە دل دەبن، كاتىك لەدواى سى
ھەفتەي دىكەدا پەيوەندىبىم پىتوھ كرد، ھەستم دەكرد، بەرھو لۇونتكى
سەركەوتىن ملى پىڭام گۈتۈوهتەبەر.“

”ئەندازىيارەكە بە ھەستىكى شۆكەوە بەرھو پۇوى من، ھات و گوتى:
ئەلىسۇن، چى دىكە ناتوانم ئەو بزوينەرانەت لى بىكىم.“

بە ھەستىكى سەرسوورپمانوھ لېم پىرسى: ”بۇچى؟ بۇچى؟“

”لەبر ئەوهى بزوينەرەكانى تو، زۇر گەرمن، بە جۈريك ھەر ناتوانم
دەستىيان لى بىدەم.“

”گۇنم، زۇر باشە، بەرىز سەمسىن، سەد لە سەد لەگەل تۇدا ھاپارام،
ئەگەر ئەو بزوينەرانە زۇو گەرمىدىن، ئەوا پىتىيەست ناكات، يەك
دانى دىكەش بىكىيت، تو دەبىت بزوينەرە ئەوتۇ بىكىيت، كە پلەي
گەرمىيەكەي بەرزەر نەبىت، لە پلەي گەرمى بزوينەرەكانى يەكتى
نىشتىمانى بۇ پىشەسازىيە ئەلتۈرنىيەكان، مەگەر وانىيە؟“

”ئەويش ھاپارابۇو، منىش بەمە، يەكەم وەلامى ئەرىتىنى 'بەلى' م
بەدەست خست.“

”تىكراي پلەي گەرمى لاي يەكتىنى نىشتىمانى بۇ پىشەسازىيە
ئەلتۈرنىيەكان، پىتىيەستە ٧٢ پلەي فەرنەيات بىت، لە سەررووى پلەي
گەرمى ڈۈورەكە، درووستە؟“

ھارابۇو: ”بەلى، ئەوه زۇر دروستە، بەلام بزوينەرەكانى تو، ھەر زۇر
گەرمىتن.“

”دەمەتەقىيم لەگەلى نەكىرد، تەنبا پرسىيم، پلەي گەرمى ڈۈورى
كاركەكە چەندە؟‘

گوئی؛ "ئه‌ها، نزیکه‌ی ٧٥ پله‌ی فهرنهايته"

وەلامم دايەوه: "باشە، ئەگەر پله‌ی گەرمى ئەو ژوورە ٧٥ پله‌ی فەرنهايىت بىيت، ئەوا ٧٢ پله‌ی بزوينەرەكە يىشى بخەسەر، بەمەش تىكىراي گەرمى دەكاتە ١٤٧ ١٤٧ پله‌ی فەرنهايىت. دەستت دانالپلۇختىت ئەگەر بە كىرىھېك بىگرىت."

دۇوبارە گوئى: "بەلنى."

پېشىيازم كرد؛ "باشە، ئايا بىرۇكەيمكى باش نايتىت، بۇ ئەوهى دەستت لەو بزوينەرانە دوور بخەيەوه؟"

ئەويش قبولى كرد: "زۇر باشە، پىم وايە راست دەكەيت."

بۇ ماوهېك لە قىسىملىكىن بەردىۋام بۇوين، لەدوايىدا بانگى سكىتىرەكەي كرد و بىرى سىپىتىنچە ھەزار دۇلارى پىدام، بۇ ئەوهى باي ئەو پارەيە شتى بۇ بەھىتم لەو مانگەكەدا.

"چەندان سال، ھەزانان دۇلار، لە كىس چۈو بەر لەوهى تىبىگەم كە دەمەتەقىن ھىچى لى شىن نايتىت، بەلكو بىگە شىتەكان زۇر سوودبەخشىتىر و خۆشتىر دەمەن، ئەگەر لە دىدگا و تىپوانىنى كەسى بەرانبەرەوه، لە كەشەكە بنوارپىي و والە كەسى بەرانبەر بىكەيت، كە بلېت بەلنى بەلنى."

ئىتىدى سەقۇر، كە سېپۇنسەرى خولى ئىتىمە بۇو، لە ئۆكلاند، كاليفورنيا، ئەوهمان بۇ باس دەكەت كە چۈن بۇو، بە كېبارىيکى باشى دوكانىك، ئەمە يىش لەبەر ئەوهى كە خاونىكارەكە بەرەو وشەي "بەلنى" سى پەلكىش كردوو.

ئىتىدى حەزى بەمە دەكىرد و، بىرەپارەيەكى زۇرى لە پىداويسىتىيەكائىدا سەرف دەكىرد لەو دوكانەدا، كاتىك برااكە سەردانى دەكىرد، دەيىوست لەو دوكانەدا، تىر و كەوان بۇ برااكە بەكىرى بىگرىت، فۇرشىيارى

دوکانه که پیش گوت، ئوان تیر و کوان به کری نادهن، بهمه‌یش ئیدی په‌یوهندیی بە دوکانیکی دیکه‌وه کردوو، بهم شیوه‌یه و هسفی دهکات که چى بروی داوه:

"کسینیکی هەر زور پووخوش، وەلامى په‌یوهندییه کەمی دایه‌وه، وەلامى ئەو لەپەرانبەر پرسیارەکى مندا هەر زور جیاواز بۇو، بە بەراوردە بە وەلامى پیاوەکەی دیکە. گوتى: 'بەداخه‌وەم، بەلام ئىمە چى دیکە، کوان بە کری نادھين، چونكە ئەمە لە تواناي ئىمەدا نېيە.' لەدوايدا، لىنى پرسىيم، كە ئەگەر پىشتر داوم لى بىردىنايە. ئىدى منيش وەلام دایه‌وه، 'بەلى، چەندىن سال لەمەوبەر.' بىرى خستمە‌وه، كە دەشىت من بىرى ۲۵ ۳۰ دۆلارم بەو كىرىيە دابىت تا ئىستا. دووبارە گوتى: 'بەلى،' پاشان لىنى پرسىيم، ئەم ئەگەر ئەو جۆرە كەسە بۇوبتايە و پارەت پاشەكەوت بىردايە. هەر بە شیوه‌یه کى سروشتى وەلام دایه‌وه: 'بەلى.'

"بەردهام بۇو لە رۇونكىردنە‌وه و گوتى كە تاقمى كەوانەيان هەي بە تەواوى پىتاويسىتىيە كاندە‌وه بۇ فرۇشتىن بە بىرى ۴۴.۹۵ ۴۴.۹۵ دۆلار. منيش دەمتوانى دانەيەكى كامىل بىرەم بە بىرى ۴۴.۹۵ دۆلار زىياتىر لە بىرى كرى. ئەوهشى رۇونكىردنە‌وه، كە هەر لەپەر ئەمە ئەوان چى دیکە كەوان بە کری نادھن. ئايا ئەو لە دىدگاى منۇوھ شىتىكى مەعقول بۇو؟ ئىدى وەلامەكانى من بە دەم 'بەلى'‌وه بەرەو كىرىنى تاقىنەك كەوان پىيى كىرد، كاتىك ھەلم گرت، شتىگەلىكى دىكەشىم هەر لەو دوکانه كىي، بىگە هەر لەو كاتە‌وه بۇوم بە كېيارىنەيى مەمېشەيى."

سوکرات، بە ئاگاخەرە‌وه ئەسىناتىيەكان، يەكىك بۇو لە مەزنترىن فەيلەسووفەكان، كە جىهان بە خۇيە‌وه بىننېبۇو، شتىكى ئەوتۇى كىرد، كە كەم كەس لە مىزۈودا دەيانتوانى ئۇوه بىكەن، تەواوى دىكىا و بىرکىردىنە‌وهى مەزۋايەتى گۆرى، ئىستا لەدواي تىپەرپۇونى بىسستوچوار سەدە بەسەر مەركى ئۇدا، پىز و شڭىرى لى دەگىرىنەت،

بهوهی که ژیرترین مروف بورو، بهوهی که توانیویه‌تی قهناعه‌ت به که‌سی بهرانبه‌ری بکات و، کاریگه‌ری له‌سهر ئم جیهانه ئالوزه دابنیت.

شیوه و شیوارزی ئو چون بورو؟ ئایا به خله‌لکی گوتبوو که ئوان هله‌لن؟ ئه‌ها، نه‌خیز، سوکرات ئاو کاره‌ئی نه‌کردووه. به‌لکو هر زور لەمە دروور بورو، که شتیکی له م شیوه‌یه بليت. ته‌واوى ته‌کنیکی ئو، که ئیستا به "شیوارزی سوکرات" ناسراوه، له‌سهر بنمای "بەلنى، بەلنى" سه‌رچاوه‌ی گرتتووه. پرسیارگەلیکی ئو توی ده‌کرد، که رکابه‌رەکانی له‌گەلیدا هاپرا بن. بهرانبه‌رەکانی ئو وندە له‌گەلیدا هاپرا بۇون، که دنیا‌یاهک "بەلنى" سى كۇ كردىبوویوه. بەردەوام پرسیارگەلیکی ده‌کرد، که رکابه‌رەکانی له‌گەلیدا هاپرا بن، بېبى ئووه‌ی هر درك بکەن، که به چەند خوله‌کىك لەمەو بەر نكۈلى لېنى كردووه.

جاریکى دىكە، ئەگەر ويستمان به کەسیک بلىنن ھەلەي، با سوکراتمان لەبىر بىت و پرسیارى نەرم نىيان بکەين، جۇرە پرسیارىك کە وەلامەكەی "بەلنى" بىت.

چىنیيەکان پەندىكىيان ھەيە، کە پەر لە دانايى پۇزەلەلاتىيەکان: "ھەر کەسیک بە نەرم و نىيانى بىركردنەوە و پەفتار بنوينىت، ئەوا پېڭايەكى دورو درىيىزلىرى دەپرىت."

ئوان، پىنج هەزار سال، لىكۆلنەوە يان له‌سهر سروشتى مروف كردووه، ئىنجا پىتىان خستووه‌تە ئم قۇناغە ژيرىيەوە: "ھەر کەسیک بە نەرم و نىيانى بىركردنەوە و پەفتار بنوينىت، ئەوا پېڭايەكى دورودرىيىزلىرى دەپرىت."

"والە كەسى بەرانبهر بکە

"دەستېچى بلىت: "بەلنى."

پیگای چوارم

چون گیانی ها و کاری به دهست ده خهیت

ثایا زیاتر بپروات بهو بیرونکانه نییه، که له لایهن خوتتهوه سه رچاوه ده گرن، و هکوو لهو بیرونکانه که له سه رستینیه کی زیو پیشکه شت ده کرین؟ ثه گهر وايه، ثایا بپریاریکی نه شیاو نییه، ثه گهر تیپوانینی خوت به سه ره هی خله لکیدا بسه پیشیت؟ باشت نییه، ثه گهر ته نیا پیشکنیار بکهی، لیی گه پیی که سی به رانبه ر خوی بیر له ده ره نجامه کان بکاته وه؟

نه دلوف سیلقتزی فیلادیلفیا، به یوه ربهری فرزشته له پیشه نگارا، له یه کتیک له خوله کامن قوتاییم بسوو، کتو پر در کی کرد، که وا پرووبه رووی که شیک بسووه ته وه، که ده بیت هه ستنیکی پر له گرم و گوری بخاته وه نیوان فروشیارانی نو تومییل، که پرووی له بیشوره بی و نارپیکی کرد بسوو. به مهیش داوای ریک خستنی کوبونه وه یه کی کرد، هانی خله که که خویدا، بق ئه وهی کتو مت پینی بلین، ئاخق چیان له ئام چاوه پری کرد ووه. هر که ئه وان قسے یان ده کرد، ئه ویش تیپینی و تیپوانینه کانی ئه وانی له سه ره ته خته ده نووسی.

له دوايدا گوتی: "ئه اویی شه شستانه تان بق دهسته بار ده که، که له منی داوا ده کهن، ئیستا بفرمودن، که من ده بیت چی له ئیوه چاوه پری بکه. "ئیدی و هلامه کانی به خیرایی درانه وه: "دلسوزی، راستگویی، گه شبینی، گیانی ها و کاری، پوڑانه هه شت کاتز میز کارکردن به جوش و خروش ووه. "کوبونه وه که کوتایی پیهات به دلیزیه کی نویوه، ئیله امیکی تازه وه، خوبه خشیک له نیویاندا په یه دابوو، که ده ویست چوارده کاتز میز له پوڑیکدا کار بکات، به پیز سیلقتز پیی گوتم، که

بپی فروختن لهدوای ئو كوبۇونوھىيە بە شىتىھىكى بەرچاو زىيادى كردووه.

بەپىز سەلەندر گوتى: "ئو پىاوانە پەيمانىكى ئەخلاقىيان بە مندابوو، ئوھندەي خۆم لەسەر ئو پەيمانە بەردەوام بۇون، ئوان پىنداگىيان لەسەرى دەكىد و، دەستىيان پىتوھ دەگرت. راوىزكىرىدىنىش دەربارەي ھيوا و حەزەكانىيان، شتىك بۇ كە بە راستى پىتىيستان پىتى بۇو."

ھېچ كەسىك بۇونى نىيە، كە حەز بکات كە شتىكى پى فرۇ شراوه، ياخود پىتى بگۇتىرىت ئو كارە بک، بەلكو زىاتر ئىتمە حەز بە ئوھ دەكەين، كەوا خۆمان ئو شتە دەكىرىن و لەسەر پىتەھوى بىرۇكەكانى خۆمان بى دەكەين. حەز دەكەين پاوىزمان پى بکىت لە بەرانبەر ھياكەنانمان، ويستەكانمان و، تىپۋانىن و بىرۇبۇچۇونەكانمان.

سەيرى حالەتى ئىجىن ويسلىن بک، ئەم پىاوه هەزاران دۇلارى لە دەستدا، بەر لەھى فىتىرى ئەم راستىيە بىت. بەپىز ويسلىن، لە ستۇدىق كارى دەكىد، كە دىزانى پۇشاڭى بۇ بازركانەكان دەكىد، بۇ ماھى سىن سال ھفتەي جارىك سەردىنى دىزايىنە بەناوبانگەكانى نىو يۈرۈكى دەكىد.

بەپىز ويسلىن گوتى: "ھەرگىز دىدەنلى منى پەت نەكىردووه تەوه، وەلى ھەرگىز ھېچى لى نەكپىيۇوم، ھەر دەم بە ورىيائىھە سەيرى دىزايىنە كەي منى دەكىد و لەدوايدا دەيگۈت: 'نا، ويسلىن، وا ھەست ناكەم، ئەمپۇ لەسەر ھېچ شتىك پىك بکەوين."

لەدوای سەدوپەنجا جار شىكتىخواردىن، ئو جا ويسلىن دركى بەھە كىد، كە دەكىيت لە كەشىنەكى تىكچۇونى بىرۇبۇچۇونىدا بىت، لە بەر ئوھى بېرىاردا ھەفتانە ئىتuarەيەك تەرخان بکات، بۇ ئوھى لەسەر بىرکىردىنەوەي مەرۇف و، پەرە بە تىپۋانىنى نۇى و، فەراھەمەيتانى جۇش و خرۇش بىدات.

پریاری له سه ر په یپوکردنی شیوازیکی نویدا، له کاتیکدا نیوهی دیزاینی ته اوونه کرا هیشتا هر له برد هستیدا بسو، خوی کرد به نووسینگه که دا و گوتی: "دهمه ویت که میک یارمه تیم بدھیت، ئه گمر ده توانیت، هندیک دیزانیتی ته اوونه کراوم لایه، ده توانی پیم بلینی، که چون ته اویان بکم به جوزیک له گهل ویستی تؤدا و ئه دای بکاره یتافی تؤدا بگونجین؟"

کاکی کریار ماوهیه کی زور، سهیری دیزانینه کانی کرد هر به بی نهوهی یه ک و شه بلیت. له کوتاییدا گوتی: "ویسقن، ئه مانه بسو ماوهی چهند پروژیک له لای من به جی بهله، پاشان سه ردانم بکه رهوه."

ویسلن له دوای سئی پوژ گرابیه وه، ته اوی پیش نیاره کان و دیزانینه کانی له گهل خوی برد بسو ستودیو، به گویری دیدگای کریاره کان دیزانینه کانی ته او کرد. به ریز ویسلن گوتی: "ئیستا دهزام، که بوجی بسو ماوهی چهند سالیکه شکستم له فرۇشتى تهوانه خواردووه، ھۆکاره کهی ئوه بسو، که من خۇم به تېروانی خۇم، داوم لېتی کردووه که چى بکریت نەکوو به گویره بیرون بوجوونى کریار. له دوای ئامه هر به ته اوی شیوازی خۇم گۆربى و هاندا، بسو ئوهی بیرون بوجوونه کانی خۆبیم به پوودا والا بکات. ئىدى ئامه يش واي لى کرد که به جوزیک ھەست بکات، که خوی دیزانینه کان دەنە خشىتىت و، ھەروايىشى کرد، هر پیوسیت نە بسو تهوانه بىن بفرۇشم بەلكو ئە و خوی دەیکپىن."

پىگەدان به کەسى بەرانبەر، کە بیرون بوجوونه کە ھى خۆبەتى، تەنبا هر لە بازرگانى و سیاسەتدا کار ناکات، بەلكو بگەرە له ڈیانى خیزانىشدا کارىگەری خوی دەبیت. پەتلۇ ئىم، رافیس-سی تولسا، ئۆكلاھوما، بە قوتابىيە کانى گوت، کە چون ئەم پەيرەوی ئەم بنە مايە دەكتا:

"من و خیزانه‌کم چیزمان له یه‌کینک له پشوه‌کانمان بینی، که تا
ئیستا گه‌شتیکی لهم شیوه‌یه‌مان کردیت، خهونیکی له میژینه‌م بووه،
که به شوینه میژوویه‌کان و کیلکه‌کانی شهری ناوخداده‌که شت بکم
له گیتسیبرگ. هۆلی سهربه‌خۆ له فیلادیلفیا، پایته‌ختی ولاط، دۆلی
فۆرج، جهیمزتاون، هەروه‌ها دۆلی پزگارکراوی ولیه‌مسیبیزگ له
پیزی پیشوه‌ی لیستی ئەو شوینانه‌وه بوو، که دەمویست بیان بینیم.
له مانگی ئازاردا، خیزانه‌کم، نانسی، ئامازه‌ی بهوه کرد، که ئەویش
تىپوانینی خۆی هەیه بۇ پشوهی هاوینه‌مان، که گه‌شتیک بوو بەرهو
ویلایت‌کانی خورئاوا. سەرداڭىرىنى شوینه‌کانی نیو مەكسیک،
ئەرزۇنا، كاليفورنيا و نیفادا. چەند سالیک بوو خولیاى پەخساندی
ئەم گەشته‌بوو، بەلام بە پوونى بدویم، ئىئمە نەمان دەتوانى هەردوو
گەشته‌کە بکەين."

"کەشمان، ئانى، تازە خولیکی له میژووی ئەمریکا له ئاماده‌بىي
تەواو كردىبوو، زور بە خۆشحالى و تامەر زرزمە گەرابوویه و
مالەوه بەديار پووداوه‌کانى بەرهو پیشەوه چۈونى ولاتكەمان. لىيم
پرسى ئاخۇ حەز دەكەت سەردانى ئەو شوینانه بکات، کە دەربارەيان
فېرىبووه له پشوهی داهاتووماندا. ئەویش له وەلامدا گوتى، کە حەزى
بىن دەكەت."

"لەدای تىپەرپوونى دوو ئىواره، هەر کە له دەورى میزى ناخواردن
دانىشتبوبىن، نانسی گوتى: 'ئەگەر ئىئمە هەمۇومان كۆك و هاۋپا بىن
و، پشوهی هاوینه‌مان بەرهو ویلایت‌کانی خورئاوا بىت، ئەوا
گەشتىکى زور ناوازه دەبىت، بۇ ئانى و، بىگە بۇ هەمۇومان خۆشى و
شادى دەبىت، ئىدى ئىئمەيش هەمۇومان لەگەلی هاۋپا بوبىن.'

ئەم سايکۆلۈزىيە لەلایەن دروستىكەرى تىشكى ئىتكىس بەكار ھاتووه، بۇ
ئەوهى پىداويىستىيە‌کانى خۆى بە یه‌کینک له ناخوشخانە گەورە‌کانى
پرۇكلەن بفرۇشىت.

نه خوشخانه یه ک به شیکی تازه‌ی کردبوویوه و، دهیوست باشترين پیداویستییه کانی ئەمریکا لەو بەشەدا بۇونیان ھېبىت. دكتور ئىل کە بەرپرسى بەشى تىشكى نەخوشخانە کە بۇو، ھەر تەواو بىزار بىوو، لە دەست ھەموو ئەو فرۇشىيارانە کە سەردىنيان دەكىد، ھەر يەكىن لە ئوان بەرھەمە کانی كۆمپانىاكە خۇى دەخستە بەردهمى.

يەكىن لەو فرۇشىياران، زۇر كارامە و لىزان بۇو، زىاتر لە ئوانى دىكە، دەيزانى كە چۈن مامەلە لەگەل سروشتى مروف بکات، نامە يەكىن لەم شىتوھىيە نۇوسى:

بەم دواييانە كارگە كەمان كەلۋەلىكى نويى تىشكى دروست كردوو، بېرى يەكەمى ئەو ئامىزانە تازە كەيشتۇن بە نۇوسىنگە كەمان، ئوانە كامل و بىخەوش نىن، ئىتمەيش ئەو دەزانىن و، دەمانە ويىت بەرھە پېشەوھىان بەرین. زۇر سوپاستان دەكەين ئەگەر سەرداشمان بىكەن و تىزروانىنى خۇتامان پىن بىگەيەن، دەربارەي ئەوهى، كە چۈن دەكىيت بە شىتوھىيە كى باشتىر و ناوازەتى دروست بکرىن، دەزانى، كە چەندىن كە ئىتىھە سەرقالىن بەلام من خۇشحال دەبم، كە ئۇتۇمبىلە كەم بە دواتدا بىنير لە ھەر كاتىكدا ئىتىھە حەز بىكەن.

دكتور ئىل ھەر كە ئەو رۇوداوهى لە بەردهم قوتابىيە كان دەگىزرايە، گوتى: "ھەر سەرسام بۇوم، كە ئەم نامەيەم پى كەيشت، من ھەم سەرسام بۇوم، ھەميش سوپاسڭوزار بۇوم، چونكە ھەركىز پېشتر نەم بىنېبۇو، كە دروستكەرىتى تىشكى، وىل بىت بەدواي ئامۇزىگارىدا. واى لى كردم ھەست بە گرنگى بىكەم، ئاو ھەفتەيە تەواوى شەۋەكان سەرقال بۇوم، بەلام وادىيە كى خوانى ئىتىوارەم رەت كرده، بۇ ئەوهى سەرىيىك لەو كەلۋەلانە بىدەم، ھەتا زىاتر لىتى ورده دەبۈومە، زىاتر ھەستم دەكىد، كە حەزم لە ئامىزانە بىت." "مېچ كەسىك ھەولى نەدەدا پىتم بفرۇشىت، بە جۈرىك ھەستم دەكىد، كە خۇم ئەو پیداویستىيانە بۇ نەخوشخانە كە خۇم دەكىم، ئىدى

ئوهنده باش بعون و منيش ليم كريپن و داوم لى كردن، بتو ئوهى بؤم بگوازنهوه.“

رالف والدى ئيميرسن، له گوتارهكىدا، بەناوى "پشت به خود بەستن" دەلىت: "له بعونى هەر كاريكتى بلىمەتانەدا، درك بە بېرىزكى پەتكراوهمان دەكەين، ئو بېرىزكانە بە هەستىكى پە لە رەنجانەوه دىنەوه لامان.“

كولونىيل ئىيدوارد ئىيم ماوس، كاريگەرييەكى باشى بە كارامەمىي بەرجەستە كردووه له كاروبارە ناوخۇيى و دەركىيەكان لە كاتىكىدا ودرىو ويلسنى، له كۆشتى سېپىدا سەرقال بۇو. ويلسنى بە شىيەھەكى نەيىنى پاوىزى بە كولونىيل ماوس دەكەرد، داوى ئامۇزگارى دەكەرد زياتر لەوهى كە پەيرەھى دەكەرد، بەسەر ئەندامانى كابىتنەكە خۆيدا.

ئى ئوهەچ شىوازىك بۇو، كە كولونىيل پەيرەھى دەكەرد، بە جۈرىك كاريگەرى لەسەر سەرۋىك ھەبۇو؟ خۇشبەختانە، ئىنمە دەزانىن، ماوس خۇى ئەمە بۇ ئاسەر دى ماورىيەن سەمىسىس دركەنديبۇو، سەمىسىس ئەمەى لە گوتارىكىدا بەيان كردىبۇو بەناوى "بلاوكراوهى ئىتىوارانى يەكشەممە.“

ماوس دەلىت: "لەدواى ئوهى ئاشانى سەرۋىك بۇوم، فيرى ئوه بۇوم، كە بېرىزكىيەك لە بېروھزى ئەودا بە شىيەھەكى ئاسايى بپويىنم، بەلام بە جۈرىك كە ئەويش حەزى لىنى بىت، بە جۈرىك كە واى لى بىكم، ئەو خۇى بېرى لىنى بکاتەوه. يەكەم جارىش كە ئەمە كارى خۇى كرد، لە بۇوداوىكىدا بۇو، كە لە كوشكى سېمى سەردانى ئەوم كردىبۇو، بەرەو سىياسەتىك ھانمدا، كە وا دىيار بۇو بەلايەوه پەسىن ئەبىت. بەلام چەندىن بۇز لەدواى ئەو كاتە، لە دەورى مىزى خوانى ئىتىوارە دانىشتبۇوين، بەوه سەرسام بۇوم، كە وا ئەو پشنىارەكەى من بە بېرىزكىيەكى خۇى بەيان دەكات.“

ئایا ماوس قسەکانی بە سەرۆک بېرى و پىئى گوت: "ئۇھ بېرۆكەی خوت نىيە و، هي منه؟ ئاھ نەخىن، ماوس ئۇھى نەكىد، بەلكو هەر زور پىئى خۇشحال بىوو. ھېچ گرنگى بە مەمانە نەردە، بەلكو ئەنجامەکانى دەۋىست، بۇيە پېتگەي بە وىلىسىندا، بۇ ئۇھى لەسەر ئۇھ بەردىوام بىت، كە ئۇھ بېرۆكەيە ھى خۇيەتى. ماوس بىگە زور زىيات لەھى كرد، ئىدى مەمانە يەكى گشتى بە وىلىسىندا، لەبەرانبەر ئۇھ بېرۆكانە.

با ئۇھمان لەبىر نەچىت، كە هەر كەسىك ئىمە لە پۇويەوە دىتىن، ئۇھ وەكىو وەرلۇ وەلىسىن مەرقە، كەوايە با تەكىنلىكى كولۇنىلىل بەكار بەھىتىن.

پىاپىك لە هەرىمەتكى جوانى كەندا، نىو بەرەنسویك، پەيرەھوی ئەم تەكىنلىكى كرد، لەسەر من و پاشتىگرى منى بۇ خۇى مىسۇگەر كرد. لەو كاتەدا پلانم دانا، بۇ ئۇھى پاوهماسى بىكەم و، بە بەلمە كاتقۇكەم بچەم بۇ نىو بەرەنسویك، ئىدى نامەيەكىم بۇ نۇوسىنگەي گەشتىرىدىن نۇوپىسى، بۇ ئۇھى زانىيارىم پى بىدەن، بەمەتش ناوى خۇم و ناونىشانم خرايە سەر لىستەكە. ئۇھندەي پى نەچۈو، كە نامە و نامىليكەلىكى زۇرم، لەلايەن خىتوڭە و، پېتەرانى گەشت و گوزارەوە پېنگەيشت. هەر بە جارىك شۇڭ بىووم و نەمدەزانى كامەيان هەلبىزىرم، پاشان خاوهنى خىتوەتكە يەك شەتىكى زىرەكانەي كرد، ناو و ژمارەي چەند كەسى نىو يۈرۈكى بۇ ناردم، لە لەلائى ئۇھ مابۇونەوە و پىنى راگەياندەم، ئەگەر پەيوەندىيى بە ئەوانەوە بىكەم، بۇ ئۇھى داوايانلىنى بىكەم، كە ئاخۇ خاوهنى ئەم خۇيۇھەتكەيە تا چەندىك خزمەت بە گەشتىيارەكانى دەكتات.

سەرسام بىووم، چونكە ناوى يەكىنك لەو پىاوانەم دەناسى، كە لە لىستەكەيدا ناو و ژمارەكەي پى دابۇوم، لەبەر ئۇھ پەيوەندەم پىنۋە كرد و داوام لى كرد، كە ئەزمۇونى خۇيىم بۇ بەيان بىكتات، لە ماوهى

مانهوهی له شوينهدا، هر که گهيشتمه ئوهی، يهكسر په يوهندىم بهو شوينهوه كرد. هەموو خاوهن خويوهتكەكان هەوليان دەدا، شتەكانيان لى بکرم كەچى دانىيەك نەبىت كە رېكەي دام خۆم لىنى بکرم.

بىستوبىنج سەدە لەمەوبەر، لېرىتسى، دانايىكى چىنى گۇتووپەتى:
كە دەكربىت خويىنەرانى ئەمپۇز پەپەھوئى بىكەن...

"ھۈكارى ئوهى، كە پووبارەكان و زەرياكان پىك دەگەن، دەرنىجامى سەدان جۆگەي چىاكانە كە، دەرىزىنە ناويانوه، بەمەيش دەتوانى فرمان بەسەر هەموو جۆگەلە شاخاویەكاندا بىكەيت. بەمەيش، ئەگەر دانايىك بىھەۋىت لە سەررووى خەلکەوە بىت، ئەوا دەبىت خۆى بخاتە خوار ئوانوه، ئەگەر خوازيyar بىت خۆى بخاتە پىش ئوانوه، ئەوا دەبىت لە دوايانوه بوجىتىت، بەم شىيە، هەرچەندە شوينەكەي لە سەررووى ئوانەيشەوە بىت، بەلام ئەوان ھەست بە قورسالى ناكەن، هەرچەندە پىنگەي لەپىش ئوانوه بىت، ئەوا وا نازانن كە هيچ ئازارىكىيان بەر كەوتىت."

"رېكە بە كەسى بەراتبەر بىدە،

كە

"ئۇ ھەست و بېرىڭەيە هي ئوه."

پیگای پیتچه

داوایهک، که هموو لایهک حمزی لیبیه‌تی

من له شاری جیسی جے‌یمز، له‌دایک بوم له میسوری، سه‌ردانی
کیاکه‌ی جے‌یمز له کیرنی، میسوری ده‌کرد، له و کاته‌دا هیشتا
کوره‌که‌ی جے‌یمز له ژیاندا مابوو.

خیزانه‌که‌ی هندیک له و چیرقانه‌ی بوق ده‌گیپامه‌وه، که چون بانک و
شه‌منده‌فره‌کانی تالان ده‌کرد، له‌دایی ئوهه ئوه پاره‌یه‌ی به‌سر
جوو‌تیاره‌کانی دراویستا دابهش ده‌کرد.

ده‌شیت جیسی جے‌یمز، به کردنی ئه‌م کاره خوی به که‌سیکی
نمودنه‌بی، هه‌زار کردیت، هر وهکو جای شولقز، کراولی "جووته
ده‌مانچه،" ئهل کاپهونی ئوه کاره‌یان ده‌کرد. راستیه‌که ئوهه‌یه هموو
ئوه که‌سانه‌ی که ده‌یان بینی، خویان به که‌سیکی رهفتار باش له
قلم ده‌دهن و، وهکو بلینی له قاواغی خویاندا که‌سانیکی دور له
ئه‌مانی و باش بن.

جے‌ی، پیرپوت مورگان، له یه‌کینک له شیکردن‌وه‌کانیدا ئوه‌مان بوق
به‌یان ده‌کات، ئوه که‌سه‌ی که دوو هۆکاری باشی هه‌یه، بوق کردنی
شتیک: دانه‌یه‌کیان وا ده‌رده‌که‌ویت، که هۆکاریکی باش و راسته‌قینه
بیت.

که‌سه‌که خوی بیر له هۆکاره راسته‌قینه‌که ده‌کاته، تو پیتویست ناکات،
ته‌ئکید له‌سر ئوه بکه‌یه‌وه، به‌لام هه‌موومان له ناخمانه‌وه خومان
پئی په‌سنده، حهز ده‌که‌ین بیر و سه‌رنجمان له‌سر ئوه هۆکار و
پالنهرانه، چې بکه‌یه‌نه‌وه که پیمان باشن. بوق ئوه‌ی تیروانینی خلک
بکورین ئوا ده‌بیت پووی دواکانمان بەره و پالنرینکی باشتئ ئاپاسته
بکه‌ین.

نایا ئوانه ئوهندە نمۇونەن، تا لە كارەكاندا سوودى لىن وەربگرین؟ با بىيىنەن، با پۇو لە حالەتى ھاملىقىن جەى فارىيل سەرۆكى كومپانىيى فارىيل مشىلى گلېتىلدىن، يېنسىلاقاتىيا بىكەين. بەرىز فارىيل كريچىيەكى ھەبوو، كە ھەموو جارىنک ھەرەشى پۇيىشتى لىن دەكىرد لە كاتىكدا چوار مانگ بەسەر گىرىيەستەكەدا مابۇو. ئىدى تىببىنېكى نۇوسى، كە گوايە دەستبەجىن بەجىنى دەھىلىت و پەيوەندى بە گرىيەستەوە نىيە.

بەرىز فارىيل ئەمە لە بەردىم قوتايىيەكاندا گىرپايدۇ: "ئوانه بە درىزىامي زستان لە مالەكەي مەدا ژياون، لەم وەرزەي سالىدا نرخەكان، لە ھەموو وەرزەكانى دىكە گرانلىرن، دەمزانى كە سەخت دەبىت، كە بەر لە ھاتنى پايز خانوو بەكرى بدرىت. دەيشىزمانى كە داھاتى ئەو كرييەم لەو ماۋەيدا دەست ناكەويت، ئىدى ھەرتەواو نىكەران بۇم. ئىستا، لە كاتە ئاسايىيەكاندا، خۇم سەردارنى كرى چىيەكەم دەكىرد، بۇ ئوهى بەلىتنامەكە بە باشى بخوينىتەوە، لەبەر ئەوە ئامازەم بەوه كىرد، ئەگەر بىتت و مالەكە چۈل بکات ئەوا دەبىت بە گویرەھى ئەو بەلىتنامەيە، كريي خانووهكەم دەسبەجى باداتى."

"لەكەل ئەوەيشىدا، لە جىاتى ئەوە تورە بىم و، شتىك بىكەم، ھەولىم دا تاكتىكىك تاقى بىكەمەوە، لەبەر ئەوە بەم شىتوھىيە، دەستم پى كىرد، گۇتم: بەرىز دېلى، گويم بۇ چىرۇكەكت شىل كردوو، بەلام ھىشتا لە باوەرەدا نىم، كە دەتەويت مالەكەم چۈل بكىت، سالانى كاركىردىن لە بەكىيدانى خانوودا، شتىكى دەربارە سروشىتى مەرۆف فيئر كردووم، لەبەر ئاوە من دەزانىم كە تۇ كەسىكى خاوهەن قىسەي خۆتىت. لە راستىدا، بە جۇرىك دەنلىام، كە ئامادەيىم تىدایە قومارى لەسەر بىكەم."

"ئىستا، ئەوە پېشىنيارى منه، بۇ ماۋە چەند بۇزىك بېپيارەكت بەلاوه بىنى و بىرى لى بىكەوە. ھەر لە ئىستاوه ھەتا سەرهەتاي مانگى داھاتوو و كاتى كرى ھەر بېپيارېكتا پىنم بلنى، ئاخۇز ھىشتا ھەر

دەتەویت بپزیست، لە ئىستا پیت دەلیم، كە ئۇ كاتە هەر بپیارىك بىدەيت ئەوا لىت قبول دەكەم، وەكىو دوا بپیار، و مافى بپۇشتنىشت بىن دەدم و ئىدى ئەوهېش قبول دەكەم، كە من لە بپیارەكەي خۇمدا ھەلە بۇوم. بەلام سەربارى ئەوهېش ھىشىتا من باۋەرم بە تو ھەيە كە ھەر خاوهن قىسى خۆتى و بەپىنى گرىيەستەكە پى دەكەيت. بەر لە ھەرشتىك، ئايا ئىئىمە مەرقۇقىن يان مەيمۇون، بىزاردەي ئەمەيش دەكەويتە سەر دىدگاى خۆمان!“

”باشە، كاتىك سەرى مانگ ھات، ئۇ پىاوه بەرپىزە خۇى ھات و كرىنى خانۇوھەكەي پىيدام، خۇى و خىزانەكەي بېرىيان لىنى كىدبۇویەو، بپیارىان دابۇو، كە تىندا بەيىنەوە و شىتىكى ئەخلاقىيە، ئىڭكەر پاپەندى گرىيەستەكە بن.“

كاتىك لۇد نۇرسىكلىس، بىنى وا بىزىنامەيەك وىنەي ئۇرى بلاو كىدووھەتەوە، لە كاتىك خۇى پەزامەندى لەسەر بلاوبۇونەوەي نەبۇو. نامەيەكى بۇ سەرنووسەرى بىزىنامەكە نۇوسى، ئايا لە نامەكەدا ئەھەي نۇوسى: ”تکايە چى دىكە ئۇ وىنەيەي من بلاو مەكەنەوە، من حەزم لىنى نىيە؟“ نەخىر، بەلكو ئاپاستەي داواكەي بەھادارتر بۇو، بە پىزى و عەشقىيەك كە ھەموومان بەرامبەر بە دايىمان ھەيە بەم شىۋىيە نۇوسى: ”تکايە چى دىكە، ئۇ وىنەيەي من بلاو مەكەنەوە، دايىم حەزم لىنى نىيە.“

كاتىك جۇن دى رۇكھەلەر، جەئىئار، ھىواي دەخواست، بۇ ئەھەي فۇتۇرگارەكان بوهىستىنەت، لەھەي كە وىنەي مەندالەكانى نەگىرن، ئەويش پەناي بىرده بەر داوايەكى شىقىمىنە، نەيگوت: ”نامەویت ئۇ جۇرە وىنەنە بلاو بىنەوە.“ نەخىر شىتىكى لەم شىۋەيەي نەگوت، بەلكو بە حەز و تامەززۇيەكەوە، كە لە ناخى ھەمووماندا ھەيە، گۇتى: ”خۆتان دەزانىن دۆخەكە چۈنە، ھاوارىييان، ئىتوھېش خۆتان مەندالان

ههیه، هر نهین هندیک له ئیوه. دهیشزانن که ئهوه خزمەت بە مندال
ناکات بۇ ئهوهی بەناوبانگ بىت.

کاتیک سایرسوس ئېیچ کەی کەپتس، كورپه ھەزارىكى مەين، دەستى بە¹
پىشەيەكى زۇر خىترا كردوو، پىرەھوئى ژیانى گۆپىي و، بۇو بە²
خاوهنى رۇزىنامەكانى "بلاوکراوهى ئىوارانى يەكشەممە" لەيدىز ھۆم
جۇرنال، نەيدەتوانى ھاوشيپەرى گۇۋارەكانى دىكە ئه و نرخەيە بىدات
ياخود ئه و نۇوسمەرانەي كە تەنبا بۇ پارە دەنۇوسىن لە دەورى خۆبىي
كۆيان بىكەتەوە. بۇ ئەم مەبەستىيش پەنای بىردى بەر داوايەكى
شەكمەند، بۇ نىمۇونە، تەنانەت لۇئىزا مائى ئەلکۆتى پازى كرد،
نۇوسمەرى نامرى، "ئافەرتى بچۈوك" بۇ ئهوهى بۇيى بىنۇوسيت لە
كاتىكىدا ئه و خانمە لە قىيمە ئاوابانگىدا بۇو، ئىدى ئەمەيشى كرد، بۇ
ئهوهى چەكتىكى سەدان دۈلارى بۇ بىنلىرىت، نەك بۇ ئه و خاتۇونە،
بەلكو بۇ كارە خىرخوازىيە دلخوازەكەي.

دەكىرىت كەسىك بە گومانوھ بىلتىت: "ئاھ ئەمە دەكىرىت بۇ
سۇرسكىليف، پىركەپلىر و ئافەرتىكى عاتىفى دروست بىت، بەلام
ھىۋادارم لەگەل ئه و مندالە زەبرۇزەنگانەيش كار بىكەت كە دەكىرىت
پارەيان لىن كۇ بىكىتىۋە!"

دەكىرىت پاست بىكەيت، هېيغ شتىك لە ھەموو بارىكىدا كار ناكات، هېيغ
شتىكىش لەگەل ھەموو كەسىكىدا كارىگەر ئايىت. ئەگەر تۇ دلخۇشىت
بەو ئەنجامانەي، كە بەدەستىيان دەھىنەت، ئەي بۇ گۇرپانكاري
دەكەيت؟ خۇ ئەگەر باوهەرىشىت پىنى تىبىي و، دلخۇشىت پىنى بۇچى
تاقى ناكەيەوه؟

لە هەر حالەتىكدا بىت، پىنم وايە، كە چىز لە خويىندەوهى، ئەم چىرۇكە
راسىتەقىنەيە دەبىنى، كە جەيمىز ئىليل تۈرماس، بۇمان دەكىرىتىۋە،
قوتابىيەكى پىشىووی خۆم:

شەش كەس لە كېيارەكانى كۆمپانىيەكى فرقاشتنى ئۆتۈمبىيل، ئامادە نېبۇون كرىنى خزمەتگۈزارييەكانىيان بىدەن، هەر يەكىك لە ئەوانە ئاماژەدى بە ھەلەيەك كرد، لە هەر حالەتىكدا، دەيانگۇوت، كە شەتنىكى زىادە بۇونى ھېي، كۆمپانىاكەيش دركى كرد كە ئەوه پاستە گوتى: ئەوهشىyan ھەلەي يەكەمە.

بەشەكانى سەندە، كۆمەلە ھەنگاۋىيکىيان گرتىبوو يە بىز كۆكىرىدەن وەي بىرى پارەي زىادە، ئايا وا خەيال دەكەيت كە ئەوانە سەركەتتو بۇون. بانگى ھەموو كېيارەكانىيان كردىبوو و، پېتىان گوتىبوون، كە دەبىت بىرى پارەي ماوه كۆ بىكەنەوه و بىدەنەوه بە كۆمپانىا.

ئەوهيان بىز بۇون كردىبوون وە، كە كۆمپانىاكە راست و دروستە، بەمەيش كېيارەكان تەواو ھەلە بۇون.

سوور بۇون لەسەر ئەوهى كە كۆمپانىا زىاتر لە ئەوان دەربارەي ئۆتۈمبىيل دەزانىت. ئەنجامى ئەوهىش، ئەوه بۇو كە كەوتتە دەمەتەقىن. ئايا ھىچ كام لە شىۋازانە، توانىيان كېيارەكان ئاشت بىكەنەوه و، كىشەكە تىمار بىكەن؟ خۇت دەتوانى وەلامى ئەو پرسىyarە بىدەيەوه.

لەم قۇناغەدا، بەرپىوه بەرى كۆمپانىاكە، هەر خەریك بۇو جەنگىكى ياسابىي لەكەل كېيارەكاندا ھەلگىرىسىتىت، بەلام كاتىك كىشەكە هاتە بەردەست بەرپىوه بەرى كىشتى، لەوە ورد بۇويەوه، كە ئەمانە باشتىرىن كېيارەكانى كۆمپانىيان، ئىدى كەبىشته ئەو بىروايىيە، كە هەر دەبىت لىزەدا ھەلەيەك هەر ھەبىت، ھەلەيەكى قۇول لە كۆكىرىنەوهى پارەدا ھېيە، لەبىرئەوه بانگى جەيمىز ئىليل توماسى كرد و، داواى لى كرد، كە حسابە نەكراوهەكان كۆ بىكەنەوه.

ئەمان ئەو ھەنگاوانەن، كە بەرپىز جەيمىز گرتىنې بەر بىز چارەسەر كەردىنى كىشەكە:

"سەرداڭىرىنى ھەر كېيارىك، بە مەبەستى كۆكىرىنەوەي پارەبوو، كە ماۋەيەكى زۇر بۇو لايىان بۇو، تەواو لەۋەيش دلىا بۇون كە حسابەكەي كۆمپانىا دروستە. بەلام من ھىچ وشەيەكم دەربارەي ئەوە نەگوت. بەلكو بۇم پۇونكىرىنەوە، كە بۇ دۆزىنەوە ئەو ھەلەيە ماتووم، كە كۆمپانىا كەردىوو يەتى ساخود ئەو شىكسىتەي كە خواردوو يەتى.

"ئەوەم بە پۇونى بەرجەستە كرد، هەتا گۈيم لە چىرۇكى كېيارەكە شل نەكىدبا، من ھىچ پىشىنمازىكىم بەيان نەدەكىد، ئەوەيشم پىن گوتىن، كە كۆمپانىا ھىچ ھەلەيەك ناكات لەپىتىاۋ ئەوەي كە حسابەكەي خۆى بىن دروست بىت.

"پىم دەگوتىن، كە من حەزم بە ئۆتۈمىبىلەكەي ئىتىوھ دىت و، خۇتان دەربارەي ئۆتۈمىبىلەكەي خۇتان زىياتىر لە ھەممۇ كەسىك شارەزاتىن لە جىهاندا، بەمەيش ئىتىوھ دەسەلاتتان بەسەر مەسەلەكەدا ھەيە.

"پىگەم پىدان، كە قىسە بىكەن، بە تامەززۇرىيەوە گۈيم بۇ شل كەردىبۇن، بە جۇرىنەك كە خۇيان دەيانويسىت و چاوهپىيان دەكىد.

"لە كۆتايىدا، لەدواي ئەوەي كە كېيارەكىان، دەكەونە جەويىكى ھېتىنەوە، منىش دەكەوتىم جولاندىنى تەواوى ھەستەكائىان، ئىدى بە ناوى خەسلەت باشەكانوھ كەوتىم گۇ، گوتىم: 'سەرەتا، دەمەۋىت بىزانى، كە منىش وەكۈو ئىتىوھ، دەزانىم كە ئەمە مەسەلەيە و، بە باشى پىتى نەكىرىدۇو، داواي لېپوردەن دەكەم، دەكىرىت لەلايدىن يەكىتكە لە نوئىنەرەكائى كۆمپانىا كەمان بىزار و، بىتاقەت و شەكەت بۇوبىن، ئامە ھەرگىز دووبارە نايىتەوە، من وەكۈو نوئىنەرە كۆمپانىا داواي لېپوردىن دەكەم، سازىش دەكەم، بەۋەي كەوا من دانىشتۇرم و گوئى لە چىرۇكى ئىتىوھ دەگىرم، ناتوانىم نەكەومە ژىير گارىگەرەي ھېتىنى و دادوھەرەي ئىتىوھ. ئىستاش لەبەر ئەوەي ئىتىوھ ھېمەن بۇونەوە و، لە بابەتەكە تىگەيشتۇون، من داواتانلى دەكەم، شىتىكىم بۇ بىكەن، شىتىك،

که ئىيۇھ باشتىر لە هەر كەسيتىكى دىيکە دەيىكەن، شىتىك كە زىياتىر لە
ھەمۇو كەسيتىكى لىتى شارەزاتىن. ئەمە چەكەكەي تۈزى، دەزانىم باش
دەتوانىن پېرى بىكەنەوە، هەر وەكۈو ئەوهى ئىيۇھ سەرۇكى كۆمپانىاكە
بىن، من بۇ ئىيۇھى بەجى دەھىلەم، هەر داوايەكتان ھەيە جىبەجيلى
دەكەين.”

”ئايا ئەو كېيارانە پارەكەياندا؟ بەلىن بە دلىيابايدۇ، بېرى پارەكە لە
نىوان ۱۵۰ بۇ ۴۰۰ دۇلار بۇو، ئايا ئەمانە ناپەزايىان دەربېرى، بۇ
ئەوهى پارەكە نەدەن؟ بەلىن، يەكىكىان قايىل نەبۇو، يەكىن كە ئەوانە
پەتسى كردىوە، بۇ ئەوهى ئەو بېرى پارەيە بىدات، بەلام هەر پىتنىج
كېيارەكەي دىيکە پارەكەياندا! ئەمە يىش كلىلى تەواوى شىتكەيە:
لەماوهى دوو سالى داھاتۇودا كۆمپانىا شەش ئۆتۈمىيلى دايە دەست
ھەر شەش كېيارەكە!”

بەرىز تۈمىس دەلىت: ”ئازمۇون فېرى كردىووم، كاتىك ھىچ
زانىارىيەكت نەبۇو لەسەر كېيارەكت، تاكە بىنەمايدىك، كە بە ھۆيەوە
بىتوانى مامەلەي پىن لەگەل كېيارەكەدا بىكەيت، ئەوهىي كە وا دابىتىت
ئەو كەسيتىكى دلسۇز، راستىگۇ، راستىبىز، ئاززوومەندە و ھیواى وايە
كە پارەكە بىدات. كە هەر بېروای بەوە كردى، كە حسابەكان راست و
دروستىن. بە شىتىوھىيەكى پۇونتر و جىياوازىر دەتوانىن بلىيىن،
مرۆفەكان راستىگۇن و ئاززوومەندى ئەوهەن كە بەلىتەكانىيان
بەرنەسەر، كەسانىيەكى كەم بۇونىيان ھەيە، كە پىچەوانەي ئەم بىنەمايدە
بن. قەناعەتىشىم وايە ئەو كەسانەي كە بەدوای فروفەيلدا وىلىن، لە
زوربەي حالتەكاندا كاردانەوەيان بە شىتىوھىيەكى مىھەبانانە دەبىت،
ئەگەر تو وايىان لى بىكەيت كە وا ھەست بىكەن تو بە كەسيتىكى راستىگۇ،
راست و دروست و دادوھەرت ھەزمارت كردىوون.“

”بە ئاوى خەسلەتە باشەكانەوە

لەگەل خەلکى بىدوى.“

بهشی چوارهه

رېگاکانى گۇپىنى خەلک، بەبى ئەوهى سوووكايەتىان پى بکەي
ياخود بەبى ئەوهى هەستى بىزازىيان لەلا گەلەلە بىت.

ئەگەر ئىيمە بمانەويت، "خەلک بگۇپىن، بەبى ئەوهى سوووكايەتىان پى
بکەين ياخود بەبى ئەوهى هەستى بىزازىيان لەلا گەلەلە بىت،" ئەوا
دەبىت بە شىوهىك دەست بەو كارە بکەين، كە جىڭە قبولىرىدىن و
پىز بىت، كارداňەوە و وەلامدانەوهى، ئەو دەكەويتە سەر بىركرىدەوە
و ئەدای قسەكردىنى ئىيمە."

پیگای یەکەم

چۆن پەختنە دەگرتىت، بەبن نۇوهى بەرانبەرەكەت ھەست بە^١
رقوقىن بىكەت.

چارلىز شواب بەلای يەكىن لە كارگە پۆلايىنەكانىدا تىنەپېرى،
پۈزۈكىيان لە دەمەو نىيەپۇدا، كاتىك بىنى واھەندىك لە كارمەندەكانى
جىڭەرىيان دەكىشىا. لە سەرروى خۇشىانەوە تابلوىيەك ھەلۋاسراپۇو،
كە لەننۇيدا نۇوسراپۇو: "جىڭەرىكىشان قەدەغەيە."

ئايا شواب ئامازەدى بەو هيمايە كردوو و گوتى: "ناتوانن بىخويىتنەوە؟"
نا، تاخىر، شواب شىتىكى لەم شىيەھىي نەكىرد، بەلكو پۇيىشتە لاي
پىباوهەكان، هەر يەكەيان جىڭەرىيەكى پىدان و، گوتى: "زۇر سۈپەستان
دەكەم، ئەگەر لەدەرەوە ئەم جىڭەرىيە بىكىشىن." ئىدى تىنگەيشت كە
پىشىتلى ياسان كردوو و شواب پىش پىسى زانىوو، ئەوانىش
دەستخۇشىيان لە شواب كىردى، لەبىر ئەوهى ھىچ شىتىكى دەربارەي
ئەمە نەگوت و، دىيارىيەكى بەچۈلائى پىدان و واي لىكىردىن ھەست بە
گىرنىگى بىكەن. ئايا خۇشىويسىتى ئەو پىباوهت ناكەۋىتە دلەو، وانىيە؟

جىن وانامەيىكەر، پەيرەوى ھەمان تەكىنلىكى كىرد، راھاتبوو پۇزىانە
كەشىتىك بەرمۇ كۆڭاكەي بىكەت، ھەمسو پۇزىك بۇ فىلادېليفيا.
جارىتكىيان بىنى كە يەكىن لە كېپارەكانى والەبەر دەم ژەمپىيار
وەستاواه، بە جۈرىنگە كەس گىرنىگى پىنى نادات، ئەدى
فرۇشىيارەكانى كۆڭاكە؟ ئەوانە لەو سەرە كېپارەكە پىن دەكەنин و
لەننۇ خۇياندا قىسىيەيان دەكىرد.

وانامەيىكەر تەنانەت يەك وشەي دەرنەپېرى، بەلكو بە لەسەرەخۇبىي
پۇيىشت بۇ پىشتەوەي ئامىرى ژەماردىنەكە و خۇى مامەلەكانى ئەو
كېپارەي جىبىەجى كىرد. لەدواي ئەوه بەپىگەي خۇيدا گۈزەرى كىرد.

هه دهدم دهسته‌ی کارگنپری گشتی دهکونه ژیر لیشاوی پهخنه‌وه، بهوهی که ئاسانکاری ناکهن له بنياتاندا، ئوانه خلکانیکی سهرقالن، هله‌که يش لهودا سرهچاوه دهگريت، که پاريزگاريکاره يارمه‌تىدەرەكان نايانه‌وييت بارىتكى ئهۋەتۇ بخنه سەر بېرىۋەبەرەكانيان بهوهى که ميوانگەلىتكى زور سەردانيان بکات. كارپ لانگىزورد، که له ئورلاندق، فلۇريدا سەرۆكى شارەوانى بۇو، مالى ديسنى ويلد، بۇ ماوهى چەندىن سال، زوو زوو ھوشدارى دهدا، به ستافەكى بۇ ئوهى پىنگە به خەلک بدهن و، چاويان به ئەو بکەويت، هەر بانگەشەي ئوهى كرد کە سياسەتى دەرگاى كراوهى هەيء، له كاتىكىدا ھاولاتىيانى كومەلگاكەي ئەو، لەلائىن بېرىۋەبەر و سكتىزەكانه‌وه پىگريان لى دەكرا چاويان پىن بکەويت، كاتىك بانگيان دەكرد.

له كوتايىدا، سەرۆكى شارەوانى پىنگە چارەيەكى دوزىيەوه، دەرگاى تۈفىسىكەي لا بىردا! بەمەيش يارمه‌تىدەرەكانى له پەيامەكەي تىنگەيشتن، بەمەيش بېرىۋەبەرایەتىيەكى راستەقينەي بەرپاكرد، لهو كاتىكە ئەو دەرگايمەي لا بىردىبوو.

ھەر بە سادەيى، گۈرپىنى تەنبا سىن پىت له وشەيەكدا دەبىتە مایەي نانوهى جياوازى، لەنیوان شىكست و سەركەوتى، له گۈرنى خەلک ھەر بەبى ئوهى ھەستى بىزارى و سووكايمەتى پىكىردن لەدایك بىت.

زۇرىتكى لە خەلک بە ھەستىكى پەر له سوپاس و ستايىشەوه، دەست بە پەخنه‌گىتن دەكەن و لەدوايدا وشەي "بەلام" يش دىتە ناو باسەكەوه و، قسە بە لىدواينىكى پەخنه‌يى كوتايى پىن دىت. بۇ نموونە، بۇ ئوهى ھەول بىدەيت کە تىپوانىنى پەفتارىتكى كەمتەرخەمانى مندالەكەت بىگورى، بۇ ئوهى بخويتىت، دەگريت بلىتىن: "لە راستىدا شانازىت پىتوه دەكەين، جۇنى، بهوهى کە نەرەكانت لەم وەرزەدا بەرزاوونەته‌وه،

بلام ئەگەر زیاتر لە زانستى بىرکارى ورد بىوبابايدۇ ئەوا
ئەنjamامەكان باشتر دەبۇن.

لەم حالەتدا، دەكىرىت بەم قىسىم جۈنى هان بىرىتەت دەگاتە سەر
وشەى "بلام" دەكىرىت لەدواى ئەو پرسىيارى ئەو دلسۆزىي و
ستايىشە بنېرىتىيە بىكەت، بۇ ئەو، دەشىت ئەو ستايىشكىرنە دەستيپىكى
چاوشوركردنەوە و رەختەگەرنىكى شىكتەكەي بىت. بەمەيش ھەستى
باوهپەركەن دەكەويتە كانياوى فشارەوە، دەكىرىت ئەو ئامانجەمان
نەپىكىن لەپىتاو گۈرپىنى بىركردنەوە و دىدگەي جۈنى بەرانبەر بە
خوتىندەكەي.

دەكىرىت بە گۈرپىنى وشەى "بلام" بە ئاسانى ئەو ئامانجە پېتكىبابايدۇ
بۇ پىتى "و" ئىتمە لە راستىدا شانازارى بە تو دەكەين جۈنى، بەوهى كە
لەم وەرزەدا پەكانت بەرز كردووھەتەوە و ئەگەر ھەمان ھەول و
ماندووبۇونت دابايدۇ، ئەوا نىمرەي زانستى بىرکارىيىشت بەرز
دەبۈويەوە لەگەل تەواوى نەرەكانى دىكەت.

ئىستا جۈنى، ئەو ستايىشكىرنە قبول دەگات، چونكە ھېچ ھەستىك لە
قسەكاندا بەدى ناكىرىت وەككۈ بلىنى ئەو شىكتى خواردىتىت و،
كەوتىت. بەمەيش سەرنجى ئۆمان بەرهە ئەو ئامانجەي خۆمان
پەلكىش كردووھە، كە خوازىيارى ئەو بىركردنەوە يە بگۈرپىت.

پەلكىشىكىرنى كەسىك، بە شىۋەيەكى ناراستەرخۇ ھەر بە شىۋەيەكى
باوهپېنەكراو كارىگەرى دەبىت، لەگەل كەسانى ھەستىياردا، دەكىرىت
زوو بىزار و تورە بن بەوهى ھەر رەختەيەكى راستەرخۇيان ئاراستە
بىرىت.

مارج جاڭكوبى ون سۇكەر، پۇد ئايىلەند، بۇ قوتايىيەكانى منى
كېپايەوە، كە چۈن ھەندىك كريكارى دەستوپىن سې قايل كردووھە، بۇ

ئوهی لەدواي خويان شويئەكە پاک بکەنەوە كاتىك لە مالەكەي ئوهدا
كار دەكەن.

بۇ چەند پۇزىيەكى سەرەتاي كارەكە، كاتىك خاتۇو جاڭلۇپ لەسەر
كارەكەي گەپايەوە، تىبىنى ئوهى كرد، كە حەوشەكەي پېرىبوو لە
پارچە تەختە، ئەم خانە نەيدەويسىت دۈزمنايەتى لەگەل ئەو
كىرىكارانەدا بىكەت، چون كارىكى ناياب و ناوازەيان كردىبوو. لەبەر
ئوهى لەدواي ئوهى كىرىكارەكان پۇيىشتە مالەوە. خاتۇون خۆيى و
مندالەكانى، ئەو ورده تەختانەيان لە سوچىنگىدا كۆز كردىوە. بۇ رقۇزى
دواتر، بانگى سەرڪارەكەي كرد و، بىرىدىيە لايەكەوە، پىنى گوت:
”زۇر خۇشحال و شادمانم كە شەۋى راپىردوو ئىزەتانا بەم شىيەيە
بەجى هيىشتىبوو، دەبىنى زۇر جوان و پاكوخاوىتىنە، نايىتە مايەى
ئازاردانى دراوسىكەنەن.” ئىدى لەو پۇزە بەدواوە كىرىكارەكان
خاشاك و ورده دارەكانىيان دەختە سوچىنگىوە، سەرڪارەكەيش
ھەموو پۇزىيەكە لە كۆتايى پۇز و لەدواي كاركردن دەھات، بۇ ئوهى
بىزانىت ئاخۇ ئەو ناوهيان پاڭردووەتەوە.

يەكىن لە جياوازىيە سەرەكىيەكانى مشتومى، لەنديوان ئەندامانى
سوپاي يەدەگ و سوپاسى مەشقىپىنەر ئاسايى، بىرىتىيە لە
سەرچاڭلەرنى. سوپاي يەدەگ خويان بە كەسانىنىڭ شارستانى
ھەزىمار دەكەن ”كە زۇربەي كات بەو شىيەيەن“ و بىزار و نىگەران
دەبن ئەگەر قۇيان كورت بکەنەوە.

ماستەر سېيرجنت هارلى كەيسەرلى قوتاپخانى ٥٤٢ يۈ.ئىس.ئەي.ئاپ،
ھەستا بە چارەسەر كىرىدىن ئەم كىشىيە، كاتىك كارى لەگەل پېرىنىك لە
ئەفسەرەكانى سوپاي يەدەگ دەكىد، دەبۈوايە بەسەر ھىزىەكانىدا
ھاوار بىكەت و ھەرەشەيان لى بىكەت، بەلام لە جىاتى ئەمە ھەستا بە
كىرىدىن ئەم كارەيە:

دهستی پی کرد: "به‌پریزان، ئیتوه را به‌دن، زور کاریگه‌ر دهبن، و هکوو که‌ساننیکی نمودونه‌بی پی دهکن، دهبینت بشبن به نمودونه بۇ ئەو پیاوائى کە شوینى ئیتوه دهکون. ئایا دهزانن، کە سوبای ياسایى چى دهرباره‌ی قىچاکىردن دەللىن، من ئەمېرى خۆم سەرم چاڭ دهکم. وەلى قەزى من كورتىر لە ھى زورىك لە ئیتوه. سەيرى خۆتان بىكەن لە ئاۋىنەدا، ئەگەر وا ھەست دەكەيت، کە تۇ پىيىستت بە بېرىنى قەزە، بۇ ئەوهى بىي بە نمودونه‌يەك، ئىئىمە كاتتان بۇ پىك دەخەيمەن، بۇ ئەوهى سەرداشى سەرتاشخانە بىكەن."

ئەنجامى ئەمە، ھەر زور سەرسوورھەتنەر بىوو، زورىك لە پالىيواوه‌كان، لە ئاۋىنەدا سەيرى خۆيان دەكىد، ئەو دواى نىوهپۇيە چوون بۇ سەرتاشخانە و سەريان چاڭ كرد. بۇ بەيانى داما توو، سىرچىت كەسىر قسەي كرد، کە پىشىر پىشىبىنى بەرەپىشچۇونى سىفەتكانى كەسى را به‌رى كردىبوو لهنىو ھەندىك لە ئەندامانى گروپەكيدا.

لە اى ئازارى ۱۸۸۷دا، مېتىرى وارد بىچەرە زمانپاراوا كۈچى دواىى كرد، لە پۇزى يەكشەممەدا، لايىمان ئەبلىت بانگىتىشت كرابىوو، بۇ ئەوهى قسە لە سەر دوانگەي خوالىخۇشبوو پىچەر بىكەت. ئەويش بە پەرۇش بىوو، بۇ ئەوهى باشتىرين ھەولى خۆى بىدات، وەكىو فلابۇر گوتارەكەي دەننوسى و دووبىارە دەينووسىيەو. لە دوايدا بۇ خىزانەكەي خويندەوە، گوتارەكە ھاوشىتەيە ھەر گوتارەكى ئاسايى زور لاواز بىوو. ئەگەر ژنەكەي دانايى نەبۇوايە لەوانە بىوو بلىت: "لايىمان، ئەوه ھەر زور بىكەلکە، ھەركىز جىكەي خۆى ناگىرىت، بىگە والە خەلک دەكەت، خە بىانباتاوه، چونكە ئەمە لە ئىنسا ياكۇپىدىا دەچىت. تۇ پىيىستە بىزانتىت كە، بۇ چەندىن سال ئامۇزىگارىت كردووه، بۇ خاتىرى خودا، بۇچى وەكىو مەزۇقىك نادوپىت؟ بۇچى بە

شیوه‌یه کی سروشتی رفتار نانوینیت؟ خوت لهکه دار دهکه بیت ئەگەر
ئەمە بۇ خەلک بخوینییەوە.”

ئەمە ئەوھیه، كە ژنەكەی دەكرا بىگوتايە، خۇ ئەگەر ئەمە بىكرادا يە،
ئەوا خوت دەزانى چى پووى دەدا، ئەويش دەزانىت لەبەر ئەوە تەنبا
گوتى؛ ”ئامە گوتارىكى نايابە، بۇ ئەوھى لە ئۇرس ئەمېرىكان بىقىو‘
بلاو بىكريتەوە.“ بە شیوه‌یه کى دېكە، ستايىشى كرد و پىشىتارى
ئەوھىشى كرد، كە ئامە وەككە گوتار بخوينىتەوە بۇ خەلک، شتىكى
ئەوتۇ باش نايىت. لايمان ئەبىرتىش، لە مەبەستەكە تىگەيشتۇو،
دەستنووسەكەي دراند و گوتارىدا هەربەبى ئەوھى كاغەزىشى لە
بەردەستىدا بىت.

پىنگايدەكى كارىگەر، بۇ ئەوھى هەلەكانى خەلکى راست بىكەيەوە...

”بە شیوه‌یه کى ناراستەو خۇ

ئامازە بە هەلەكانى خەلکى بىكە.“

پیگای دووهم

سەرەتا، دەربارەی ھەلەكانى خۆت بدویت

خوشکەزاكەم، جۇسفىن كارنگى، هاتە نىبو يۈرك بۇ ئەوهى بىبىت بە سكىتىرى من، تەمنى نۆزدە سال بۇو، سى سال لەۋەبەر بەر، دەرچووئ قۇناغى ئامادەيى بۇو، ئەزمۇونى كاركىدىنىشى لەزىز سەفردا بۇو، كەچى بۇو بە يەكىك، لە كارامەترين سكىتىرى كان لە پۇزىئاوابى سوينز، بەلام لە سەرەتادا ئەو باش بۇو، لە ئاستىكى بەرەو پېشچۈوندا بۇو. پۇزىكىيان وىستم، رەخخەنلى لى بىگرم، بە خۆم گوت: "تەنيا خولەكىك دەيل كارنگى، تەنيا خولەكىك بوهست، تەمنى تو دوو ئەوهندەي تەمنى جۇسفىن، دە ئەوهندەي ئەو ئەزمۇونت لە كاركىدىنا ھەيە. چۈن دەكىرىت ئەوهى لى چاواھى بىكەيت، كە ھەمان تىزوانىن و دىدگايى توى ھەبىت، بىريارى توى ھەبىت، تەنيا پەلە مەكە، دەيل، چىت دەكىرد، كە لە تەمنى نۆزدە سالىدا بۇويت؟ ئەو ھەلە و پەلانەي خۆت لەپىر كەردووه؟ ئەوهەت لەپىرنایە كە ئەمە ... و ئەوهەت ... دەكىرد؟"

لەدواي ئەوهى بىرم لەم مەسىھلەيە كردىووه، بە شىيەھىكى پاستىڭو و بىن لايەنانە. ئىدى گەيشتمە ئەو بىروايەي، كە لە تەمنى نۆزدە سالىدا جۇسييف، لە من باشتىرە، داوى لېبوردن دەكەم كە دان بەو پاستىيەدا دەنیم.

لەپىر ئەوه لەدواي ئەوه، ھەر كاتىك بىم وىستايە، كە دىدگايى جۇسفىن بەپۇوى ھەلەيەكدا پەلكىش بىكەم، تەنيا بەمە دەستىم پى دەكىرد، "تو ھەلەيەكت كەردووه، جۇسفىن، بەلام خودا دەزانىت، لەو ھەلانەي كە كەردوو من خراپىت نىيە. تو بە دانايىيەوە لەدايىك نەبۇويت، ئەمەيىش تەنيا لە ئەزمۇونەوە سەرچاوه دەگىرىت، تو لە من باشتىرت، لەوهى

که من مندال بیووم. من لهو کاتهدا زور کاری گه مژانه‌م دهکرد، به جورینک هله کانی ئهو کاتهم واى لى کردووم، که پەخنه نه له تو نه له کەسى دىكە، بگرم. بلام له گەل ئەوهېشدا پىت باشنىيە کە ئەمە و ئەوه بىكەيت.

شىتىكى زور سەخت نىيە كە گۈرى بۇ ھەلەکانى خوت شىل بىكەيت، بە مەرجىنک ئەو كەسەئى كە پەخنه دەگرىت بە شىۋەيەكى سادە و خاکى دان بە ھەلەکانىدا بلىت و بىنخوش نىيە.

ئى. جى. دىلىپىستۇن، ئەندازىيارىك لە بىراندۇن، مانىقوبا، كەندا، لە گەل سەكتىرە تازەكەيدا كىشە و گرفتى ھېبۇو. ئەو نامانەيى كە دەھاتنە سەر مىزەكە، بۇ ئەوهى ئىمزايان بىكات يەك دوو ھەلى ئىملايىان تىدا بۇو، بەرپىز دىلىپىستۇن بۇمان دەكىتىپتەوە، كە چۈن مامەلەي لە گەل ئەمەدا كردوووه: "ھاوشاپىوهى چەندىن ئەندازىيار، منىش خاونە ئىنگىزى و نۇوسىيەنلىكى كامىل نىيم. بۇ ماوهى چەند سالىك، كەتىبم دەخويىندهوە دەربارەي ئەو وشانەيى كە بە ھەلە دەمنۇوسىن. كاتىك و دەركەوت، كە بە دەرخستى ھەلەكان نايىتە پالنەرىك، بۇ ئەوهى سەكتىرەكەم پاكنووسىيان بىكات و كار لە سەر فەرەنگ ناكات. ئىدى پەنام بىرده بەر پىگايىكى دىكە. كاتىك نامەيەكى دىكەم هاتە بەر دەست و ھەلە ئىدا بۇون، لە گەل نۇوسەرەكەيدا دانىشتىم و گۇتم: "تارادەيەك ئەم وشەيە دروست دەرناكە ويىت، ئەمە يەكىنە كە لە وشانەيى، كە هەر دەم خۇم كىشەم لە گەل ئىدا ھېبۇوە. هەر لە بەر ئەوهېشە دەستم بە خويىندهوە ئەم كەتىبەي پىنۇوسە كەد. كەتىبەكەم هيتناو پەرى كونجاوم كردهوە، بەلى، ئەوهەتا لىرەيە، ئىستا زور بە ئاڭماڭ لە پىنۇوسىكردن، چونكە خەلک لە پىگەي پىتە كانووە بېيار لە سەر ئىتمە دەدات، ھەلە كەرىدىش لە پىنۇوسدا واماڭ لى دەكات، بە كەسانىتكى كارامە بە دەرنەكە وين."

”نازانم ئاخۇ ئو سىستەمەكەي مىنى پەيرەو كرد يان نا، بەلام لە ساتە وەختى ئو گفتۇگۆيەوە، ھەلە نۇوسىنېي زور و زەوهەندەكانى، كەمبۇونەوەيەكى بەرجاوايان بە خۇيانەوە بىنى.“

بىگەپىتىنەنەو سالى ۱۹۰۹، شازادە بىرىنارىد قۇن بولقى، ھەستى كرد دەبىت بەم شىوازە ھەلسوکەوت بىنۋېتىت، ئىلىن بولقى لە ئەلمانىا راۋىيىڭكارى سەرۋىكايىتى بۇو، لەسەر تەختى شاھانەي وىلەھىمى دووھەم دانىشتبۇو، وىلەھىمى لۇوتىبەرز، گەمژە و نەزان، دواقەيسەرى ئەلمانىا بۇو، سپاپاس و هيىزى دەرييابىي دروست دەكىرد، لاف و كەزافى پىتىھە لى دەدا.

لەدواى ئامە شىتىكى سەرسوورەينەر پۇوى دا، ئىمپېراتور ھەندىنگى شتى گوت. ھەندىنگى شتى باوەپىتىنەكراو، ھەندىنگى شت كە تەواوى كىشۇھەرئى ئەوروپايى ھىنایە جوش و بە جىهاندا بلاو بۇویەوە، بۇ ئوهە كە خراپىتر بىكەت، ئىمپېراتور شتى گەمژە و لەخۇپازىبىوون و پۇوجى بلاو دەكردەوە. كاتىنگى بە میوانى سەردانى ئىنگلتەرائى كەردىبوو، فەرمانىتىكى شاھانەيشى دەركىرد، بۇ ئوهە نۇوسىنەكانى لە پۇزىنامەي ”دەيلى تەلەگراف“ بلاو بىنەوە. بۇ نموونە لە لىدوانەكانىدا گوبىوو، من تاكە ئەلمانىيەكم كە ھەست بە دۆستىيەتى ئىنگلتەرائى دەكەم، وەكىوو ھەرەشەيەك لە دىزى ڈاپقۇن، هيىزى دەرييابىي پىنگى دەھىتىم، خۇرى تەنبا هەر خۇرى بۇوە، كە ئىنگلتەرائى پىزگار كەردىوو، لە كاتىدا نوقمى تەپوتۇزى فەرەنسا و پۇوسىيا بىبۇو، هەر بە ياوهەرئى ئەو بۇوە، كە هيىز و تواناي بە لۇرد پۇيېرىتى ئىنگلتەرائى بەخشىوو، بۇ ئوهە لە باشۇورى ئەفرىقا بەرگرى لە بۇرۇز بىكەت... ھەتاۋاىي.

لەماوهى ئاشتى سەد سالى ئەوروپادا، ھىچ پاشايىكى ئەوروپىي قىسىم لەم شىتىھەيى لەدەم ھەلنەوەرەيىوو. بەمەيش تەواوى ئەو كىشۇھەر شەلەزىا و بىگە تۈرەبىوون، ئىنگلتەرائى تۈرەبىدا هەر كېرى گرت، بەمەيش پىاوانى ئەلمانى هەر تۆقىن و سەرسام بىبۇون. لە

ناوه‌ندی ئام شپرژه بۇونەدا، ئىمپراتور ھەر زندهقى چوو و، داوايى لە شازادە ئۇن بولۇڭ كرد، بۇ ئوهى بەرپرسىيارىيەتى ئەو لىدىوانانە بگىرىتە ئەستقى خۆى، ئەوه بلىت كە ئەو بۇوه، ئامۇزگارى ئىمپراتورى كردوو، بۇ ئوهى شىتكى لەم شىوه يە بلىت.

كاتىك ئۇن بولۇن نارەزايى لەبەرانبىر ئام پىشىيارەدا دەربىرى، "بەلام ئى خاۋەنسىكى، بە جۈرىك بۇ من دەرەدەكويىت، كە مەحالە ھە كەسىتكى ئەلمان و ئىنگلتەرا، وا درك بىكەن، كە من توانىي ئوهىم ھەبوو بىت شتائىتكى لەم شىوه يەدا بە گۈنىي تودا بچىپىنم."

ھەر لە ساتەي، ئام وشانە لە دەمى ئۇن ھاتته دەرەھو، دركى كرد كە ھەلەيەكى گەورەيى كردوو، بەمەيش ئىمپراتور زور تورە بۇو.

ھاوارى كرد: "تۇ من بە كەر دەزانىيت، پىتت وايە من ھەلەي وام كردوو، كە تۇ ناتوانىيت ئەو ھەلانە بىكەيت."

ئۇن بېلۇن دەيزانى كە دەبۇوايە سەرەتا بەسەرەيدا ھەلدايىيە وستايىشى بىكدايى، پاشان نارەزايى دەربىيىايە، بەلام لەبەر ئوهى زور درەنگ بۇو بۇ ئەمە، شىتكى باشتىرى لەمە كرد. لەدوايى ئەمە دەستى كرد بە سوپاسىكىرىن و پىاھەلدان، ئەمەيش بە شىوه يەكى ناڭاىسىي كارى خۆى كرد.

بەريزەوە وەلامى دايىوه: "من ھەركىز مەبەستى، شىتكى لەم شىوه يە نەبۇو، لە چەندىن دىدگاوه تۇ لە من سەرگەتووتىر و لىزانتريت، بە دەنلىيىيەوە نەك ھەر لە ھېزى دەربىيىي و سەربازىدا، بەلكو زىاتر لەمەيش. لە زانستى سروشىتىدا، زور بە تامەززۇيىيەوە گۈيم بۇ شل كردىبوو، كاتىك دەربارەي پەستانپىيۇ پۇونكىرىنەوەت دەدا ياخود تەلەگرافى بىسىم يان دەربارەي تىشكى بۇنىتىگەن، قىسەت دەكىرد. بەداخەوەم، كە من ھېچ شارەزايىھەكم لەو بواھ سروشىيانەدا نىيە، ياخود ھېچ دەربارەي زانستى كيمىا و فيزىيا نازانم، ھەر بە ھېچ

جوریک ناتوانم روونکردن و هیکی ساده بدهم دهرباره‌ی دیارده سروشته‌ی کان. ڦون بهردہ‌وام بیو، بهلام لهبه‌رانبه‌ریدا، که میک زانیاری میژوویم ههیه، دهکریت زانیاری سوودبه‌خشم دهرباره‌ی سیاسته‌ی هبیت، به تایبه‌تی لهبواری دبلوماسیدا.“

بم قسانه پووخساری ئیمپراتور گهشایوه، بهوهی که ڦون ستایشی کرد، ڦون ئه‌وی گهوره کردوو خوشی چووکرده‌و، لهدوای ئه‌مه ئیمپراتور له ههموو شتیک خوش بیو، به ههستیکی خوش و خروش‌اووه گوتی: ”ههدي هه‌ردهم پیت نالیم، که من و تو ته‌واوکه‌ری یه‌کدین؟ ده‌بیت هه‌میشه هه‌روا بین و هه‌روایش ده‌بین؟“

توقفی له گه‌ل ڦون‌دا کردوو، نهک هه‌ر جاریک بگره چه‌ندین جار. ئه‌و روژه ته‌واو گه‌رم و گووب بیو، پاشان مستی به‌رزکرده‌و و گوتی: ”هه‌ر که‌سیک شتیکم پیت بلیت له دزی شازاده ڦون بولئی، ئه‌وا لعوتی ده‌شکینم.“

ڦون له کاتی دیاریکراودا، خنی پزگار کرد، بهلام سه‌رباری ئه‌و دبلوماسیه‌ی هه‌له‌یه‌کیشی کرد، دهبووایه سه‌ره‌تا دهرباره‌ی که‌م و کوریه‌کانی خوی دوابا و ستایشی ئیمپراتور دهست پی کردیا، نهک بهو شیوه‌یه‌ی، که ئیمپراتور که‌سیکی نه‌زان و پیویستی به پینمونیکاریک هه‌هیه.

جا ئه‌گه‌ر چه‌ند پسته‌یه‌کی خاکیبوون و پیاهه‌لدان، که‌سیکی لسوتبه‌رزا و هکوو ئیمپراتور بگوریت، بتوئه‌وهی ببینت به هاورپیه‌کی دلسوز، ئه‌وا خه‌یالی ئه‌وه بکه، که خاکیبوون و ستایش چ شتیک بتوئیمه دهسته‌به‌ر دهکه‌ن، له په‌یوه‌ندیه‌کانی رفزا نه‌ماندا، ئه‌گه‌ر به شیوه‌یه‌کی راست و دروست په‌یره‌وهی بکریت، ئه‌وا کاریکی نائاسایی ئامیز له په‌یوه‌ندیه مرویه‌کان ده‌خولقینیت.

قبولکردنی هلهکانی خوت -تهنانهت ئەگەر كەسيك راستيشى نەكربىنەوە - ئەوا دەكريت يارمەتىدەر بن، بۇ ئەوهى قەناعەت بە كەسيك بىكەن بىركردنەوە و پەفتارى خۇزى بىگرىت. بەم دوايانە، ئەمە پۇختەكراوه، لەلایەن كلارينس زېرىھوسنی تىمۇنىيەم، مارى لاندا، كاتىك دركى كرد، كە كورپا زادە سالانەكەي فىرى جەڭەرەكىشان بۇوە.

بەپىز زېرىھوسن بۇي گىپايمەنەوە: "بەسروشتى، نەم دەۋىست دەپىشى كورم جەڭەرە بىكىشىت، بەلام من و دايىكى خۆمان جەڭەرەكىش بۇوين، ئىيمە ھەموو كاتىك نەمۇنەيەكى خراپمان بۇ ئەو بەرجەستە كردووە. بۇ دەپىشىم رۇون كردهو، كە چۈن فيرى جەڭەرەكىشان بۇوم، چۈن ئاللۇودەي نىكوتىن بۇوم و، ئىستايش دەستبەرداربۇون لە جەڭەرە شىتىكى مەحالە. ئەوهىشىم بىرخىستەوە، كە چۈن كۆكەكەم بىزازام دەكتە.

"كۈرەكەم ھاننەدا، بۇ ئەوهى واز لە جەڭەرەكىشان بەينىت ياخود ھەپەشەيلىنى بىكەم يان لە مەترسىيەكەنەن جەڭەرە ئاگادارى بىكەمەوە، بەلكو ئەوهى بەيانم كرد ئەو بۇو، كە چۈن من ئاللۇودەي جەڭەرەكىشان بۇوم و چەمانىيەك لاي من دەگەينىت."

"ئىدى كورەكەم، بۇ ماوهىيەك بىرىلىلى كردهو و بېياريدا، كە جەڭەرە نەكىشىت هەتا قۇناغى ئامادەيى تەواو نەكتە. بە تىپەربۇونى سالەكان دەپىقەد ھەركىز دەستى بە جەڭەرەكىشان نەكربىدەوە و ھەر حەز و مەيلىلىلى نەبۇو."

"لە ئەنجامى ئەو گفتۇگۆيەدا، خۇشىم بېيارمدا، كە دەستبەرداي جەڭەرەكىشان بىم، بە ھىز و پشتىگىرى خىزانەكەمەوە توانيم، تىيىدا سەركەوتتوو بىم."

رابه‌ری باش په‌په‌هی ئەم بىنمايىه دەكەت:
”بەر لەوەی رەخنە لە كەسى بەرانبەر بگرىت،
دەربارەي ھەلەكانى خۇت بدوئى.“

پیگای سییمه

هیج کهستک، حز ناکات فهرمانی بهسهردا بکریت.

ئیواره‌یه‌کیان، شه‌ره‌فی ئوه‌م پی درا، بۇ ئوه‌هی لەگەل خاتوو ئیدا/ تاربىل پېپەری ژیانتامەنوسى نووسەر ئەمریکیيە کاندا ئیواره خوانیتک بخۆم. کاتیک پیتم گوت، كە وا من ئەم کتىپە دەنوسىم، دەستى بە قىسە‌کىدەن كىرد، دەربارە مامەلە‌کىدەن لەگەل خەلکىدا، پىنى گوت، کاتىك سەرقالى نووسىنىن ژیانتامە ئۇرىتىن دى يەنگ بۇو، چاپىتكە وتنى لەگەل پیاوېكىدا كىرد، كە بۇ ماوهە سى سال لەگەل بەرپىز يەنگىدا لە هەمان نووسىنىڭدا بېيەكەوە بۇون. پیاوەكە ئوه‌هی گوت، لەماوهە تەواوى ئەو کاتەي كە لەگەل ئۇرىتىن دى يەنگىدا بۇو، هیچ کاتىك فرمانىنى پاستەخۇي بەسەردا نەكراوه. ھەميشە پېشىيارى كردوووه و، فرمانى دەرنە كردوووه. بۇ نىمۇونە ئۇرىتىن دى يەنگ ھەركىز نېگۈتوووه: "ئەمە و ئوه بىكە،" يان "ئەمە و ئوه مەكە،" بەلكو دەيگۈت: "دەتونىت ئەمە بىكەيت،" ياخود "ئايا پىت و ايە ئەمە كار دەكات و باش دەبىت؟"

ھەردهم لەدواى نووسىنى نامە، دەيگۈت: "ئەمەت پى چۈنە؟" کاتىك بەسەر نامەي يەكىن كەنارە كانىدا دەچۈۋىيە، دەيگۈوت: "دەشىت ئەگەر بەم شىوه‌يە دايپەرتىزىنەو، باشتىر بىت" ھەميشە ئەو دەرفەتەي بە خەلک داوه، بۇ ئوه‌هی خۇيان شتەكان راپىپەرىزىن، پىنگەي پى دەدان خۇيان كارەكان بىكەن، لىشان دەگەرا خۇيان لە ھەلەكانى خۇيانەوە فير بن.

پەيرەو كەنلىكىلى كەنلىكىلى كەنلىكىلى كەنلىكىلى كەنلىكىلى كەنلىكىلى خۇيان راست بىكەنەوە، شتىكى لەم شىۋىيە، شكۆي كەسىتک دەپارىزىت

و واى لى دهکات هست به گرنگى بکات، گيانى هاوكارى فهراهم دههينيت، وەکوو له دروستكردنى هستى ياخبيون.

ئۇ بىزازىبىي، كە لە ئەمرىكى نەگرىسىدە سەرچاوه دەگرىت، زەمەنەتكە دەخايەنىت تەنانەت ئەگەر ئۇ فرمانە لەپىنداو پاستكردىنەوە، دۇخىكى زور خراب و نالىبارىشدا بىت.

دان ساندارلىقى مامۆستا لە قوتاوخانەي پىشىبىي، لە ويۆمينگ، پىنسىلۋانىان، بۇ قوتايبىي كانى منى گېپرىيەو، كە چىز يەكىك لە قوتايبىي كانى رېكاي يەكىك، لە چۈونە ژۇورەوە قوتاوخانەي گرتىبوو، بەوەي كە بە شىوه يەكى ناياسايى ئۆتۈمىتىلەكەي پاڭرتىبوو. يەكىك لە مامۆستاكانى دىكە، خۇى بە پۇلەكەدا كردوو و، بە ئاوازىكى لۇوبىتەر زىبىيەو پرسى: "ئۇه ئۆتۈمىتىلەكىيە، رېكاكەي گرتۇوە؟" كاتىك خاوهنى ئۆتۈمىتىلەكە وەلامى دايىو، مامۆستاكە هاوارى بەسەردا كرد: "ئۇه ئۆتۈمىتىلە لا بە، هەر ئىستا بىرۇ لای بە، ئەگەر نا، زنجىرى تى دەكم و لەوي لای دەدەم."

بەلى ئۇ قوتايبىي هەلەي كردىبوو، نەدەببۇوايە ئۆتۈمىتىلەكەي لەوي پاڭرتىبا، بەلام لەو پۇزۇھە، نەك هەر ئۇ قوتايبىي قىنى لە دل گرت، بەرانبەر بە رېتارى ئۇ مامۆستايى، بەلكو تەواوى قوتايبىي كانى پۇلەكە وا بۇون و ئۇ پەرى ھەولى خۇيان دەدا، بۇ ئەوەي كۆسپ و تەڭرە بىخەنە سەرپىزەي ئۇ مامۆستايى و كارەكەي ناخوش و بىتلەزەت بىكەن.

ئەي دەببۇوايە، چۈن و بە چ شىوه يەكى جىاوازىت، پىنى لەگەل ئۇ كەشەدا كردىبايە؟ ئەگەر بە شىوه يەكى دۆستانە داواى كردىبايە، "كىن ئۆتۈمىتىلەكەي لەوي پاڭرتۇوە؟" پاشان بېشىنیارى ئۇھى بىردايە، ئاخۇ دەتوانىت لەويى لاي دات، چونكە ئۆتۈمىتىلەكانى دىكە دىن و دەپۇن، ئۇا ئۇ قوتايبىي بە خۇشحالىيەو دەپۇيشت و

ئۆتۆمبىلەكە لەۋى لا دەبرد، نە خۇرى و نە ھاۋىپۇلەكانىشى لە مامۇستاكە بىزار و نىگەران و قىن لە دل نەدەبۇن.

پرسىاركىردىن، نەك ھەر فرمانەكان خۇشتىر و ئاسانتر دەكتات، بەلكو كار دەكتە سەر كاردا نەوهى وەلامى ئۇ كەسەمى كە تو پرسىارەكە ئاراستە دەكەيت، خەلک زىاتر حەز دەكەن فرمانىك قبول بکەن، ئەگەر بېشىك بن لە بېيارەكە كە فرمان دەكىرىت بۇ تىمار كەدىنى كېشىيەك.

كاتىك ئان ماڭۇنالدى جۈھانسىزىگ، باشۇورى ئەفرىقا، بېرىۋەھەرى گشتى كارگەيەكى بچووک لە دروستكىرىدىنى بەشەكانى ئامىتىدا، دەرفەتى بۇ پىك كەوت، بۇ ئەوهى فەرمانىكى گەورە قبول بکات، هاتە ئەو قەناعەتەي كە نايەوەيت چاوهېرىنى ئەپىكەوتە بکات، كە شتەكانى تىيدا دەكەن، خۇرى پىتشتە كارەكە لە دوكانەكەدا نەخشەي بۇ دانرا بۇوۇ و، تەنبا كاتىكى كەمى مابۇ بەلام ئەم فرمانە شتەكانى مەحال كەرد، بۇ ئەوهى قبولى بکات.

لە جىياتى ئەوهى خەلکەكە ئەنچار بکات، بۇ ئەوهى پەلەپەل بکەن لە كارەكەياندا و، فرمانەكە جىبەجى بکەن، ھەمۇ خەلکەكە كۆ كردىهو و دۆخەكەي بۇ ئەوان بۇون كردىهو، كە ئەمە مانىي چى دەگەيەنىت، ئەگەر بتوانى شتىك بکەن ئەو فرمانە پىيى تى بچىت، بۇ ئەوهى لە كاتى خۇيىدا دەربكىرىت، لەدواي ئەمە دەستى بە پرسىاركىردىن كەرد: "ئايا ھېيغ شتىك بۇونى ھەيءە، بۇ ئەوهى بتوانىن لەگەل ئەم فرمانەدا پى بکەين؟"

"ئايا ھېيغ كەسىك دەتوانىت بىر لە پىككاي جىاواز بکاتتۇ، بۇ ئەوهى شتىك بکەين كە ئەگەرى جىبەجىكىرىدىنى ئەو فرمانە، بۇونى ھەبىت؟"
"ئايا كەسىك بۇونى ھەيءە، كاتەكان پىك بخات ياخود دەكىرىت ئەركى خودى كارىيگەرى ھەبىت و يارمەتىدەر بىت؟"

کارمه‌نده‌کان، به چهندین بیرون‌که‌ی جیاوازه‌وه هاتن و پنداگریان کرد که ئو فرمانه بگریته ئاستو، و گوتیان که ”ئیمە دەتوانین ئوھ بکەین.“ بەمەیش فرمانه‌کە قبول کرا و شتەکە دروستکرا و له کاتى خۆیدا گەیشت.

پابه‌ری کارامه پەیپەوی ئەمە دەکات...

”لە جیاتى دەکردنى فرمانى راستەوخىز،
پرسیارىك بکه.“

پیگای چوارم

لی گهی، شکوی خوی بپاریزیت

چهند سالیک لمه و بهر، له کومپانیای گشتی کارهبا، بپیارینک دهرچوو،
بۇ ئوهی چارلز ستینمیتزر، وەکوو بەپیوه بەری کومپانیا لا بدریت.
ستینمیتزر، کەسیکى بلیمەت بۇو له کارهبا، بەلام له بەپیوه بەرایەتى
ئو بەشەدا کەسیکى كەتوو بۇو له گەل ئوهیشدا، کومپانیا خیرەتى
نەبوو بیخاتە ڈیربارى فشارهوه، چونكە کەسیکى زور پیتویست و
ھەستیار بۇو. لەبر ئوه نازناویکى دیکەيان پىدا، کردیان بە
ئەندازیارى راۋىژكارى کومپانیای گشتی کارهبا سنازاویک بۇ کارینک
کە پیشتر دېیکردى - له کاتىكدا پۆستە ئىدارىيەكەيان لى سەندەوه و
دایان بە کەسیکى دیکە.
ستینمیتزر دلخوش بۇو.

بەپرسەكانى دیکەي کومپانیا كەيش، بەمە زور دلخوش و شادمان
بۇون، چونكە پیشتر دەربارە ئەم کەسە ھەستیار دوابۇون سېبى
ئوهی ھىچ زريانىك بىكەن، توانىيان ئو ئامانجەي خویان بېيىكـ
لەبر ئوهی پىگەيان بە ستینمیتزردا، بۇ ئوهی شکوی خوی
بپاریزیت.

پىگەدان، بە کەسیک بۇ ئوهی شکوی خوی بپاریزیت! ئەم پستى يە
چەندىك گرنگە، هەر زور گرنگە! کەسانىكى زور كەم لە ئىيمە، لەم
پستى يەدا را دەمیتىن و بىرى لى دەكەنەوە! ئىيمە زور بە توندى
ھەستى بەرانبەرە كانمان برىندار دەكەين، بەپىرەھوی خۆماندا پى
دەكەين، بۇ ئوهی ھەلەكانى خەلکى دىكە بىقۇزىنەوه، ھەرەشە بکەين
و پەخنە لە مندالىك ياخود كارمەندىك دەگرین، لەبرەدم ئەوانى
دىكە. هەر بەبى ئوهی سەيرى ئو ئازارە بکەين، كە بەر دل و

ههستی که سی به رانبه ر دهکه و بیت. له کاتیکدا خوله کنیک بیرکردنوه، و شهیک یا دوو و شهی جوان، تیگه یشتنيکی بلیمه تانه له بیرکردنوه و دیدگهی که سی به رانبه ر، دهکریت بیتنه مایهی که مکردنوهی ئازار و ناره حهتیه کانیان!

با ئەمەمان له بیير بیت، له کاتی لاپردنی کارمهندیک یاخود خزمەنگوزاریک، "لاپردنی کارمهندیک، ئەوهندە جیگەی خوشحالی و شادی نییه، ئەگەر توش وا بیت، هەر جینگەی خوشحالی نییه." "ئەمەی خواره و تەیکە له نامەیەکدا، کە له لایەن مارشال ئىیە. گرانچەر نووسراوه کە ژمیریاریکی بەناوبانگە، "زوربەی کات کاری ئىیمە و هرزانییە، بەمەیش دەبیت زوربەی کوپکارە کانمان دەربکەین، کاتی بیزەی باج بەرز دەبیتەوە."

"بەم شیوه یە خەلکمان له کارەکە دوور دەخستەوە، بەریز سمس، دانیشە، ئەم و هرزەیش کوتایی پىھات، بىن ناجیت ھیچ کاریکمان مایت، بۇ ئەوهی بۆمان راپېرىتتىت، بە دلىنایيەوە، خۇشت دەزانى کە تەنبا له و هرزى کارکرنا، کار لىقە دەکەيت، بەھەر حال..."

"ئەو کاریگەرییە، کە کار دەکاتە سەر ئەو کەسانە، جۈرۈك له نائۇمۇدىيى و هەست بىرینداربۇون و ئاست دابەزاندۇنى لى دەکە و بیتەوە، زوربەک لە ئەوانە ھەولى بىزىوی ژيان خۇيان دەدەن، لەبەر ئەوه ھیچ جۈرە خوشە و یستىيە کیان نامىتتىت، بۇ ئەو كومپانىايىيە کە لىتى دەردەگرین."

"بەم دواييانە، بىريار مدا کە بە جۈرۈكى دىكە و تاكىتىکى دىكە مامەلە لەگەل ئەو کارمهندانەدا بىكم، کە ھېشتتا لەلای ئىیمە کاریان دەکرە، لەبەر ئەوه لەدواي بىرکردنوه يەكى ورده و درشت بانگى ھەر يەكىكىيانم دەکرد لەدواي ئەوهى سەرنجى ئەو کارەم دابۇو، له کە و هرزى زستاندا كردىبوسى. شتىتىکى لهم شیوه یەم دەگوت: "بەریز سمس، تو کارىتى ناوازەت كردوو، ئەمجارەيان ئىمە، تۇمان نارده

نيو يورك، ئەركىنلىكى سەختىت خرايە سەر ئەستق، كە چى تو بە جوانى كارەكانى خوت راپەراند، دەمانەويت بىزانتىت، كە ئەم كۆمپانىيابە شانازى بە تزووه دەكتات، خوت تىدەگەيت تو دوور دەكەوييە و لە هەر كۆتىيەك كار دەكەيت، ئەوا ئەم كۆمپانىيابە، باوەرى بە تو ھېيە و ناشمانەويت تو ئەمە لەبىر بکەيت!

ئى كارىگەرى ئەمە چى بوو؟ ئەو فەرمانبەرانەي كە كۆمپانىيابان بەجى دەھىشت، زىاتر ھەستيان بە باشى دەكىرد، وەكۈو لەوەي كە دەركراپىن، ھەستيان بەوە نەدەكىرد كە لەكەدار كراپىن، دەيانزانى ئەگەر ئىمە كارمان بۇ ئەوان ھەبۈوايە، ئەوا لېيان نەدەگەپراپىن، كە بىرقۇن و بەجىمان بەھىلەن. كاتىك دۇوبارە پىتۇيىستان، بە ئەوان بۇوايە، ئەوا بە ھەستىكى پە لە دلسۈزىي و كەرم گورپىيە و دەھاتن.

لە بېشىكى خولەكى ئىمەدا، دوو قوتاپى بۇلەكەمان بابەتكانى كارىگەرى دۆزىنەوەي ھەلە و خالە ئەرىتىيەكانى پىنگەدان، با شىكى بىارىزىت تاواوتۇى دەكىرد.

فرىيد كلاڭرىسى ھارىسىپىرگ، پىتىسلىقانىيان، رووداۋىتكى گىنرايەوە، كە لە كۆمپانىاكەي ئەواندا رووی دابۇو: "لە يەكىن لە كۆبۈونە وەكانماندا دەربارەي بەرھەم، سەرۋۆك پرسىيارىكى ئاراستەي سەرپەرشتىيارى بەرھەم كىرد، دەربارەي پرۇسەي بەرھەمەتىنان. لە ئاوازى دەنكىدا ھەستىكى تۈرەبىي ھەبۇو و ئاماژەي بە نواندىنىكى ھەلە دەكىرد، لە بېشىكى كارەكانى سەرپەرشتىيارەكە. نەي دەۋىست لە بەردىم ھارپىشەكانى ھەست بەشەرمەزارى بکات، لە بەر ئەوە جۈرىك لە بەھانە لە وەلامەكەيدا بەدى دەكرا، ئەمەيش ھەر واي لە سەرۋۆك كىرد، كە بە تىواوهتى كۇنترۇلى تۈرەبىي لەدەست بىدات، سەرپەرشتىيارەكەي شىكاند، سەرزەنلىكى كەسىكى درۇزنى ھەڙماڭ كىرد.

"هر په یوهندیه کی کارکردن، که بەر لە روودانی ئەمەدا ھەبووبیت، ئىدى تىكشا لە چەند چىركەيەكى كەمدا، ئەم سەرپەرشتىارە، كە بە شىوەيەكى بىنەرتى كرىكارىيەكى باش بۇو، لەو كاتەوە هېيغ كەلک و سوودىكى بۇ كومپانىاکەي ئىمە ناما، لەدای چەند مانگىكى كەم لاي ئىمەي بەجى هيپىش و پۇيىشت، بۇ ئەوهى كار بۇ رەكابەرەكەي ئىمە بىكەت، كە دلىنام لە وى كارىكى ناوازە و باش دەكتا.""

قوتابىيەكى دىكەي پۆلەكە، ئانا مازىنى، باسى ئەوهى كرد، كە چۇن پووداوىنگى لەو شىوەيە لە كارەكەي ئەودا رووى داوه، بەلام جياوازى و ئەنجامەكەي چى بۇوا خاتۇر مازىنى، كە لە بازاركىردىدا تايىبەت بۇو، بە پىتچانەوە خواردىن، يەكمىن ئەرکى سەرەكى پىندرە، پشكتىنى ھەندىتكەرەم، بە قوتاپىيەكانى گوت: "كاتىك ئەنجامى پشكتىنەكانم بۇ دەرگەوت، ھەر وىرلان بۇوم. لە پلانكەي خۆمدا، ھەلەيەكى گورەم كردىبۇو. دەبۇوايە تەواوى پشكتىنەكە دووبارە بىكىتىتەوە، بۇ ئەوهى ئەمەيش خراپىتر بىت، هېيغ كاتىتكەن بۇو بۇ ئەوهى لەگەل بەپىوه بەرەكەم تاۋوتىيى بىكەم، بەر لە كۆبۈونەوە كە دەبۇوايە راپۇرتىك لەسەر ئەو پېۋزەيە بنووسىم.

"كاتىك بانگيان كردىم، بۇ ئەوهى راپۇرتەكەيان پى بىدەم، لە ترساندا دەلەرزىم، ھەر خەریك بۇو تىك بېم، بەلام ھەولىم دا نەگرىيم، ھەمۇو ئەو پىاوانە قىسە لەسەر من دەكەن كە ئافەرتىك نېتىۋانىيە ئەركىك جىيەجي بىكەت، چونكە ئافەرتان زۇر عاتىفەن. بە كورتى، راپۇرتەكەم ئامادە كردوو و، گۇتم بە ھۆى ھەلەيەكەوە تۈيىزىنەوە كە تەواو دەكەم بەر لە كۆبۈنەوە داھاتۇر، ئىدى دانىشتم و چاوهپىنى تورەبۇونى بەپىوه بەرەكەم دەكەد.

"لە جىاتى تورەبۇون، سوپاسى كردىم، بەوهى كە كارەكەم راپەرەندىووه و پىنى گۇتم كە ئەوه كارىكى نا ئاسايى نىيە بۇ كەسىك، بۇ ئەوهى ھەلەيەكى لەم شىوەيە بىكەت، لە پېۋزەيەكى نويىدا و،

باوه‌ری به خویی هبتو، که توییزینه‌وهی داهاتو شتیکی باش و ماندار دهیت، بق کومپانیاکه. دلنیای کرده‌مهوه، له‌به‌ردنه هاویشه‌کاندا، که بپوای به توانای من ههیه و زانی که من باشترین هولی خوم داوه. ئه‌وهله‌یه له‌بدر هزی نه‌بتوونی ئه‌زمونی ته‌واو بووه نه‌ک له‌بدر توانای کارکردنم.”

”بـسـهـر بـهـرـزـی كـوبـوـونـهـوهـکـم بـهـجـنـهـهـیـشـتـ وـ بـهـوـ بـهـپـوـایـهـیـ کـهـ هـرـگـیـزـ دـوـوـبـارـهـ پـیـگـهـ بـهـوـ نـادـهـمـهـوهـ سـهـرـیـ بـهـپـیـوـهـ بـهـهـکـمـ شـوـرـ بـکـمـ.“

تمنانه‌ت ئه‌گهر ئیمه راست و دروست بین، له‌سـهـرـ پـیـپـهـوـیـ درـوـسـتـ گـوزـهـرـ بـکـهـیـنـ وـ تـهـاوـاـیـ خـلـکـیـ دـیـکـهـ هـلـهـ بـکـهـنـ، ئـهـواـتـهـنـیـاـ خـوـپـهـسـنـدـیـ خـوـمـانـ تـیـکـ دـهـشـکـیـنـ، بـهـوـهـیـ کـهـ خـلـکـیـ دـیـکـهـ شـهـرـمـهـزارـ بـکـیـنـ. رـابـهـرـیـ فـرـقـکـهـیـ سـهـرـبـازـیـ فـهـرـهـنـسـیـ ئـهـفـسـانـهـیـ وـ نـوـوـسـهـرـ ئـانـتـنـوـنـیـ لـیـ سـهـیـنـتـ ئـیـزـوـپـیـرـیـ دـهـلـیـتـ: ”هـیـعـ مـافـیـکـمـ نـیـیـهـ، بـقـ ئـهـوـهـیـ شـتـیـکـ بـلـیـمـ وـ بـیـکـمـ، کـهـ بـیـتـتـهـ هـزـیـ لـهـکـهـ دـارـبـوـونـیـ مـرـقـ، ئـهـوـهـیـ گـرـنـگـهـ ئـهـوـهـ نـیـیـهـ، کـهـ منـ چـوـنـ بـیـرـیـ لـیـ دـهـکـهـمـهـوهـ، بـهـلـکـوـ ئـهـوـهـ گـرـنـگـهـ، کـهـ ئـهـوـ چـوـنـ بـیـرـ لـهـ خـوـیـ دـهـکـاتـهـوـهـ. ئـازـارـدـانـیـ مـرـقـ بـهـوـهـیـ، کـهـ لـهـ شـکـوـ وـ شـانـ وـ بـالـیـ بـدـهـیـ خـوـیـ لـهـ خـوـیدـاـ تـاـوانـهـ.“

رـابـهـرـیـ رـاستـهـقـینـهـ هـهـرـدـهـمـ دـهـلـیـتـ...“

”لـتـیـ گـهـرـیـ،“

با شـکـرـیـ خـوـیـ بـهـارـیـزـیـتـ.“

ئایا هه رگیز تا ئیستا بیرت لە وە کردووەتەوە کە ئیمە زۆربەی کاتمان لە کارکردندا بە سەر دەبەین، جا ئە و کارە ھەر چىيەك بىت؟ ئەمە يىش بە ماناي ئە وە دىت کە دىد و تىروانىنى ئیمە بۇ کارە كە مان ئە وە مان بۇ دىاري دەكەت کە ئاخۇ رۆژە كانى کارکردنمان پى بۇون لە خوشى و شادى، يان بە پىچە وانە وە ھەست بە بىئۇمىدى، بىزازى و ھىلاڭى دەكەين.

پاھىنەكانى دەيل کارنگى بە جۇرىك بە رىنامە پېش كراون كە يارمەتىت دەدەن بۇ ئە وە زۆرتىرىن سوود لە رۆژانى کارکردىت بىيىت، بە وە كە بە درىۋاپى رۆژ توى بە خۇيە وە سەرقال کردووە.

ئەم كىيە لە بەر گرنگىي با بهتەكانى بۇ زۆربەي زمانە زىندۇوە كانى جىهان وە رگىزدراؤە. بۇ يە كەم جارە بە زمانى شىرىپى كوردى بىلەو دەبىتەوە. بىگومان كە سودى بۇ تان دەبىت.

